BP
189
.23
A23
1871

'Abdullah, Sarı
Semerat ül-fu'ad fi
'l-mebde' ve 'l-ma'ad

PLEASE DO NOT REMOVE
CARDS OR SLIPS FROM THIS POCKET

UNIVERSITY OF TORONTO LIBRARY

K 801

ʿAbdullah, Şarı

S̱emerāt ül-fuʾād
fi ʾl-mebdeʾ ve ʾl-maʿād

ثمرات الفؤاد

﴿ فى المبدأ والمعاد ﴾

﴿ لشارح المثنوى ﴾

﴿ عبدالله افندى ﴾

LIBRARY
SEP 17 1971
UNIVERSITY OF TORONTO
BP
189
.23
A23
1871

بسم الله الرحمن الرحيم

جواهر حمد وسپاس بی حد . احدیت ذات وکبریاسنده واحد ومتوحد . وزواهر شکر بی قیاس و بی عد . جامعیت صفات واسماسیله احد ومتفرد اولان واجب الوجود . وواهب الجود حی بی زوال . وقیوم لایزالك درکاه جلالت . وبارکاه عظمتنه نثار اولسونکه . قلوب عارفینی خزائن اسرار . وارواح عاشقینی زواهر انوار ایدوب وجوب وجودنه اقامت دلیل ایچون بدیع فطرتیله صباح وجودی غسق عدمدن فلق . وکمال رأفت وجودنه ایضاح سبیل ایچون صنیع حکمتیله عین قدمده اولان رتق . وجمعی فتق ایتدی . وازالهٔ ظلمات اشباح ایله انوارلقاسنه ایصال ایچون ارواح مشتاقین . وقلوب عاشقینه تجلیات جمال ذی الجلالیله خواصه مخصوص قیلدیغی حوض موروددن شراب طهور سقی ایتمکله قید بشریتلرندن اطلاق . ووادیٔ ایمن محبت اللهده مأنوس قیلدی

﴿ نظم ﴾

ذکر همه گرچه ثنای تواست * حمد وثنای توسزای تواست
انکه سریر عظمش کشت عرش * فرش شدش طارم فیروزه فرش
عالم سفلی که جهانست نام * یافت ازو رونق دار السلام

سر علم حمد بیند اختـه * رایـتی ازعجز بر افراختـه
ای دل از ین قرضهٔ بحر جنون * ماچوحبابی وتو یکقطره خون
ما وترا نیسـت زبان دعـا * ماز کجـا حمـد وثنـا از کجـا
بلکه قصور است بعجز اعتراف * رومزن اینجا توازین بیش لاف

والوف صلوات زاکیات . وصنوف تحیات وافیات . اول مجمع صورت ومعنی . وعنقای قاف قاب قوسین اوادنی . اعنی حبیب خدا . وسیدانبیـا . وسند اصفیا . حضرت محمـد المصطفی یه اولسونکه . وجود منور . وروح مطهرلرینه « لولاك لولاك لمـا خلقت الافلاك » وشان شریفلرینه « خلقت الاشیـاء لاجلك وخلقتك لاجلی » وارد اولوب بال همت علیاسیله مقـام « ثم دنی فتدلی » یه پرواز ایلدی . وکمال اخلاص ونفی صفاتله مشاهدهٔ آثار انوار احـدیة الذاته واصل اولوب لدی الاتصـال شهود ایله وجود دن منفصل اولـدی . ودست هبوب نفحـات منـائی ایله استارقیودی تمزیق وخرق ایلیوب . هویت حقله فانی . وجناب مطلقك ربوبیتی ایله باقی اولدی

﴿ نظم ﴾

دری برج فلك اصطفـا * بحر وفا کوهر کان صفـا
شـاه سریر لمن الملك دل * مهر منیر فلك آب وکل
بحر محیط از کف جودش کفی * نه فلك از آتش مهرش تفی
پایهٔ معراج کمین پایه اش * ازسر ما کم نشود سایه اش

ودرود نامعدود . اول شمس سموات نبوت . وبدرمنیر رسـالتك آل واولاد واصحـابی . خصوصا چاریار معـالی جنابی . ارواح طیبه لرینه نثار اولسونکه . هربری نجوم آسمان ولایت . وشموس مشارق هدایت درلر

﴿ نظم ﴾

پادشاهان عرصهٔ ملکوت * شـا هبازان قرب او ادنی
باده نوشـان جام لم یزلی * ماه رویان احسن الحسنی

رهبران خرد براه نجات * سالکان طریق صدق وصفا
حدمانیست وصف این شاهان* ربنا عافنا وارحمنا

وبعد « کان الله ولم یکن معه شیٔ » مقتضاسنجه حق سبحانه وتعالی غیب ذاتی واطلاقی احدیسی حسبیله اسما وصفات کثرتندن منزه اولوب جمیع اسماء الهیه ٠ وصفات ربانیه ٠ احد ذاتیه سنده مستهلکه دخی « والله غنی عن العالمین » مصداقنجه عالم تدوین وتصویر حضرت علم وتقدیرنده مندمج ٠ وصورت تفصیل وتصویر معنای تدبیرنده مندرج ایکن « کنت کنزا مخفیا فاحببت ان اعرف فخلقت الخلق لاعرف » فحواسی اوزره غیب هویت مطلقه سنده مستتر اولان کمالنك صورتیله معروف وظاهر اولمغیچون « عاشق اولدی کندو کندو اوزینه ٠ معشوق اولدی کندوسی کندوسنه » مفهومنجه حب ذاتی ومیل اصلیسی ایله مستهلکة الذات اولان اسمانك صورن واسماسنده بالقوه مستغرق اولان احکام وآثارین فعله کتورمکیچون مظاهر خلقیه اظهار ایتمك اقتضا ایتدیسه ٠ آدم مظهر اسماء الهیه ٠ ومجمع صفات ربانیه اولوب ٠ جلا واستجلاء کلی ٠ وشهود واشهاد جلی وتفصیلی ٠ انکله حاصل اولدی

❊ کلشن راز ❊

زفضلش ٢ هردو عالم کشت روشن * زفیضش خاك آدم کشت کلشن
توانایی که دریك طرفة العین * زکاف ونون بدید آورد کونین
چو قاف قدرتش دم برقلم زد * هزاران نقش برلوح عدم زد
ازان ٣ دم کشت پیدا هر دو عالم * وزان ٤ دم شد هویدا جان آدم

پس حق سبحانه وتعالی « اول ماخلق الله نوری ٠ اول ماخلق الله روحی ٠ اول ماخلق الله العقل ٠ اول ما خلق الله القلم » حدیث شریفی مصداقنجه اولا وبالذات کندو ذات پاك صمدیت ٠ ونور مقدس احدیتندن روح محمدی ٠ وسر حقیقت احمدیی خلق ایلدی ٠ وبو اسماء اربعه حقیقتده شیٔ واحد اولوب بحسب المراتب درت عبارت اوزره تعبیر اولنور زیرا « من رآنی فقد رآنی » مضمونجه عشاق

٢ یعنی وجود اضافی رامنبسط کردانیدتا ممکنات بوجود متصف کشتند که الله نور السموات والارض وآدم را مرتبهٔ جمعیت ارزانی داشت

٣ یعنی ظهور صور عالم غیب وشهادت ونشأهٔ اولی واخری که عالم کبری می نامند همه ازان تجلی حب الهی پیدا آمد

٤ یعنی هم ازان دم متکون کشت عالم صغری که عبارت ازنشأت انسانیست که منتخب است ازعالم کبرای کونی وکیانی اکرچه فی نفسه خود عالم کبری انسانست للباقیة بمرتبة الخلافة الالهیه وسعة قلبه لنزول الحق ووحیه وسلطان توحیده

الهی پرتوجمال کبریایی حقیقت محمدیه‌ده مشاهده ایتمکله مرآت حضرت وجمیع ارواح واشباح اندن ظاهر اولدیغیچون روح اعظم تسمیه اولنمشدر . پس بو اوصاف جمیله واخلاق جلیله ایله موصوف اولان اول منبع عالم وآدم وروح اعظم ومرآت نور اکرمی کندو ذات پاکنه مرآت قلوب تجلی واول آینهٔ مجلادن کندو کندویه عرض جمال ایلدکده اول جمال لایزالیدن عشق الهی غلبه ایدوب بحر محیط احدیت . ودریای قلزم واحدیت تموج ایلیوب . کنج ازلیسندن لآلیٔ لم یزلی نثار ایتمکله ارواح انبیا واولیا ومؤمنین اصفیا وفرشتکان اعالی ظهوره کلوب « انما امره اذا اراد شیئا ان یقول له کن فیکون » فحوای شریفی اوزره نطق ذاتی ولسان قدرت ایله بی حروف ولفظ وصوت کن دیو امر ایتدکده جمیع ذرات جهان خروشه کلوب عرش وکرسی ولوح وقلم وارواح علویه وسفلیه . واشباح واجسام عنصریه وجواهر واعراض ومولدات وصنایع عجیبه ونقوش غریبه « ومن الاعلی الی الاسفل » جمله آفریده کتم عدمدن دشت وجوده کلوب . بعده آدم علیه السلام صورت انسانده اولان ختومك اولی ونشأت عنصریتده انبیانك اقدمی اولمغله حق سبحانه وتعالی حقیقة الحقایق اولان نور محمدیدن اکا امداد ایلیوب نبوت ظاهره‌یی اولا انده اظهار ایلدی . بعده اولادندن انبیانك هر بریسنده امر نبوت وشریعت مخصوصه اظهار ایدوب . هر بریسی اسماء کلیه مظهری ایکن امتلری اوزرینه حاکم اولان اسمانك ربوبیتلری حسبیله هر بری امتلرین دعوت ایدوب حقك معروف ومعبود اولمسی هر برامته اصل اولان اسمك حکمی موجبنجه مهتدی اولدیلر . بعده جمیع نبواتی واسماء کلیهٔ آلهیه‌یی جامع واسم اعظم صاحبی اولان سرور شاه نبوت برج آفتاب هویت حضرت محمد صلی الله علیه وسلم مبعوث اولوب « الیوم اکملت لکم دینکم واتممت علیکم نعمتی » آیت کریمه سنك فحواسنجه امر دین ونبوت . وکلیت ایله ظهور معرفت رسالت پناهك وجود عنصریسی ایله کمال بولدی

﴿ نظم ﴾

نبوت را ظهور از آدم آمد * کمالش در وجود خاتم آمد

پس « کنت نبیا وآدم بین الماء والطین » حدیث شریفی موجبنجه قبل از ایجاد آدم حضرت فخر عالم نبی اولوب جمیع انبیا واولیایه ولایت مطلقه سندن امداد ایتدوکی کبی بعد ظهور وجود آدم دخی کذلك ولایت مطلقه ونبوت کلیه سندن جمیع انبیا وامتلرینه بحسب استعدادهم امداد ایدوب . حکم نبوت انکله ختم اولدی . وارتحال وانتقاللرندن صکره دخی کذلك احکام واسرار شریعت وانوار ولایت وتوحیدذاته متعلق اولان علم ودانشی ورثه وخلفاسنه امداد والقا ایتمکدن خالی اولمیوب . الی الآن والی قیام الساعة وراثت ولایت مطلقهٔ عامهٔ محمدیه مظهری اولان ذات مکرمتدن زمان برآن خالی دکلدر

﴿ مثنوی ﴾

پس بهر دوری ولیی قائمست * تا قیامت آزمایش دائمست

پس امام حی وقایم آن ولیست * خواه از نسل عمر خواه از علیست

مهدی وهادی ویست ای راهجو * هم نهان وهم نشسته پیش رو

واول وارث حقیقت کالیهٔ احمدیه اولان ذات شریفه . قطب دوران . وغوث اعظم . وواحد الزمان . تعبیر ایدرلر . وامام علی کرم الله وجهه دن صادر اولان « من لم یعرف امام زمانه ومات فقدمات میتة جاهلیة » قول شریفی اوزره روح انسانی وصول الی الله رتبه سنه نائل اولمق ایچون انسان کاملك طلبی طریق حق سالکلرینه واجب اولمغله لاجرم بو رساله یی سلك تحریره کشیده قیلوب (ثمرات الفؤاد . فی المبدأ والمعاد) دیو تسمیه وبش باب وبر خاتمه اوزرینه اتمام قیلندی (باب اول) حضرت آدم علیه السلامك خلافتی واطوار منازل خلقت آدمی ومراتب نوع انسانی بیانندهدر وباب اول اوچ فصلی مشتملدر (باب ثانی) طلب حب اصلی وجلای قلب وغوث وانسان کامل بیانندهدر اول دخی اوچ فصلی مشتملدر (باب ثالث) اهل سلوکك اقسام وروشلری بیانندهدر اول دخی التی فصلی مشتملدر (باب رابع)

دنیادن ترهیب وطریق حقه ومرشد کامله ترغیب وفقرایه سوء ظندن اعراض . وارباب سلوکه توضیحی لازم بعض ارکان وشرائطی توصیه بیانندهدر (باب خامس) نقشبندیه . وبیرامیه . وخلوتیه . ومولویه . وکبرویه . وقادریه . عموما عنعنهٔ سلسله لری ابو بکر الصدیق وامام علی رضی الله عنهمادن حضرت فخر کائنات . علیه اکمل التحیاته . منتسب اولوب واول مناسبت ایله بعض ائمهٔ صحابه وتابعین ومناقب اولیا بیانندهدر (خاتمه) روح حیوانی وروح انسانی واضافیدن بعض معارف بیانندهدر . بوعبد ضعیف وناچیز کشف واطلاعده قصورنه معترف . وقلت بضاعت ایله اهلی قتندە متصف اولمغله ارباب دانش واصحاب بینشك کمال لطف وکرملرندن نیاز اولنور که مطلع اولدقلری مواقع خلل . ومواضع زللی اصلاح ایله تشریفه ارزانی بیوروب . وصورت عیب جوییدن تجنب بیورمغله «اولئك الذین هدی الله» زمرهسیله محشور «واولئك هم اولو الالباب» فرقهسیله مذکور اوله لر «آمین بحرمة طه ویس

باب اولدن فصل اول

آدم علیه السلامك خلافتی بیانندهدر

وقتا که الله تبارك وتعالی اول حب ازلی مقتضاسنجه جملهٔ ملائکهیی آدمك تخمیر طینت وتسویهٔ بنیهسنه «علی طریق القهر والتسخیر» مشغول قیلوب . اول فعلك حقیقتنه کندو علم کلی وارادت وقدرت اصلیسی ایله قیام کوستردی . وصورت برزخیت اولوهیت اولان مرتبهٔ اعتدال انسانینك تسویهسی اتمامنه ایرشدکده اول مزاج مسوایه «ونفخت فیه من روحی» فحواسنجه بلا واسطة نفخ روح ایلیوب . جامع حقایق الهی وکونی ایلدی . ومسند خلافتده اجلاس . وآینهٔ حضرت الوهیت . وصورت جناب ربوبیت ایلیوب بوصورت عنصریهیی صورت انسانیهیه مادة واصل قیلدی . واول صورت عنصریهنك بعضیسنی مراد لعینه ایلدی انبیا ورسل علیهم السلام وکبار اولیا کبی وبعضیسنی دخی مراد لغیره قیلوب وانلرك بعضیسن

هر بر كاملك مزاج وصورتلرى تعيننه اسباب وشروط مثابه‌سنده قيلدى . آبا وامهات كبى وبعضيسى اوليا ومؤمنينك كيفيت مراتب ومقاماتنى تعميرنده آلات ومعاونات مثابه‌سنده اولوب بعضيسى دخى برعالمك ترتيب وتعميرنده مسخر اولديلر عوام الناس كبى « ومن حيث الحكمة الالهيه » بونلرك مقام كماله وصوللرى بونك اوزرينه مبنى وموقوفدر . وبو تفاوت مذكور « عند تعلق المحبة والعشق بالعلم ومافيه » بر تفاوتك نوعيدر كه سرمايهٔ تعينات اسما وحقايق ايجاد عوالم وخلايق كه خمير مايه‌سى اولانه متعلقدر . پس آدم عليه السلام مستقر خلافتده مستقر اولوب شول اسماء الهيه كه حضرت آدمك ذات وحقيقتى انك جامعى در ظاهر وجود وباطن وباطن الباطن وسر السر اولان حقايق وشئونى جهتندن انى خبردار اتديلر . واول اسمايه كمال مضاهات ومشابهتدن خبر ويروب سنك صورت مختصرك جمله حقايق الهيه وكونيه‌يى مشتمله در ديو اعلام ايتديلر . وملائكه‌نك هر برى كندو علم وحقيقتلرى مظهر اولدوغى اسمادن غيرى اكرجزئى واكر كلى بر اسمدن آكاه دكللردر . زيرا مقتضاى نشأت ملائكه بويله‌در . پس اى آدم كركدر كه سنى نشأت ملائكه‌يه مخصوصه اولان اسما ايله انلرك اوزرينه عرضه قيلم وملائكه‌نك حقايق ونشأت مظاهرى دوشن اسمايه وانلرك حقايقنك باطنى اولان اسماء اخره دخى سنك كمال جمعيتك اولوب . واول جمعيت بزم شئون كليه‌مزدن اولمغله سكا بعض اسماء وجودى دخى مختصه قيلدم كه جمله سندن خبر ويره‌سن ديو آدم عليه السلام بو وجهله مأمور اولنجق نشأت ملائكه‌دن خارج اولان اسماء مذكوره‌نك خصائص ومظاهريله ملائكه اوزرينه عرض اولندقده لاجرم ملائكه اول اسمانك علمى طريقنى بلميوب كندو مقتضاى نشأتلرى اولان زبان استعدادلريله ايتدكلرى تنزيه وتقديسده عجز وقصورلرينه وعلم حقده عدم كمال واحاطه‌لرينه معترف اولوب « سبحانك لاعلم لنا الا ما علمتنا » ديو آدم عليه السلامك حقيقت ونشأ سنك ظاهر وباطننه مخصوصه اولان اسمانك معرفتندن

عجزایله اعتراف کوستردکلرنده « انبئهم باسمائهم » دیو امر اولنمغله آدم ملائکه یه بیلمدکلری اسمادن خبر ویردکده « الم اقل لکم انی اعلم غیب السموات والارض واعلم ماتبدون وما کنتم تکتمون » خطابندن شربت تبکیت نوش ایدوب ابلیسدن ماعداسی « اسجدوا لآدم فسجدوا » حکمنجه کردن فرازلکدن شرمسار اولوب خشوع وخضوع ایله جبهۀ انقیادلرین زمین تسلیم واطاعته وضع ایتدیلر وآدمك کرامت وسعادت وفضیلت وجامعیتنی بیلوب وسریر خلافته علی وجه الاکملیة لیاقتن کوروب اقرار وشهادت ایتدیلر

﴿ کلشن راز ﴾

شعاع آفتاب ازچارم افلاك * نکرد دمنعکس جز برسرخاك
تو بودی عکس معبود ملائك * ازان کشتی تو مسجود ملائك
بود ازهرتنی پیش توجانی * وزو در بسته باتو ریسمانی
ازان کشتند امرت رامسخر * که جان هریکی درتوست مضمر
تو مغز عالمی زان درمیانی * بدان خودرا که توجان جهانی
جهان وعقل وجان سرمایۀ توست * زمین وآسمان ازسایۀ توست

پس آدم علیه السلام اصل صورت انسان اولدوغی کبی ابلیس علیه مایستحق دخی آتش وهوادن مرکب واصل صورت جن اولمشدر . فلهذا صورت آدمه نظرایدوب نشأت عنصریه سنده آب وکلی غالب وترکیب جمعیتن کثافته مقرون کورمکله اکرعلت اجتباجمعیت ایسه بنده دخی جمعیت مقرردرخصوصا بنم نشأت وترکیبم آدمدن الطف واعلادر . پس بوتقدیرجه اعلانك ادنایه خضوعی قضیۀ حکمتدن دوردر دیو استکبارایدوب بو قیاس باطل ایله آدمك نشأت کمالیه سنه وکمال قابلیتنه وحقیقت مزاج وروحی آخر مراتب واعتدالاتك چاق وسطنده اولدوغنه جهل وپنداری سببی ایله « وان علیك لعنتی الی یوم الدین » عتابیله مطرود ین حضرتدن اولوب آوازۀ طردی عالمه طولدی « نعوذ بالله من الجهل المبعد والحسبان المفرق » ومقابلۀ نصده ابتدا قیاس ایلین ابلیس مرجوم اولمغله مولانا جلال الدین رومی مثنوی شریفده عبارۀ لطیفه ایله بیان بیوررلر

﴿ مثنوی ﴾

اول آنکس که این قیاسکها نمود * پیش انوار خدا ابلیس بود
کفت نار از خاك بی شك بهتراست * من زنارم اوزخاك اكدراست
پس قیاس فرع بر اصلش کنیم * اوزظلمت ما زنور روشنیم
کفت حق نی بلکه لا انساب شد * زهد وتقوی فضل را محراب شد
این نه میراث جهان فانیست * کبانسابش بیابی جانی است
بلکه این میراثهای انبیاست * وارث این جانهای اتقیاست

﴿ فصل ثانی اطوار منازل خلقت آدمی بیاننده در ﴾

ارباب دانش اولان خلان صفایه معلوم اوله که عالم حس وشهادت تعیننده صور اشخاص انسانیدن هر بر صورت بر اسم وجودینك مددینه محتاج اولوب وحقیقت انسانینك هر بر مددی بر اسم کلی ویاجزئی ایله تربیت بولوب انسان اول اسمه مخصوص وعاقبت رجوعی اول اسمه متعلق اولور . پس اسما حیطه وکالده وکلیت وجزئیتده متفاوت الدرجات اولوب هر بر اسم ایچون هر بر فلکده من حیث الکواکب والمنازل وغیرها بر صورت وبر مظهر ثابتدر واسماء مذکوره بو عالم کون وفساد ده اول مظاهر ایله ظاهر اولوب لاجرم هر بر اسمك حضرتندن بر مدد وبر صورت ومزاج انسانی تعیینی ایچون من حیث مظاهره متعین اولور . پس اکر اول اسم کلی اولورسه مطلقا بر کامل مزاجی تعیننده توجه ایدوب اول مدد احدی السیر بلا توقف وتعویق عناصر ومولداته وصورت غداده مادر وپدره ایرشوب منوال مشروح اوزره اول کامل مزاجن تعیین ایدر . اما اول جزئی اولورسه تعیین مزاج غیر کامل ایدوب . بو تقدیرجه اول تعینات وتشکلات فلك قمر مظاهرنده واسطهٔ تعویقات ایله مولدات وتعویقاته دوشر

﴿ کلشن راز ﴾

زحق باهر یکی حظی وقسمیست * معاد ومبدأ هر یك زاسمیست
ازان اسمند موجودات قائم * بدان اسمندر تسبیح دائم

بمبدأ هر یکی زان مصدری شد * بوقت باز کشتن چون دری شد
ازان در کامد اوّل هم بدر شد * وکرچه درمعاش او دربدر شد
ازان دانستهٔ توجمله اسما * که هستی صورت عکس مسما
ظهور قدرت وعلم وارادت * بتست ای بندهٔ صاحب سعادت
سمیعی وبصیری حی وکویا * بقاداری نه ازخود لیك از انجا
زهی اول که عین آخر آمد * زهی باطن که عین ظاهر آمد

وکیفیات تعویقات اولدرکه چونکه براسم جزئی کندو مظهری جهتندن وضعیٔ فلکی واتصالیٔ کوکبی ایله اول مزاجك تعینن اقتضا ایلدکده اول اسمك اثری انجلین اولور که صورت غدائیه ایله مرتبهٔ نباتیه ده اول نطفه متکون اولور واسم جزئیٔ آخر که انك حکمی بواسم ممدك مضادی اولوب انك هلاکین اقتضاایلیه اول نبات فساد انجام اولوب کیرومرتبهٔ معدنه عودت ایدر کذلك برتشکل واتصالیٔ آخره اول مددی تعیین ایدوب برحیوانده که اول مدد غدایی مرکوزدر متولد اولور کیرو تاثیرده بو اسمك مخالفی اولان اول اسم آخر بروضع واتصال ایله انك منعن اقتضا ایدوب اول حیوان مرد اولوب مرتبهٔ نباته ویاحیوانه رجوع ایدر ٠ تاانفهاق اول وقته دکین که اول اسم کندو مظهری حیثیتندن بی معارض ومخالف اول مزاجی تعیین ایدهجك بروضع واتصال ایله صورت غداده نطفه اولوب ورحم مادرده استقرار بولوب سالما صورت انسانیه ده ظاهر اولور

﴿ کلشن راز ﴾

بدان اول که تاچون کشت موجود * که تاانسان کامل کشت مولود
دراطوار جمادی کشت پیدا * پس ازروح اضافی کشت دانا
پس آنکه جنبشی کرداوزقدرت * پس ازوی شدزحق صاحب ارادت

وبو تعویقاتدن هر برنوع اول سر وجودی یه برقیدمستلزم وبروضع ناملایم ومستدعیٔ حجاب مظلمدر ومطلوبك کالیله تحققنی مانعدر ٠ پس اول تحقق کال مطلوب اوصاف کالیه ایله کندو اصل

منشأنه رجوع وكمالات اسما ايله تماما ظهور در . وجملهٔ هوا وميول طبيعي . وآمال وامانيدن انحرافات معنوى وملابست شهوات ولذات جسمانى ومتابعت تسويلات نفسانى وشيطانى . وتشوق ملاذ دنيوى . وتجنب محاب اخروى . وانواع تعلقات لذات وهمى وجاه وحشمت وتصرف وتمكن وتعشق اموال واملاك ناپايدار وصورت حقد وحسد واخلاق ذميمه ايله ظهور وانواع علوم بى طائل . وظنون وتخيلات بى حاصل . وعقايد غير مطابق . وحرف وصنايع نالايق . الى غيرذلك عموما تعويقات مزبوره نك احكام وآثارندن اولوب حجب وقيود مزبورهنك هربرى مهلك ومهالك . واول سر وجودى وانك اصلى ميانده مابه الامتيازلر در وجمله كمالاته سرمايهٔ تحقق اولان انكيزش حب عشقه هربرى مانع قوى وحائل عظيمدر . وقيودمزبورهدن هر برنوع تعويقات مزبورهدن برنوعه متعلقدر وبعض اوليا دون البعض مزيد مجاهدات ورياضات وقلت وكثرت ضعف وشدتده متفاوت اولملرى احكام تعويقات مزبورهنك فتحنه مترتبدر

❊ كلشن راز ❊

بعادت حالها باخوى كرد د * بمدت ميوهاخوش بوى كرد د

اماعود ده تقريراولنان تفصيلاتدن مرادمذهب اهل تناسخ دكلدر مقصود بروز وظهورى بياندر

❊ كلشن راز ❊

تناسخ ٢ نبود اين ازروى معنى * ظهور آيتست درعين تجلى

زيرا تناسخ مودودى جمله انبيا واوليانك مردودى وحكماء فلسفهدن بعضنك اوهام وخيالاتيدر . عمر بن الفارض قدس سره قصيدهٔ تائيه سندهبيوررلركه

❊ نظم ❊

ومن قائل بالنسخ والمسخ واقع * به ابرأ وكن عمايراه بعزلة

ودعه ودعوى الفسخ فالرسخ واقع * به ابدا لوصح فى كل دورة

ومولانا جلال الدين رومى بومحلى مثنوىٔ شريفندهبيان بيورلر

٢ يعنى حركت دورى كه در تجليات الهى بوهم تودر مى آيد از تمثيل تناسخ مشمار چرا كه در شؤن وتجليات الهى عود وتكرار مطلقا متصور نيست . واين تجددات كه تو مكرر كمان مى برى همه فى انفسها كمالات لايقه اند كه نونو ازشؤن الهى بظهور مى آيد چرا كه دوام ظهور ذات واحده البته بحسب آثار شؤن ذاتيهٔ اوخواهد بود كه بحسب اسما وصفات ذاتىٔ او ازو ظاهر ميشود پس عموم اين تجددات وتطورات متناسبه ومتباينه دلائل وعلامات دوام وحدت ذات الهى باشند بمقتضاء اسمائه الحسنى وصفاته العليا

﴿ نظم ﴾

آمده اوّل باقلیم جماد * وزجمادی درنباتی اوفتاد
سالها اندر نباتی عمر کرد * وزجمادی یاد ناورد از نبرد
و زنباتی چون بحیوانی فتاد * نامدش حال نباتی هیچ یاد
جز همان میلی که دارد سوی آن * خاصه در وقت بهار وضیمران
باز از حیوان سوی انسانیش * میکشد آن خالقی که دانیش
همچنین اقلیم تا اقلیم رفت * تاشدا کنون عاقل ودانا و رفت
تارهد زین عقل وپرحرص وطلب * صدهزاران عقل بیند بو العجب
کرچه خفته کشت وشد ناسی زپیش * کی کذارندش دران نسیان خویش
بازازآنش چون به بیداری کشند * که کند برحالت خودریش خند
همچنان دنیا که حلم نائمست * خفته پندارد که این خوددائمست
تابرآید ناکهان صبح اجل * وارهد ازظلمت ظن ودغل
هرچه تودرخواب بینی نیك وبد * روز محشر یك بیك پیدا شود
آنچه کردی اندرین خواب جهان * کرددت هنکام بیداری عیان
تا نپنداری که این بد کردنیست * اندرین خواب ترا تعبیر نیست
ای دریده پوستین یوسفان * کرك پرخیزی ازان خواب کران
کشته آکه یك بیك خوهای تو * می درانند ازغضب اعضای تو
چون نخسیند بعدمرکت درقصاص * تو مکو که مردم ویابم خلاص
ودخی « المرء یحشرمع من احب ۰ والنوم اخ الموت ۰ الناس نیام
فاذاماتوا انتبهوا « وتموتون کما تعیشون وتحشرون کما تموتون »
احادیث شریفه لری بومعنایه اشارتدر ﴿ نظم ﴾

بونده هرنه تخم اکرسك خیروشر * انده صورت بغلیوسر ای پسر
وارایسه عقلك شوتخمی اکه کور * کم کوره سن اویخوده غلمان وحور
قولك وفعلك دورش کم خوب اوله * تا که واروب کوردکك مرغوب اوله
غافل اولمه شهرکی دشمن آلور * جانك اول مؤذی صفتلرله قالور
قورقولودوش کم کوررسك ناکهان * اینجیدرسنی یا ارسلان یایلان
هرنه دورلونسنه اینجیدرسنی * هب کنا هکدن قوپار بلکل آنی

هر کناهك اکله برمؤذی اولور * اویودیغك وقت قاتوکه کلور
پس محالك اولمسه دفع ایتمکه * یاخود اولدیروب یولکه کیتمکه
تائب اولسك اولدر ردك بیکمان * یاکه کورمزدك اوصورتدن نشان
اول کناهه توبه وترنك ایله وار * یوخسه قالدك کورد ککله خواروزار
کر ایکی عالمده استرسك نجات * توبه قیل ایامه چون یوقدر ثبات
توبه قیل یادایت پریشان اولدیغك * اصی ایتمز صوك پشیمان اولدیغك
کل وجودك ملکی الدن جیقمدین * دورایام اول حصاری یقمدین
اجتناب ایله مناهیدن زمان * تیز چکر ایرر اجل ای نوجوان

فصل ثالث انسان اوچ نوعی مشتمل اولدوغی بیانندە در

پس معلوم اوله که انسان عموما اوچ قسم اوزرینه در « کما قال علیه السلام الناس علی ثلثة اقسام قسم یشبهون البهایم وقسم یشبهون الملائکة وقسم یشبهون الانبیاء » برقسمی اصحاب شمالدر « یعلمون ظاهرا من الحیوة الدنیا وهم عن الآخرة هم غافلون » وقال تعالی « ومن کان یرید حرث الدنیا نؤته منها وماله فی الآخرة من نصیب » الآیه بوقسمك جل همتلری حیات دنیانك ظاهریدر ومراتب اخرویه یه متوجه اولمیوب قلبلری غلاف ایچنده در * ومتاع اصلیلری دنیادن غیری دکلدر کما قال الله تعالی « زین للناس حب الشهوات من النساء والبنین والقناطیر المقنطرة من الذهب والفضة والخیل المسومة والانعام والحرث ذلك متاع الحیوة الدنیا » آیت کریمه سنك مضمون شریفی اوزره متاع دنیایه تعشق ایله محاب اخرویه دن قلبلری مختوم ومحروم اولوب اصحاب شمال ایله قید اولنورلر « اللهم یاهادی خذنا من کل شیء الیك واجعلنا علیك » وبرقسمی اصحاب یمیندر انلرك جل همتلری متاع آخرت ودرجات جنت اولوب متاع دنیوی یه سعی وکوششلری علی قدر الکفایه در بوقسم اصحاب جنت اولان مؤمنین در « اللهم ادخلنا بهم دار السلام » وبرقسمی دخی مقربون درکه « الدنیا حرام علی اهل الآخرة والآخرة حرام علی اهل الدنیا وهما حرامان علی اهل الله تعالی » حدیث شریفی

فخواسنجه زمرهٔ مز بوره متاع حیات دنیاودرجات اخرایی نفسلرینه حرام قلمشلردر . زیرا انلرك قلوبی مرایای الهیه ومجالیٔ تجلیات ربانیه اولوب شهود وایقان وکشف وعیان وذوق ووجدان صاحبلریدر صوردنیویه واخرویه کثرتنك شهودیله مشاهدهٔ وحدة جمالدن محتجب دکلدر . وبوطائفهٔ علیه نك خدمتلری امر حقله عباد اللهی وحدة حقه ارشاد واصلاح . وجل همتلری علایق دنیویه وعوایق اخرویه دن قلوب طالبینی تخلیه ایله هدایت وافلاح . درکا، عزتدن عبده موجبهٔ بعد اولان امور دنیویه نك حصولیچون همت ایتمزلر . ومحبت جمال وحدة حقدن احتجابنی ایجاب ایلین مراتب اخرویه یه وصول ایچون توجه ایتمزلر . زیرا بونلره خدمت عباد بیننده اولان حجب وموانعی رفعدر نه آنکه حجبی تکثیر اوله . حضرت فخر عالم صلی الله علیه وسلمدن ورودی روایت اولنان بوحدیث شفای صدر درکه بیوریلور « من رکن الی الدنیا ومال الیها احرقه الله بنار جهنم فصار رمادا تذروه الریاح ومن رکن الی العقبی ومال الیها احرقه الله بنار الآخرة فصار ذهبا ینتفع به ومن رکن الی الله ومال الیه احرقه الله بنوره فصا جوهرا لاقیمة له » وارباب حقیقت بیورمشلردرکه « المسافرون ثلثة اصناف صنف یسافر فی الدنیا رأس ماله الدنیا وربحه المعصیة والندامة . وصنف یسافر فی الآخرة رأس ماله الطاعة والعبادة وربحه الجنة . وصنف یسافر فی الله رأس ماله المعرفة وربحه لقاء الله تعالی . وقال علیه السلام « الزهد فی الدنیا یریح البدن . والزهد عن الآخرة یریح القلب . والاقبال علی الله یریح الروح » صدق رسول الله

(کلشن راز)

اکرمردی ٢برون آی ونظر کن * کههرچه ایدبه پیشت زان کذر کن
میاسا روزوشب اندر مراحل * مشو موقوف همراه ورواحل
خلیل٣ آسا رو حق راطلب کن * شبی راروز وروزیرا بشب کن
ستاره بامه وخورشید اکبر * بودحس خیال وعقل انور

٢ یعنی از بقعهٔ امکان ولوازم آن قدم فراتر نه وازسر اعتبار واستبصار نظر بر صنایع نا متناهیٔ الهی انداز وآثاراوصاف واسماء نامحصورهٔ الهی درصفایح عموم مظاهر ومجالی مشاهده کن ولی ملازم طوری ومقید عقدی مباش وحصر وانتها در تجلیات الهی خیال مبند وهرچه پیشت آید عبرت کرفته از وعبور کن

٣ دوستانه شبی راکه مقام جهل است بروز که مقام علمست بدل کن وروزرا که علمست بشب کن یعنی از برای ناقصان تنزل فرمایید

بکر دان زین همه‌ای راه‌روروی * همیشه لا احب الآفلین کوی

ویاچو موسیٔ عمران درین راه * بروتا بشنوی انی انا الله

تراتا پیش کوه هست باقیست * صدای لفظ ارنی پس ترانیست ٢

حقیقت کهر باذات توکاه است * اکر کوه تو بی نبود چه راهست

تجلی کر رسد برکوه هستی * شود چون خاک ره هستی زپستی

کدایی کردد ازیك جذبه شاهی * بیك لحظه دهد کوهی وکاهی

برواندر پی خواجه باسری ٣ * تفرج کن همه آیات کبری

برون آازسرای امهانی * بکو مطلق حدیث من رأنی

کذاری کن زکاف ٤ کنج کونین * نشین برقاف قرب قاب قوسین ٨

دهد حق مرترا هرانچه خواهی * نمایندت همه اشیا کماهی

وحق سبحانه وتعالی بوطائفه‌یی صور دنیویه ده عوامدن واعمال صالحه صورتنده خواصدن حفظ ایدوب وبوشیئك تصرفنده عجزی اولمیان رجال ابدالدن دخی سترایلدی . اصحاب مقاماتك بعضندن کرامت صادراولسه ارباب کمال اتیاننده صورت عجزایله ظاهر ومحض عبودیتله محتجب اولور وخلقك کندولره مراجعتندن محفوظ اولور « اولیایی تحت قبابی لایعرفهم غیری . اولیاء الله عرائس الله ولایری العرائس الا المحرمون » لکن بوطائفه‌نك علوقدرینه‌واقف ومکانت علیاسنه مستشرف اولان ارباب بصیرت صورت ظاهره‌یه نظر ایتمیوب بوفرقهٔ جلیله عجز وحیرت یوزندن هرقنغی وجهله ظاهر اولورسه قلبلری مشکاتنده متجلی اولان نوره ومراياسنده اولان ظهوره نظر ایدوب انلرایله صحبت واستیناس وانوار معرفتندن اقتباس ایدرلر « طوبی لمن آمن بهم وان لم یرهم » سحاب افاضهٔ کوهربار . ودردریای مواج اسرار . پیروعزیزم قدس الله روحه . ونورالله قبره بیورمشلردر که بو عالمك دوری ایکی چرخ معنوی‌اوزرینه‌در . بریسی یمینه وبریسی شماله دائردر . یمینه دور ایدن چرخ مشرقدر یعنی جمال وشماله دور ایدن چرخ مغربدر یعنی جلال پس چرخ مشرق محل نورتجلی وچرخ مغرب محل اسم جلالدر

٢ جواب لفظ ارنی لن ترانیست (نسخه)

٣ یعنی درپی رسول علیه السلام برو

٤ کاف عبارت ازعالم جسمانیست ونون عبارت ازعالم روحانی میکوید که بکذر یعنی محبوس مضیق نشأتین مباش هرکاه که چنین کردهٔ درمقام جمعیت سکون یابی که مکان قاب قوسین او ادنی

٨ یعنی چون ازین وحشت آباد عالم تکون خلاص یابی وبعالم لاهوت بمقام جمع رسیدی خلیفهٔ حق شدی

وجمله اشیابو ایکی برجك مظهر یدر • پس ایمدی مشرق برجنه دوشن اصحاب یمین درکه حقیقت محمدیه ووراثت احمدیه مظهری اولان مرشد کامله ایریشوب فیض حقه وصول ایله ماسوی اللهدن تصفیهٔ قلب وتزکیهٔ نفس ایدوب مقتضای بشریه‌دن فانی و تجلیات الهی ایله نورانی وروحانی اوله • پس فرقهٔ ناجیهٔ واحده بونلرك اوصافیدر وبونلرك حیات ومماتی وجمله نصیبلری اللهك تقدیری وملائکه وساطتیله مشرق برجندن فیض اولنور • اما برج مغرب جلاله مظهر دوشن انلردر که جهل جبلی وعناد اصلی دائره سنده ظلمات جسمانیه وکدورات نفسانیه ایله آلوده وکفر وضلالت ایچنده افسرده اولوب آفتاب عالم تابدن بی بهره اولان خفاش بی بصیرت کبی بونلردخی عالم نورانی ومقام روحانیدن محروم اولانلردر • بونلرك دخی حیات ومماتی وجمله نصیبلری تقدیر خدا ووساطت ملائکه ایله برج مغربدن افاضه اولنور • وزمرهٔ مزبورهٔ شمالیه ظلمات نفس وطبیعتده مکین اولدقلر یچون چرخ مغربده قهر وجلاله کرفتار اولوب اسفل سافلینه رد اولنورلر • وشونلرکه شریعت محمدی وسنت احمدی‌یه متابعت ایدوب ومرشد کامله واصل اوله‌لر ظلمات نفس وکدورات طبیعت حجابنی مرشد تربیه سنده رفع ایدوب عالم نوره واصل وقهر جلالدن خلاص اولورلر • واسم جمالك وبرج مشرقك حکمنده داخل اولوب عالم علوه عروج ایدرلر وآیت کریمهٔ «انهم ملاقوا ربهم وانهم الیه راجعون» حسبنجه وصول الی الله مرجعنه رجعت ایدوب روحك وطن اصلی سنه نائل اولورلر «حب الوطن من الایمان» حدیث شریفی بومعنایه اشارتدر وحضرت مولانا بو بابده صادر اولان حدیث شریفی مثنویده شرح بیوروب درر وجواهر نثار ایدرلر

مثنوی

درحدیث آمد که یزدان مجید * خلق عالم راسه کونه آفرید
یك کره راجمله عقل وعلم وجود * از فرشته ست ونداند جز سجود

نیست اندر عنصرش حرص وهوا * نور مطلق زنده از عشق خدا
یك کروه دیکر از دانش تهی * همچو حیوان ازعلف در فربهی
او نبیند جز که اصطبل وعلف * از شقاوت غافلست و از ترف
این سوم هست آدمی زا دو بشر * نیم او زافرشته و نیمیش خر
نیم خر خود مائل سفلی بود * نیم دیکر مائل علوی بود
آن دو قوم آسوده از جنك وحراب * وین بشر بادو مخالف در عذاب
وین بشر هم زامتحان قسمت شدند * آدمی شکلند وسه امت شدند
یك کره مستغرق مطلق شدست * همچو عیسی باملك ملحق شدست
نقش آدم لیك معنی جبرئیل * رست از خشم وهوا وقال وقیل
ازریاضت رسته وززهد وجهاد * کوییا از آدمی اوخود نزاد
قسم دیکر باخران ملحق شدند * خشم محض وشهوت مطلق شدند
وصف جبریلی درایشان بود ورفت * تنك بود آن خانه وآن وصف زفت
مرده کردد جان کو بیجان شود * خرشود چون جان او بی آن شود
زانکه جانی کان ندارد هست پست * این سخن حقست وصوفی کفته است
او زحیوانها فزونتر جان کند * درجهان تاریك کاریها کند
پس ایمدی

﴿ نظم ﴾

اشاراتنا شتی وحسنك واحد * وکل الی ذاك الجمال یشیر
فحواسنجه کشف وعیان وذوق و وجدان صاحبلرینك کفتار بلاغت آثارلرنده اختلاف وجدل اولمز

﴿ نظم ﴾

حدیثنده بولارك یوق جدل هیچ * بناسنده بولارك یوق خلل هیچ
بولرده نه او کمنك وار نه دعوی * بولارك صورتیدر جمله معنی
ولکن

﴿ نظم ﴾

* آب حیوان خوان مخوان این را سخن *
* روح نو بین درتن حرف کهن *

مضمونی اوزره الفاظ وعباراتده هر بری تغیر شکل ایدوب زمانلرنده

موجود اولان طالبلرك فهمنه افاده ایده‌جك مرتبه استعداد لرنجه بیان بیوروب « كلم الناس علی قدر عقولهم » حدیث شریفی ایله عامل اولورلر

﴿ نظم ﴾

این رسولان ضمیر رازکو * مستمع خواهند اسرافیل خو
نخوتی دارند وکبری چون شهان * بندکی خواهند ازان اهل جهان
کی رسانندآن امانت رابتو * تانباشی پیش شان راکع دوتو

پس سن دخی اکا کوره متیقظ اولوب و کندوکی تجسس ایلیوب قنغی زمره وقنغی فرقه دن ایدوکك بیلوب اکا کوره روی نیازی درکاه بی نیازه قویوب کوزکدن یاش یرینه قان دوکوب آتش آه درونله نالان و پویان اولوب « اهدنا الصراط المستقیم صراط الذین انعمت علیهم غیر المغضوب علیهم ولا الضالین » آمین دیوب اولیا کوکلندن حقه موصل اولان صراط قویمی دیلیه سن که « اجیب دعوة الداع اذا دعان فلیستجیبوالی » خطابنی سمع جانك کوش ایدوب مسعود ومظفر اوله سن والا بطالت ایله اولماز کریه وزاری استر

﴿ بیت ﴾

نه دراي شه بونازیله لطافت دلر بالقلر *
* نیاز استرسك عاشقدن سکایلوازی یلواری

﴿ مثنوی ﴾

* زاری وکریه قوی سرمایه است *
* رحمت کلی قویتردایه است *
* تانکرید ابر کی خندد چمن *
* تانکرید طفل کی جوشد لبن *
* طفل یکروزه همی داند طریق *
* که بکریم تا رسد دایه شفیق *
* تونمی دانی که دایهٔ دایکان *
* کم دهد بی کریه شیراو رایکان *

* رحمتم موقوف آن خوش كريه هاست *
* چون كريست از بحر رحمت موج خاست *
ماه وخورشيد جهان ونجوم آسمان وجمله موجودات واكوان

بيت

* ابروباد ومه وخورشيد وفلك دركارند *
* تاتونانى بكف آرى و بغفلت نخورى *
مفهومنجه سيرودوران قلدقلرى مرتبهٔ انسانيه ده بولنوب كمال معرفت حقه واصل اولمغيچون در ٠ پس ايمدى خواب غفلتدن اويانوب طالب معرفة الله وراغب محبة الله اوله سن

نظم

بو نعمتلر همان احسان ايچوندر * همان برصورت انسان ايچوندر
اوصورت مخفى اولمق اجلى ايچون * يراتدى بونجه صورت فرد بيچون

باب ثانى طلب حب اصلى وجلاى قلب وغوث وانسان كامل بيانندەدر

فصل اول حب اصلى وجلاى قلب بياننده در

كتاب كريم سبحانى وخطاب عظيم صمدانى ده تبشير بيوريلان آيات كريمه « يحبهم ويحبونه » قيدى « واذاسئلك عبادى عنى فانى قريب اجيب دعوة الداع اذادعان » وعدى «والذين جاهدوا فينا لنهدينهم سبلنا » عهدى وحديث شريف قدسئ « ماوسعنى ارضى ولاسمائى ولكن يسعنى قلب عبدى المؤمن التقى النقى الورع » تخصيصنك تشريفى فحواسنجه محبة الله ايله قلبى مجلا ولوث ودنس بشريه دن پاك ومصفا اولمغه طالب عشاقه پوشيده اولميه كه مقام محبت جمله مقاماتك اعلى واساسى اولوب حب الهى جميع مقاماتده سارى وجمله موجوداتك ظهورنه باديدر

مثنوى

دور كردونها زموج عشق دان * كرنبودى عشق بفسردى جهان
پس هرمقام وحال كه محبة الله دن اوّل واقع اوله محبت اللهه وصول ايچوندر و بعد وقوع المحبه اولان هر حال ومقام كيرومحبة اللهدن

مستفاد در ٠ زیرا مقام محبت مبدأ موجودات ومصدر مصنوعات حضرت فخر کائنات علیه اکمل التحیاته اعطا اولنوب علواً وسفلا خلایقك کلیسی آنك حقیقتندن متفرعه اولمشدر ٠ وحضرت حبیب اکرم صلی الله علیه وسلم صورت حب آلهی اولدوغیچون حق سبحانه وتعالی « قل ان کنتم تحبون الله فاتبعونی یحببکم الله » فرمانیله کنــدو محبتنی اتبــاع رسول الثقلینه تعلیق ایلمشدر ٠ پس ایمــدی

﴿ مثنوی ﴾

درطلب زن دائما تو هر دو دست * که طلب در راه نیکو رهبراست

مقتضاسنجه سن دخی طالب محبوب لم یزلی وراغب وصال ازلی ایسك

﴿ مثنوی ﴾

چون طلب کردی بجد آید نظر * جد خطا نکند چنین آمد خبر

ابلاغنی گــوش هوش ایله قبول ایدوب محبة اللهه تشبث ایله زیرا « کنت کنزا مخفیــا فاحببت ان اعرف » مفهومنجــه ظهور حب الهی ایله اولدوغی کبی وصول دخی حب الهی ایله در ٠ حتی سید الطائفه جنید قدس سره یه نهایت سلوکدن « وما النهایة » دیوب سؤال اولندقده « هی الرجوع الی البدایة » دیو بیو رمشلرولکن دکه بر کوکلده محبة الله اولمیوب حقیقتده انســان اطلاقی همان اول قلبدن عبــارتدر

﴿ مثنوی ﴾

ای برادر تو همــان اندیشهٔ * مابقی تو استخوان وریشهٔ

کر کلست اندیشــهٔ تو کلشنی * ور بود خاری تو هیمهٔ کلخنی

﴿ ترجمه ﴾

ای برادر بر فکر سن سن همان * ار توغکدر کموکیله آت وقان

کل اولورسه فکرك اولدك کلستان * خار اولورسه بر حطبسن اوده یان

ایمدی کوکلنده محبــة الله اولمین هوای نفسی عشق ظنی ایله بن دخی عارف بالله وواصل محبة اللهم دیو کندوسنی ارباب قلوبدن عد ایلین اشخاصك مدعاسی لغو اولوب عشق ومحبتــدن خالی مضغهٔ مکدره یه

قلب اطلاقی بی معنی اولمغله کاشف اسرار کبریا حضرت مولانا مثنوی شریفده بیورر لر که

﴿ مثنوی ﴾

آن دلی کو عاشق مالست وجاه * یاز بون این کل وآب سیاه
یاخیالاتی که درظلمات او * میپرستدشان برای کفت وکو
دل نباشد غیر آن دریای نور * دل نظرکاه خداوانکاه کور

پس ای مؤمن مقبل وای سالك قابل اکر « یاایها الذین امنوا اتقوا الله وابتغوا الیه الوسیلة وجاهدوا فی سبیله لعلکم تفلحون » خطابنده اولان امر الهی یه امتثال وعالم فانیدن خلاصه اشتغال ایدوب عالم بقا ووحدته تحریك پروبال ایدرسك بو عالم کثرت ظلمانی یه کوکل ویرمکدن اتقا ایدوب چاه طبیعتدن خلاص اولمغیچون ولی کامل ومرشد مکملدن بو وسیله ابتغا ایله که مشکوة ولایت محمدیه مظهر یندده قائم وصورت کمالیهٔ انسانیه ایله ظاهر اولوب مرتبهٔ « او ادنی » دن مقام قرب « قاب قوسین » ه مبعوث اوله بو وجهله موصوف اولان اول وارث کامل حقیقت محمدی یی مرشد اتخاذ ایدوب سندخی مجلای حق اولمغه لایق برقلب صاف اله کتور . وآب وکل فکرنده بولانمش مضغهٔ مکدره یی قلب قیاس ایتمه زیرا دریای نور اولان کوکل عوامده دکل دکه برخواصده دخی اولمزانجق برده اولور اول قنده در قنده بیل یعنی ارایوبن بول دیو بیورر لر

﴿ مثنوی ﴾

نی دل اندر صد هزاران خاص وعام * در یکی باشد کدام است آن کدام

بو تقدیرجه علی وجه الاکملیه وارث عامهٔ ولایت محمدیه اولان قطب الاقطاب درکه جمیع قلوبه نور محبت الهی انك اعطاسندن بخش اولور . واول برشمس حقیقتدر که انده ودیعه اولان نور محبة اللهدن جمیع عالم مقتبس اولسه ذره قدر نقصان پذیر اولماز وزجاجه مشابه سنده اولان ابدان مردان خدا متلاشی اولسه اول نور مقتبس اصل اولان دریای نوره ملحق اولدقده برقطره ارتمز . زیرا انفصال

بو قدر که اکسله وخارجدن متصل بو قدر که زیاده اوله ونفحات الانسده مسطوردر که ابوالحسن نجار قدس سره « لاتطلع الشمس الاباذنی » دیو بو مقامدن خبر ویرمشدر یعنی شمس حقیقت محمدیه‌نك قلوبده طلعتی بنم اذنمله اولور دیمکدر . اگرچه زمان واحدده افراد تعبیر اولنان نیجه آحاد کمل بولنوب حال قطبك تحت تصرفنده دخی دکللر ایسه قبل تحصیل الفناء والفردیة ابتداء سلوکده زماننده موجود اولان قطبدن بیعت ویاخود جانب غوثدن ارشاد ایله مأمور اولان برکاملك دامنه تشبث ایتمکله تحصیل فناوفردیت ایتمشدر . پس اویسی اطلاق اولنان کملینه نه دیرسن دیو سؤال اولنورسه جواب بودر که فیاضده بخل یوقدر اولدخی من حیث لایشعر قطبك تربیه سی ویااقطاب سالفه دن بریسنك روحانیتندن تربیه ایله اولور ابوالحسن خرقانی بایزید بسطامی حضرتلرینك روحندن تربیه بولدیغی کبی بوتقدیرجه ظاهرا وباطنا اولا وبالذات هرکسك غوث اعظمدن حاجتی واردرولئن سلم بواسطة اولدیغی تقدیرجه دخی نور محبة الالهی مشکات محمدیه‌دن اقتباس ایلین ارباب قلوب اولا وآخرا نیجه کمسنه اولمق ظاهر ایکن دریکی باشد قیدی نیجه موافق اولور دیو سؤال اولنورسه

بیت

وما الوجه الاواحد غیر انه * اذا انت اعددت المرایا تعددا

موجبنجه جواب ویریلور که اعتبار حجب وتفرقه‌دن واختلافدن خلاص اولوب تجلی وحدت ذات مطلقه ایله مزکی اولان قلبه‌در یوخسه تعدد کثرات واشخاص وصوره دکلدر

مثنوی

* تفرقه در روح حیوانی بود *
* نفس واحد روح انسانی بود *
* چونکه حق رش علیهم نوره *
* مفترق هرگز نگردد نور او *

* کرهزاراننده یك کس بیش نیست *
* چون خیالاتی عدد اندیش نیست *

بیت

* تموج ایلین دریایه باق موجینه الدائمه *
* کونش تابنده چون شبنم بیلورسنکم اولورزائل *

ایمدی نسق مزبوراوزره جمیع انبیا واولیا عشق الهی دریای نامتناهیسنك امواجی اولوب وحدت ذات مطلقه ده مستغرق اولمشلردر . وحق سبحانه وتعالی کلام مجیدنده بیوردیغی « الله نور السموات والارض مثل نوره کمشکوة فیها مصباح المصباح فی زجاجة الزجاجة کانها کوکب دری یوقد من شجرة مبارکة زیتونة لاشرقیة ولاغربیة » آیت کریمه سنده اولان اشارت اوزره عشاق آلهی قنادیل قلبی مشکوة نور محمدیه ووراثت ولایت احمدیه دن اشعال ایتدکلرنده

مثنوی

عشق آن شعله است کوچون برفروخت*هرچه جز معشوق باقی جمله سوخت

بیتی لسان حال وزبان مقاللرینه جاری اولوب پرتو آتش عشق یزدان وجذبهٔ رحمان ایله قید انائیت واثنینیتدن نجات بولوب فنای محض مطلق اولدقلرنده

مثنوی

مؤمنان معدود لیك ایمان یکی * جسمشان معدود لیکن جان یکی
چون از ایشان مجتمع بینی دویار * هم یکی باشندهم ششصد هزار
برمثال موجها اعداد شان * درعدد آورده باشد باد شان
مفترق شد آفتاب جانها * در درون روزن ابدانها
چون نظر درقرص داری خود یکیست* وانکه شد محجوب ابدان درشکیست

مفهومی اوزره جمله سنك جانی بر وجسملری بدن واحدك اعضا وقواسی مثابه سنده اولوب متحد اولورلر . اسد الله الغالب علی بن ابی طالب کرم الله وجهه شاننده حضرت فخر عالم صلی الله علیه

وسلم « لحمك لحمى جسمك جسمى » بیوردوغی اتحاد مز بوری مبیندر

﴿ لمؤلفه ﴾

* قدك طوباء جنتدر خرامان یارسول الله *
* جبینك نورقدرتدر درخشان یارسول الله *
* کوزك هاء هویتدر قاشك نون والقلم حقا *
* نولا یس اوقنورسه اودندان یارسول الله *
* یوزکدر والضحی ظاهر صاچك واللیل اذا یغشی *
* مژکده رمز طه اولدی پنهان یارسول الله *
* دهانك میم رحماندر کلامك محیی الموتی *
* سنکله زنده در تنلرده هرجان یارسول الله *
* علومه کرسیدر صدرك فؤادك عرش رحماندر *
* کتوردك امته فرقانی برهان یارسول الله *
* سنك نورکله جمله انبیا بدر منیر اولدی *
* اوزك شمس رسالتدر زهی شان یارسول الله *
* قدومك رحمت حقدر ظهورك نور مطلقدر *
* محقق دعوتکدر فضل رحمان یارسول الله *
* دیدك چون من رآنی قد رأی الحق بو مبیندر *
* سنی کورن کورر حقی نمایان یارسول الله *
* وجودك امته جاندر عناصر چار یارکدر *
* که انلردر بنای دینه ارکان یارسول الله *
* ابو بکر وعمر عثمان علیدر افضل اصحاب *
* که بولمشلر سنکله عز وعنوان یارسول الله *
* لدنی علمنه سن شهر وبابیدر علی آنك *
* واران اول بابه اولدی کامل انسان یارسول الله *
* علی نهر معارفدر که جمله اولیاء الله *
* مسلسل چشمه لر اولدی فراوان رسول الله *

* قوای جسم دین اولدی صحابی هر بری بشقه *
* سن اولدلک فیض حقله جان جانان یارسول الله *
* حسین ایله حسن عشقینه لطفکدن سبیل ایله *
* ایچــه لم تاقانجه آب حیوان یارسول الله *
* بوعاشق امتکد ندر سکا اقرار ایدر دائم *
* قپوکده بر کدادر ایله احسان یارسول الله *

فصل ثانی واحد الزمان وغوث اعظم و کیفیت طلب انسان کامل بیانندہدر

قلب سلیم وطبع مستقیم اوزره اولان اخوانه معلوم اوله که الله سبحانه وتعـالی غیب هویتنده مستکن اولان کمالنك جمـالنی اظهار ایچون « لقدخلقنا الانسان فی احسن تقویم » فحواسجه نوع انسانی احسن تقویم اوزره خلق « ثم رددناه اسفل سافلین » دیو عالم طبیعته رد بعده « الا الذین آمنوا وعملوا الصالحات فلهم اجر غیر ممنون » دیو اول چاه اسـفلدن اخراج واجرنا محدوده وصولی ایمان ایله عمل صـالحه شرط ایتدی . ایمدی چاه طبیعتدن نجاته مستعد اولان انسـانه لازمدر که غیر محدود اولان محبة اللهیه طالب ووحدت حقه مؤمن اولوب قبول حقه صالحه اعمال اتیانندن صکره آنك خلقیتنه ارادت حقك تعلقنی موجب اولان شیئه که معرفة الله وجلای کلیدراکا توجه ایلیه زیرا عبدك سعادتی آندهدر . وجلاء واستجلا میسر اولمز الا کمال انسانی ایله وکمال انسانی دخی میسر اولمز الا مرتبهٔ انسان کامل اولان حضرت واحدیت ومرتبهٔ قاب قوسینه وصول ایله اولور . وحضرت واحدیت وکمال انسـانی یه دخی وصول ممکن اولمز الا بیت الله اولان قلب مؤمنی ماء طهور توجه واخلاص ایله غسل ایدوب علایق کونیه وعوایق تکوینیه دن مجلا ومن کل الوجوه حضرت وحدته مجلا ایدوب وماسوایه نظر والتفات ایتمیوب الله تبـارك وتعـالی یه اعتماد واعتصام وتحت احکام الهیه ده انقیاد واستسلام ایله اولور کما قال تعـالی « ومن یعتصم بالله فقد هدی الی صراط مستقیم » وکما قال تعالی « ومن احسن دینا ممن اسلم وجهه لله

وهو محسن واتبع ملة ابراهيم حنيفا » وصراط قويم توحيددر وجميع انبيانك دينی واحددر زیرا امر دعوتده جمله سنك ارشادی توحيد باری یه اولمغله حق سبحانه وتعالی « لانفرق بین احد من رسله » دیو عیان بیوررلر ودخی « فطرت الله التی فطر الناس علیها لاتبدیل لخلق الله ذلك الدین القیم » دیو بیان بیوررلر. پس ایمدی ناس ازلده دین واحد اوزره مفطور اولوب نشأهٔ عنصریه ده انك اوزره ظاهرلردر . فلهذا مرتبهٔ عظمی اولان وحدتك علو قدرین عارف اولوب بو طریق امم وصراط اقوم اولان توحید ذاتی اوزره سلوك ممكن دكلدر الا واسطهٔ رسول ونبی ویاخود خلیفة الله اولان اكملك واسطه سیله اولور كقوله تعالی « وماكان لبشر ان یكلمه الله الا وحیا اومن وراء حجاب او یرسل رسولا » الحالة هذه رسالت ونبوت تشریعیه خاتم الرسل علیه السلام بعثتی ایله مختومتسان اولوب نبوت تشریعیه ایله من بعد رسول ونبی كلمز كما قال صلی الله علیه وسلم « لانبی بعدی وانا خاتم النبیین » ولكن ولایت عامهٔ محمدیه ابدا منقطعه وجمیع ازمانده مظاهر انسانیهٔ كمالیه دن زائله اولمز كما قال علیه السلام « لایزال طائفة من امتی ظاهرین علی الحق حتی یأتی امر الله » وانلر اشرف واكمل محمدیندن اولان اقطاب وخلفادر كه حقیقتده « واولی الامر منكم » انلرك شاننده نازله وشمس حقیقت واحده انلرك سیرتنده متجلیه در

گلشن راز

درین راه اولیا بار از پس وپیش * نشانی داده اند ازمنزل خویش
بحد خویش چون كشتند واقف * سخن كفتند از معروف عارف
نبی چون آفتاب آمد ولی ماه * مقابل كردد اندر لی مع الله
نبوت در كمال خویش صافیست * ولایت اند رو پیدا نه مخفیست
ولایت در ولی پوشیده باید * ولی اندر نبی پیدا نماید
ولی از پیروی چون همدم آمد * نبی را در ولایت محرم آمد
زان كنتم تحبون یابد او راه * بخلو تخانهٔ یحببكم الله
دران خلو تسرا محبوب كردد * بحق یكباركی مجذوب كردد

پس اول مقامه ارشاد انك يدينه مخصوص اولوب اندن غيری فردك يدی يوقدر صاحب اعطا وقدرت امر حقله انجق اولدر زيرا انك يدی يدالله‌در كما قال تبارك وتعالى « ان الذين يبايعونك انما يبايعون الله يدالله فوق ايديهم »

مثنوی

دست پيراز غايبان كوتاه نيست * دست اوجز قبضهٔ الله نيست

واول شخص واحد غوث اعظمدر « قال الشيخ محيى الدين العربى قدس سره فى الباب السادس والثلثين وثلثمائه من الفتوحات المكية اعلم ان المبايعة العامة لاتكون الا لواحد الزمان خاصة وان واحد الزمان يظهر بالصورة الالهية فى الاكوان هذا علامته فى نفسه ليعلم انه هو انتهى كلامه » وينه شيخ قدس سره باب مزبورده مبايعهٔ قطب بياننده بيوررلر كه معلوم اوله كه چونكم حق سبحانه وتعالى عالمه نظر ايتمكی اعطا ايلديكی قطب وواحد الزمان وغوث وخليفه ايله تعبير اولنان كمسنه‌يی والى ايلسه حضرت مثالده انكيچون بر سرير نصب ايدر واكا جميع اسما الباسنى الباس ايدوب اول اسمانك تاجى زينتى ايله متوج وانلرك حللى ايله علواً وسفلاً وظاهراً وباطناً مدملج اولديغى حالده ظاهر اولور . ووقتاكم حق تعالى عالمه آنك بيعتى ايله سمع وطاعت اوزره امر ايدوب اول سرير اوزره قعود ايلسه كرك اعلى كرك ادنى هر مأمور منشطا ومكرها انك بيعتنه داخل اولور الا مهيمون دكل . زيرا مهيمون عابد بالذات اولوب عابد بالامر دكللردر وبيعتده اكا اول داخل اولان ملأ اعلى‌در مرتبه‌لری اوزره مرتبه‌ده اقدم اولان اوّل بيعت ايدر اندنصكره آنك اردنجه اول اولان سمع وطاعت اوزره انك يدندن اخذ بيعت ايدوب منشط ومكره اوزره تقيد ايتمزلر . زيرا بو ايكى صفتك بريسنى كندولرده بلمزلر الاضدنى ذوقله زيرا انلر مكرهى ذوق ايتميوب منشط ايچنده اولمغله منشطك ذوقنى بلمزلر . ومبايعيندن بر روح يوقدر كه غوثك بيعتنه داخل اولدوغى حالده علم الهيدن اكا برمسئله سؤال ايدر واول مسؤل اولان شى اول حينده حق تعالى

غوثك خاطرينه كتورركه اول شی اكا متابع اولان كمسنه ایچون جاری اولمشدر . پس سائله دیركه یاهذا سن بویله می دیرسن اولدخی اكا نعم ایله جواب ویرر غوث دخی علم اللهه متعلق اكا بروجه بیان ایدر كه اول سائلك ذهننده اولان وجهدن اعلی اوله . پس اكا بیعت ایدن هر كس اندن مستفید اولور وتكمیل خلقه اندن مأذون اولور بیعت شان قطب بودر . پس قطبه متابعك اولكیسی عقل اولدر اندن نفس دربعده موت ایله اجسامی مفارقه اولان ملائكه وهیاكلی مدبره اولان عمار سما وارضدن ارواح مدبره وملائكهٔ مسخرهٔ مقربوندر اندنصكره جن اندن مولدات ومعادن ومكان ومتمكندن اللهی تسبیح ایلین هرشی اكا بیعت ایدر اماعالون كه انلر مهیموندر وافراد كه بشردندر قطبك دائرهٔ تصرفی تحتنه داخل اولمزلر وقطبیتده غوث نائل اولدیغی شیئه بونلردخی مؤهل دررلر . لكن امر انكله قائم اولماغیچون زمان واحدده واحددن غیری موجود اولمغه امر الهی اقتضا ایتمدی ولكن اول واحد اولویت ایله متعین اولمادی بلكه اول واحدك والی اولماسنه علم الهی سبق ایلدی . وحالا افراددن علم باللّه ده اندن دخی اكبر موجود واردر مفهوم كلام شیخ قدس سره بومقدار ایله اتمام اولدی

﴿ گلشن راز ﴾

چواو از خواجه یابد نسبت عام * ازوبا ظاهر آید رحمت عام
شود او مقتدای هردو عالم * خلیفه گردد از اولاد آدم

پس ایمدی مبایعهٔ قطب بیانی تحقیق اولندیسه اول مقامه ارشاد انك یدی ویاخود اول مقامه واصل خلفادن ارشاد ایله مأمور اولانك یدیله اولور . لكن انلرك تربیه سنده مهتدی اولان غوث تربیه سنده مهتدی اولان كبی دكلدر زیرا اكا اصابت ایدن عینه وغیره اصابت ایدن صفتهٔ ایدر . اصحاب مقاماتدن اولان عارفین بوسردن اغماض عین ایدوب بومرتبه یه اصابت ایتمدین خلقی دعوت ایتمكه جرأت ایتمزلر . وبعضیلری دعوت ایتسه دخی مناسب گورمزلر مكر كم مرشد

كامل اولان مكمل طرفندن مأمور اوله حضرت مولانا بيورر

﴿ مثنوى ﴾

اوچو نورست وجود جبريل اوست * آن ولى كم ازو قنديل اوست
وان كزين قنديل كم مشكات ماست * نوررا درمرتبه ترتيبهاست
زانكه هفصد پرده دارد نورحق * پرده هاى نوردان چندين طبق
از پس هر پرده قومى را مقام * صف صفنداين پردهاشان تاامام
اهل صف آخرين ازضعف خويش * چشمشان طاقت ندارد نورپيش
وان صف پيش از ضعيفىٔ بصر * تاب نارد روشنايى بيشتر

پس سعيدشول كمسنه در كه كندو وقتنك امامنى عارف اوله و كندونفسنده واهل وعيالنده ومالنده انى تحكيم ايليه قال رسول الله صلى الله عليه وسلم « لايكمل ايمان العبد حتى اكون احب اليه من اهله وماله والناس اجمعين » وقال تعالى « واتبع سبيل من اناب الى » وطالب اولان سالكينك اكثرى بوسردن غفلت ايدوب وقياس ايدرلر كه هرولى وهر انسان كامل غير مكمل حقه ارشاد ايدر

﴿ بيت ﴾

* نه هر كه چهره برافروخت دلبرى داند *
* نه هر كه آينه سازد سكندرى داند *
* نه هر كه طرف كله كژنها دوتند نشست *
* كلاه دارى وآيين سرورى داند *

وديرلر كه « الطرق الى الله بعدد انفاس الخلايق » موجبنجه هرمخلوقده حقك يدى واردر . نعم هرمخلوق اسماء الهيه دن بر اسمك تجلى سنه مظهردر لكن لا بطريق الكلية والكمال صددكليت وكمالده در والا اسماء جزئيه مظهرى اولانده ظهور كلى يوقدر . واكرهر شخصده يد الهى اوليدى وانده وجه واحدك مشاهده سى كفايت ايديدى پس سلوك قصدنده اولان شخصده دخى حقك يدى واردر . پس طالب كندوده اولان يدى قويوب غيرده اولان وجه ويدحقه تشبث ايتمكدن ترجيح بلامرجح لازم كلور . كذلك كندو

وجودنده تجلیٔ حق مشاهده ایتمین شخص واحد برآنك كبی كندو وجودنده حق تجلیسی مشاهدی اولمین محجوب آخر مظهرنده حق نیجه مشاهده ایدر ۰ لکن بو سر سر یلك طالبك دون همت وقلیل البضاعه اولوب طالب مجهول مطلق اولدیغندن مقصود بالذات نیدوکن بیلمیوب نیجه وهم وخیال ایله راه حیرتده سر کردان اولور « انما الاعمال بالنیات » موجبنجه اولا طالبه لازم اولان بودر که طالب حق نه دیمکدر ومرشددن مقصودنه‌در وطلبی نه دربیلوب اندن مقصودینه عزیمت ایلیه مرشد طلبندن مقصود بن دخی صاحب کشف و کرامت وخلقك ایچنده تحصیل رغبت ایدوب خیر دعاءه مراجعت ایلسونلر دیمك دكلدر ۰ زیرا طالب بونلرك فكرنده اولسه یولدن قالور ۰ وبوكا دلالت ایلین طالبك یولن اورر ۰ زیرا بونلرك جمله سی نفسك هواسی وماسوانك سوداسی وظن وخیال و بر قوری قیل وقالدر

❊ كلشن راز ❊

* رها كن ترهات وشطح وطامات *
* خیال نور واسباب كرامات *
* كرامات تو اندر حق پرستیست *
* جزآن عجب وریا وكبر هستیست *
* درین هر چیز كان ازباب فقراست *
* همه اسباب استدراج ومكرست *
* زابلیس لعین بی شهادت *
* شود صادر هزاران خرق عادت *
* كه از دیوارت آید كاه ازبام *
* كهی دردل نشیند كه در اندام *
* همی داند زتو احوال پنهان *
* درآرد در تو كفر وفسق وعصیان *
* كرامات تو كراز خودپرستیست *
* تو فرعونی واین دعوی خدایست *

* کسی کوراست باحق آشنایی *
* نباید هرکز ازوی خودنمایی *
﴿ لمؤلفه ﴾
* شولرکیم قالنی حاله‌د کیشوب طاتمدی لذت *
* قناعت ایتدیلر رسمه صونك اوچلری ندامتدر *
* دخی زهاد اولنلرك عبادتده رجاسی نفس *
* ویریله حوری قوجاغی کوره اوچماغی جنتدر *
* کرامات اهلینك دخی نه دیلرسه سوزی یکه *
* تصرف قیله هرشیده بوده نفسه علامتدر *
* خراباتوزدیوب بعضی عجب امنیه یه دوشمش *
* که دیرلرکیم بزه لازم اولان عالمده وحدتدر *
* تجلی ایتمش اشیایه هو کوردوکمز اولدر *
* بزه بواکلایش ییتر یولیمزهب سلامتدر *
* بونی قاله کتورمکله کشی اهل مذاق اولمز *
* بوعلمك نفعی هیچ بوقدر کوررلرصکره آفتدر *
* کرکدرکیم سکا اوّل تجلی ایده اول وحدت *
* بولاسن عشقنی جانده کوره‌سن اوزکه قدرتدر *
* یناسن عشقی اودینه خلیل آسا اولوب تسلیم *
* دیوب یانار کونی برد بونك ایچی سلامتدر *
* قومایه کوکلنه عشقك سواسن رفع ایده کلی *
* صیامن وصل ایله آچه بولر اهل ریاضتدر *
* کدسنده قالمیه کثرت کیده بنلك ایله وارلق *
* حقك اوله قو وارلق مراد اولان بووحدتدر *
* خلاص اوله تنزلدن ترقیدن فنا بوله *
* اوله حقله ابد قائم کرامت بوکرامتدر *
* الهی عبدك آیرمه بوعشاقك کروهندن *
* سنك افنای عشقکله بقا بولمق سعادتدر *

پس طالبك مقصودی خیالات فاسده وافکار کاسده اولمیوب بالاده شرح اولندیغی اوزره مبدأ ومعادی بیله وطلبی حق سبحانه وتعالی نك عشق ومحبتی اوله وآیت کریمهٔ «ان بعض الظن اثم» وعیدندن متنبه اولوب عباد اللهدن هیچ فردی نظر حقارت ایله کورمیوب ودخی علم ظاهر وفضل باهرینه غره اولمیه

﴿ مثنوی ﴾

محومی باید نه نحو اینجا بدان * کرتو محوی بی خطر در آب ران
بیتنی یاد ایلیه ودخی

﴿ مثنوی ﴾

بشنواز اخبار آن صدر صدور * لا صلوة تم الا بالحضور
فرماننك ماصدقی اولمین عباداتنه الدانمیوب دائما کندو نفسنك عیوب وزلاتنه وعجز وتقصیراتنه اعتراف ایله لوازم شریعت محمدیه مراعاتنی یرینه کتوروب هر ایام ولیالیده درکاه عزته یوز سوروب تضرع ونیاز ایله وصلت حقه وسیله اولان مرشد کامل وهادیٔ مکملك ملاقاتنه توفیق وعنایت واهل بدع وضلالدن نفسنی صیانت ایچون حقدن هدایت دیلیه «من طلب وجد وجد ومن قرع الباب ولج ولج» مفهومی اوزره (ع) عاقبت جوینده یابنده شود • دینشلمدر ومرشدی طالب اولان مجرد تاج وخرقه وسجاده وپشمینه قیدینه تخصیص ایتمیه

﴿ بیت ﴾

کرتاج ونمد کمال ایشان باشد * ما نیز ازان نمد کلاهی داریم
پس زی مسلمیندن هرنه لباسده اولورسه اولسون همان آتش عشقله فتیلهٔ دل طالبی اویارسون والا طالب صورت اولوب راغب سیرت اولمزسن

﴿ بیت ﴾

کر انکشت سلیمانی نباشد * چه خاصیت دهد نقش نکینی
اما حاشا اویله دکلدر که زی فقراده اولنلرك عمومنی سلب اوله لکن مراد طالبی قیددن اطلاقدر زیرا طالب صورته قید اولیجق

﴿ مثنوی ﴾

حرف درویشان بدزدد مرد دون * تابخواند برسلیمی زان فسون

فحواسنجه زمانه‌ده لاجل الاکل تغییرشکل ایدوب لباس صوفیه ده ستیر وعباداتی مرغ دله دانهٔ دام صغیراولمش مقلدڭ نهایتی یوقدر ایمدی هر کوردیکڭ صورته طاپیوب حزم وتحری یی الدن قومیه‌سن حضرت جلال الدین رومی قدس سره انکیچون بیورررلر که

﴿ مثنوی ﴾

چون بسی ابلیس آدم روی هست * پس بهر دستی نشاید داد دست

کار مردان روشنی وکرمیست * کار دونان حیله وبی شرمیست

وطالبه لازم اولانڭ بریسی دخی بودرکه نتیجه‌سی اولمین مواعید عرقوبیه‌یه قاتلانمیوب ﴿ مثنوی ﴾

صوفی ابن الوقت باشد ای رفیق * نیست فردا کفتن از شرط طریق

دیو طالب نقد اولوب نسیئه وفردایه فریفته اولمیه

﴿ مثنوی ﴾

وعده‌ها باشد مجازی تاسه کیر * وعده‌ها باشد حقیقی دلپذیر

وعدهٔ اهل کرم کنج روان * وعدهٔ نااهل شد رنج روان

رایت واکرام ودادافراشته * فقر وحاجت ازجهان برداشته

قولنجه برجواد ومنعم وکریم ومتنعم که انڭ جود وسخاسی وبخش وعطاسندن بحروکانه زلزله ۰ واحسان ولطفی ومروت وکرمی امید نه قافله برقافله پویان وهروله ایدنلر جهانه ولوله ویروب عرب وعجم وترك ورومدن محروم قالمش وتهی دست کتمش ۰ بربای وکدا یوغیکن درسعادتن قبلهٔ حاجت قیلان محتاج وآجی فردایه قومق اولورمی وفیاض مطلق مظهری اولاندن بخل وعجز کلورمی طالب صدق وایمان ایله کلوب خلوص ایله تسلیم اولدیغی حالده بهر تقدیر تجلی‌یه مظهر دوشمکه چاره یوقدرزیرا « المؤمن مرآت اخیه المؤمن » فحواسنجه شمس حقیقت محمدیه مطلعنه مقابل دوشن مرآته پرتوعشق الهی تابان اولمامق نیجه قابلدر شیخ علوان شیرازی ترجمهٔ کلشن رازده مقلد ایله محقق بیان بیوررلر

﴾ ترجمهٔ کلشن راز ﴿

جهانده ایکی درلودر مرائی * که الدارلر بولار یوخسول وبایی
بریسی یورراسکی کسوتیله * که زاهدلر اولور بو صورتیله
عوام الناسی بو لار یمك استر * بولار کله اشتمك دیمك استر
کیرلر پاره پاره کهنه جامه * دیلرلر کیم سویله لر عوامه
یکی طون کی دیسك کیمزاولورسه * بو دیدیکك سوزه اویمزاولورسه
که یعنی دنیا ترك ایتمش دیسونلر * جهانده نفسی اور کتمش دیسونلر
فتلنورسه طارا مز صقالن * که دیسونلر اونتمش کندو حالن
دیسونلر کیم حقه مشغول اولوبدر * عوام ایچنده بومقبول اولوبدر
ایکنجیسی بو در اهل ریانك * ایشت ایمدی علامتلرین انك
یلر اردنجه دائم نیك نامك * دیلر مقبولی اوله خاص وعامك
دیلر کیم کیره سلطان صحبتینه * دخی هم واره خاتونلر قتینه
اکر کهنه کیرسه کندو زینه * اوشانورخواراوله سلطان کوزینه
اکر یکی کیر ایسه عوامی * اوشانور منکر اوله دیر نامی
بهلوصوف آلورد کدیرر * مطوق کسدیرر کدیر رایجه
زیارت اولنوب عزت بوله لر * دعاسن الهلر خدمت قیله لر
کوررلر بونلری تعظیم ایدرلر * اوکینه اردینه دوشوب کیدرلر
کیردین اهلی هر لبس حلالی * حق ایچون چوقه وهم صوف وشالی
ریا اولور عبادتده وسوزده * بدنده وکیه جکده ویوزده
عبادتده ریا شرك خفی در * ریا غفلت دکیزینك کمی در
ایشتدك حالنی اهل ریانك * که بونلر مشرکیدر کبریانك
همان طالبلره بونی دیمکدر * غرض دین اهلی ایچون غم یمکدر
حق اهلینك ایشتکل وصف وحالن * که بونلر عرض ایدرلر حق کمالن
لباسی کاه تاج وکه عبادر * کهی دستاری وکاهی قبادر
دکل مخصوص بونلر برلباسه * قبایه شاله ویاخود پلاسه
اولوبدر بونلرك نفسی مسلمان * قمو فعلی وقولی دین وایمان
غرضدن شبهه دن پاك ومطهر * ایچی وطیشی شرعیله منور

حق انی قوللره ایلر وسیله * که رحمت ایده خلقه آنکله
نه کیم وارسه ولیلر اول زمانده * الی التنده درانك جهانده
جهانده غفلت اولمز اکا طاری * کیم اونوتدیرر اکا کرد کاری
نظر قلماز جهانده ملك وماله * نه طاقی واردر انك کشف حاله
باشنده وار انك ربانی تاجی * بو خلقه بو قدرانك احتیاجی
انك بر همتی واردر جهانده * که برذره د کل کونین انده
علوم اولین وآخرینه * اولوبدر سینه سی انك خزینه
اگر اقرار وانکاری بو خلقك * حقیقت بلکه هرحالی بو خلقك
جیسی لعبة ولهوه بکزر * خطایه ظن ومکره سهوه بکزر
مقامی یوق آنك عالمده معلوم * تك وتنها یوررمسکین ومظلوم
ادی خلق ایچره درویش وکدادر * ولی معنی یوزنده پادشادر
حق انی نوریله پنهان ایدوبدر * اگرچه صورتا انسان ایدوبدر
انی زیرك لکیله کیمسه بیلمز * هواسینه طپانلر اکا ایرمز
یوق انك ظاهرنده اشبو حالت * کیم اولولیغنه ایلر دلالت
کمسه صورتندن نسنه طویمز * انکچون اکثر خلق اکا اویمز
عوام الناس کبیدر هم صفتده * یمکده ایچمه ده بکزده یتده
ال ایرمز آنك ایاغی توزینه * که سرمه اوله جان ودل کوزینه
مکر حق بیلدیره آنی قولینه * قچن بو پرده لردن اول بیلینه
صقین نااهل ایله همصحبت اولمه * بولار وکیله مردار اولوب اولمه
جهانده ترك عادت ایلیه رك * حقه خالص عبادت ایلیه رك
وار ایله ترك عادت قیل عبادت * جمع اولمز عباداتیله عادت
دیلرسك کیم اوله سك بندهٔ خاص * کرك کیم اوله سنده صدق واخلاص
که معنی بو اراده ختم اولنسون * کیمی فاش وکیمیسی کتم اولنسون

فصل ثالث جذبه وعشق بیاننده در

«جذبة من جذبات الرحمن توازی عمل الثقلین» حدیث شریفی اگرچه طائفهٔ صوفیه بیننده مذکوردر لکن سیمرغ وعنقا واکسیر وهما کبی وجودی دکه برکنج وآشیانه ده بولنماز اگرچه جذبه یه مشابه نیجه

شید ر . وجنونه بعض نااهل جذبه تعبیرنی عرف ایدوب حقیقتده جذبه ندر کورمیوب و کندولری قادر اولمدقلری ایچون طالبلری صرف ومنع ایتمشلردر . لکن « من جذبات الرحمن » ایله قید اولنان جذبه اوزکه جذبه در « من لم یذق لم یعرف » مصداقنجه انی ذوق ایتمیان بیلمز . اول جذبه‌یی اعطا مرشد کامله قدرتدر اول جذبه‌یه راغب اولان سعیده استعداد انك رغبتی یتر اول طالب هرقنده وارسه آنسز قرار ایتمز وتسلی بولمز جان وجهان اول کرم وقدرته قربان اولسون

﴿ لمؤلفه ﴾

* بنم جانم سکا قربان قبوله قیل آنی فرمان *
* نه دیرلك وار بکا سنسز که سنسن جانمه جانان *
* اکر سن اولمسك خانم بنم جسمده کی جانم *
* کلورمیدی اکا رونق اولوردی خانه‌سی زندان *
* سنك زنجیر عشقکله مقید اولالی کوکلم *
* دولاشدی زلفکه عقلم خلاص ایتمه انی برآن *
* کوزم دریاسنك موجی وجودم غرقه ویردی *
* اکر سینه‌مده اولمسه بواشکم آتش تابان *
* یقردی سوزش آهم نه سینه‌م قوردی نه جسمم *
* اکر بو عینمك دمعی انی ایلمسه اسکان *
* دله‌مز دردینه درمان شول کیم عین درد اولمش *
* نه بیلسون دردی اولماین بوکا درد اولدوغن درمان *
* سنك عشقك شرابنی اوو جه ذی الجلالکدن *
* فاسقینا ادر کأسا عجب شدتده در عطشان *
* ایا غیب هویتدن دین احببتُ ان اعرف *
* خلایق ایچره انسانی سن ایتدك مظهر عرفان *
* بو کوزله کیمسه کورمزسه کوربنور سرّیمه نورك *
* عیان ایکن کورنمز دیرسکا کیمدر ایدن کفران *
* ایدنجه جلوه نور النور خفاء سرّ سرمده *

* همان باش اکدیروب عشقه کتوردم وجهکه ایمان *
* بیل عاشق رمزینی یارك بو اسرار تجلیدن *
* مر ایادر کوکل حقه نظر ایدر اکا سبحان *

پس اول جذبه بر جذبه در که امام علی بن ابی طالب کرم الله وجهه یه حضرت حبیب اکرم صلی الله علیه وسلم ستر وکتم ایله امر ایتدکده تحمل ایده میوب

﴿ مثنوی ﴾

* رفت عقل ورفت صبر ورفت یار *
* این چه عشقست این چه درد است این چه کار *

مفهومنی کویان وچاه معهوده پویان اولوب نظر ایتدکده آب چاه جوشان ونی اندن نمایان وچفت وقرینلرینه ماجرایی کویان ودرونی سوزان وپریان والی الآن کریان ونالان وآه وافغان قیلدیغی خاص وعامك مسموعی در

﴿ مثنوی ﴾

بشنو این نی چون حکایت میکند * از جداییها شکایت میکند
کز نیستان تا مرا ببریده اند * وزنفیرم مرد وزن نالیده اند
سینه خواهم شرحه شرحه از فراق * تابکویم شرح درد اشتیاق

واول جذبه بر جذبه در که حضرت عمر بن الخطاب · رضی الله عنه التواب · قبل التشرف بالاسلام نیجه بحث واقدام ایله مفخر موجودات علیه اکمل التحیاتی امر دعوتدن منع ایچون حدت ایله واروب جمال باکمال حضرت حبیب المنان ذی الجلالی دیدهٔ جان ایله کورد کده (ع) چونکه فاروق آیینهٔ اسرار شد * مصد اقنجه پرتونور ایمان وعکس جذبهٔ رحمان نظر پاك حبیب یزداندن مرآت قلبنده نمایان اولوب عشـق دریاسی جوشوب تراب قدم پاك رسوله دوشوب حسب حالی بو اولدی

﴿ مثنوی ﴾

حیرتی آمد درونش آن زمان * که برون شد از زمین وآسمان

جست وچوبی از ورای جست وجو * من نمیدانم تومیدانی بکو
عقل وحالی از ورای حال وقال * غرقه کشته درجمال ذی الجلال
غرقهٔ نی که خلاصی باشدش * یابجز دریا کسی نشناسدش

پس قطره ایکن دریا وذره ایکن آفتاب عالمنما اولدی ۰ واول جذبه برجذبه درکه رسول قیصر روم معدلت کستر عرب وعجم وروم حضرت فاروقه علی الوجه المرسوم کلوب اوظل خدایی خلقدن جدا سایهٔ درخت خرماده خفته مشاهده قیلدقده

﴿ مثنوی ﴾

هیبتی زان خفته آمد بررسول * حالتی خوش کرد برجانش نزول

قول شرینی اوزره رسالت وپیامن اونو دوب دل تاریکن محبت وایمان نوریله یاقوب وعقلنی دریای عشقه آتوب اول وارث احمدی ومظهر عدل الهی نك همم عالیه سندن بهره مند اولدی نتکیم مثنوی شریفده بوحکایت لطیفه لسان پاك جلال الدین رومیدن جاریدر

﴿ مثنوی ﴾

آن رسول ازخود بشد این یك دوجام * نی رسالت یاد ماندش نی کلام
واله اندر قدرت الله شد * آن رسول اینجا رسید وشاه شد
سیل چون آمد بدریا بحر کشت * دانه چون آمد بمزرع کشت کشت
موم وهیزم چون فدای نارشد * ذات ظلمانیٔ او انوار شد
ای خنك آن مرد کزخود زنده شد * در وجود زندهٔ پیوسته شد

واول جذبه برعشقدر که نیجه ابراهیم ادهمك تاج وتختن یغمایه ویروب ونیجه منصور ونسیمیٔ « اقتلونی یاثقاتی * ان فی قتلی حیاتی » مناجاتنی ایدرك بردار ایلدی

﴿ قطعه ﴾

* هرذره زخورشیدت کویای انا الحق *
* هرکوشه چومنصوری آویخته ازداری *

* این طرفه که از یك خم هر کس زمیی مستند *
* وین نادره کز یك گل در هر قدمی خاری *

﴿ نظم ﴾

* نیجه منصور ایله عشاق اصلمش زلفی دارینه *
* جمالن قان بهـا استر کلوب دیوان عشقنده *

« من عشق وعف وکتم ومات قدمات شهیدا » پس ایمدی روندکان راه حقیقت اولنلره عشق واجب وفرضـدر زیرا هرقنغی واسطه که عبدی مولایه ومحبوب اعلایه اولا شدیره مذهب عشـاقده وطریق خلانده اول فرضدر . پس عبدی مولایه موصل اولان عشق واندن غیریسی علاجی یوق مرضدر

﴿ مثنوی ﴾

آن جـلال رومی مولانای ما * کاشف اسرار غیب کبریا

دخی مبدأ ومعـاد عشق خالق جواد اولدیغنی اثبـات ایچون ابتـداء مثنوی شریفی عاشق کنیزك اولان شاه وانتهـاسنی قلعهٔ ذات الصورده وجود وهمیسن تباه ایلین پسر شاهك حکایات پرانتباهلری ایله اتمام واختتـام ایتمشلردر . پس ای طـالب صـادق چونکـه مقصـداقصی ومطلب اعلی محبةُ الله اولدیغی معلوم اولدیســه اول نشان بی نشـان قنغی برجده طلوع ایتدوکن کورسك مرآت قلبی مقابل ایدوب تسلیم کلی ایله عتبهٔ علیاسنه بندهٔ کمتر اولهسن ومکمن هوای نفسـده مختفی اولان غیـلان افکار فاسده القـاسیله راه بعد و بیابانه دوشمیوب

﴿ حافظ ﴾

* فضول نفس حکایت بسی کند ساقی *
* تو کار خود مده از دست ومی بساغر کن *

﴿ نظم ﴾

* اویوب غول بیـابانه ندامت اودینه یانمه *
* عبث امنیه لر ایدوب ملوث لونه بویانمـه *

بیتلرینک حرزلرینی حمائل ایدوب وعشق هادی دلالت ایلدیکی صراط مستقیمدن سورچیوب

﴿ بیت ﴾

ادب کوزله صقین شمدنکروسن * بو یولده فرق یارا کوربرقلی سن

قولیله عامل اولوب توفیقات الهی رفقاسندن مهجور ودور اولمامغیچون رب معین وکریم ورحیمدن مدد وعنایت رجا ایلیه سن ٠ دریغا عشق خالقدن نصیبك یوغیسه عشق مخلوقه مبتلا وشیفته اولکه بو کفتارك قدر وقیمتن بیله سن تتکیم امیرخسرو رحمة الله علیه بحرالابرار نام قصیده سنده بیوررلر

﴿ نظم ﴾

* کرنداری کیمیای عشق نامی هم خوشست *

* ورتراخود عشق حاصل کشت عمری بی مرست *

* عاشق رنجست مرد انرابسینه راحتست *

* سلسله بندست شیرانرا بکردن زیورست *

هیهات هیهات تقریرات قال ایله عشقدن نشان ویرمکه کیمده قدرت وعبارات ومقال ایله عیان ایتمکه کیمده مکنت واردر ٠ عشقه قدم نهاده اولان شول بی سروپادرکه ناموس انانیتی تمزیق وخرق ووجود وهمیسنی دریای عشقه غرق ایلیه شیخ عطار علیه رحمة الغفار ٠ دریای ابرار نام قصیده سنده بیان بیوروب دیرلرکه

﴿ نظم ﴾

* جذبهٔ عشق اررسداز قید عقل آیی برون *

* مهرراچون نقش نیك آمد کشادوشش درست *

* عشق چون غالب شود عاشق نیند یشدزسر *

* مست لایعقل بجادربند حفظ ساغرست *

* دل زعشق ازغرق خون خواهی بروهمت کمار *

* سرخئ اجزاء آهن ازدم آهنکرست *

* ای که مرد راه عشقی بهرمردن کومترس *

* بهر قربانی بود آن کوسفندی کو ترست *
عشق بر آتش سوزاندر که هر نه یی بولسه یقر و کندو رنکنه چکر

قطعه

* درعشق کسی قدم نهد کش جان نیست *
* باجان بودن بعشق سامان نیست *
* وامانده عشق را ازان درمان نیست *
* انکشت بهرچه می نهی عشق آن نیست *

عشقدن غیریله تسلی بولمق مردان راه خداوسالکان طریق هدانك کاریدر وجود عاشق عشقله حیات بولیجق عشقسز نیچه دیریلور • حقا که حیات عشقدن وممات بی عشق اولمقدندر (ع) اولن حیواندر عاشقلر اولمز • عشق عقله جلا ویرر عشق اولمین مجنون وبی نوا اولور

مثنوی

هرچه کویم عشق راشرح وبیان * چونکه عشق آید خجل باشم ازان
شرح عشق ارمن بکویم بردوام * صد قیامت بکذرد وآن ناتمام
زانکه تاریخ قیامت راحد ست * حد کجا آنجا که وصف ایزد ست

باب ثالث ارباب سلوکك اقسامی بیانندەدر

فصل اول ارباب سلوکك ایکی قسمی اولوب اولدخی درت قسمه منقسم اولدیغی بیانندەدر

سروران طریقت راه حقیقتك وصولنه رغبت ایدنلره افهام وارباب بصیرته اعلام ایچون قدم نهاده ولایت اولان اولو الالبابی ایکی بابه تقسیم ایتمشلردر • قسم اول اولیاءالله انلردرکیم جذبه وسلوك بینن جمع ایدوب تلویندن خلاص ومقام تمکینی مناص قیلمشلردر • وبرقسمی هنوز سیروسطده اولان اهل تلویندر که مقام دعوته لایق دکللردر

کلشن راز

ولی وقتی رسد کارش باتمام * که با آغاز کردد باز انجام
بقایی یابد او بعداز فنا باز * رود زانجام ره دیکر با غاز

پس قسم ثانیدن قسم اول اتم در زیرا ارباب طریقت دخی درت قسمدر •

قسم اول سالك مجذوب . قسم ثانی مجذوب سالك . قسم ثالث سالك غیر مجذوب . قسم رابع مجذوب غیر سالك در . اما قسم اول اولدر كه سلوكی جذبه یه وفناسی بقایه تقدم ایتمش اولوب مرشد مكملك ارشادیله راه سلوكده تحقق فنا ایتمش اوله ومقامات توبه وزهد وتوكل ورضا ومحبتده كذری سیر درست ایله اوله . پس اول وقتده « من تقرب الی شبرا تقربت منه ذراعا » حدیث شریفك مدد وعنایتی اثناء محبتده آنی قبول ایتمكله بكلیته كندو لكندن قورتاروب حقیقت ذاتنه ایرشدیره وكندو بقاسیله ابقا قیله پس بوندنصكره مقام قرب اعلادن بو عالم ادنایه رد اولنوب طالبلری ارشاد ایچون بر قاچ كون بو عالمده قید اولنه . وقسم ثانی اولدر كه جذبه سی سلوك وراه فنایه تقدم ایتمش اولوب « جذبة من جذبات الرحمن توازی عمل الثقلین » حكمنجه اولا بحر فناده غرق اولور بعده ساحل بشریته رد اولنوب طرفةً واجمالا جذبه ایله كچرلدیكی مقاماتك حقایق ودقایقن تفصیلا كوروب بیلمك ایچون مرشد مكملك صحبتنه محتاج اولور . پس بو ایكیدن غیریسی مقتدا وپیشوالغه قنده لایق اولور اما ایكنجی ذكر اولنان قسم كه مجذوب سالكدر قسم اول اولان سالك مجذوبدن اعلادر . اوچنجی قسمی اولدر كه سلوكده مقاماتدن بر مقامده قالمش اوله‌لر وجذبه یه ایرشمیه‌لر . دردنجی قسم اولدر كه مقام جذبه‌ده مغلوب اولوب جذبه دنصكره سلوكن دوزمیه‌لر بو ایكی قسمه اقتدا اولنمز مكر اهلنه دلالت ایلیه‌لر اول زمان انلره رهبر اطلاق اولنور

فصل ثانی مجذوب سالك سالك مجذوبدن نه وجهله

ترجیح اولندیغن بیان ایدر

قسم ثانیدن اولان مجذوب سالك قسم اولدن اولان سالك مجذوبدن اعلادر دیو نه وجهله ترجیح اولندیغی سؤال اولنورسه الجواب باعث ترجیح اولدر كه جذبه دن اول سلوك ایلیه نك مقاماتده سیر وحركتی بطیء اولوب هر مقامك مشاهده سنده تفصیلاتنه تحصیل اطلاعه زمانی چكوب وكاه مشاهده سی خوشنه كلوب محبت ذاتی یه حجاب

اولان برمقام نورانیده، قالوب مثلا صراطی بطیء الحرکه چکنلر نیجه
مواقفده سؤال ایله مکث اولندقلری کبی بودخی سریع السیر
اولمزسه سالك غیر مجذوب زمره سی ایله مکث ایتدیکی
مقامده قالوب مافوقندن محروم اولور وکاه اولورکه مدد
وعنایت جذبهٔ رحمان دسترس اولمادن عمر پایانه ایروب مقام محمود
ودار الخلد دیداردن ادنی همتان « ماتشتهیه الانفس » ده قالوب

﴿ ترجمهٔ کلشن راز ﴾

صراطه بکزه دیکی انك اولدر * که یوللر ایچره بو برابنجه یولدر
بو یول کیم اینجه لیکندن سچلمز * قولایلق ایله بو یولدن چکلمز
قلیچ کبی کسر قیل کبی اینجه * نه لر کوررنبو یولدن ار کچنجه
اما مجذوب سالك اولا و بالذات عنایت منان اولان پیك جذبهٔ رحماندن
« یحبهم » پیغامن ایشتدیکی کبی صبره مجالی قالمیوب

﴿ بیت ﴾

* همای اوج قربت اول اوچوب بالای وحدتده *
* سوار اول رفرف عشقه انکله هوشکه پرویر *

مضمونني کویان اولوب صراطی کالبرق الخاطف پران وداخل
دارالجنان اولنلر کبی جمیع مقاماتك ارفعی اولان « ویحبونه »
مرجعنده قرار ایدر ودیدار وبقادن غیره مألوف اولمز ووجود
مطلقدن غیری شیئی کورمز

﴿ ترجمهٔ کلشن راز ﴾

فنا اولور بولر قوجهانده * بقا حقکدر اندن صکره انده
سکا برقرب اولور اول دمده حاصل * که سن سنسز اولورسك اکا واصل
چتنکم غیرک تورلسه نظردن * وصال اولور همان بیل بو خبردن
بلکه محو محض وحدت ذات بحت ایکن من حیث الاسرار طرفةً
بچرلدیکی مقاماتی « لنریه من آیاتنا » فحوای شریفنجه مفصلا
تفرج ایچون اجمالدن تفصیله رد اولنان عاشق برمقامه قید اولمز
وبلکه انك جذبه سی نورندن صدد سیرده تحت اقدامنده اولان نیجه

مقـام ذی الانوار « جز یاعاشق استعجـل بحق نورك » نداسن ایدوب کندی رونق نورینك کسادی غمنه دوشر . نتکیم حضرت مولانا بومقام عالیدن خبرویرر که

مثنوی

کویداین جنت کذر کن همچوباد * ورنه کرددهرچه دارم من کساد
که توصاحب خرمن من خوشه چین * من بتی ام تو ولایتهـای چین
هست زولرزان جحیم وهم جنان * نه مراین رانه مرآرا زوامان

مثلا بر پادشاه عالمپناه برعبد مقبولن مطلوبی ایدینوب بلاخدمـة وغیر مشقة صحبت خاص وقربت اخصنه کتوروب خزائن وکنوزن اکا نثار ومحبت ذاتیه سن اظهار ایدوب اول عبد مرغوب دخی بی اختیار اولوب بیك جان وبال ایله اول پادشاه معدلت پناهك حسن جمـال وفضل وکمالنه عاشق پامال وبلبل شوریده حال وپروانۀ سوزنده بال اولمغله هیچ برحال ایله سیرجمال وقرب وصالدن هجروانفصال دیله مز ایکن اثنای ناز ونیازده پادشاه ذی الجلالدن خطاب مستطاب واجب الامتثال صـادر اولوب ای بنم عبـد فایق ویولمده صادقم بنم ارادت علیۀ پادشاهانم جنابکه تقلیدوکالت سلطنت وتفویض وراثت ولایت ایتمکه جاری اولدی دیو کمال فضل ولطفندن انواع نوازش واحسانلرایلیوب لکن « معرفة المعلوم علی ماهو به » مصداقنجه تفصیل حال ولایته وقوف کلی حاصل ایدوب وهر ولایتمی کوروب اهالیسنك لسـان وتوره لرین بیلوب بعـده امر حکومتده هر برینك استعدادنجه جلوه وحرکت ایلیه سن دیو « فاوحی الی عبده مااوحی » قول کریمنجه نیجه اسرار وصـایا بیوروب ایمدی واروب عـلی طریق التفرج جمیع ولایت وامارتمی فردا فردا تشریف وسیر ایلیه سن دیوالینه برات « قد جاء کـم من الله نور وکتاب مبین » ویریلوب اماکلیت ایله بریرده اکلنمیوب ایابه استعجـال ایلیه سن که بحکم الوکالة امری ابلاغه ترجمـان اولوب وهر برینـه دیلنجه وعقـل واذعانجـه اکلادوب سنك سوزیکی بنم فرمانم بیله لری اوزره کلوب سریر خلافت

ومسند وكالتده مستقر اوله‌سن ديو جانب پادشاهيدن ولايتنى سيرايلين اومقبول ومطلوب عبد مقبل ومرغوب هيچ برمقامه فريفته اولوب قالورمى • ويامقام اعلادن غيره قناعت قيلورمى

✻ علوان شيرازى ✻

ملك زاده‌سن وشهرزاده سن سن * كدا كبى نيچون افتاده سن سن
چو اويدك كاربان لامكانه * بولار وكيله كلدك بومكانه
بيله قوشلدى طاپكله ملكلر * كه حاصل ايده‌سنكچون ديلكلر
بو وجهله كه‌سن روشن كهرسن * نيچون يولداشلر كدن بيخبرسن
وطندن كوندرلدى سكا نامه * كه مشغول اولمه بوفانى مقامه
اوقودك نامه‌يى اككلا يمادك * چو يردك يوزيكى دكلا يمادك
جهان نقشنه الداندك اولامى * بره دپدك قوعارى ونامى
صقين كوكلكده قومه غيرى صورت * چو صورتدن اوله‌سن بى كدورت
كوكل كوكنده طوغاردولت آيى * ملكلردن طوله كوكلك سرايى
چوعلم اوكرنه‌سن هر برملكدن * مقامك اوله اعلا هر فلكدن
كوزكدن كوتره غفلت حجابى * اوقونه سكا اولدم حق كتابى
مزين ايده‌سنى خوب اخلاق * بيلينه علم انفس علم آفاق
صفاتى ترك ايلرسك صفاتى * همان تبديل ايدرسك ذاته ذاتى

وسالك مجذوبك مثالى دخى شول عبد سلطان كبى دركه كندى جدوطلبنى وخدمت وامكنى سرمايه وترفع وسعادتنه خيرمايه قيلوب مرتبة بعد مرتبة كمال استقامتله جميع مناصب ومقامات ومملكت وولايتده وقوف تام وشعور مالا كلام حاصل ايدوب پادشاهك مجرب وممتحنى اولمغله كوكلن آلوب اقرب مقربين اولان عبد دولتمند كبيدر لكن بينهماده فرق بودركه بونسق اوزره وارانلرك بيكده برى مقام وكالت مطلقه‌يه نائل اولميوب كيمنك عمرى آخره ايروب « فى مقعد صدق عند مليك مقتدر» مأواسنى بولميوب «ومنهم مقتصد» زمره‌سيله قالور وكيمى دخى مناصب سلطانى دن استعدادينه نظر ايله اعلا و« فضلنا بعضهم على بعض » رتبه‌سنه نظرايله مقام اوادنى دن ادنى مقامده قالوب

برمنصب قليله قناعت ايليان كبى بودخى بالاده مسطور اولديغى اوزره صفاتده قالور

﴿ بيت ﴾

برقيله قيله نظر قالمه كرو * يوخسه باغلر يولوكى سنك اوقيل

﴿ مثنوى ﴾

غير معشوق ارتماشايى بود * عشق نبود هرزه سودايى بود

﴿ فصل ثالث مجذوب غير سالك سالك غير مجذوبدن اولى اولديغن بيان ايدر ﴾

مجذوب غيرسالك دخى سالك غير مجذوبدن اولى درزيرا مجذوب غير سالك مقصود اصلى اولان مقام قرب قاب قوسينه ارتقا ايدوب وحدت ذات حقنده مستهلك اولمشدر . وجذبه‌سى غالب اولمغله شعور صفاته مانع اولوب جانب اعلايه صعود ايله قبل الفنا خلقله حقدن محجوب اولديغى كبى بعد البقا دخى حقله خلقدن محجوب اولوب آيت كريمهٔ « الم نشرح لك صدرك » فحواسنجه كثرتى وحدت ووحدتى كثرتده مشاهده ايتمكه قلبى واقع اولميوب عالم حس وشهادتدن غائب اولوب دريای ذات احديت قعرندن باش كوسترميوب وساحل بشريته كلميوب كمسنه حالندن خبر الامامغله حد استواده بولنميوب حقله خلقدن مستور اولديغى من وجه برقيد اعتبارى ووراثت كماليه‌دن عارى اولمشدر ﴿ ع ﴾ عشق دريايست قعرش نابديد . وسالك غير مجذوب كندى طلب وجدانيله تجلیٔ صفاتده انواع سير سلوك ايدوب واسماء صفاتك مظاهرى مشاهده سنده متلاشى اولوب « من عرف نفسه فقد عرف ربه » موجبنجه حقك صفت ربوبيتنى عارف اولوب وخالق المصنوعاتك كمال قدرت وتربيه سى مراتبنى « سنريهم آياتنا فى الآفاق وفى انفسهم » مضمون شريفنجه آفاق وانفسه اطلاعله مطالعه قيلمغه حجب ظلمانى يى يكچوب لكن « ان لله سبعين الف حجاب من نور وظلمة لو كشفها لاحرقت سبحات وجهه كل من ادركه بصره » حديث شريفى مصداقى اولان حجاب

نورانیده قالوب جذبهٔ رحمان ایله « ویبقی وجه ربك ذوالجلال والاکرام »
بقاسندن ذوق المامشدر پس بو تقدیرجه مجذوب غیرسالك ایله سالك
غیرمجذوبك فرقی بو اولور که مجذوب غیرسالکه قبل رد التفصیل
بعد الاجمال اجل مسمی آجل اولورسه طرفةً کچرلدیکی مقاماتی
تفصیلا سیر ایله تکلیف اولنمدیغن کندی اطلاقنه قید اولمز
نار عشقله مشتعل اولان وجودی شعله سی دریای نور وحدته
غرق اولوب حقیقت محمدیه ایله تحت لواء الحمدده حشر اولور
وبلا حساب دارالخلده داخل ودیداره واصل اولوب « الحمد لله
الذی اذهب عنا الحزن » آیتنی تالی وقائل اولور . ولکن وراثت
کمالیهٔ محمدیه مظهریتنده قائم اولمدیغی اجلدن خلقه کلیت اوزره
نفعی اولماز وسالك غیرمجذوب وجه مشروح اوزره تجلیٔ صفاتده
قالوب تجلیٔ ذاتدن بی نصیب اولمغله قیود صفاتیهدن اطلاق مقدر
اولمدیغیچون وجوه کثیره ایله نفسنه کلیت اوزره نفعی اولمز . قنده
قالدیکه غیرلراندن منتفع اوله ومستهلك فی الذات اولان مجذوبلره
ارباب خرابات دخی دیرلر . شیخ محمود شبستری قدس سره طائفهٔ
مزبوره نك احوالن کلشن رازده وصف ایدوب علوقدرلرین
بیان بیوررلر

﴿ مثنوی ﴾

خراباتی شدن ازخودرهاییست * خودی کفراست کوخودپارساییست
نشانی داده اندت ازخرابات * که التوحید اسقاط الاضافات
خرابات ازجهان بی مثالیست * مقام عاشقان لاابالیست
خرابات آشیان مرغ جانست * خرابات آستان لامکانست
خراباتی خراب اندر خرابست * که درصحرای اوعالم سرابست
خراباتست بی حد و نهایت * نه آغازش کسی دیده نه غایت
اکرصدسال دروی می شتابی * نه کس راونه خود را بازیابی
کروهی اندرو بی پاوبی سر * همه نه مؤمن ونه نیز کافر
شراب بیخودی درسر کرفته * بترك جمله خیروشر کرفته

شرابی خورده هریك بی لب و کام * فراغت یافته از ننك و از نام
حدیث ماجرا و شطح و طامات * خیال خلوت و نور و کرامات
ببوی دردئ از دست داده * زذوق نیستی مست اوفتاده
عصا و رکوه و تسبیح و مسواك * کرو کرده بدردی جمله را پاك
میان آب و کل افتان و خیزان * بجای اشك خون ازدیده ریزان
دمی ازسرخوشی در عالم ناز * شده چون شاطران کردن افراز
کهی ازرو سیاهی رو بدیوار * کهی ازسرخ رویی برسردار
کهی اندر سماع شوق جانان * شده بی پا و سر چون چرخ کردان
بهر نغمه که ازمطرب شنیده * بدو وجدی ازان عالم رسیده
سماع جان نه آخر حرف وصوتست * که در هر پردهٔ سری نهفته است
زسر بیرون کشیده دلق ده توی * مجرد کشته ازهر رنك وهر بوی
فروشسته بدان صاف مروق * همه رنك سیاه وسبز وازرق
یکی پیمانه خورده ازمی صاف * شده زان صوفئ صافی زاوصاف
زجان خاك مزابل پاك رفته * زهرچه آن دیده ازصد یك نکفته
کرفته دامن دندان خمار * زشیخی ومریدی کشته بیزار
چه شیخی ومریدی این چه قیداست * چه جای زهد و تقوی این چه شیداست

فصل رابع

طالبان ایکی قسم اولوب برقسمنه طالبان و برقسمنه مطلوبان تسمیه اولندیغی بیاننده در

عین القضاة همدانی علیه رحمة الصمدانی زبدة الحقایق نام کتابنده طالب حق ایکی قسمه تقدیر ایدوب برقسمنه طالبان و برقسمنه مطلوبان تعبیر ایدرلر . و بیوررلر که طالب اولدرکه حقیقتی طلب ایدوب « من طلب شیئا وجدّ وجد » موجبنجه مطلوبنه واصل اوله . ومطلوب اولدر که حقیقت انی طلب ایدوب انکله انس ایلیه . وانبیا علیهم السلام طالبلردن برجماعت ایله طالب خدا اولوب انلرك سرچشمه سی ابراهیم خلیل الله وموسی کلیم الله در . زیرا حق سبحانه وتقدس انلرك شان شریفلرنده کلام مجیدنده « ولما جاء موسی .

واتخذالله ابراهيم خليلا » ديو توصيف بيوردی یعنی وقتا که
موسی کلدی وحق تعالی ابراهیمی دوست اتخاذ ایلدی دیمکدر ·
پس کلدی ودوست اتخاذ ایلدی حکمی طلب ایله حاصل اولور ·
« ومايعلم تأويله الاالله » و بو طلبه فقروفنا تعبیر اولنور اول فقرك اولی
« الفقر فخری » وآخری « اذاتم الفقر فهوالله تعالى » معناسنك
نقدیدر اما مطلوبلر کروهنك سرچشمه سی حضرت حبیب خدا
وسید انبيا وسند اصفيا محمدالمصطفى عليه اكمل التحیاتدر وانك امتی
اول کریم الخصاله تبعیت ایله « يحبهم ويحبونه » کلام شریفی
وجودلرینه اصل دوشمشدر و موسی علیه السلامه جاء خطابی واقع
اولوب حضرت محمد عليه الصلوة والسلامه « سبحان الذی اسری
بعبده ليلا » نازل اولمشدر کتورلمش کلمش کبی دکلدر · وانبیا
عليهم السلام حق سبحانه وتعالینك اسما وصفاتنه قسم ایدوب وحق
تعالی حبیبنك جاننه وسرومويته سوکند ایدوب « لعمرك · والضحى
والليل اذاسجی » بیورر · وحضرت موسی علیه السلامه « انظر
الى الجبل » بیوریلوب · حضرت بدر دجا · وحبیب خدایه ای
شمس ضحابز عظمتمز ایله سکا نظر ایدهلم وسن کلیتکله بزه ناظراول دیو
بیوریلور كما قال تعالى « الم ترالى ربك كيف مدالظل » الآيه وحق
تعالی حبیبنه امتی ایچون تبشیر بیوروب « من تقرب الى شبرا تقربت
اليه ذراعا ومن اتانی بمشی اتيته هرولة » بیورر طالبك برر وبشی
اولورسه مطلوبك ایکی کتوریشی اولور اماحقیقت یوزندن طالب
خود عین مطلوب در زیرا طالبك طلبنه ارادت حق تعلق ایتمسه
طالبك طلبی وجوده کلورمیدی واکر غفلتدن ایقاظ ایتمسه
متیقظ اولورمیدی « الاطال شوق الابرار الى لقائی · وانی الى لقائهم
اشدشوقا » مفهوم شریفی دخی مطلوبلره اولان مبشراتندر شوق
خود حضور ورؤیتدن اولور غیبتدن دکل « واشوقاه الى لقاء
اخوانی » بو كا شاهددر

﴿ مثنوی ﴾

عاشق کرزین سر و کرزان سراست * عاقبت مارا بدان سر رهبراست

﴿ فصل خامس طریق ایکی نوع اولوب بریسی من العبد الی الرب
و بریسی من الرب الی العبد اولدیغن بیان ایدر ﴾

ای طالب صادق معلوم اوله که ره روندکان حقیقت ایکی نوع اولدیغی کبی راه حقیقت دخی ایکی قسم اولمشدر نجم الدین دایه علیه رحمة ذی العنایه بحر الحقایق نام تفسیرنده سورهٔ سبع المثانیده « صراط الذین انعمت علیهم » آیت کریمه سنی تحقیق بیوردقلری محلده تکرار صراط قیدندن طریق حقیقتك ایکی قسم اولدیغنه اشارت باری واردر دیو بیوررلر که صراط حقیق ایکیدر بریسی من العبد الی الرب و بریسی من الرب الی العبددر . شول صراط که من العبد الی الرب اوله بر طریق مخوفدر که اول یولدن سالك اولان قوا فلك نیجه سی مقطوعه ورواحلنك اکثری منقطعه اولمشدر اول زمره یه « الطلب رد والسبیل سد » نداسی کلمکدن زائل دکلدر نتکیم خدای متعال بو طریقك قاطعی وبو فریقك مفرقندن « لاقعدن لهم صراطك المستقیم » آیت کریمه سیله حکایت بیورر وشول طریق که من الرب الی العبد اوله طریق امن وعیان ودرهمه حال کائن بالامانذر اول طریقك مراحلنده اولان سیاره انواع نعم الهیه ایله محفوظه ومحفوفه ومنازلنده سیر ایدن روندکانك اجیاد اختیارلری سلاسل عنایت جذبات ایله مقوده ومقیده‌در . وحق سبحانه وتعالی اول رهروانك نفوسنده اولان هوانك قمع وقهری وشرع شریفك رعایت وحفظنه توفیق ومراقبه وکلایت ایله مکاید شیطانیه دن وعایت ایتمکین سرلرینی انواع رعایت وعنایت وروحلرینی اسرار هدایت وقلبلرینی آثار ولایت ایله پرزینت ایتمشدر . وهدایت ایلدیکی صراط مستقیمك کذر کاهنی اصناف نعم ظاهره وباطنه ایله توسیع وتعمیم ایلمشدر . کماقال تعالی « واسبغ علیکم نعمه ظاهرة وباطنة » اما نعم ظاهره ایله اتمام بعثت انبیا وانزال کتب واحکام شرایع وقبول دعوت رسل واجابت حق واتباع

سنت واجتناب بدعت ونفسی شرع شریفك اوامرینه انقیاد ونواهیسندن اتقا واحتیاط وقدم صدق اوزره عبودیتده اثباته توفیق ازلیسن عنایتدر. اما نعمت باطنه ایله اسباغ واتمام اول عباد منعم علیهمك بدایت فطرتلرنده ارواح طیبه لرینه نور الهینك اصابت ایلمسیدر. کما قال علیه السلام « ان الله تعالی خلق الخلق فی ظلمة ثم رش علیهم من نوره فمن اصابه ذلك النور فقد اهتدی ومن اخطأه فقد ضل » پس ایمدی هدایت بیوریلان صراط قویمه فتح باب اول رش اولنان نورك اصابتی اولدی ومغضوب وضالین اولنلر ذکر اولنان نور مرشوش انلره اصابتدن خطا ایدوب محروم قالمغله تیه هوای نفسده ضالین ودشت ظلمات طبع وتقلیدده مغضوبین وهالکین اولوب شرع وتحقیقه مهتدی وصراط قویم واحسن تقویم اوزره اولان مرتبهٔ انسانیه دن روکردان اولنلر درکه یهود جحود واول طبیعتده اولان عنودلر کبی که حق تعالی انلری ملعون ومغبون ومردود ومطرود ایدوب صورتلرینی سیرتلرنده مرکوز اولان قرده وخنازیر وسبعیاته صورةً ومعنیً مسخ وتبدیل ایلدی . وطائفهٔ نصارا که الطاف ربوبیتی فراموش ایدوب صراط غیر مستقیمه عزیمت ایتمکله چاه تاریك بشریته دوشوب طریق قویم توحیدی ناسی اولدقلری یچون شیطان علیه اللعنه شبکهٔ شرك شرکله انلری صید ایدوب « افرأیت من اتخذ الهه هواه » مقتضاسنجه هوای نفس ودنیایی اله اتخاد ایتدکلری یچون « ثالث ثلثة » قوللریله « نسوا الله فنسیهم » طردینه مستحق اولدیلر . وکذلك شول فسقه وفجره که وحدت حق وبعثت انبیایه اقرار ایله حضوردن صکره غیبت وسرور دنصکره محنت ونور دنصکره ظلمت ایچنه دوشوب صراط مستقیمدن رجوعله مغضوبین وکرم کریم ورحمت رحیمدن ضالین وصراط قویمدن اعراض ایله قلب سلیم وجنات نعیم دن محرومین ومستحق عذاب الیم اولدیلر « نعوذ بالله من الحور بعد الکور » وکذلك شول مقتصدین که منازلده قوافلدن انقطاع ایله محتبس وباز کشتهٔ مقصود اولدقلری یچون ضالین اولدیلر . الهی صراط

مستقیمه هدایت سندن . الهی طریق قویمه توفیق وعنایت سندن
بز عاجز قوللریکی یولدن دوندرمه . ومقصود اصلی یه ایرشدرمینجه
بر منزلده اکلندرمه

﴿ لمؤلفه ﴾

خدایا قوللرك سن سن الهی * قموقالمشلرك یولده پناهی
یویوب کوتور کوکللردن سیاهی * مدد سندن مدد سلطانم الله
بنم اکسکلکم چوقدر یولکده * نیازه ال آچوب طوردم طپوکده
کلنلر اغلیو کولر قپوکده * مدد سندن مدد سلطانم الله
یتش فریادمه آل طوت الیمی * یتوردم کندیمی کوستر یولیمی
کوره یم یوزیکی شادایت قولیکی * مدد سندن مدد سلطانم الله
نظام ملك دیندر پس شریعت * اکاراه هدایتدر طریقت
بزه بلدر نه در سر حقیقت * مدد سندن مدد سلطانم الله
بقارمی عاشق اولان قیل وقاله * دکشمشدر مقالی جمله حاله
کرم قیل لایق ایله سن وصاله * مدد سندن کرم سلطانم الله
بچور بوعبدیکی یارب سوادن * فنا ایله نصیب آلسون بقادن
آیرمه محض فضلکله لقادن * مدد سندن مدد سلطانم الله

﴿ فصل سادس طریق نه دیمکدر و یول قنده درانی بیان ایدر ﴾

ای طالب طریقت وراغب حقیقت چونکه حقه موصل اولان صراط مستقیم ومانع وصول اولان طریق سقیمك اوصافنی واول یولده نیجه سی نجات بولوب ونیجه سنك دخی هلاك اولوب ایشیدوب « الرفیق ثم الطریق » فحواسنجه بو یوله بردلیل فایق ورفیق صادق و بو دردده برطبیب حاذق وبرعیسی دم مشفق لازم ولابد اولدیغنی بیلوب سن دخی اول راه بی پایانك اسباب ومهماتنی کوروب توجه ونیت وقصد وعزیمت قیلدکسه (ع) سیاحت قیل سلوك ایله وجودکدن ایدوب عزلت * مضمونجه کرکدرکه حتی زمان وجهتده ودنیا وجنتده قید ایله طلب ایتیوب ودور ودراز کتمیوب « وفی انفسكم افلا تبصرون » فحواسنجه راه خدا کوکل اولدیغنی بیلوب دفع شبهه قیله سن زیرا

حقه کوکلدن یقین یوقدر « قلب المؤمن بیت الله » خود مصدقدر و کوکل الله نورندن ودیعه در کما قال علیه السلام « اول ما خلق الله نوری » وحضرت داود علیه صلوات الله الودود . الهی سنی قنده بوله‌یم دیدکده « انا عند المنکسرة قلوبهم » جوابنی ویردی « ما وسعنی ارضی ولا سمائی ولکن یسعنی قلب عبدی المؤمن التقی النقی » حدیث شریفن اشتمد کمی آسمان آنی قنده حامل اولور وزمین اکا نیجه مکان اولور اول خود لامکاندر کما قال تعالی « انا عرضنا الامانة علی السموات والارض والجبال فابین ان یحملنها واشفقن منها وحملها الانسان » پس ایدی اول جلیل وجمیلک محب ومونسی قلبدر « قلب المؤمن عرش الله » انک مخبریدر . بو تقدیرجه یول کوکلدر . و بوlجی سن سن و کتمک کندولککدندر . وکلمک سنلکسز سکادر . وبیلک حقیقتکی اکلامقدر . وبولمق شهود وعیان ایله انی کورمکدر . واولمق ایکیلک سز واتصال وانفصالسز برلکه یتمکدر . زیرا اتصال وانفصاله حال ومحل وظرف ومظروف اعتباری لازم کلور حق تبارک وتعالی آخر شیء ایله متحد اولمقدن منزهدر انک غیری نه واردر که اول اوله واول نه نک غیری در که انکله اتحاد ایلیه . پس ایکیلک سز برلک اولور . حکی عن الحضرمی انه کان یقول ان الناس یقولون انی حلولی وانی اقول بسقوط التکلیف عن عباد الله وکیف اقول بالحلول ولا اری فی الوجود سوی الله وکیف اقول بسقوط التکلیف ولی وردان حال صبائی ما فاتنی الی هذا الوقت ولکن اقول لا کلفة فی عبادة عباده الخواص

﴿ کلشن راز ﴾

جناب حضرت حق را دویی نیست * دران حضرت من وما وتویی نیست
حلول واتحاد اینجا محالست * که در وحدت دویی عین ضلالست
هر آنکو خالی از خود چون جدا شد * انا الحق اندر و صوت وصدا شد
شود باوجه باقی جمله هالك * یکی کردد سلوك وسیر وسالك
حلول واتحاد از غیر خیزد * ولی وحدت همه از غیر خیزد

تعین بود کز هستی جدا شد * نه حق بنده نه بنده باخدا شد
وجود خلق و کثرت در نمودست * نه هرچه آن مینماید عین بودست
« هو الاول والاخر والظاهر والباطن وهو بکل شیء علیم » حسین
ابن منصور الحلاج بیوررلر

﴿ نظم ﴾

ءانت ام انا هذا العین فی البین * حاشای حاشای من اثبات اثنین
هویة لك فی لائیتی ابدا * کل علی الکل تلبیس بوجهین
فاین ذاتك عنی حیث کنت اری * فقد تبین ذاتی حیث لا این
واین وجهك مقصودا بناظرتی * فی ناظر القلب ام فی ناظر العین
بینی وبینك انی یزاحمنی * فارفع بانك انیی من البین

﴿ مولانا جامی ﴾

* نحن اقرب کفت یعنی قطره در دریا یکیست *
* عاشق ومعشوق وساقی مستی وصهبا یکیست *
* ای که دور افتادهٔ ازخویش اکر داری خبر *
* مشهد ومشهود شاهد مولی ومولی یکیست *
* کرچه عالم مظهر اسماء حسنیٔ خداست *
* اسم اعظم در میان جملهٔ اسما یکیست *
* هستیٔ مطلق تویی دیکر خیالی بیش نیست *
* زانکه اندر نشاهٔ تو جملهٔ اشیا یکیست *
* حسن عالمکیر تو از بهر اظهار کمال *
* مینماید در هزاران آینه اما یکیست *
* باهمه خوبان اکرچه حسن تو همراه بود *
* در حقیقت دلبر یکتای بی همتا یکیست *
* این همه آشوب وغوغا در جهان ازعشق اوست *
* کشت معلوم این زمان سر فتنهٔ غوغا یکیست *

﴿ لمؤلفه ﴾

* دیده مك انواری هودر عقلمك فرمانی هو *

* دیلمك اذكاری هودر ناله مك افغانی هو *
* كوكلمك سیرانی هودر جانمك جانانی هو *
* سرمك اسراری هودر مهرمك تابانی هو *
* عاشق سرمست اولنلر هو یله در هو یله *
* صومی هودر عیدی هودر زهدیله ار كانی هو *
* نقد وارین خرج قیلمش یولنه دلدارینك *
* وصلی هودر فصلی هودر دردایله درمانی هو *
* وارایسه عشقدن نصیبك عبدیا هودی مدام *
* آشنا اول بحر هویه كورنه در عمان هو *

نظم

سر توحیداول زمان اولور عیان * قورتیله اشبو قفصدن مرغ جان
قیله ترك كلشن وطبع وحواس * بی خیال ووهم كوره بی قیاس
اوش بوعالمده نه كیم وار بیش وكم * اوله یكسر غرقهٔ بحر قدم
ای برادر كیمكه كوردی اول یوزی * هیچ برشی كوره مزانك كوزی
كیمكه اشبو سر كذشتدن دم اورر * عاقبت حیران اولوب ابكم اولور
نه اشارت وار بورادہ نه بیان * زیرا محو رسم ایلر بو عیان

باب رابع دنیادن ترهیب وطریق حق ومرشد كامله ترغیب
وفقرایه سوء ظندن احتراز واعراض وارباب سلوكه
توضیحی لازم بعض اركان وشرائطی توصیه بیانندهدر

« قال الله تعالى يا ايها الذين آمنوا اتقوا الله ولتنظر نفس ما قدمت لغد واتقوا الله ان الله خبير بما تعملون ٠ ولا تكونوا كالذين نسوا الله فانسيهم انفسهم اولئك هم الفاسقون لايستوى اصحاب النار واصحاب الجنة اصحاب الجنة هم الفائزون ٠ صدق الله العظيم وبلغ رسوله الكريم ونحن على ذلك من الشاهدين بالتصديق واليقين »

الوصايا

ای سالك طریقت وراغب حقیقت « الدنيا مزرعة الآخرة » فحواسی اوزره

﴿ قطعه ﴾

فوت فرصت مکن که وقت صفاست * که بسی هست درجهان آفات
حاصلی نیست عمر فانی را * جز ملاقات ذات پاك وصفات
ابیاتنی سمع جان وجنان ایله استماع واصغا ایدوب دنیای فانی یه کوکل
ویرمه وزیب وزیورینه فریفته اولمه که بی وفاو بی ثباتدر

﴿ مثنوی ﴾

این جهان وسالکانش منتشر * وان جهان وسالکانش مستمر
این جهان وعاشقانش منقطع * اهل آن عالم مخلد مجتمع
عشق الهی باده سنی دست ساقئ بزم وحدتدن نوش قیل که
(ع) واعجل فالوقت سیف قاطع * موجبنجه وقت کچر وایام
کیدر

﴿ مثنوی ﴾

ترکش عمرش تهی شد عمر رفت * ازدویدن درشکار سایه تفت
ایمدی اکر عشق الهی ایله حضور قلب وقتن اله کتورد کسه
اضاعت ایلمه هرزمان وقت صفا وراحت قلب محلی اله کیرمز
« لی مع الله وقت » بیورلمشدر هرنفسی غنیمت و بهاسی یوق نعمت
بیل

﴿ نظم ﴾

کلدیککدن بریره‌ای خوش نهاد * آدمیلك حاصل ایتمکدر مراد
حاصل ایتمزسك بوطونی شویله بیل * سندن الورلر اولیسر سن خجل
بونده هرنه طونه لایقسك اینان * یارین اول کسوتده قالورسن همان
اوز تعلق بندنی آزاده اول * رنك وبودن کچ فقیر وساده اول
هرنه کیم مشغول ایدر حقدن سنی * پوتدر اول زنهار اوده صالسن انی
نیجه‌لر دیدی بغدر بومکان * اکا بنم دیدیکی قالدی همان
نیده‌ین حالکدن اکاه اولمدك * نفسه اویدك عشقه همراه اولمدك
درد حاصل قیل کرایسترسك دوا * درد ایله اولور قمو حاجت روا
لیك رازك دیمه بی درده ای یار * دردی اولاندن صاقلمه سن زینهار

پس سکا حقدن اعطا وعنایت اولنان خلعت صورت انسانیه نك قدر وقیمتن بیلوب بوفرصت بردخی دوشمز صانمه پستر خواب وراحتی کندیکه حرام قیل وصراط مستقیم اوزرینه ثابت قدم وراسخ دم اولوب « تخلقوا باخلاق الله واتصفوا بصفات الله » فرمانیله ذاتکی متصف قیل ودخی « افمن شرح الله صدره للاسلام فهو علی نور من ربه » قول کریمی اوزره صفات ظلمانیه وکدورات نفسانیه دن مزکی ومجلی اولوب قلبکی محل نور ایمان ایله ووطن اصلی یه رجعت قیل وعلم ظاهر وباطن واسرار الهیه یی شامل بر مرشد کامل اله کتور که قلویه فیض ربانی القا وجذبهٔ رحمانیله عشق وشوق ووجد وذوق اعطا ایلیه (ع) مرشد کاملك نشانی بودر * بو جوهر بولنمیان کنج خالی وبونك غیری اولان آشیانهٔ قلب تهی در

مثنوی

من غلامم موج آن دریای نور * که چنین کوهر در آرد درظهور
هرچه جز عشق خدای احسنست * کر شکر خواریست آن جان کندنست
چیست جان کندن سوی مرك آمدن * دست در آب حیاتی نازدن

پس شمدیه دکین وصف اولنان کمالات وحالات اول مطلع نور احدیتك مزید رأفت ومزیت عاطفتلرندن احسان وعنایت اولنمشدر

بیت

درپس آینهٔ طوطی صفتم داشته اند * آنچه استاد ازل کفت بکو میکویم

هر قیودده بربسته اولان نارسیدهٔ کمال وبلکه دکه بر کامل بو اعطا وقدرته قادر اولمز

نظم

* بو قدر نصیبی عشق حقیقتدن ای کوکل *
* شول سالکك که مرشدی ناقص عقول اوله *
* ای خالقك امانتن ضایع ایلیان *
* لایقمیدر که آدك ظلوم وجهول اوله *

پس بو جهتدن مرشد کاملسز لاف سلوك و دعوای وصول ایتمك ارباب تحقیق حضورنده ممنوعدر انکچون « لولا مربی لما عرفت ربی » بیوریلوب و دخی « من لا شیخ له لا دین له ومن لا شیخ له فالشیطان شیخه » ایله تنبیه بیورلمشدر

﴿ مثنوی ﴾

یا تبر بر گیر و مردانه بزن * تو علی وار این در خیبر بکن
یا بگلبن وصل کن این خاررا * وصل کن با نار نور یار را
تا که نور او کشد نار ترا * وصل او گلشن کند خار ترا
تو مثال دوزخی او مؤمن است * کشتن آتش بمؤمن ممکنست

پس ای عاشق صادق وراثت حقیقت محمدیه ایله مشرف اولان کامل و مکملی بولدقده تسلیم کلی اولوب آنك قلبنده تابان اولان نور ربانی و فیض مثانی ایله بعد رفع الهوی و تحصیل افناء بشریت وسوی نورانیت وروحانیت برله مستعد کمالات الهیه اوله سن

﴿ ترجمهٔ گلشن راز ﴾

قوعقلی و ير اليكی عشق اليله * كيم الته وادیٔ ايمن ايلينه
سنك بو وارلغكدر خار و خاشاك * كيدريولدن بولاری جست و چالاك
چيقار كل سنلكی سنلك اوندن * كه پرتوسن آنك بر پرتوندن
آريت پاك ايله آنك جلوه گاهن * مصر قيل يوسفه بو نفس باغن
كيدنجه سن گلور اول ظاهر اولور * بو شرطيله كه مظهر ظاهر اولور
سكا سنسز جمالن روشن ايلر * قوديكنلر يكی گلشن ايلر
موانع اولمينجه آره دن دور * كوكل اوينه دوشمز پرتو نور
بو عالمده موانع درت اولور بيل * بولاری دفع ايچون تدبيرلر قيل
اول آری اوّل انجاس و حدثدن * كذر ايله كل افعال عبثدن
ايكنجی معصيتدن اچه غل يول * دخی وسواس شرندن امين اول
اوچنجی اشبو اخلاق ذميمه * كيم آدم بكزرانكله بهيمه
بودر دردنجی اشبو ماجرادن * كه پاك ايليه سرّين ماسوادن
كوزندن كوتر و ليجك صورت غير * همان دم منتهايه ايريشور سير

که ذاتك پاك اوله سندن كيدرشين * نمـازك انده اوله قرة العين
همان برلك نصيب ايدر يرادن * ايكيلك پرده سى كيدر ارادن
اولور معروف وعارف شئ واحد * حقيقت براولور مشهود وشاهد
كمالى بوكادكيندر كلامك * بو منزلدر مقالى هر مقامك

اما شول كمسنه لر كه پير طريقت ومرشد راه حقيقته وصولدن صكره اول ذات محمدت صفاتك مبارك نفسنه وامرينه امتثال ايتمزلر ايسه پسمانده راه اولوب رسيدهٔ منزل مقصود اولمزلر . ونائل رضاى حق اولوب تحصيل كمال ايتمزلر مكر كيم اقتضاء بشريت ايله صدور ايدن جرايم وخطايا سنه معترف اولوب « حاسبوا قبل ان تحاسبوا » فرمانيله طريق راستى طلب ايليه ويول كوسترلدكده جان وباش ايله مطيع ومنقـاد اولوب

﴿ مثنوى ﴾

آنكه از حق يابد او وحى وجواب * هرچه فرمايد بود عين صواب
آنكه جان بخشد اكر بكشد رواست * نايبست ودست اودست خداست
همچو اسمعيـل پيشش سر بنـه * شاد وخندان پيش حكمش جان بده

مضمونجه صدور ايدن امره تسليم اولهلر . اماشول پسمانده وپيش رانده لردن وبربسته وبركشته لردن كه امر الهى اوزره آداب شريعت واركان طريقت مراعاتنى ايتميوب اعمال خبيثه وافعال شنيعه ايله آلودهٔ هواى نفس اولورلر سه حقدن وخلقدن انلره لوم وملامت ايريشوب تشبث ايتديكلرى مرشد كامله واصحاب طريقته دخى انك اعمال ميشومه سندن وافعال مشؤمه سندن سنك طعن ملامت رمى اولنوب هم كندى نفسلرينه وهم خلقه ظلم صريح ايتمش اولورلر

﴿ مثنوى ﴾

هرچه برتو آيد از ظلمات غم * آن ز بى باكى وكستاخيست هم
هركه بى باكى كند در راه دوست * رهزن مردان شد ونامرداوست
ازادب پرنور كشتست اين فلك * وزادب معصوم وپاك آمد ملك

پس بو وجهله ضال ومضل اولان « الا لعنة الله على الظالمين » طردينه

مستحق اولوب بلکه کفره ملحق اولور « اعاذنا الله الملك المتعال من كل سوء الخلق والافعال ربنا لاتزغ قلوبنا بعد اذ هديتنا وهب لنا من لدنك رحمة انك انت الوهاب » الهی سکا التجا ایلدم عنایت سندن الهی سکا کلایت ایلدم توفیق وعنایت سندن . پس ایمدی بومقوله‌لر اطاعت حق ایتمیوب مجرد برعزیزك برویا ایکی کره مجلس شریف وصحبت منیفنه داخل اولمغله طریق شریفی مقتضاسنجه حرکت ایتمیان وحاشا بو ناپاکلکله کندوبی اول ذات ملك سماته مرید اسناد وادعا ایلیان اشخاص ظالمین سببلریله نقایص نالایقه‌دن ظاهر وباطنلری پرنور ومطهر اولان رجال اللهه سوء ظن وزبان درازلق ایلمك هیچ بروجهله مناسب ولایق دکلدر . حاشا ثم حاشا که اول اعزهٔ کبارك شان شریفلرینه اومقوله اوصاف ردیه ملایم اوله

﴿ مثنوی ﴾

جسم شانرا هم زنور اسرشته اند * تاز روح واز ملك بكذشته اند

مضمونی اوزره حق تبارك وتعالی نك ولیلری نور محض ومهر طالع پرفیض در لکن سوزین طوتمیوب ایزینه کتمیان نامستعد وبی بهره بی نیلسونلر « انك لاتهدی من احببت ولكن الله يهدی من يشاء » فحواسنجه هدایت حقکدر اکر مستعد واکر نامستعد حضور شریفلرینه کلانلری « وما علینا الا البلاغ » قول کریمی اوزره حقی ابلاغ ایدرلر

﴿ مثنوی ﴾

لیك دعوت واردست از کردکار * باقبول وناقبول اوراچه کار

مضمونجه البته حقی قبول ایتدیرمك انك اوزرینه واجب دکلدر . پس اهل انصافه لازمدر که تابع شریعت وطریقت اولمیوب مردود ومطرود اولان ظلمه‌دن بعض آثار ناشایسته دخی مشاهده ایدرلرایسه پیر کامله اسناد ایتمیه لر . حضرت فخر عالم صلی الله علیه وسلم رحمة للعالمین اولوب وعامهٔ ناسی ظلمت کفردن خلاص ونور ایمان ایله نجاته چیقارمق ایچون مبعوث اولمش ایکن شریعت شریفه وسنت

منيفه يه متابعت ايتميوب واهل سنت وجماعت يولنى كوتميوب طريق ضلالده هالكين اولان فرق ضاله امت محمد نامنده دكلميدر قصد كزند رخنه كردن اساس شرع مبين خلل پذير اولورمى ٠ وتطرق دخل واعتراض ايله كمال شان شارع رتبهٔ نقصان بولورمى ٠ متعرض شارع يامنافقدر يا كافر پس اوليا واصفيايه دخى مالايعنى سويلينلر عند الله معاتب اولمق مقرر در خصوصا هر طريقك ايچنده اغواء شيطانى ايله غوى اولمشك نهايتى يوقدر ايمدى فلان كمسنه ازغوندر اول خود فلان عزيزايله صحبت ايدر ديوانك فسادنى عزيزينه اسناد دن حذر ايليه سن وسكا شفاء صدر حاصل اولمزسه واروب اول عزيزك غيرى فقراسن ياخود كندوسن كوروب بيله سن ممكن اولدقچه كنديكى سوء ظندن منع ايده سن حضرت مولانا قدس سره العزيز « ولاتجسسوا ولايغتب بعضكم بعضا ايحب احدكم ان يأكل لحم اخيه ميتا فكرهتموه » آيت كريمه سنده اولان نهى دن اجتناب ايتميانلر على الخصوص اولياء اللهى غيبت ايليان ظالملرى خورند كان پيل بچه يه تشبيه ايدوب وزبان در ازلقدن نهى ايدوب بيوررلر كه

❋ مثنوى ❋

پيل هست اكنون كه اين سو ميرويد * پيل زاده مشكنيد وبشنويد
پيل بچكانند اندر راهتان * صيد ايشان هست پس دلخواهتان
بس ضعيفست ولطيف وبس سمين * ليك مادر هست طالب در كمين
از پى فرزند صد فرسنك راه * او بكردد در حنين وآه واه
آتش دود آيد از خرطوم او * الحذر از كودك مرحوم او
اوليا اطفال حقند اى پسر * غايبى وحاضرى پس باخبر
غايبى منديش از نقصان شان * كوكشد كين ازبراى جانشان
كفت اطفال منند اين اوليا * در غريبى فرد از كار وكيا
از براى امتحان خوار ويتيم * ليك اندر سر منم يار ونديم

پشت دار دجله عصمتهای من * کویا هستند از اجزای من
هان هان این دلق پوشان منند * صد هزار اندر هزار ویك تنند

﴿ تنبیه ﴾ بودخی معلوم اوله که عشاق الهی جذبهٔ رحمانله وجد وحالات وعشق ووحدت حقده استغراقلری حالنده عشق غالب وحکم انك اولوب اول مستانه لکك ایچنده « رمیة من غیر رام » لسانلرندن بعض شطحیات صدور ایدوب ظاهراً شرع شریفه تطبیق متعسر اولورسه همان اول حینده انی مؤاخذه ایتمیوب عالم صحوه کلدکده انك احوال وافعالنه واعمال واقوالنه نظر ایلیه سن بشریتی حالنده اول سویلدکلری اقوالدن کندوده اثر قالمیوب مراعات شرع شریف ایدرسه اکا انکار اولنمیه زیرا سلفده چوق واقع اولمشدر . مولانا جلال الدین رومی قدس سره حکایت بیوررلر که سلطان العارفین ابو یزید بسطامی روح الله روحه احبا واوداسی ایله حقانی صحبت ایدرکن لسان شریفلرندن بعض کلمات غیر مشروعه صدور ایتدکده حالت صحونده احبابی کندودن وارد اولان کفتاری عرض ایتدکلرنده

﴿ مثنوی ﴾

کفت این بار ار کنم این مشغله * کاردها بر من زنید آن دم هله
حق منزه از تن ومن باتنم * چون چنین کویم بباید کشتنم

بردخی بو کلمات نامربوطه بندن صادر اولورسه قتله مبادرت ایدیکز دیو وصیت ایتمشکن

﴿ مثنوی ﴾

مست کشت او باز ازان سغراق رفت * آن وصیتهاش از خاطر برفت
نقل آمد نقل آواواره شد * صبح آمد شمع او بیچاره شد
عقل چون شحنه است چون سلطان رسید * شحنهٔ بیچاره در کنجی خرید
عقل سایهٔ حق بود حق آفتاب * سایه را با آفتاب اوچه تاب

مضمونی اوزره چونکه عشق وجودنی یغمایه ویروب مستغرق اولدقده اولکیدن زیاده شورشلر ایلدیکی کبی مجلسنده حاضر اولانلر اللرنده

بولنان تیغ و خنجرلرایله وصیت مزبوره اوزره اول فنای مطلقك وجود وهمیسنه هجوم ایدوب هرنه عضونه اثر جرح قصدین ایتدیلرسه اول جرح کندولرك اول محلنه واقع اولوب هر بری وجودلرینی شرحه شرحه ایدوب باذن الله اول ظل خدانك برقیلنه خطا کلمدیکنی مفصلا نقل بیورمشلردر (ع) اولیا را هست قدرت ازاله * وعشاق الهیدن بونك امثالی کلمات صدورینه حکمت نه ایدیکن بیان بیوروب دیورلر که

✻ مثنوی ✻

چون پری غالب شود برآدمی * کم شودآن مرد و وصف مردمی
هرچه کویدآن پری کفته بود * زین سری زان آزسری کفته بود
چون پریرا این دم وقانون بود * کرد کاران پریرا چون بود
اوی اورفته پری خود اوشده * ترك بی الهام تازی کوشده
چون بخود آید نداندیك لغت * چون پریاهست این ذات وصفت
پس خداوند پری وآدمی * ازپری کی باشدش آخرکمی

وبوندن غیری بوتمثیل طریقنه دخی توجه بیوروب مثلا برکمسنه ام الخبائث اولان خمر مرداری نوش ایدوب بخاری دماغه صعود وعقلی مختل ایتمکله اختیاری کندی کیفیتی مقتضاسنجه دوندر دکده کوکلنده وکوزنده اولان حیا وحجابی مرتفع اولوب ۰ نیچه سخن پردازلقلر ایلیوب ونیچه بیر وپلنك وشیرژیانه مقابله ایتدکده انی مستانه کورنلر اندن وجوده کلن اکر قال وقیل واکر شجاعت وشورش وحالی باده یه اسناد ایدوب بوکا بوایشی ایتدیرن وکفتارین آرتورن باده در دیو تحقیقلر ایدرلر

✻ مثنوی ✻

بادهٔ رامی بوداین شر وشور * نورحق رانیست این فرهنك وزور
کرترا ازکل بکل خالی کند * توشوی پست اوترا عالی کند

مفهومنجه شراب عشق الهیدن مست ومدهوش وبی عقل وبی هوش اولان اهل وجددن بونك امثالی شطحیات ظهورینی ابعاد ایلمیه سن

لكن بومقوله حالات دكه بر اوقاتده وقوعبولماز . عاشقلر * باخدا
ديوانه باش وبامحمد باادب * ديمشلردر

✻ علوان شيرازى ✻

ديلرسك كيم سكا آسان اوله بو * دليل وحجت وبرهان اوله بو
قولاغكدن صنولر پرده سن چك * يقين اودينه يانسون پردۀ شك
نداسن واحد القهارك ايشت * كوتورستري سوزين ستارك ايشت
سكا حقدن ندا كلور هميشه * كه مى رنكيله بوياندى بوشيشه
نيه كيم باقدك ايسه باكه باقدك * قيامت كوننه نيچون براقدك
كورينور جمله اشياده جمالم * منزهدر نقايصدن كمالم
ندا ايلدم اودن موسى يه بن * اول ايشتدى ولى ايشتمدك سن
انا الله ديدم آكا بن شجردن * ندا ايتسم عجبميدر بشردن
كوكلدر وادئ ايمن بدنده * ايشيدن حق نداسن كلى سنده
كرك تيز ايشت وكرك ايشت كيج * كه بردن اوزكه يوقدر بردخى هيچ
بيلن كشى برك كوكك خداسن * ايشيدن كنديدر كندى نداسن
بنم ديمك براشور اول خدايه * كه غيراورمز قولاق اشبو ادايه
اكرغايب اكرچه حاضر اولدر * قوغيب وحضوره ناظر اولدر
كلور حق نورى بويوزدن ظهوره * بوسن اكلاديغك غيب وحضوره
بوكيم سن براولاسن اول اولابير * ايكى لكدن قوپار بوزشت تدبير
سنك بو نلكك بكزر خياله * كه دوشورر سنى درلو وباله
ايكيلك اولمز انك برلكنده * اولوم بولنمز انك ديرلكنده
ينه برليكن انك كندى برلر * موحدلر بوسوزى بويله ديرلر
كورينور اول ولى سن كورەمزسن * انى پنهان صنورسن ايرەمزسن

اماجذبه وعشقدن ووجد وفنادن خبروآكاهى اولميوب تبديل شكل
وتغيير جامه ايله كنديلرينى اهل حاله تشبيه وروشلرينى شيد وجنونه
تقليدايدوب متشبه مبطل اولان ملاحده دخى بومقوله شطحياته
جرأت ايدرلر لكن بوكتابك اولندن بومحله كلنجه ذكراولنان اذواق
وحالاتدن انلرده براثر اولمزسه اومقوله لر بالاخره دنياده وعقباده

جزالرین بو لوب الله ورسولی و جمله اولیاء الله انلرنك كبیلردن بریلر وآنجلین ظالمره عدولردر « البغض لله والحب لله » فحواسنجه ملاحده یه بزدخی عداوت ایدرز انلرك معلمی نفس وشیطان در وانلردن بعید اولان حقه یقین در

علوان شیرازی

طشینه كیدیلر كهنه پلاسی * ایچی طوبطلودر تكری بلاسی
قباحتلر صلارلر ملك وماله * كه قویه خاق آنی كندولراله
صلاتی دانه صومی دام ایدرلر * بونكله خلق كوكلن رام ایدرلر
دماغن دیلن ایل ایچون قوریدر * یمز ایچمز وبدعتلر دوریدر
یكرلر صدره صیرولر كبی هب * باشی اشاغه ایرولر كبی هب
زنالر كزلو كوزی شیشه سنده * اولوبدر عزوجاه اندیشه سنده
دماغنده طولو كبر وریاست * مرایلق درر فكری ریاست
ورع اهلی كبی در خلق ایچنده * ولی دین یوقجیدر دلق ایچنده
بولارك ایچی طیشی بردكلدر * بولر جاهلدر اهل سر دكلدر
دیریدر نفسی جانلاری اولوبدر * بولاری ایكی سرخوشلق آلوبدر
بری بوكیم صیقارلر نفس تمرین * هوسدن نوش ایدرلر جهل خمرین
ایكنجی بونلری اسرتدی دینی * اوچنجی دنیه در بونلره دینی
كیمی شبلی دیریلور كیمی مصری * كیمی كرخی دیریلور كیمی بصری
كیمی دعوی قیلاور نور كرامت * كیمیسی غیب سویلر بی ندامت
قرا كو ایچلری قلبی فسرده * بولاربكزادی قویون باشلو قورده
بولارك ذمی معصیت دكلدر * مفاجر غیبتی غیبت دكلدر
ولی كرچك اولور یلانجی اولمز * كوكلدن بای اولور دیلنجی اولمز
حضرت جلال الدین رومی قدس الله سره بونك كبی تغییر شكل ایدوب بی ذوق وحال ایكن شید وعشقدن دم اوران مقلدلری خم رنكه دوشوب رنك آلود اولدقده طاوسلق ادعا ایلیان شغاله تشبیه ایدوب بیورلر كه

مثنوی

وان شغال رنك رنك آمد نهفت * بر بناكوش ملامت كربكفت

بنکر آخر در من ودر رنك من * يك صنم چون من ندارد يك شمن
چون کلستان کشته ام صد رنك خوش * مرمرا سجده کن ازمن سر مکش
مظهر لطف خدایی کشته ام * لوح شرح کبریایی کشته ام
ای شغالان هین مخوانیدم شغال * کی شغالی را بود چندین جمال
پس چه خوانیمت بکوای کوهری * کفت طاوس نرم چون مشتری
پس بکفتندش که طاوسان جان * جلوها دارند اندر کلستان
تو چنان جلوه کنی کفتا که نی * بادیه نارفته چون کویم منی
بانك طاوسان کنی کفتا که لا * پس نهٔ طاوس خواجهٔ بو العلا
خلعت طاوس آید ز اسمان * کی رسی ازرنك دعویها بدان
همچو فرعونی مرصع کرده ریش * برتر از عیسی پریده ازخریش
های ای فرعون ناموسی مکن * تو شغالی هیچ طاوسی مکن
سوی طاوسان اکر پیدا شوی * عاجزی ازجلوه ورسوا شوی

﴿ توصیه ﴾ پس ایمدی ارباب طریقت واصحاب حقیقت اولانلره لازم اولان بودر که « ولا ترکنوا الی الذین ظلموا » فرمان شریفی اوزره اومقوله اعمال فاسده مباشری اولانلره بر وجهله نظر والتفات ایتمیوب جمیع وجوه ایله اجتناب ایده لر واهل طریقدن بر کمسنه نك بحکم البشریه شرع شریف وطریق منیفه مغایر ونالایق بر وضع وعملی صادر اولورسه اول شخصی رد ایدوب عملن قبول ایتمیه لر ٠ اکر اول کمسنه جرم وخطاسنه اعتراف وعمل فاسدندن توبه واستغفار وانواع ندامت ایله بردخی ایتممکه عهد وایمان ایدوب اولکی منزلن طلب ایدرسه اول زمانده اهل حق اولانه لازمدر که اکا یول کوستروب طریقته چکه لر اول دخی هرنه اقتضا ایدرسه اطاعت ایدوب قبول قیلورسه اللهك امری ورسول الله علیه السلامك قولی واولیانك طریقتی اهلنه معلومدر « لا یکلف الله نفسا الا وسعها » اکا کوره جزاسی نه ایسه چکدیره لر بعده « التائب من الذنب کمن لا ذنب له » حدیث شریفی اوزره آنی قبول ایدوب کما فی الاول محبت اوزره اوله لر واکر اول کمسنه سرکشلك ایدوب بحسب الطریقه لازم کلان حکمی

قبول ایتمزسه آنی رد ایده‌لر وعیاذا بالله تعالی اهل توحیدنا منده اولوب کانه وحدت وجود مشاهده سیله مزلقة الاقدام اولان الحاده دوشوب

❊ مثنوی ❊

هر که کوید جمله حقست احمقیست * آنکه کوید جمله باطل اوشقیست

موجبنجه صدور ایدن اعمال باطله سنه حقدر ونسنه لازم کلمز دیوب « البیت بیت الله والزیت زیت الله والعبد عبدالله » مثلی کبی حاشا بوحال وبوضلالت واعمال ایله اهل حقك صحبتنه واررسه اول شخصك اومقوله احوال پرضلالنه واقف اولدقدنصکره لازمدرکه حسن خلق واداء لطیفله اکا ضلالت وقباحتنی والحاده دوشوب طریق امم وصراط اقومدن عدول ایدوب اعتقادات باطله کردابنه کرفتار اولدیغنی اعلام وافهام ایده‌لر وما دامکه سن بوحالده وبو عملده سن من بعد بزدن دکلسن « قل ان کنتم تحبون الله فاتبعونی یحببکم الله » والا « فقل لی عملی ولکم عملکم انتم بریئون مما اعمل وانابریء مماتعملون » آیتلرینی اوقیوب طریقتدن وکوکلدن رد ایدوب من بعد بر کمسنه اکا میل ایتمیه لر وکوردکلری یرده حیّات وعقاربدن احتراز اولندیغی کبی آندنخی احتراز وفرار ایده‌لر مکر کیم آیت کریمهٔ « یمحوالله مایشاء ویثبت وعنده ام الکتاب » مفهوم شریفنجه ودخی « السعید قدیشقی والشقی قدیسعد » حدیث شریفی مضموننجه حق سبحانه وتعالی کمال فضل واحساننذن اکالطف ایدوب اول دخی توبه واستغفار ایله درونی انصافه کلوب اوامر شریعت مطهره اوزره جرم وخطاسنك جزاسن چکمکه تسلیم اولوب واول اعتقادات باطله دن دخی رجوع ایدوب « لاتقنطوا من رحمة الله » قول کریمی اوزره اللهك امری ورسول علیه السلامك قولی ومرشد کاملك حکمی وعلم وعملنه اتباع ایدوب مقبول اهل طریقت اولمغیچون کلوب یولن طلب ایدرسه اکا کوره قاعدهٔ اهل طریقت اوزره لازم کلان جزاسن بیلدیروب طریقن کوستره‌لر هرنه ایسه اطاعت ایدوب راضی اولورسه « ان احسنتم احسنتم لانفسکم وان اسأتم فلها » حکمنی یرینه کتوروب

اجرای حق ایده‌لر و بالجمله سیاست صوفیه‌نك انواعی چوقدر هر کسك جرمنجه لازم اولان حدود مرشد واهل طریقتك معلوملریدر اکا کوره اجرا ایده‌لراندن صکره قبول وداخل صحبت ایدوب اسلوب سابق اوزره محبت ایلیه‌لر و « الماضی لایذکر » قولیله عامل اوله‌لر

﴿ مثنوی ﴾

پس کجا زارد کجا نالد لئیم * کرتو نپذیری بجزنیك ای کریم

اما حق تعالی حفظ ایلیه دائرهٔ الحاد بر کرد ابدر که کرفتار اولانلرك بیکده بری نجات بولوب سلامته چیقماز مشهوردر (ع) جهود ایمانه کلمز مرد ملحد توبه کار اولمز * دیمشلر حق کلامدر لکن حق سبحانه وتعالی‌نك عنایت وهدایتنه و پیرك همتنه دخی اندازه اولمز کماقال تعالی « قل یاعبادی الذین اسرفوا علی انفسهم لاتقنطوا من رحمة الله ان الله یغفر الذنوب جمیعا انه هو الغفور الرحیم » اما « ان رحمة الله قریب من المحسنین » فحوای شریفنجه رحمت محسنلره در ایمدی « وأتوا البیوت من ابوابها » فرمان شریفی اوزره باب رحمته داخل اولمق کرکدر که رحمت بوله‌سن

﴿ مثنوی ﴾

لطف شه جانرا جنایت جو کند * زانکه شه هرزشت را نیکو کند

رومکن زشتی که نیکو های ما * زشت آمد پیش آن زیبای ما

ایمدی یولدن ضلالته دوشنلری ایزینه کتورمك و یولده اولانلری منزله ایرشدرمك وهر برسالك نه منزلده ونه حالده دربیلمك ونور ولایتله مشاهده قیلوب جمله اشیانك مراتب وحقایقنی کماهی کورمك نور ولایت محمدیه وسر حقیقت احمدیه مظهر یتنده قائم اولان کامل ومکملره مخصوصدر زیرا « قلب الولی مرآت الله » قولی اوزره انك وجود شریف وقلب لطیفی آینهٔ تجلیٔ خدادر وجمیع آثار مقامات واسرار حقایق موجودات اول قلب صافده تابان اولان نور محمدیدن نمایان اولور

﴿ علوان شیرازی ﴾

یوراکی جشمله صد پاره ایلر * لبی بیچاره‌لره چاره ایلر

انك اول چشمه چشمندن اولوبدر * كه هر بر كوشه ميخانه طولوبدر
جهانى غمزه سيله قيلسه غارت * لبيله دونرايلر اول عمارت
انك چشمندن ايلرسينه لر جوش * انك لعلندن اولور عقل مدهوش
انك لعل ولبيدر روح افزا * كيم اندن آب حيوان اولدى پيدا
كوزينك لمحه سيد رحد عالم * لبينك نفخه سيدر روح آدم
كلمح بالبصردر اوش بيانى * نفخت فيه من روحى عيانى

﴿ توصيه ﴾ پس ايمدى طريقت خود شجرۀ مباركۀ شريعتك ازهارى ومعرفت ثمراتى وحقيقت لبى وثمراتك لذتيدر اولا شجر غرس اولنوب بعده انى سقى ايتمك كركدركه اول نهال نشو ونما بولوب درختلك مرتبه سنه ايره وشكوفه لرى كشاده اوله بعده ميوه لر زين اولوب اهل مذاق تناول ايتدكده دماغى لذت بوله زيرا شريعت تن غداسى وطريقت نفس زاكيه غداسيدر ومعرفت عقل معاد وحقيقت روح غداسيدر وبونلرده بشقه معنوى حلق خلق اولنمشدر حسى دكلدر حضرت مولانا بو محلده ﴿ مثنوى ﴾

حلق بخشد جسم را وروح را * حلق بخشد بهر هر عضوت جدا

ديو بيان بيوررلر . پس شريعت جمله يه وقايه اولدى مثلا بربادمه تمثيل اولنمشدر كه شريعت بادمك خارجنده اولان يشل ظرفى وطريقت اندن ايچرو اولان ظرفى ومعرفت اوچنجى مرتبه اولان ظرفى وحقيقت اوزذاتى وبونلردن بهره الماق اول بادم اكل اولنوب لذتى ذوق اولنمقدر . اكثر اشيايه نظر اولنسه درت شى اوزره مبنيدر پس « فاعتبروا يا اولى الابصار » مصداقنجه ارباب بصيرتدن اولانلر متنبه اولوب بهر تقدير شريعت بولنمايجق طريقت ومعرفت وحقيقت بولنمق دخى ممكن اولمديغن بيلوب بربرينك لازمه سى اولديغن مشاهده قيله زيرا اول بادمى طشره سنده اولان ظرفى وقايه وحفظ ايلمشدر . لكن مقصود بالذات بادمك لبيدر ماعداسى اول لبك حفظى ايچوندر وانلرك وجودنه اول لب بادى اولمشدر عجبدر كه لب دخى انلرسز كمال بولمز

﴿ کلشن راز ﴾

تبه کردد سراسر مغز بادام * کرش از پوست بخراشی کهی خام
ولی چون پخته شد بی پوست نیکوست * اکر مغزش برآری برکنی پوست
شریعت پوست مغز آمد حقیقت * میان این وآن باشد طریقت
خلل در راه سالك نقص مغز ست * چو مغزش پخته شد بی پوست نغز ست
بلی بی پوست ناپخته است هر مغز * زعلم ظاهر آمد علم دین نغز
چو عارف بایقین خویش پیوست * رسیده کشت مغز و پوست بشکست
وجودش اندرین عالم نیاید * برون رفت ودیکر هرکز نیاید
ایمدی برکمسنه که ظاهره اقرار و باطنی انکار ایتسه معاند وناقابلدر و باطنه اقرار وظاهری منکر اولسه ملحددر وظاهر و باطنی جمع ایتسه و یاخود ایکیسنه دخی ایمان بالغیب ایلسه مؤمن وموحد در طریقت حکمنه داخل اولان عاشقلر یجوز ولایجوز مرتبه سنه قناعت ایتیوب شریعتك احوطیله عمل ایدرلر ﴿ حکایت ﴾ برکون برعزیزك فقراسی ایام صیفده ذکرالله صحبتی ایتمك ایچون تفرجه چیقد قلرنده اخواندن ایکی کمسنه کلورکن یول اوزرنده برباغه ملاقی اولوب یولدن طشره برصالقم اوزوم کوردکلرنده مقتضای طبعه اویوب خوشهٔ انکوری قوپاروب تناول ایدرلر بعده صحبت ذکراللهه کلوب داخل مجلس اولدقلرنده مرآت قلبلرنده غبار ونفسلرنده کدورت واقع اولوب نور محبت کمافی الاول متجلی اولمغله بوسببدن بونلرك عملی سؤال اولنوب باغ وقعه سنی اقرار وجرملرینه اعتراف ایتدکلرنده صحبته داخل ایتمیوب سزشریعتدن دوشمش سزدر واروب اول باغ صاحبنی بولوب اوزومك قیمتنی ویروب استحلال ایتدکدنصکره طریقته کله سز که لازم کلن اجرا اولنه دیو طریقت اختیارلری حقی ابلاغ ایلدکلرنده انلردخی واروب باغ صاحبنی بولوب انکورك بهاسن ادا ایدوب انواع مسکنت واصناف معذرت ایله حلاللق دیلدکدنصکره داخل طریقت اولدقلرنده طریقت حکمی دخی اجرا اولنوب بعده داخل صحبت ایدرلر و بومرتبه دنصکره تقوی رعایت اولنور . کذلك

﴿حكايت﴾ اولنور كه برقاچ اخوان تفرجه مأذون اولدقلرنده برقاچ كشى بر رسمته كيتمكه عزيمت ايدوب بربلوكى قصاب دكاننه اوغرايوب برمقدار لحم آلوب اول بر بلوكى لحوم قسمندن نسنه لرى اولميوب و بونلر الدقلرى كوشت پاره دن انلره حصه ويرمك خاطرلرينه كلميوب بعده منزللرينه كلدكلرنده بوخصوصك اصلنى عزيز حضرتلرى سؤال ايدوب واقف اولدقلرنده «انما المؤمنون اخوة» دكليدر نيچون برى بريكزدن لقمه آيرديكز ديو انلره اجراى طريقت بيورديلرز يرا «لايؤمن احدكم حتى يحب لاخيه المسلم مايحب لنفسه» حديث شريفى مصداقنجه حقيقت ايله مؤمن اولدر كه كندى نفسنه ديله ديكنى برمسلم قرنداشنه دخى آنى لايق كوره بلكه صاحب ايثار اولوب نفسندن آنى تقديم ايليه وتفوق وترفع بولنميه . بوخصوصده ايسه طرفينده ترجيح ونوع ترفع بولنمغله اجراى طريقت لازم كلمش ايدى

﴿بيت﴾

عمل كان از سر احوال باشد * بسى بهتر زعلم قال باشد

وتقوادن اتقا برمقام دخى واردر كه عاشق صادقك كوكلنه حق محبتندن غيرى هرنه خطور ايدرسه اول كسنه اول حينده حقيقت جنبى اولوب اول جنابت معنويه ايچون عندالله مسؤل اولور واندن طاهر اولمغيچون ايام وليالى يوزين يردن وباشن سجده دن قالدرميوب اشك چشم خونفشانيله باطننى غسل وتطهير ايدر . وبالجمله طريق مستقيم قلدن اينجه وتيغدن تيزدر «ان اكرمكم عند الله اتقاكم» موجبنجه الله قتنده مقبول كمال تقوى ايله متصف اولوب برآن محبة الله دن جدا اولمغه بذل همت ايليانلردر «اللهم يسر لنا بحرمة سر الانبياء والاولياء» ﴿توصيه﴾ طريق حق سالكلرى و واحد مطلق عاشقلرى اكرايكى اكراوچ يادخى زياده بريره كلوب وياخود توحيد وذكرالله صحبتنه داخل اولدقلرنده خلقله اختلاطدن قلبلرينه ماسوادن هرنه صورت پذير اولمش ايسه منزلندن انلره وارنجه يه دكين فكر ماسوايى قلبندن اخراجه كمال خلوص اوزره توجه ويبردن

استمداد ایدوب داخل صحبت اولدقده صغار وکبار جمله یه علی السویه
تواضع وتنزل ایله مصافحه ایدوب اندنصکره لوجه الله کوکل حالنه
واروب حقك لطفنه ومحبة اللهك طلوعنه متوجه اولوب دنیا کلامن
اکرلسانا واکر فکرا وحالا ظهوره کورمیوب کمال جلا واستجلا ایله
توحید شریف وذکراللهدن صکره دعا اولنوب قاعدهٔ طریقت
اوزره هر کس بولندیغی یرده اوطوروب ایچلرندن برخوب نفس قرآن
عظیمدن برعشر شریف تلاوت ایدوب وانبیا واولیا مناقبندن
والهیاته متعلق کلمات اکا براسماع واستماع اولنوب دنیا کلامنه رغبت
قلمیه لر بعده « وابتغوا من فضل الله » قول کریمی اوزره هر کس
طاغیلوب کارلرینه مشغول اوله لر وهرنه کاروکسبده ایسه لرجهد ایدوب
کوکل حالندن ومحبة اللهدن ایرو دوشمیه لر وقلبه ماسوا غالب اولسه
اللنده کی ایشی قویوب اهل فنا اولان فقرا ایله صحبت وتجلیه وتصفیهٔ
درون ایده لر . والحاصل بارماسوایی قلبلرندن کیدرمینجه اول
کیجه آرام ایتمیه لر ومتصل بر بریله کوریشوب لله سویشه لر وهر کس
کمسنه دن کندویی اعلا کورمیوب کندودن افقر واحقر کمسنه وار
ایدیکن بلمیه بلکه برقرنجه ایله میزان اولنسه آغر کلمیه بو اسلوب اوزره
یولن کوزلیوب ممکن اولدقجه خلقدن عزلت ایلیه وکسبن حلالدن
ایدوب ظاهرا وباطنا خلوت معنوی اوزره اوله وحالنی هیچ فرده
آچمیه بلکه اجنبیٔ حال اولدقدنصکره اهل وعیالندن دخی صاقلیه
مکر طالب صادق اوله وسندن مدد طلب ایدوب طریق حقه دلالت
ایسته یه اول زمان طالبه ظلم اولمز وظلمه رضا یوقدر اما طالب دخی نادردر
❊ توصیه ❊ اهل سلوکه ولان عاشقلرك بو دخی ارکاننددر که اکر اخوانله
اکر منفردا طعام ییندیکی وقتده کوکلی حاضر بولنوب بعد الطعام شکر
لسانی ایتدکدنصکره حق طعامی یرینه کتورمك ایچون صمت ذکرالله
ایله کوکل حالنه واروب اول طعامدن حاصل اولان قوتی تجلی نوریله
امحا ایلیه زیرا هرلقمه زبان حال ولسان استعدادیسیله الهی سن بزی
برعبد مؤمن وموحدك نصیبی قیل دیودرکاه حقه نیاز ایدرلر

پس ایمدی اول نعمته حقیقت اوزره شکر اول طعامی معده‌ده محبة الله نوریله محو ایتمکدر والا اول طعامك حقیقتنه ظلم ایتمش اولورسن اولدخی سندن شاکر اولمیوب الهی « کلوا واشربوا ولا تسرفوا » دیو بیورلمش ایکن بو ظالم بنی ضایع قیلدی دیو حضور حقده سندن حق طلب ایدر اکرما کولات قسمی یا نباتات در یاخود حیوانات در انلرده نطق وارمیدر دیرسك « وان من شئ الا یسبح بحمده » آیت کریمه سن ایشتمدکمی انلرك نطقن استماع ایلیانلر تنلری جان وظاهرلری باطن اولان اهل عشق وکامل ومکملردرکه اقتضا ایتدکده عوامدن دخی نیچه منکره ایشتدررلر اول زمانده بونك امثالی حالات انبیادن صادر اولدقده معجزه واولیادن صادر اولدقده کرامت دیرلر اما انبیا علیهم السلام حین دعوتده منکرلری تبکیت ایچون اظهار معجزه ایله مأمورلردر اما اولیاء الله اظهار کرامت ایله مأذون اولمیوب بلکه ستریله مأمورلردر اظهار کرامته حریص اولان انلرك قتنده مقبول دکلدر مکر اقتضا ایلیه اول وقت امر الهی ایله اظهار لازم کلور بو مقوله نوادره شاذ تعبیر اولنور

﴿ کلشن راز ﴾

کرامت آدمی را اضطرار یست * نه زان کورا نصیبی زاختیار یست

حقك قدرتیله اولیاء الله حیوان ونبات وجمادی نطقه کتورمکه قادرلردر بو مقوله حالاتك ظهوری خود مناقب اولیاده چوقدر

﴿ مثنوی ﴾

سیل وجوها برمراد او رود * اختران زان سان که خواهد آن شود
زندکی ومرك سرهنکان او * برمراد او روانه کو بکو

﴿ حکایت ﴾ حضرت فخر عالم صلی الله علیه وسلم ابتداء ظهور اسلامده اصحاب کزین رضی الله عنهم اجمعین کثرت بولمامش ایکن حنانه نام ستونه اتکا بیوروب مسجد شریفده اصحابه خطبهٔ بلیغه ایله معارف الهیه واحکام شرعیه بیان بیوررلرایدی صکره دین اسلام قوت بولوب هرجانبدن مهتدیلر فوج فوج کلوب ظلمات کفردن نجات ونور ایمان ایله حیات بولوب اصحاب چوغالدقده حبیب اکرم علیه السلام مبارك

صوتلرین مستمعینك سمعلرینه ایرشدر مکیچون اوچ پایه بر منبر شریف وضع اولنوب اول ذات مکرمت سمات سعادتله منبره صعود ایلدکده ستون حنانه زبان فصیح ایله آه وانین ایدوب انك فغانی عوام وخواص ایشیدوب جکرلرین دلدیلر . وستون حنانه فریاد ایدوب یارسول الله علیك صلوات الله سنك فراقکه صبر ایتمکه طاقتم یوقدر دیو نالش ایلدکده حضرت سید الانبیا صلی الله علیه وسلم اول ستونی دفن ایدوب جنت درختلرندن بر درخت معتبر اولمق ایچون دعا ایلدی

﴿ ترجمهٔ کلشن راز ﴾

دیدی اول دیرك ایچون کیم پیمبر * بهشت اوزره اولهسن بکا منبر
دیرك چون آنی ایشتدی آویندی * ایکلدیسنی کسدی وسوندی
کر اول دیرکك اولماسیدی جانی * نیچون ایدر ایدی اول بو فغانی
رسولك معجزاتیدر ولیکن * کتورمك کرك ایمان بوکا مؤمن

﴿ مثنوی ﴾

آن ستون را دفن کرد اندر زمین * تاچو مردم حشر کردد یوم دین

﴿ حکایت ﴾ بر کون ابو جهل لعین آویجی ایچنه برقاچ دانه سنك ریزه قویوب یا محمد عالم ملکوت وجبروت وعرشدن وحقدن خبر ویروب حق رسولم دیرسن دعواده صادق ایسهك کفمده اولانلری بیل دیو تکلیف ایلدکده حضرت فخر عالم صلی الله علیه وسلم کفکده اولانلر دنمی خبر ویره یم یوخسه اول سنك ریزه لر بقدرة الله بنم نبوتمه ورسالتمه شهادتمی ایتسونلر دیو اشارت بیوردقده سنك ریزه لرك هر بری لسان ظاهر ایله فصیح وبلیغ بیانه کلوب «اشهد ان لا آله الا الله واشهد ان محمدا عبده ورسوله» دیو کلمهٔ شهادتی اعلان ایتدیلر نیجه سی اول معجزه یی کورد کده هدایت بولوب شرك شرك ودرك ناردن خلاص ونور ایمان ایله تابان اولدیلر لکن « ومن لم یجعل الله له نورا فماله من نور » فحوای شر یفنجه ابو جهل لعین کفری زیاده اولوب جحود وعنود اولدیغندن حاشا اول معجزه یی سحره حمل ایلدی « اللهم یاهادی اهدنا الصراط المستقیم » ومولانا قدس سره مثنوی شریفده

نظم لطیفله بیان بیوررلر ✻ مثنوی ✻

سنکها اندر کف بوجهل بود ✻ کفت ای احمد بکو این چیست زود
کررسولی چیست در مشتم نهان ✻ چون خبر داری ز راز آسمان
کفت چون خواهی بکویم آن چهاست ✻ یا بکوید آنکه ما حقیم وراست
کفت بوجهل این دوم نادر ترست ✻ کفت آری حق ازان قادر ترست
ازمیان مشت او هر پاره سنك ✻ در شهادت کفتن آمد بی درنك
لااله کفت الا الله کفت ✻ کوهر احمد رسول الله سفت
چون شنید از سنکها بوجهل این ✻ زد ز خشم آن سنکها بر زمین

پس « کرامات الاولیاء حق » موجبنجه ذهنك ایمان بالغیب ایله مزین اولوب حقیقت محمدیه وریثه سندن دخی بونك امثالی خوارق عاده ظهوری ممکن اولدیغنه درست اعتقاد اوله سن ومنکرینندن اولوب تابع جهل اولمیه سن ✻ توصیه ✻ سالك طریق محبة الله اولان صادقلر وجه معاش وکفاف نفس ایچون « الکاسب حبیب الله » موجبنجه مشاغل دنیویه دن برکار مشروعه مشغول اولوب کثرت کسب ایلسه کرکدر که منزلنه کالد کده وزر کثرتی قلبندن رفع ایچون درکاه حقه توجه ونیاز وتواجد ایله قلبی آینه سی مجلا اولوب وحدت اله کتورمك ایچون کوکل حالنه وار، وتواجد ایله وجدك فرقی واردر وجد اولدر که جانب حقدن ومرشد طرفندن قلبکه نظر اولندقده صفای درون حاصل اولوب بی اختیار اول ذوقك ایچنده بولنه سن پس وجد جانب حقدن دعوت وقبولدر وتواجد اولدر که ذکر اولندیغی اوزره دلده اولان کثرتی رفع ایچون توجه و نیاز ونالش وزاری وذکرالله وحرکت شدیده واسم هو ایله وجده وصولی طلب ایدوب اثناء طلبده فتح باب اولوب وجذبهٔ رحمان کلوب مستغرق ذوق اوله . تواجدك نهایتی وجدووجدك نهایتی وجوددر اما تواجد اجنبی وخلق یاننده اظهار اولنمق حرامدر لکن اغیاردن خالی کوشهٔ وحدتده عاشق اولانه جلای قلب ایچون تواجد واجبدر. وتوحید صحبتنده، ودخی فقرا ایله جمع اولوب کوکل حالنه واردقلرنده جائزدر امابین الاخوان

بکا اهل شوق دیسونلر دیو تواجد ایتسه صورةً ریادر ریاایسه نفاق ونفاق شرکی مستلزمدر زیرا اول اقتضاوخواطر نفسکدر هر تقاضانك ابتداعلتی تجسس ومحاسبهٔ نفس اولنلقده حیلهٔ نفس بفضل الله هویدا ولبن شهبا ایچنده اولان موی سیاه کبی پیدا اولور . امابودیدکلریمز سیر وسطده اولانلرك حاللرنده در . والا اهل فنا مخلصین زمره سندن اولوب بو مقوله غایله لردن مخلصلردر حتی انلر جوارح ظاهره لرین امور دنیویه یه مشغول قیلسه لر قلبلرین برآن محبة اللهدن خالی کورمزلر اهل فنامزلی طورعقلدن خارجدر انلرك حالنه دست عقل ایرشمز . نفحات الانسده مسطور درکه ابو سعید ابوالخیر قدس سره یه فلان کمسنه ماش علی الماء در دیدکلرنده صعوه دیدکلری مرغ وبط دخی صو اوزرنده یورر دیو بیوردیلر وفلان کمسنه هواده طیران ایدر دیدیلر زغن ومکس دخی بویله در دیدیلر وفلان کمسنه برلحظه ده برشهردن برشهره وارر طی مکان ایدر دیدیلر شیطان دخی برنفسده مشرقدن مغربه وارر دیدیلر . پس بونلرده قیمت اولمیجق اهل الله کیملردر دیو سؤال ایتدیلر بیوردیلرکه ناسله مختلط اولوب وبیع وشرا ایلیوب برلحظه خدادن غافل اولمیه مرتبهٔ ولایت بودر دیدیلر تصوف ندر دیو سؤال ایتدیلر هر بلدیکك فراموش وقیل وقالی ترك ایلیه سن وحقدن نه کلورسه قبول ایده سن «الله بس . وماسواه هوس . وانقطع به النفس» بنده ایله خدابیننده حجاب زمین وآسمان وعرش وکرسی دکلدر بلکه سنك پندارکدر و بنلککدر (ع) ازمیان برکیر وخداوند رس * دیو بیورمشلر طیب الله انفاسه پس سالکلر کوکل بکلمك ایله مأمورلرایکن کوکل انلری بکلمکه مأمور اولور «اللهم یسرلنا بحرمة اهل الفناء والبقاء» مقام بقا بوفناده حاصل اولور وجود دیدکلری بودر قال الله تعالی «رجال لاتلهیهم تجارة ولابیع عن ذکرالله» اماساوك اوزره اولانلر بسیار کوشش ومجاهده ایله بومقامه نائل اولمغه سعی ایدوب ودائما نفی خواطر دنیویه وشیطانیه بلکه نفی خواطر ملکیه ایدوب خاطر رحمانی که محبة الله در اندن

غیری قلبده برنسنه قالمیه . زیرا خواطر درت قسمدر حتی کمل سالقه تعریفنده بیورررلر که «الخاطر وارد یخطر بالقلب نازلا من باطنه المسمی بالسر الی ظاهره المسمی بالصدر و یقال الخاطر ایضا لانه محل خطوره وکل خاطر یرد بمصاحبة مایتعلق بالسر من محبة الله والنفس والدنیا والعقبی عندظهوره فلذلك انقسمت الخواطر الی خاطر الحق والنفس والشیطان والملك» پس وقتا که سر طالبده محبة الله ظاهر اولوب وقوای روحانیه وجسمانیه سکونت بولسه اول زمان تجلیٔ الهی پرتو صالوب دل سالکی مجلا ومصفا ایلرا کا خاطر رحمانی دیرلر . وچنکیم محبت نفس ودنیا ظاهر اولوب قوای جسمانیه اوزرینه غلبه ایلسه اکا خاطر نفس دیرلر وصورت شهوت ومعصیتده ظاهر اولسه اکا خاطر شیطانی دیرلر . وچنکیم محبت آخرت ظاهر اولوب قوای روحانیه یه غلبه ایلیوب صورت طاعتده ظهور ایتسه اکا خاطر ملکی دیرلر یعنی طاعتدن مرادی جنان «ماتشتهیه الانفس» ده تنعم اوله حور وقصور وغلمان و نعم جنته متعلقه مرادات هرنه ایسه تجلیٔ جمالدن غیری

﴿ نظم ﴾

ما که دردی کشان خماریم * جام جم درنظر نمی آریم
کشته درفکر دوست مستغرق * وزدو عالم فراغتی داریم
کر بجنت تجلیٔ نکند * ازنعیم بهشت بیزاریم
وردرآتش رویم همچو خلیل * باخیالش درون کلزاریم

پس عشاق الهی محبة الله دن غیری خواطر ثلثه نك دفعنه کوشش ایدوب محبتده ثبات واستقرار بولدقده اهل فنا اولور . بلکه فناده برمرتبه دخی واردر که سلطان العارفین ابو یزید بسطامی قدس سره یه واقع اولدیغی کبی بونلرك دخی سر نه سؤال اولنسه آرزوی دیداردن دخی کچر . زیرا رؤیت دیدار طلبنده اولمق انلره کوره اثنینیتدن خالی دکلدر محض فناده حق مرادندن غیری شی قالمز عاشق خود فنای محض اولیجق عین عشق اولوب حب وحبیب ومحبوب قیدلری اطلاقه واروب حقدن غیری نه قالور

﴿ نظم ﴾

الله اکبران یقیده الحجی * بتعین فیکون اول آخر
هو واحد لاغیر ثانیه ولا * موجود ثمه فهو غیر مکاثر
هو اول هو آخر هو ظاهر * هو باطن کل، ولم یتکافر

قال علی کرم الله وجهه «الحقیقة کشف سبحات الجلال من غیر اشارة»

﴿ نظم ﴾

احدست وشمار ازو معزول * صمدست ونیاز ازو مخذول
آن احدی که عقل داند وفهم * وان صمدی که حس شناسد ووهم

محمد ابو نصر حبیبی نیشا بوردن مکتوب یازوب دیار مروده ابو سعید ابو الخیر روح الله روحه یه سؤال ایدوب آثاره محو وارمیدر دیو اعلام ایتدکده انلر دخی جوابنده بو ابیات شریفه یی یازوب کوندررلر

﴿ قطعه ﴾

* چشم همه اشك كشت وچشم مكريست *
* درعشق تو بی چشم همه بایدزیست *
* ازمن اثری نماند این عشق ازچیست *
* چون من معشوق شدم عاشق کیست

ابو سعید الخراز قدس سره العزیز دخی بو مقامدن بر قطعه ایله نه خوش جواب ویرمشلر

﴿ قطعه ﴾

الوجد یطرب من فی الوجد راحته * والوجد عند وجود الحق مفقود
قد کان یطربنی وجدی فاذهلنی * عن رؤیة الوجد من بالوجد مقصود

بو ابیات شریفه نك جمله سی کمال فنا وذهول ووجود حقانی و بقابالله مقامنده اولانلرك حاللریدر

﴿ محمدیه ﴾

* ایره حقانی وجود آندن سکا کشف اوله حال *
* کیم اودر مذ کوروذ کروذا کر واذ کار حق *

﴿ توصیه ﴾ معلوم اوله که طریق حقه سلوك ایدنلرك منازلی یا توکل

ویاخود کسبله در اما توکل اهل فنادن غیره جائز دکلدر اولدخی اهل فنانك جمله سنه دکل بلکه زمانه ده نادر اولوب « النادر کالمعدوم » دیمشدر توکل شول کمسنه نك حقیدر که طریقه داخل اولدقده کندوبی میت حکمنده بیلوب درونده اولان داعیه کلیت اوزره فنا اولمغله ظاهراً و باطناً پیر کامله جمیع وارلغنی تسلیم ایدوب اصلا بر وجهله کندویه قید و بر اهل وعیال واولاد واتباعدن برشی قالمیوب و یاخود اصلی ایله اولمیه هر بأمن الحساب ترك اسباب ایدوب عزیز وهاب جانبنه توکل ایلیه وعلایقدن مجرد اوله اول زمانده انك قیدی الله امریله پیر اوزرینه لازم کلور کندوسی دائما فناده اولور بواسلوب اوزره حرکت زمانه ده عسیر اولوب ونفسه حرج یوقدر « لایکلف الله نفسا الاوسعها » الآیة و بونلرك حقنده حضرت فخر کائنات بیورمشدر قال صلی الله علیه وسلم « یدخل الجنة من امتی سبعون الفا بغیر حساب وهم الذین لایکتون ولا یسترقون ولا یتطیرون وعلی ربهم یتوکلون لم یأمنوا انفسهم ان تجرهم الی الاسباب دون المسبب بل رفضوا الاسباب اعتماداً علیه وتفویضا الیه »

مثنوی

نیست کسبی ازتوکل خوبتر * چیست ازتسلیم خود محبوبتر

پس فی زماننا توکل صرفه قدرت عبد اولمدیغی معلوم اولدیسه « الکاسب حبیب الله » فحواسنجه کسب حلال مقاماتك اولاسی اولدیغی مقرردر کما قال رسول الله صلی الله علیه وسلم « اعقلها وتوکل » یعنی ناقه یی باغله بعده توکل ایله دیو بیورمشلر پس ایمدی اسبابه مباشرت اولنور بعده اول اسبابه نائل اولمغیچون مسببه توکل اولنور عاشق صادقلر اسبابه مباشرت ایتدکلری لاجل انفسهم دکلدر بلکه مسببه عبودیت محضه ایچوندر وجمیع حرکات وسکناتی الله ایچوندر ودخی عباد اللهك هر حالده ربلرینه علی الدوام افتقارلری اولدیغی معلوملریدر قال رسول الله صلی الله علیه وسلم « ان الله یحب ان یری المؤمن محترفا وان الله یحب العبد المحترف ولم تزل الرسل تحترف » وقال

عليه السلام . لكل نبى حرفة ولى حرفتان الفقر والجهاد فمن احبهما فقد احبنى ومن ابغضهما فقد ابغضنى فالجهاد حرفة ظاهرة والفقر حرفة باطنة لايعرفها الامن ذاقها » يعنى حق تبارك وتعالى محترف كورديكى مؤمنى وصنعتى اولان قولنى سور وجميع مرسللر بر صنعتسز اولمامشدر وهر نبينك بر صنعتى واردر بنم ايكى صنعتم واردر برى فقردر و بريسى جهاد شول كمسنه كه بو ايكيسنى سوه بنى سور وشول كمسنه كه بو ايكى صنعته بغض ايليه بكا بغض ايتمش اولور . پس جهاد حرفت ظاهره در وفقر حرفت باطنه در اول حرفتى بيلمز الاذوق ايدنلر بيلور اويله اولسه اول جهاد وفقرنه مقوله صنعت اولديغى اهل ذوقه معلومدر كما قال صلى الله عليه وسلم « رجعنا من الجهاد الاصغر الى الجهاد الاكبر » وانبيا عليهم السلامدن بعضيسنك حرفتلرى سؤال اولنورسه . حضرت زكريا عليه السلام دوركر ايدى . وحضرت داود عليه السلام صباوتنده اكنجى ايدى صكره زرهچيلك حقدن اكا معجزه ويرلدى . وحضرت سليمان عليه السلام زنبيل اورجى ايدى . وحضرت ابراهيم وموسى عليهما السلام چوبان ايديلر . وحضرت ادريس درزى ايدى . وحضرت صالح وجرجيس عليهما السلام تجارت ايدرلر ايدى صلوات الله على نبينا وعليهم اجمعين . بركون عمر بن الخطاب رضى الله عنه بر جماعتك اوزرينه اوغرادقده بيكار كوروب سز كيملرسز ديو سؤال ايلدى بز متوكللرز ديو جواب ويرديلر عمر رضى الله عنه انلرك جوابلرين رد ايدوب بلكه سز متأ كللرسز متوكل اولدر كه حبه يى زمينه القا ايليه بعده توكل قيله ديو بيورديلر اكابر صحابه وصديقين رضى الله عنهم هر برى بر صنعت و بر كسب ايله مشغوللر ايدى ابو المكارم علاء الدولة السمنانى بيوررلر كه عجبدر كه خلق عالم درويشلرى محتاج اعتقاد ايليوب والبته محتاج وبى نوا اولمق كركدر ديرلر اما خبرلرى يوقدر كه حق تعالى فقراسنى آج وخلقه محتاج ايتمز بلكه آفرينش جهاندن مقصود انلردر نيجه محتاج ايدركه انلر حقدن غيره مشغول ومحتاج دكللردر . حتى مجد الدين بغدادى حضرتلرى سفره لرنه سنوى ايكيوز بيك دينار خرج ايدرلر ايمش

وعلاء الدوله بيوررلر كه بن حساب ايلدم فقرايه بشيوز بيك التونلق املاك وقف ايلدم ديديلر « نعم المال الصالح للرجل الصالح »

مثنوى

چيست دنيا ازخدا غافل بدن * نى قماش ونقره وفرزند وزن

پس ايمدى ممكن اولدقچه لوجه الله بر كسبله تقيد كركدر ٠ اما بعض كاهللر و بطاللر تكاسللرندن بر كسبله مقيد اولميوب انك نامنى ترك وزهد ديو تسميه ايدرلر اومقوله لر تسويلات شيطانيه يه تابع اولمشلردر آدمك جمله دن اسفل وكمترى بيكار اولانلردر و ينه انلر بيورمشلردر كه حق تبارك وتعالى اولياسنى بر پرده التنده كيز لمشدر « اوليائى تحت قبابى » بومعنادر يعنى غطا كرپاس وغيرى دكلدر بلكه قبابدن مراد صفات بشريه وبعض كار وكسب وعيوب ظاهره دركه اول لباس وعيوب ظاهره ايله چشم ظاهر بين انلرى ادراك ايتمز « لايعرفهم غيرى » بو معنادر كه مادامكه بركسنه نك ديدهٔ بصيرتى انلرده تابان اولان كحل نور محمديدن مكحل ومجلا اولماينجه اولياء اللهى حقيقتله ادراك وفهم ايتمز ٠ پس انلرك حقيقتلرينى اول نوردن غيريسى كورمز و اكلامز انكيچون عشاق الهى اسباب ريادن فراغت ايتمشلردر ٠ ايمدى بوتفصيل اولنان اوصاف جليله واخلاق جميله ايله آراسته اولوب برلك وديرلك ايليان طائفهٔ عليه حقنده عين القضاة همدانى زبدة الحقايق نام كتاب لطيفنده بوذكر اولنان حديث مفصلى ايراد ايتمكله بوعبد ناچيز دخى عاشقلرك سلسلهٔ عشقلرين تحريك وآتش شوقلرينى مشتعل ايتمكيچون اول حديث شريفى عينيله ايراد ايلدك بركون حضرت فخر عالم صلى الله عليه وسلم ابوذر غفارى رضى الله عنهه بيورديلر كه « يا اباذران الله جميل يحب الجمال يا اباذر اتدرى ماغمى وفكرى والى اى شئ اشتياقى ٠ فقال اصحابه رضى الله عنهم اخبرنا يارسول الله بغمك وفكرك ثم قال ٠ آه واشوقاه الى لقاء اخوانى يكونون من بعدى شانهم شان الانبياء وهم عندالله بمنزلة الشهداء يفرون من الآباء والامهات والاخوة والاخوات ابتغاء لمرضات الله تعالى وهم يتركون

المسال لله ويذلون انفسهم بالتواضع لايرغبون فى الشهوات وفضول الدنيا يجتمعون فى بيت من بيوت الله تعالى مغمومين محزونين من حب الله قلوبهم الى الله وروحهم من الله وعملهم لله اذا مرض واحد منهم هو افضل من عبادة سنة وان شئت ازيدك يا اباذر • قال بلى يارسول الله قال الواحد منهم يموت فهو كمن مات فى السماء لكرامتهم على الله وان شئت ازيدك يااباذر • قال بلى يارسول الله • قال الواحد منهم يؤذى بقملة فى ثيابه فله عند الله اجر سبعين حجة وغزوة وكان له اجر عتق اربعين رقبة من ولد اسمعيل كل واحد منهم باثنى عشر الف وان شئت ازيدك يااباذر • قال بلى يارسول الله • قال الواحد منهم يذكر اهله ثم يغتم يكتب له بكل نفس الف الف درجة وان شئت ازيدك يااباذر • قال بلى يارسول الله قال • الواحد منهم يصلى ركعتين فى اصحابه افضل عند الله من رجل يعبد الله تعالى فى جبل لبنان مثل عمر نوح عليه السلام الف سنة وان شئت ازيدك يااباذر • قال نعم قال • الواحد منهم يسبح تسبيحة خيرله يوم القيمة من ان يسير معه جبال الدنيا ذهبا وان شئت ازيدك يااباذر • قال قلت بلى يارسول الله • قال نظرة تنظر الى احدهم احب الى الله من نظرة الى بيت الله ومن نظر اليه فكأنما ينظر الى الله ومن سره فكأنما سر الله تعالى ومن اطعمه فكأنما اطعم الله تعالى وان شئت ازيدك يااباذر • قال بلى يارسول الله قال • يجلس اليهم قوم مصرين مثقلين من الذنوب مايقومون من عندهم حتى ينظر الله اليهم ويغفر لهم ذنوبهم لكرامتهم على الله يااباذر ضحكهم عبادة ومزاحهم تسبيح ونومهم صدقة ينظر الله اليهم فى كل يوم سبعين مرة يااباذر انى اليهم مشتاق • ثم اطرق رأسه مليا ثم رفع رأسه وبكى حتى دمعت عيناه فقال • آه واشوقاه الى لقاء اخوانى • ويقول عليه السلام • اللهم احفظهم وانصرهم على من خالفهم واقر عينى بهم يوم القيمة ثم قرأ الا ان اولياء الله لاخوف عليهم ولاهم يحزنون » الهى بولطف وكرمك ذره سن نصيب ايله بزادنى وكمتر قوللركده لياقت يوق احسان ولطف وهدايت سندن مدد وعنايت سنكدر كرم ورحمت سندن

﴾ توصيه ﴿ مرشد كامله تسليم نه وجهله اولديغن ارباب حقيقت

تعریف ایدوب بیوررلر که « الشیخ الکامل المربی للمرید کالغسال للمیت فینبغی للمرید ان یکون بین یدیه کالمیت بین یدی الغسال یتصرف فیه کیف یشاء لیغسله بماء الولایة عن جنابة الاجنبیة ولوث الاحداث » خلان صفا واخوان باوفانك علم شریفلرینه خفی اولمیه که طریق حقه سالك اولانلرك برکاللری دخی بودر که فنا اختیار ایدوب محو وجودده ثابت قدم وبقاباالله ده راسخ دم اولوب حتی انك یوزندن انواع کرامت عالیه وولایت سامیه ظهور ایدوب ونظرندن نیچه طالبلر هدایت بولوب فیض الهی وجذبهٔ حقه واصل اولورلرسه دخی هیچ وجهله اصلا وقطعا وجود ویرمیوب درگاه حقده کندی نفسنی جمله دن احقر وافقر بیله تا کیم « موتوا قبل ان تموتوا » منزلنه ایریشوب مقتضای بشریه دن خلاص بولماغه لیاقت حاصل قیله زیرا نظر وقدرت وقبض وبسط وفیض وقوت حقکدر . وارباب طریقتدن بر کمسنه برطالبی وحدت حقه ارشاد ایلسه اول کمسنه اول طالبك رهبری اولوب پس اول رهبره واجبدر که طالبی حق اوزرینه تربیه ایدوب اولا جمله زلاتنه توبه ویروب دنیا ومافیها ولذات نفسانیه وشهوات شیطانیه وجمله آرزو وامنیه لردن بلکه « ماتشتهیه الانفس » اولان لذات اخرویه دن دخی چکوره حتی طالب جناب حقه یوز طوتمغه مستعد اوله وجان ودلدن اصناف شوق واشتیاق ایله مرآت قلبنی مشکات مرشده توجیه وجان وتننی اعتقاد وصدق وخلوص ایله تسلیم ایدوب کندی ارادن چیقه

﴿ مثنوی ﴾

چون رسید آن وعده گاه وروز شد * آفتاب از شرق اخترسوز شد

مضمونی اوزره اول حینده رهبر اولانه کرکدر که طالبی کوکله کتوروب توجه حق تعلیم وتلقین ایلیه

﴿ مثنوی ﴾

مائده از آسمان در میرسید * بی صداع وبی فروخت وبی خرید

اول زمان طالب دخی کویا لسان حال ایله سویلر که

﴿ نظم ﴾

* جان برقله دونمشدر اینجلدی اوزلمزسه *

* درکاه حقه طوغری طوتدم براولومیدان *

* جاننی فداقیلن کیشی ایریشور حقه *

* حق یولنه جان ویردم جان اوینادم الدم جان *

چونکه قلب طالبه نور فیض الهی پرتو ایدوب «تجلی حق ناکاه آید امابردل آکاه آید» مصداقنجه تجلئ مذکور تابان ودرخشان اولدقده رهبره واجبدر که اول حالك ظهوری ونور محمدینك پرتوی اللهك قدرتیله مرآت مرشددن طلوع ایلدیکن بیلدیره تاکه طالب غلطه دوشمیوب «فول وجهك شطر المسجد الحرام» نحواسنجه قبلهٔ حقیقی بی ادراك ایلیه زیرا مرشد کامل مرآت تجلئ حقدر دل طالب اندن یکا متوجه اولدقده اثر فیض الهی منعکس اولور فیاضده بخل اولمز شمسه مقابل دوشن آینه ده شمش درخشان اولمق نه ممکندر زیر اول متوجه اولدیغی (ع) دل نظرگاه جلیل اکبرست * قبیلندن اولان کعبهٔ مقصود وقبلهٔ حقیقی اولیجق نام شریف وطریق منیفی مذکور واستمداد اولنسه نور تجلی وجذبهٔ رحمان بقدرة الله تعالی بهر تقدیر ظهور ایدر بوحال مرشدك کمالاتندندر سالکك انده مدخلی یوقدر لکن طالبه رهبر اولوب حقه دلالت ایدر پس بووجه اوزره سالکده کمالات الهیه دن هرنه واقع اولسه مرشدك شفاعتی بیلوب کندو یه وجود ویرمیه وداعًا بوقلقده اولوب حرکات وسکناتی مرشد رضاسنه موقوف اوله عاشق پاشا قدس سره بومحلده بیورر

﴿ نظم ﴾

هرنه قیلسه شیخ امریله قیله * شیخ امریله دونه حالدن حاله

هرکه شیخنی سوه دوستی اوله * سومینلر شیخنی دشمن بیله

﴿ مثنوی ﴾

سایهٔ یزدان بود بندهٔ خدا * مردهٔ این عالم و زندهٔ خدا

دامن اوکیر وزوتر بی کمان * تارهی دز دامن آخر زمان
کیف مدالظل نقش اولیاست * کودلیل نور خورشید خداست
اندرین وادی مرو بی این دلیل * لااحب الآفلین کوچون خلیل
رو زسایه آفتابی رایاب * دامن شه شمس تبریزی بتاب

پس اعدی مرشدك سری وقدرت الی هر یرده حاضردر اکر جهانك هر کوشه سنده نیجه بیك طالب مرشده توجه واستمداد ایلسه‌لر حضرت حق اول عبد خاص وکامل ومکمله کمال فضلندن بر قوت قدسیه ارزانی بیورمشدرکه برآن ایچنده جمله سنك احوالندن آکاه اولوب سرشریفی ایله جمله سنه امداد ایدوب هر بری مستفیض اولورلر زیرا انك سری مظهر حقیقت محمدیه‌در اول بر نوردرکه عالم وعالمیان آنك قتنده ذره‌در (ع) ذره‌نك اولمز وجودی بی وجود آفتاب * واول برساقیدرکه برقطره باده سندن نوش ایدن ایکی جهاندن ال یور

﴿ نظم ﴾

بوخمده درپیاله وجه باقی * سقاهم ربهم دیر آکه ساقی
ایچرسك اندن ایچکل که آریدر * سنی سنلك حدوثندن آریدر
ملوثلکدن اولدم پاك اولورسن * جمیع قورقودن بی باك اولورسن
مهیادر اول حقانی مجلس * غنی اولور اکا ایررسه مفلس
کوکل اقلیمنه اورر قدم اول * وجودین ایلیوب انده عدم اول
کذر قیلور طبیعت ظلمتندن * خلاص اولور ایکیلك شرکتندن
ایکیلکدن کچوب برلیکه برکور * حق اولوب حقله خلقی اونیدر
جنابینه چو حقك واصل اولور * دیلکلر درلو درلو حاصل اولور
ایچی وطیشی نوریله طونانر * حقك رحمتلرین کوروب کوانر
چکیلور کوزینه کحل جواهر * حق کورر کوکل کوزیله ظاهر

﴿ تنبیه ﴾ اماحق سبحانه وتعالی حفظ ایلیه طالبه رهبر اولان کمسنه اغواء شیطانی والقاء نفسانی ایله انانیته دوشوب طالبده ظهور ایدن حال بندندر وطالب بکا توجه ایتمکله حال حاصل اولور دیو غلط

ایدوب اثنینیتده اولسه اولزمان الله عز وجل انی قربدن بعده رد ایدوب ومرشدکوکلندن دخی دوشوروب عیاذا بالله تعالی بی بهره وبی نور اولور بومنزلده نیجه صاحب پندارك نیجه سی سرنکون اولوب قارون مالیله زمینه خسف اولوب الی الآن قعرزمینه کتمکدن زائل اولمدیغی کبی انانیته دوشنلر دخی ابد الآباد اسفل سافلینه کتمکده در کماقال صلی الله علیه وسلم « وجودك ذنب لایقاس علیه ذنب »

✤ مؤلفنك ✤

* کناهمدندر افغانم درونم یاندی آهمدن *
* وجودمش کناهم توبه یاربی کناهمدن *
* چیقار افلاکه افغانم ملکلر ایکلر آهمدن *
* بویاندی قاره یه روی جهان دود سیاهمدن *
* اوصاندم وارلغمدن شرم ایدوب حال تباهمدن *
* وجودمش کناهم توبه یاربی کناهمدن *
* دلا نولدك دیو صوروب بنی یوقلرمیسن برکز *
* فضای صدره اوددوشدی غمکله هرکون آهمدن *
* رجوع ایت توبه قیل ای دل که بیك کره کناهکدن *
* وجودمش کناهم توبه یاربی کناهمدن *
* حجاب اولور کوکل حقه شو برقیلجه سکاسنلك *
* کیدر اول قیلی کوزکدن که رفع اوله بوایکیلك *
* بهی عاشق ایکیلکله نیجه ممکن اولور برلك *
* وجودمش کناهم توبه یاربی کناهمدن *
* کوکل آیینه سن ایلرمکدر ذنبله دیرلك *
* معاصی ظلمتنده خود مقرر در مکدرلك *
ایکیلك جرم ایمش بیلدم الهی ایسترم برلك *
* وجودمش کناهم توبه یاربی کناهمدن *
* مجلی کوز کیدر کوکلك سنك حسن دلارایه *
* کورر کندوبی اول محبوب کیره مز کیمسه آرایه *

* زهی عز وسعادت کیم بو معنایی دل آرایه *
* وجودم مش کناهم توبه یاربی کناهمدن *
* قیاس اولورمی کیم هر کز وجود اوزره کناه اوله *
* وجودی ترکن اورمایان ایشی آخر تباه اوله *
* خلاص ایدن بزی قیددن مکر اول پادشاه اوله *
* وجودمش کناهم توبه یاربی کناهمدن *
* اکر ایسترایسك یاری وجودك عشقه یاق باری *
* زلال شوق آبندن سکا یاری قیله باری *
* وصالی غالب اولمشدر قومز هیچ فصلنه باری *
* وجودم مش کناهم توبه یاربی کناهمدن *

ایمدی خود بینلك صفت شیطانیه در کاشف اسرار معنوی مولانا جلال الدین رومی قدس سره مثنویء شریفنده حضرت رسول الله علیه السلامك زمان شریفلرنده کاتب وحی ایکن کرداب انانیته دوشوب پرتو نور محمدی‌یی کندودن قیاس وخیال باطل اتمکله کفر ظلمته دوشوب حسناتی سیئاته ونوری ظلمته وایمانی کفره تبدیل اولدیغنی بو ابیات شریفه ایله بیان بیوررلر

❊ مثنوی ❊

چون نبی از وحی فرمودی سبق * او همانرا برنوشتی در ورق
پرتو آن وحی بروی تافتی * ازدرون خویش حکمت یافتی
عین آن حکمت بفرمودی رسول * زین قدر کمراه شد آن بوالفضول
کانچه میکوید رسول مستنیر * مر مرا هست آن حقیقت در ضمیر
پرتو اندیشه اش زد بر رسول * قهر حق آورد برجانش نزول
هم ز نساخی بر آمد هم ز دین * شد عدو مصطفی و دین بکین
مصطفی فرمود کای کبر عنود * چو سیه کشتی اکر نور از تو بود
کر تو ینبوع آلهی بودهٔ * اینچنین آب سیه نکشودهٔ
تا که ناموسش به پیش این وآن * بشکند بربست این او را دهان
اندرون میسوختش هم زین سبب * توبه کردن می نیارست این عجب

آه میکرد ونبودش آه سود * چون درآمد تیغ سرادر ربود

کاتب مزبورك مرتد اولمسنه باعث بودر که کاتب مردودك اسمی عبدالله بن سعددر حضرت عثمان رضی الله عنهدن اول کاتب وحی اول ایدی اتفاقا سورهٔ مؤمنون نازل اولوب « ولقد خلقنا الانسان من سلالة من طين ثم جعلناه نطفة فی قرار مکين ثم خلقنا النطفة علقة فخلقنا العلقة مضغة فخلقنا المضغة عظاما فكسونا العظام لحما ثم انشأناه خلقا آخر » کاتب معهود مردود بو محله ایرشدکده حضرت فخر عالم صلی الله علیه وسلم قراءت بیورمزدن اول لساننه « فتبارك الله احسن الخالقين » جاری اولدی حضرت رسول علیه السلام دخی نازل اولان بودر « فاکتب » دیو بیوردقده اول بی دولت اغواء شیطانی ایله مغرور اولوب بنم قلبم دخی محل وحیمش دیو غلطه دوشوب شرك شرکه کرفتار اولدیغی کبی رسول الله علیه السلامه نور نبوتله عیان اولوب کاتب مردودك قلبنده نور ایماندن ذره وشمه قالمدی « او کظلمات فی بحر لجی يغشاه موج من فوقه موج من فوقه سحاب » قول کریمی اوزره ظاهر وباطنی کفر دریاسنه غرق اولدی وناموس انانیت دهانن توبه یه کشاد ایتمیوب مدینه دن قالقوب مکه یه کیدوب اول حال ایله مرد اولدی

﴿ نظم ﴾

اندن ارتق واقف اسرار یوق * اندن ارتق دنیاده دیار یوق
کیجه وکوندز انك اسراریدر * هرنه کوررسك انك انواریدر
ای خداوند زمین واسمان * پادشاها آشکارا ونهان
رحمتك دریاسنه یوقدر کنار * فضل واحسانکچون ای پروردکار
عالما علم وکمالك حقیچون * مالکا عزوجلالك حقیچون
احمد مختار وعیسی حقیچون * نوح وابراهیم وموسی حقیچون
انبیا واولیا قرآن حقی * انجم وافلاك وچارارکان حقی
عاشق صادقلرکدن قیل بزی * خدمته لایقلرکدن قیل بزی
قوللغکدن غافل ایتمه بر نفس * ای قمو دوشمشلره فریادرس
قومه کیم قول اولاوز نفسمزه * همت عالی نصیب ایتکل بزه

سکا آساندر قول آزاد ایلمك * قیغولوکو کللری شاد ایلمك
قوللر کدن صای بزی یاذاالجلال * قولك اولمقدر کمال اهل حال
بودعامز مستجاب ایت یامجیب * لطفك اظهار ایت بدیدار حبیب

« توصیه » ای عاشق ربانی بوعجب وانانیتلر نفس وشیطانك اغواسندن وبین الناس نامور اولمق ملاحظه سندن نشأت ایدوب انسانی کماله وصولدن محروم ایدر

« مثنوی »

خدمت خودرا سزا پنداشتی * تو لوای جرم ازان افراشتی
زان دعا کردن دلت مغرورشد * چون تراذکرو دعادستورشد
همسخن دیدی توخودرا باخدا * ای بسا کوزین کمان افتدجدا

آه که نفس شوم اهل سلوکی معصیت ایله فریفته ایتمکدن نا امید اولدقده زهدو صلاح که ریااوله ویاخود عباد تکدن کندویه عجب کتوره اکا شوق ووجدان ارائیله اضلال ایتمکدن خالی اولمز نفس مشؤمه بهر روز تیغ صدقله نیجه کره کشته اولسه انواع سحرایله هزار کوشه دن رونما اولوب افسونلر اوقور

« مثنوی »

نفس اژدرهاست اوکی مرده است * لیك از بی آلتی افسرده است

ایمدی تختهٔ بدن موتهٔ حقیقه ایله تنشویه ارقه ویرمینجه حیلهٔ نفسدن خلاصه مجال یوقدر همان « فاقتلوهم حیث ثقفتموهم » فرمانیله نفس کافری تجسس ایدوب جهاددن خالی اولمیه سن *« دقیقه »* برکون سیدالطائفه جنید بغدادی قدس سره نك فقرا سندن بریسی کندو حالنی استعلام ایچون حضور شیخه واروب مراسم تعظیم وتکریمه رعایت قیلدقدن صکره ای حلال مشکلات اولان عزیزم بکا برمشکل واقع اولدی دیوحلنی التماس ایلدکده مشکلنی سؤال ایدوب بووجهله عرض حال قیلدیکه خلقدن عزلت وکوشهٔ حجره ده سکونت ایله کمربسته اولدیغمده انقباضه دوشوب بالاخره لاجل الانبساط صحرا وچمن زاره خرامان اولدقده مستغرق تجلی اولوب ذوق وشوق ایله

مست ومدهوش اولورم وحجره‌یه کلدکده تکرار منقبض اولورم دیدکده اول واقف اسرار ربانی وکاشف استار صمدانی تبسم ایدوب بیوردیلرکه ای درویش اول انبساط وشوق قبل نفسدندر تجلیٔ حق دکلدر زیرا تجلیٔ ربانی مکانه تخصیص اولمز اکر رحمانی اولیدی کوشهٔ زندان ایله صحن سرای یکسان اولوردی درون حجره‌ده خلقدن انقطاع ایله نفسك عزلتدن عسرت چکوب وسنی غیری وجهله فریبه مجالی اولمیوب دشت ونشیمن سیرینی القا ایتمکله جید اختیارك انجام وکندو داعیه‌سنه رام قیلدقده سرو وچمن‌زار وباغ وکلزار عنصریتده کندو ایله هم طبع اولمغله کسب انشراح ایدوب روحه تجلی وذوقلر عرض ایدر حتی سنی تدریجله مغلوب هوا وانواع بلایه کرفتار ایتمکه قصد ایتمشدر دیو حل اشکال وسحر نفسی ابطال بیورمشلر . ایمدی چنکال حیل نفسدن خلاص ایچون حق سبحانه وتعالیدن توفیق وهدایت ایستیه‌سن زیرا حضرت مبدأ موجودات علیه اکمل التحیات امته تعلیم ایچون «اللهم لاتکلنی الی نفسی طرفة عین» دیو بیورمشلر سندخی اکا کوزه متنبه اوله‌سن

﴿ نظم ﴾

خلاص اولان بوخلقك شهرتندن * خلاص اولور بونفسك آفتندن
چکیلور خلقدن عزلت قیلورجان * درون دلدن ایلر ذکر سبحان
شریعتدر طریقتدر حقیقت * شریعت اولمسه اولمز طریقت
اولورسه عشق حق دللرده حاکم * قرار ایتمز اوملکده نفس ظالم
حجاب نور وظلمانی قومز اول * سوررآنی برایکی اوچ دیمز اول
خدایا قیل میسر آنی جانه * که‌عشق ایچره اوله اول جاودانه
آلهی رحمتك نورین بزه صاچ * بونفس شومه قیله جانی محتاج
آیرمه جانی شیخك همتندن * مشرف اوله‌لم خوش صحبتندن

﴿ باب خامس ﴾

نقشبندیه . وبیرامیه . وخلوتیه . ومولویه . وقادریه . وکبرویه .

عموما عنعنه ايله سلسله لری ابو بكر الصديق وامام علی دن حضرت محمد المصطفی عليه السلامه منتسب اولوب وهر بريسی نه محلده متحد اولورلر وائمهٔ صحابه وبعض تابعين وائمهٔ اثنی عشر وتذكرة الاوليا ونفحات الانس وبعض كتب معتبره دن مناقب اوليا ومسالك اصفيا قصه ومستمعينه حصه اولمغيچون بيان اولنمشدر

﴿ دربيان سلسله ﴾

چون حبيب الله اولور كوزدن نهان * سلسله ايكی اولوبدر بعدازان
ايكيسندن ايشيلدی فيض رسول * چار يارك هر بريدرر قبول
حضرت بوبكر صديق يارغار * حال وحيرت اكا اولدی خوش نثار
چون دليلدر اهل عشقه مرتضی * اول رضايله بولوبدر هم رضا
جان فدا قيلمشدی بونلر ابتدا * بونلرك اولدی مقامی منتها
اولدی اصحاب سابقون السابقون * امت ايچره اولدی انلر رهنمون
فيض وحالی انلره ويردی خدا * انلره قيلدی مشايخ اقتدا
اوليا سرچشمه سيدر بوتراب * فيض علم من لدنه فتح باب
آقدی اندن نهری علمك بيكران * اهل عشقه خوش دليل اولدی عيان
عزم قيلدی مرتضی چون ازحجاز * پس عراقه كلدی قيلدی كشف راز
عشقله چوق كشف اسرار ايلدی * هم ولايت سرين اظهار ايلدی
اولدی پس سلمان حسن بصری مريد * ماه كشور هر بری مهر فريد
سير قيلدی ملك شرقه سرّ حق * اولياء اهل اسلام ماصدق
پرتو نور هدايت جام عشق * هر برندن ظاهر اولدی حال عشق
هم شريعت هم طريقت معرفت * اهل اسلام بولديلر چوق منفعت
يوقدرر تفصيله هر كز احتياج * جان ودل دردينه قيلديلر علاج
سير قيلدی ملك رومه سرّ عجب * اولدی روم اهلی تمام اهل طلب
قنغی پرده سرّ عشق ايتسه قرار * روز وشب رونق بولسر اول ديار
بولدی عاشقلر هدايت هم سرور * خانهٔ دللر تمامت طولدی نور
سالك مجذوب اولورلر عاشقان * مخزن كنج معارف عارفان
اهلنه ديرلر انك قطب زمان * جذبه وفيض وهدايتدر نشان

ای عاشق صادق وطالب طبیب حاذق و راغب عیسی دم مشفق رسول الثقلین وامام الحرمین وجد السبطین اعنی محمد المصطفی صلی الله علیه وسلم «عند ذکر الصالحین تنزل الرحمة» بیورمشلردر. بو عبد احقر وچاکر کمتردخی حق جل وعلانك رحمت وعنایتی امیدنه اصحاب رسول اللهدن عشرهٔ مبشره واصحاب صفه دن بعضنك تبرکا اسم شریفلرین وچهار یار کزین رضوان الله علیهم اجمعینك مناقب جلیله لرین بطریق الایجاز ذکر ایدوب ابو بکر الصدیق وامام علی یه حضرت سرور انبیا ومسافر وادیٔ «سبحان الذی اسری» کرم رو «ماضل صاحبکم وماغوی» وراست کفتار «وما ینطق عن الهوی» ومتعلم مدرسهٔ «علمه شدید القوی» یعنی محرم قرب «لی مع الله» صاحب توقیع «لا اله الا الله محمد رسول الله» علیه صلوات الله ذکر خفی وذکر جهری یی نه وجهله تلقین بیوردقلرین بیان وبوآنه دك هر برندن تلقین ذکر الله نه طریقله متسلسل اولدیغن عیان ایدهلم ان شاء الله تعالی ﴿ در بیان اسامیٔ عشرهٔ مبشره ﴾ دوستان خداوند داور . محرمان احوال پیامبر . سر هنکان مهاجر وانصار . ومتوجهان خدای جبار . کنوز علم . وخزائن حلم . ابوبکر بن ابو قحافه . عمر بن الخطاب . عثمان بن عفان . علی بن ابی طالب . عبیدة ابن الجراح . سعد بن ابی وقاص . عبد الرحمن بن عوف . زبیر بن عوام . طلحة بن عبد الله . سعد بن زید . معلوم اوله که اصحاب حدیث نبوی وارباب ارشاد طریق مصطفوی اولان علمای کرام ومشایخ عظام بلکه عامهٔ امت محمد سید الانام اتفاق واجماع ایتمشلردر که اصحاب رسول اللهدن بر کروه پرشکوه وار ایدیکه ملازم عتبهٔ علیهٔ مسجد رسول الله ومداوم عبادت بالله اولوب دنیادن وکار وکسبدن کلیت اوزره اعراض ایتمشلر ایدی . وانلر حقنده حق سبحانه وتعالی حبیبنه انزال وحی ایدوب «ولا تطرد الذین یدعون ربهم بالغداة والعشی» دیو صدق وصفا وعهده وفالرین بیان بیورمشدر . وابن عباس رضی الله عنهما روایت بیوررلر که «وقف رسول الله صلی الله علیه وسلم عند اصحاب الصفة

فرأى فقرهم وجهدهم وطيب قلوبهم فقال ابشروا يا اصحاب الصفة فمن بقي من امتي على النعت الذي انتم عليه راضياً بما فيه فانه من رفقائي في الجنة » صدق رسول الله امالتلرك عددنده اختلاف اولنمشدر لكن صاحب كتاب كشف المحجوب ابوالحسن علي بن عثمان بن علي الجلابي الغزنوي تقرير وبيان وكشف وعيان بيورديغي اوزره اصحاب صفه بونلر دركه ذكر اولنور . زينتهاى ارباب وكزيدكان اصحاب وسالكان طريقهٔ عزلت وكريزندكان از اصابت زلت . ورا عيان مقام تقوى . وراضيان ببلاوبلوى . وطالبان بقا اندر لقا . وقاصدان دركاه رضاوخداوندان مجاهدات وبهره مندان مشاهدات . ومقيمان استقامت ومستقيمان متابعت . وصافيان همت . خاليان ازتهمت اعني بهم . بلال بن رباح الحبشي . وابو عبد الله بن مسعود . وسلمان الفارسي . وابو عبيده عامر بن عبد الله بن جراح . وابومسعود عبدالله بن مسعود الهزلي . وابو اليقظان عمار بن ياسر . وعتبه ابن مسعود برادر عبدالله ومقداد بن الاسود . وحباب بن الارت . وصهيب بن السنان . وبرادر فاروق زيد بن الخطاب . وابو كبشه مولى نبي عليه الصلوة والسلام . وابوالمدينه كنانه بن الحصين العدوى . وسالم بن حذيفة اليماني . وعكاشه بن محصن . ومسعود بن ربيع القاري . وابو ذر جندب بن جنادة الغفاري . وصفوان بن بيضا . وابودردا عويم بن عامر . وابولبابه بن عبد منذر . وعبدالله بن منذر الجهني . وحامل اخبار نبوى . ناقل آثار مصطفوى . ابوهريره . ومتعلقان دركاه خدا . وكزيدكان اصحاب رسول مجتبا . اعني ثوبان . ومعاذ بن الحارث . وسايب بن خلاد . وثابت بن وديعه . وابوعيسى ابن عريم بن سالم . وسالم بن عمير بن ثابت . وابوالبشر كعب بن عمر . وهبيب بن يسار . وعبدالله بن انيس . وحجاج بن عمر الاسلمي رضي الله عنهم اجمعين . بونلر دخي جملهٔ اصحاب صفه دن اولوب لكن كاه بيكاه سيره دخي تعلق ايدرلرايدى . اماجملة درجهٔ واحده ده موجود ومعدودلر ايدى وشيخ ابوعبد الرحمن محمد بن السلمي قدس سره خاصة

فضائل ومناقب اصحاب بیاننده برتاریخ تصنیف ایدوب اول کریم
الخصاللرك اسامی وکنیتلرینی تفصیل ایتمشدر . طالب اولنلر اکا
مراجعت ایتسونلر وبالجمله قرن صحابه رضی الله عنهم خیر قرون اولوب
هرنه درجه ده اولورلرسه قرون آتیه ده اولان خلقدن فاضلتر وبهترلر
در زیرا حق سبحانه وتعالی صحبت رسول علیه السلامی انلره ارزانی
قیلوب اسرار علیه لرین جمله عیوبدن محفوظ ومصون ایلدی کما قال
علیه السلام «خیر الناس قرنی ثم الذین یلونهم ثم الذین یلونهم» الحدیث
وقال الله تعالی « والسابقون الاولون من المهاجرین والانصار والذین
اتبعوهم باحسان رضی الله عنهم ورضوا عنه » پس اول رضای
« الا ابتغاء وجه ربه الاعلی » صاحب جاه « ولسوف یرضی »
رفیق شفیق « ثانی اثنین اذ هما فی الغار» سید اهل تجرید . وشهنشاه
ارباب تفرید . مهاجر وانصارك اولاسی . وحبیب پروردکارك خلیفهٔ
اولی سی ✻ ابوبکر عبدالله بن عثمان الصدیق ✻ رضی الله عنه معاملات
وحقایقده صاحب آیات ظاهره وذوالکرامات الباهره اولوب اخبار
صحیحه ده مسطور . وبین العلما مشهور درکه . حضرت ابوبکر
الصدیق نماز قیلدقده آواز نرم ایله قرأت وحضرت عمر رضی الله عنه
صوت بلند ایله تلاوت ایدرلر ایدی . رسول الله علیه السلام یا ابابکر
نیچون نرم اوقورسون دیو سؤال بیوردقلرنده « یسمع من اناجی »
یعنی یا حبیب الله علیك سلام الله یقینم واردرکه مناجات ایلدیکم
قاضی الحاجات بندن غائب دکلدر اکر اخفا اکر جهر اول سمیع وبصیر
ولطیف وخبیرك قتنده مساویدر دیو جواب وردی . وحضرت
رحمة للعالمین عمر فاروقدن سؤال بیوردقلرنده « اوقظ الوسنان واطرد
الشیطان » دیو جواب وردی . بریسی مجاهده سنی بیان . وبریسی
مشاهده سنی عیان ایلدی . پس مقام مجاهده جنب مرتبهٔ مشاهده ده
بحره کوره قطره وشمسه کوره ذره در . زهری روایت ایدرکه چونکه
جمهور اصحاب کزین باجمعهم ابوبکر الصدیقه رضی الله عنه بیعت
ایلدکلرنده منبره صعود . وخطبهٔ بلیغه بیوروب اثناء خطبه ده « والله

ما كنت حريصا على الامارة يوما وليلة قط ولا كنت فيها راغبا ولا سألتها الله قط فى سر وعلانية ومالى فى الامارة من راحة » ديو واقع مافى الضمير مهرتنويرلرين بيان بيورديلر • يعنى اى اصحاب رسول الله رب العالمينه قسم ايدرمكه امارته حريص اولمدم • وهر كزحريص دكلم وروز وشبده آنات وساعاتده قلبمه خطور ايتمدى • وامارته در ونمدن رغبت اولمادى • وسرا وعلانية خدادن امارت ديله مدم وبكا اندن صفا وراحت يوقدر ﴿ الحصه ﴾ پس حق سبحانه وتعالى برعبد خاصنى كمال صدقه نائل ومحل تمكينه واصل ايلسه منتظر امر حق اولوب نه وجهله صدور ايدرسه رام اولور فرمان اولورسه فقير • وامر اولورسه اميراولوب خود رأى اولمز • وذره قدر كندوده اختيار كورمز وتجريد وتفريد وتمكين وفقره رضاده پيروابو بكر الصديق اولور • وبالله التوفيق والهداية وله العصمة والعناية • سرهنك اهل ايمان • صعلوك ارباب احسان امام اصحاب صفوت • غريق درياى معدلت ﴿ ابوحفص عمر بن الخطاب رضى الله عنه التواب ﴾ انلرك كراماتى مشهوره وفراساتى كتب معتبره ده مسطوره در وفطانت وصلابت انلرك شان شريفنده مخصوصدر وحضرت سيد المرسلين حضرت عمر حقنده « قد كان فى الامم محدثون فان يك فى امتى احد فعمر » ديو بيورديلر • وعمر الفاروق طريقتده اول قدر اشارات بيورمشلردر كه قابل احصا دكلدر دريادن قطره سى بودر كه بيوررلر « العزلة راحة من خلطاء السوء » يعنى عزلت ايدن همنشينان بددن راحت اولور ديمكدر ﴿ الحصه ﴾ عزلت ايكى نوعدر بريسى خلقدن اعراض • وبريسى دخى انقطاعدر • وخلقدن اعراض برمكان خاليده ظاهرا صحبت اجناسدن تبرأ ايدوب وكندى ايله مأنوس اولوب • واعمالنك عيوبنى رؤيت ومخالطت ناسدن كندويه رها طلب ايليوب وخلقى كندى مضرتندن امين ايتمكدر • اما خلقدن انقطاع قلب ايله اولور • وكوكلى ظاهره متعلق اولميوب كرچه اختلاط ايدر لكن خلقدن وحيد • وهمتى انلردن فريد

اولور ٠ پس عزلت ايله انقطاع بيننده رتبهٔ عاليه ودرجهٔ ساميه واردر وحضرت عمر رضى الله عنهك قدر عاليسى همان شوندن معلوم اوله كه ابتدا عهد اسلامه داخل اولدقده جبريل عليه السلام كلوب « يا محمد قد استبشر اهل السماء اليوم باسلام عمر » ديو خبر و يرمشدر. كنج حيا ٠ وعابدترين اهل صفا ٠ ومتعلق بدركاه رضا. ومتولى بر طريق مصطفى ٠ ❋ ابو عمر عثمان بن عفان ❋ رضى الله عنه معانئ كليه ده مناقب وفضائلى ظاهره در عبد الله بن رياح وابو قتاده رضى الله عنهما روايت ايدرلر كه برايكمز يوم حرب الدارده عثمان ياننده ايديك اول سرورك دركاه سعادت دستكاهنده آتش غوغا مشتعل اولدقده عثمان رضى الله عنهك درتيوز نفر عبد مشتراسى وار ايدى هر بريسى آراستهٔ سلاح اولوب حرب وقتال ومعارضلر ايله جداله كلديلر حضرت عثمان انلره خطاب بيوروب هر كيم سلاحدن عارى وجدالدن برى اولورسه آزاد اولسون بز خود غائلهٔ خوف خوديدن فارغ البالز ديو وصيت قيلديلر ٠ پس بزدخى حضور شريفلرندن مفارقت ايدوب كتدك ناكاه امام حسن رضى الله عنهه يولده ملاقى اولدق تكرار انلر ايله دونوب حضور عثمانه واردق امام حسن بن على كرم الله وجههما سلام ويروب وتعزيهٔ بليه قيلوب فرمان ايديكز تا كه سزدن بو قومك بلاسن دفع ايده لم ديو توقع ايلديلر حضرت عثمان « يا ابن اخى ارجع واجلس فى بيتك حتى يأتى الله بامره فلا حاجة لنا فى اهراق الدماء » ديو بيورديلر يعنى اى فرزند اخى امام على ونور ديدهٔ بنت نبى واروب خانه نشين اولوب بنى حالمه ترك ايده سن كه تقدير فرمان منان عزشانه هرنه ايسه ظهور ايده اهراق دماء مسلمينى ديله مزم ديديلر بارك الله تعالى حقا نزد ورود بلاده كمال تسليمى علامت ونشان درجهٔ خلتدر ❋ نكته ❋ حضرت ابراهيم خليل عليه صلوات الله البر الرحيم دخى كفهٔ منجنيقه وضع اولنوب جبريل عليه السلام « هل لك من حاجة » ديد كده « اما اليك فلا » ديو جواب ويرمكله پس خداى متعالدن مسئلت ايله

دیدکده « حسبی من سؤالی علمه بحالی » دیو بیوردی . کذلك
عثمان رضی الله عنه دخی خلیل آسا منجنیق بلا ایله آتش غوغایه دوشمکه
راضی اولوب مانند جبریل اولان امام حسن رضی الله عنهك امدادندن
استعفا قیلدی لکن حضرت ابراهیم نبی یه آتشدن نجات وعثمان
تقی یه بلاده هلاك مقدر اولوب نجات بقایه وهلاك فنایه اشارت
اولندی ﴿ الحصه ﴾ پس عاشق صادقلر بذل مال ووجودده وحیاده
وتسلیم ورضاده حضرت عثمان رضی الله عنه المنانه پیرواولمق کرکدر .
وصی مختار مصطفی . غریق بحر بلا . حریق نار ولا . مقتدای اتقیا .
پیشوای اصفیا ﴿ ابوالحسن امام علی المرتضی بن ابی طالب کرم الله
وجههما ﴾ طریقتده انلر واصل اولدیغی مرتبهٔ منیعه ودرجهٔ
عظیمه یه هیچ فرد نائل اولمیوب واصول حقایقده انلرك تحقیق ایلدیکی خطبه
وبیانك عباراتی دقیقه سی کبی هیچ احد کویا وقائل اولمامشدر حتی
روندکان اثر رسول الله اولان مجموع اولیا . « ان شیخنا فی الاصول والبلاء
علی المرتضی » دیو شهادت ایتدیلر پس بو جهتدن امام علی خاتم
الاولیا اولدیلر یعنی جمیع اصفیا طریقتده بلاکش اولمقده علی المرتضی
امام ومقتدا مز در دیدیلر پس بو یوله سالك اولان عشاقك معامله سی
بلاکش اولمقدر . مرویدر که بریسی امام علی رضی الله عنهك حضورنه
کلوب یاعلی بکابر وصیت قیل دیدکده « لا تجعلن اکبر شغلك باهلك وولدك
فان یکن اهلك وولدك من اولیاء الله فان الله لایضیع اولیاءه وان کانوا
اعداء الله فما همك وشغلك فی اعداء الله » دیو وصیت بیوردیلر یعنی
اهم اشغالکی زن وفرزندیکه مصروف قیلمیه سن اکر زن وفرزند
حق دوستلرندن ایسه حق تعالی دوستلرین ضایع ایتمز اکر اعداء حق
ایسه لر نیچون الله دشمنلرینك اندوهن چکرسن دیمکدر . پس اصول
صوفیه ده بو مسئله قلب سالکك ماسوادن انقطاعنه متعلقدر حق سبحانه
وتعالی عبادنی حافظدر . همان سنك حقه یقینك صادق کرکدر
ایشتمدکمی که حضرت موسی صلوات الله علی نبینا وعلیه السلام دختر
شعیب علیه السلامی اصعب حالت ایله قویوب حقه تسلیم ایلدی وابراهیم

عليه السلام هاجر واسماعيل عليه السلامی وادیٔ غیر ذی زرعه ایلتوب
حقه ودیعت قیلدی وکندولری کوکللرین حقه بند ایدوب لازم
اوله جق کارنه ایسه اکا مشغول اولمغله سعادت دارین انلرك اولدی
﴿ الحصه ﴾ پس نامراد اولوب جمله اموری حقه تسلیم ایدنلر
انبیاء عظام واولیاء کرام اثرینه کتمش اولورلر . برکون حضرت علیدن
پاکیزه ترین کسب ندر دیو سؤال اولندی « غناء القلب بالله » دیو
جواب باصواب بیوردیلر . یعنی هر کیمکه قلبی حقله غنی اوله دنیایو قلغندن
فقیر وغمناك وارلغندن دخی فرحناك اولمز غم وشادی صفتلرندن
خلاص اولمدقجه فنادیدکلری حاصل اولمز زیرا ایکیسی دخی مقتضیات
بشریه دندر طبیعت بشریه فنابولوب اقتضاسی برطرف اولمدقجه
بقا باللهده دوام اولمز . پس طریق حق سالکلری ومحبوب مطلق عاشقلری
حقایق عبارات ودقایق اشارات وتجرید دنیا وتخییر عقبی وشادی
وغمومدن رهاده امام علی المرتضی رضی الله عنهه اقتدا ایتمشلردر .
وبالجمله اول سروران طریقت وپیش روان حقیقتك هر بری معدن
نور محمدیدن انتخاب اولنمش بر جوهر گرانمایه وکوهر بی بهالردر

﴿ نظم ﴾

چون ابوبکر آیت توفیق شد * باچنان شه صاحب وصدیق شد
چون عمر شیدای آن معشوق شد * حق وباطل را چودل فاروق شد
چونکه عثمان ازعیان راعین کشت * نورفائض بودوذی النورین کشت
چون زرویش مرتضی شددرفشان * کشت او شیرخدا وموج جان
آفتاب امت شمع دین وملت ﴿ اویس قرنی رضی الله عنه ﴾ حضرت
فخر کائنات علیه اکمل التحیات ایله هم عهد اولوب لکن چشم ظاهر
ایله رسول علیه السلامی کورممشلر ایدی وملاقات صوری واقع
اولمادیغنه باعث ایکی وجه بیان اولنوب بریسی غلبهٔ حال وبریسی
حق مادر مشفقه بالدر دیمشلر اماسید الانبیاء والمرسلین وسند الاولیاء
والمؤمنین صلی الله علیه وسلم انلرك علوشان وسمومکانلرندن خبرویروب
اویس قرنی نام برمرد کامل واردر ربیعه ومضر قبیله سنك تعدادنجه

امته قیامتده شفاعت ایده جکدر دیو بیوروب وامام علی کرم الله وجهه یه نظر ایدوب یاعلی سن آنی کوروب صحبت ایدرسن دیو بشارت وحلیهٔ شریفه سنی اشارت بیوردیلر واکاملاقی اولدیغکده بزم سلاممزی ایصال ایدوب شفاعت ایستیه سن دیدیلر امام علی کرم الله وجهه بعد ازوفات النبی الهاشمی الابطحی مکهٔ مکرمه یه واروب اهل نجددن سزکلره قرندن کلمش کمسنه وارمیدر دیو سئوال بیوردیلر انلردخی نعم واردر دیو خبرویروب اویس قرنی نك احوالندن استفسار بیوردقلرنده بلی اویس نام بر کمسنه واردر لکن دیوانه در آبادانه کلمز وهیچ کس ایله مصاحبت ایتمز وغم وشادی نیدیکن بیلمز و بزم کبی خوار وآشامیده قیلمز خلق عالم خنده اولسه اول کریان وناس اغلسه اول خندان اولور دیو تحقیق ایدوب امام علی دخی بنم ایستدیکم اولدر دیو بیورمغله حالا صحراده در دیدیلر حضرت علی زمام اشترین اول جانبه معطوف قیلوب روانه اولدی واویسه قریب اولدقده قائم علی الصلوة بولدی پس فارغ اولنجه توقف بیوروب بعده سلام الله علیك یا اویس دیوب حضرت محمد رسول الله علیه السلامك سلامن ایصال وامته دعا ودیعت قیلدیغن خبرویردی و بر زمان کوریشوب جان صحبتن ایتدیلر بعده اویس قرنی یاعلی بزم ایچون قدم رنجه قیلدیکز شمد نکرو عودت ایدیکز که قیامت قریبدر بزی آنده کوره سز اوله که باز کشته لردن اولمیه لم . حالا زاد راه قیامت تهیئه سنه مشغولز دیوب بر بریله معانقه قیلوب وداع ایتدیلر بعده اویس قرنه واروب خلقدن کندویه توقیر واحترام مشاهده ایتمکله قرندن نقل ایدوب کوفه یه کلدکلرنده تابعینك کزیده سی هرم بن حیان بر کون اویسی کوروب بعده آفتاب طلعتن چشم مردمدن پوشیده ایتمکله امیر المؤمنین علی مرتضی ایله واقع اولان حروب وفتن وقتنه دك اویسی کیمسه کورمدی وقت فتنده کلوب امام علی مرتضایه موافقةً اعداسیله جنك ایدوب یوم حرب الصفینده نائل شهادت اولدی « عاش حمیدا ومات شهیدا » انلرك کلام معجز نظامندندر دیو روایت اولنور « السلامة فی الوحدة » یعنی سلامت

تنها لكده‌در . زيرا هر كيمك كه قلبى تنها اوله انديشهٔ غيردن رسته وسر آمد اولور . وجميع احوالده خلقدن نا اميد اولان آفات مخلوقدن سلامت بولور . ويوزين جمله خلقدن پوشيده قيلور وانلر كه مشغولدر عزلت دخى ايدرلرسه سبب فراغت اولمز ﴿ الحصه ﴾ ايمدى انقطاع عن الانس انسدن غيريله اولمرحقله مأنوس اولانك مخالطت انس انسنه مضرت قيلمز . اكر موانست انس قورت وديوى انسه كتورسه دخى مادامكه اول داعيه دن بكلميه انسدن خبرك اولمز «لان الوحدة صفة عبد صاف سمع قوله اليس الله بكاف» مخزن صفا . معدن صدق ووفا ﴿ هرم بن حيان ﴾ رضى الله عنه صحابهٔ كرام ايله صحبت ايدوب واويس قرنى يى زيارت ايچون قرنه واروب اويس رضى الله عنه قرندن نقل ايلمش بولمغله نا اميد اولوب مكهٔ مكرمه يه كلدكده اويسك كوفه ده اولديغندن خبر الوب كوفه يه كلدى كوفه ده دخى بولميوب برمدت مكث ايلدى بعده بصره يه متوجه اولوب لب فراتده آبدست الوركن اويسه دوش اولدى وحضورينه واروب سلام ويردى اويس دخى عليك السلام ياهرم بن حيان ديو مرحبا قيلدى هرم بن حيان يا اويس بنى ندن بيلدك ديدى « عرف روحى روحك » ديو بيوردى . روايت ايدرلركه برمقدار اويس ايله جلسهٔ خفيفه ايلدك «عليك بحفظ قلبك ياهرم» ديو بيورديلر يعنى فكرماسوادن قلبكى حفظ ايتمك اوزريكه واجب اولسون ديمك‌در . پس بو اشارتك ايكى معناسى واردر بريسى مجاهده ايله قلبى متابع حق قيل وبريسى مشاهده ايله كنديكى متابع قلب قيل ديمك اولور . پس قلبى متابع حق ايتمكه ايكيسى دخى اصل قويدر ﴿ الحصه ﴾ ايمدى كار مرد اول زمان تمام اولور كه مكايد شهوت وموانست طبيعتدن كسسته دل اوله وافكار ناموافقدن من كل الوجوه منقطع اوله وتدبير صحبت وحفظ اورده نظرنى آيات حقه بند ايليه حتى قلبى صفوت بولوب محل تجلئ نور محبة الله اوله ﴿ ذكر اهل بيت النبى واولاد السبطين وائمهٔ اثنى عشر صلى الله على نبينا وشفيعنا محمد وآله واصحابه اجمعين ﴾ معلوم اوله كه امام على كرم الله وجهه نك اوتوز التى اولادى وجوده

كلوب اون سكزى پسر واون سكزى دختر واقع اولمش شيخ شرف الدين عبيد نسابه اركك اون طقوز ماعداسى انثى ايدى ديو تحقيق ايتمشلر الله اعلم . وامام على رضى الله عنه دنصكره . امام حسن . وامام حسين . ومحمد حنفيه . وابوبكر . وعمر . وعثمان . وعون . وجعفر . وعبدالله . وعباس . باقى قالوب وبونلردن دخى ابوبكر كه اسمى . محمد اصغردر . وعثمان . وعون . وجعفر . وعبدالله . وعباس كه التى نفردر وبرقولده عمر بن على كربلاده امام حسين رضى الله عنه ايله بيله اولوب حائز شرف شهادت اولديلر . رضوان الله تعالى عليهم اجمعين . پس جكر بند مصطفى . وريحان دل مرتضىٰ . وقرة العين زهرا ❋ ابو محمد حسن ابن على رضى الله عنهما ❋ اكبر اولاد على وامام ثانيدر لقب شريفلرى مجتبادر امام حسن الشهيدك ولادتى هجرت نبويه نك اوچنجى سنه سنده واقع اولوب . وشرف شهادتلرى هجرتك اللنجى سنه صفرينك يكرمى طقوزنجى يوم السبتك كيجه سنده واقع اولوب . مدت عمر شريفلرى قرق التى يل وبش بچق آى اولمشدر . وزيد . وحسن مثنى . وطلحه . واسمعيل . وعبدالله . وحمزه . ويعقوب . وعبدالرحمن . وعمر . وقاسم . امام حسنك فرزند ارجمندلريدر . وعبد الله ايله قاسم عم بزركوارلرى امام حسين شهيد ايله كربلاده حاضر اولوب مستسعد عز شهادت ودار القراره خرامان وعزيمت ايتمشلردر وسادات حسنى زيد وحسن مثنى رضى الله عنهما شجرهٔ وجودلرندن مثمر اولمشلردر امام حسن بن على بن ابى طالب رضى الله عنهمانك وصيتى حالنده «عليكم بحفظ السرائر فان الله تعالى مطلع على الضمائر» ديو بيورمشلردر يعنى ظواهركزى حفظ ايتديككز كبى سرائركزك حفظى دخى اوزريكزه واجب اولسون زيرا تحقيقا حق تعالى ضمائره مطلعدر ديمكدر ❋ الحصه ❋ پس اغياره التفاتدن حفظ اسرار ومخالفت جباردن حفظ اظهار لازمدر . روايت اولنوركه چونكه معتزليلر جهانه پراكنده اولوب وقدريلر غلبه ايتديلر

حسن بصری رضی الله عنه امام حسن بن علی کرم الله وجههما یه
بومکتوبی یازوب « بسم الله الرحمن الرحیم . السلام علیك یا ابن رسول الله
وقرة عینه ورحمة الله وبرکاته اما بعد فانکم معاشر بنی هاشم کالفلك
الجاریة فی اللجج ومصابیح الدجی واعلام الهدی والائمة القادة الذین
من تابعهم نجا کسفینة نوح المشحونة التی یرد الیها المؤمنون وینجو
فیها المتمسکون فما قولك یا ابن رسول الله عند حیرتنا فی القدر واختلافنا
فی الاستطاعة لتعلمنا بما تأکد علیه رأیك فانکم ذریة بعضها من بعض
بعلم الله علمتم وهو الشاهد علیکم وانتم شهداء الله علی الناس » یعنی
ای فرزند نبی ونور چشم هاشمی القریشی حق تعالی نك رحمت وبرکاتی
وسلام سعات آیاتی اوزریکزه اولسونکه جملهٔ بنی هاشم دریاده روان اولان
کشتیلر کبی سز . ونجوم زاهره واعلام هدایت وامام الامت سز . پس
حقه مؤمن اولانلر کشتیٔ نوحده نجات بولدقلری کبی سزه دخی هر کیم
متابعت ایدرسه نجات بولورلر وبزم قدرده اولان حیرتمز وقدریلرله
استطاعتده اختلافمز خصوصنده سزنه بیوررسز تاکه بزدخی حقیقت اوزره
بیله لم که سز بو بابده نه نك اوزرینه سز وسز فرزند پیغمبرسز هر کز نسلکز
منقطع اولمز وسزك علمکز تعلیم خدا وسزك حافظکز حق جل وعلادر
وسز نکاه دارندهٔ خلق سز چونکه نسق مزبور اوزره حسن بصری
حضرتلرینك مکتوبی امام حسن رضی الله عنه واصل اولدقده بووجهله
جواب باصواب تحریر وارسال بیوردیلر که «بسم الله الرحمن الرحیم . اما بعد
فقد انتهی الی کتابك عند حیرتك وحیرة من زعمت من امتنا والذی علیه
رأیی ان من لم یؤمن بالقدر خیره وشره من الله فقد کفر ومن حمل المعاصی
علی الله فقد فجر ان الله لا یطاع باکراه ولا یعصی بغلبة ولا عمل العباد
من الملکة لکنه المالك لما ملکهم والقادر علی ما علیه قدرلهم فان ائتمروا
بالطاعة لم یکن لهم صادا ولا لهم عنها مثبطا وان اتوا بالمعصیة ان یمن
علیهم فالحول بینهم وبینها فعل اولم یفعل فلیس هو حملهم علیها اجبارا
ولا الزمهم ایاها باحتجاجه علیهم اذ عرفهم ومکنهم وجعل لهم السبیل
الی اخذ ما دعاهم الیه وترك مانهاهم عنه ولله الحجة البالغة والسلام »

معنای اجمالیسی بودرکه شومکتوبی که خیرتکدن یازمش سن وشونلرکه قدر ایچنده اولوب بزم امتمزدن اولدقلرینی زعم ایدرلر اول نسنه که بنم رأیم انك اوزرینه در هرکیمکه قدر خیر وشر خدادن اولدیغنه ایمان کتورمیه کافردر وهرکیم معاصی یی خدایه حواله قیلسه فاجردر یعنی انکار تقدیر مذهب قدر وخدایه حوالهٔ معاصی مذهب جبردر پس بندهٔ عاجز خدا عزوجل دن استطاعتی مقداری کندی کسبنده مختاردر ودین اسلام جبر ایله قدر بیننده در ✻ الحصه ✻ پس بو مکتوبلرك صورتلرین ثبت ایتمکدن مراد لابد دین اسلام بین الجبر والقدر اولدیغن بیان وحسن بصری رضی الله عنهك علوم دینده امام حسن رضی الله عنه ایله اولان معامله سنی عیان ایتمکدر ٠ وحکایتده وارد اولمشدرکه اعرابیدن بری کلوب امام حسنه وپدر ومادرینه دشنام قیلدی وحضرت امام یا اعرابی مکرسن کرسنه سن ویاخود تشنه سن ویا بودرکه سکا برحالت واقع اولمشدر دیو بیوردی اعرابی دیدیکه یا امام سن بویله سن وپدرك ومادرك دخی بو خلق عظیم اوزره ایدیلر امام حسن رضی الله عنه غلامنه امر ایدوب بربدره درهم کتوروب اعرابی یه عطیه قیلدی وخانه مزده بوندن غیری نسنه قالممش معذور طوت والاسندن دریغ دکلدر دیو بیوردیلر اعرابی امامك چونکه بو مروتن کوردی ومعذرتن ایشتدی «اشهد انك ابن رسول الله» دیوب بن همان سنك حسن خلق وحلم شریفك تجربه یه کلمش ایدم دیدی ٠ پس بو صفت مشایخ محققانده دخی مقرردر خلقك جفاسندن متغیر اولمیوب ناسك مدح وذمی انلرك یاننده یکساندر

✻ عطار ✻

امامی کو امامت را حسن بود * حسن آمد که جمله حسن ظن بود
همه حسن وهمه خلق وهمه حلم * همه لطف وهمه جود وهمه علم
شب ازروی سیاهش تیره مانده * ز رویش ماه روشن خیره مانده
لبش قائم مقام حوض کوثر * که بودی چشمهٔ نوش پیمبر
چنان نوشی بزهر آلوده کردند * دلش خون وجکر پالوده کردند

زز هرش چون جگر شد پاره پاره * زغصه گشت خونین سنك خاره
كمالش گرچه نزد ماست ظاهر * زبان ما ز مدح اوست قاصر
دو گیتی را وجودش زیب و زینست * نظیر او اگر جویی حسین است

﴿ بيت ﴾

بسبطى رسول الله صدر منور * وحبهما فى حبة القلب ازهر

شمع خاندان نبوت وعلايق كونيه دن مجرد محقق اوليا قبلهٔ اهل بلا وقتيل كربلا ﴿ امام حسين بن على بن ابى طالب كرم الله وجهه ورضى الله عنه ﴾ كنيتلرى ابو الحسن ولقبلرى شهيد وسيد در امام ثالث وابو الائمه در ولادتلرى هجرتك دردنجى سنه سنده واقع وشرف شهادتلرى التمش بر سنه سى محرمينك اونجى كونى واقع اولدى • وامام حسنك ولادتندن امام حسينك حملى اللى كون صكره واقع اولدى وعباس بن عبد المطلب رضى الله عنهك زوجه سى ام الفضل رضى الله عنها امام حسينك دايه سى اولمشدر وامام حسين رضى الله عنهك درت اوغلى وايكى دخترى اولوب اولاد كرامندن بريسينك اسمى على اكبر • وبريسى على اوسط كه زين العابديندر • وبريسى على اصغردر • وبريسى عبد الله در وبر روايتده التى اوغلى اولدى ديرلر بريسى محمد وبريسى جعفردر وبعضيسى محمد يرينه عمر ثبت ايتمشلردر • وامام حسين رضى الله عنهدن صكره امام زين العابدين قالمشدر زين العابدينه دخى بعضلر على اصغر ديمشلردر

﴿ روضه ﴾

پسر مرتضى امام حسين * كه چو او نبود در كونين
مصطفى مر اورا گرفته بدوش * مرتضى پرورید در آغوش
عقد در بند عهد وپیمانش * بود جبریل مهد جنبانش

حضرت فخر كائنات عليه اكمل التحيات سيد وسعيد امام حسين شهيد رضى الله عنهك سر انجامندن اشارات كثيره ايله انواع تنبيهلر بيورروب روضة الشهدا وشواهد النبوه ونيجه كتب معتبره ده تفصيل اولنمشدر • روايت اولنور كه بر كون امام حسين صباسى حالنده

حضرت رسول علیه السلامك مبارك دوشنده اوطوروب و بررشته‌نك براوجی حضرت رسول مجتبانك دهان مبارکنده اولوب وسر رشته‌نك بریسی دخی امام حسین شهیدك النده اولمغله امام حسین رضی الله عنه سررشته‌یه یاپشوب کتدکجه حضرت مقدس نبوی دخی امام حسینه تبعیت ایدوب مبارك زانولری اوزره کیدرلر ایدی اصحابدن بریسی کلوب بوحاله دوش اولدقده « نعم الجمل جملك یااباعبدالله » دیدی حضرت رسالت پناه « نعم الراکب هو » دیو بیوردیلر لکن روضة الشهداده بوحکایتی سنن ترمدیده مرفوعا ابن عباس دن منقولدر دیو امام حسن رضی الله عنهه تعیین ایتمشلردر . کشف المحجوبده امام حسینه واقع اولدیغن تحقیق ایتمشلر هرقنغیسی اولورسه اولسون مقصود اول سلطانلرك علوشانلرینی بیاندر

✻ روضه ✻

هست براهل معرفت روشن * صفت حضرت حسین و حسن
آن یکی اختریست تابنده * وان دیکر کوهریست رخشنده
آن یکی نور دیدهٔ نبوی * وین یکی شمع جان مصطفوی
روی آن صافتر ز لمعهٔ بدر * کیسوی این نمونهٔ شب قدر
آن یکی ماه آسمان کمال * وین دیکر سرو بوستان جمال

امیرالسعدا سلطان الشهدا امام حسین قتیل کربلا رضی الله عنهك کلام معجز نظامندندر که « اشفق الاخوان دینك » یعنی اشفق اخوان دینکزدر ✻ الحصه ✻ حقانجات دینه متابعت وهلاك مخالفتنده در پس مرد خردمند اولدر که مشفقانك کندویه اولان شفقتن ادراك واذعان ایدوب فرمانته رام اوله ومتابعتندن روکردان اولمیه و برادر دخی اولدر که نصیحت کوی اولوب مجرد شفقت بنداولمیه حقیقت شفقت اولدر که مؤمن قرنداشنك خلاف مرضی اولان اوضاعنه رضا کوسترمیوب منعنه سعی ایلیه ✻ حکایت ✻ برکون برمرد غریب امام حسینك حضور سعادتنه کلوب یاابن رسول الله فقیرالحال واهل عیال اولوب حتی بوکیجه‌لك قوته مالك دکلم دیو اعلام حال ایلدی حضرت

امام کمال رفقـله جواب ویروب برمقـدار بزمله مأنوس اول کله جك رزقمز وار یولده‌در ان شاء الله کلد کده دفع ضرورت اولنور دیو بیوردیلر ناکاه بر کمسنه کلوب بش عدد صره وهر صره ده بیکر دینار کتوروب حالا بونلری سزه معاویه کوندروب انواع معذرت دیلدی دیو ابلاغ سلام ایلدی حضرت امام حسین دخی اول فقیره اشارت و بش صره التونی عینیله عنایت ایلـدی ٠ وای درویش سنی عوق ایلدك اکر بو مقـدار اولدیغن بیلیدك سزه بوقدر مکثی روا کورمزدك معذور طوت بزاهل بلایز وکم کردهٔ مراد وبازماندهٔ رجایز مراد اوزره زندکانی‌یی غیریلره فارغز دیو اصداف حروف مقالندن انواع درر ولاکی نثار قیلدیلر زهی سخـا وکرم زهی خلق وشیم

﴿ روضه ﴾

* جدمن خـیرالوری فاضلترین انبیـاست *
* آفتاب اوج عزت شمع جمع اصفیـاست *
* منقبتهـای پدر کر برشمـارم عیب نیست *
* دردرج لافتی وبدربرج هـل اتی است *
* مادرم خیرالنسـا فرزند خاص مصطفی *
* بر کمال اوکلام بضعـة منی کواهست *
* وزبرادر کر بپرسی هست شاه دین حسن *
* آنکه سبط مصطفی ونور چشم مرتضاست *
* هست عمم جعفر طیار کاندر باغ خلـد *
* دائمـا پرواز او تا آشیان کبریاست *
* حمزه سرخیل شـهیدان باشدم عم پدر *
* اینچنین اصل ونسب درجملهٔ عالم کراست *
* ای ستمکاران سنکین دل که اخلاق شمـا *
* بی وفایی ونفاق وحیـله وجور وجفاست *
* جمله فرزندان وخویشـان وعزیزان مرا *
* قتل کردید این چه آیینست واین طغیان چراست *

* این زمان بهر هلاك من كمر بر بسته اید *
* كشتن من در كدامین مذهب وملت رواست *
* تشنه لب رفتند یاران ومن از پی میروم *
* درقیامت حضرت حق حاكم ما و شماست *

حضرت سلطان الشهدا امام حسین قتیل كربلانك یزیدیلر الندن كوردیكی جور وستم نیجه كتابلرده تفصیل و بیان ومشهور جهان اولمغله تطویل كتابت اولنمدی

* نظم *

* سهل كاری نیست خون آل احمد ریختن *
* خاك غم بر فرق فرزند محمد ریختن *

وارث نبوت چراغ امت زین عباد شمع اوتاد * ابو محمد علی بن الحسین ابن علی بن ابی طالب رضی الله عنهم * امام رابعدر كنیتلری ابو محمد ولقب شریفلری زین العابدیندر ولادتلری هجرتك اوتوز التیسنده ووفاتلری یتمش بش تاریخنده واقع اولمشدر طقوز فرزند ارجمند وطقوز دخترلری وجوده كلوب فرزندلرندن التیسی كندولردن صكره باقی قالدیلر اسملری بونلردر . امام محمد باقر . وعبدالله . وزید شهید . وعمر اشرف . وحسین اصغر . وعلی اصغر . رضی الله عنهم . بر كون امام زین العابدیندن سؤال اولنوب سعید ترین دنیا وآخرت كیمدر دیدیلر « من اذا رضی لم یحمله رضاه علی الباطل واذا سخط لم یخرجه سخطه عن الحق » دیو بیوردیلر * الحصه * پس اوصاف كمال راستان باطله رضا ویرمیوب وخشمنه غالب اولوب خارج از امر حق غضبن استعمال ایتمكدر وغضب حالنده حقدن عدول ایدوب مغلوب غضب اولمق باطلدر مؤمن خود مبطل اولمز پس صفت ردیهٔ مزبوره صفت راستان وخلق پارسایان دكلدر * حكایت اولنور كه * امام حسین شهید كربلاده قتل اولندقده یانده اولان اصحاب رسول الله واولاد حبیب الله باجمعهم شهید اولوب ذكوردن امام زین العابدیندن غیری كمسنه قالمیوب واهل بیت اولان نسوان قالدی . زین العابدینك مزاج

شريفلری دخی ضعيف وشكسته ايدی . پس امام حسين شهيد
رضى الله عنهك اهل بيتى وامام زين العابدين عريان وبرهنه وكريان
اشترسواران شامه كتوريلوب انواع اهانت ايله يزيد عليه
مايستحقك حضور پرغرورينه كتورديلر اتباع يزيدن بريسى
« كيف اصبحتم ياعلى ويااهل بيت الرحمة » ديو سؤال ايلدى امام
زين العابدين « اصبحنا من قومنا بمنزلة قوم موسى من آل فرعون
يذبحون ابناءهم ويستحيون نساءهم فلاندرى صباحنا من مسائنا وهذا
من حقيقة بلائنا » ديو جواب ويرديلر يعنى سائل ياعلى ويااهل
بيت الرحمة نيجه صباحلديكز ديوسؤال ايلدكده امام دخى كندوقومنز
جفاسندن بزم صباحمز آل فرعوندن قوم موسانك صباحى كبيدر
فرعون انلرك فرزندلرين قتل ايدوب زنلرينى اليقويوب كوتورديلر
نەر وزمزى بيلورز نه خود شبمزى فرق ايدرز وبوحال بزم حقيقت
بلامز در ديو جواب ويرديلر يعنى حق تعالى نك نعمتلرينه شكر
وبلالرينه صبر ايدرز ديمكدر

﴿ نظم ﴾

* هرسال تازه ميشود اين درد سينه سوز *
* سوزى كه كم نكرد دودردى كه بى دواست *
* اندر شفق هلال محرم ببين كه هست *
* چون نعل اسب شه كه بخون غرقه كشت راست *
* اى تشنهٔ فرات يكى ديده بازكن *
* كز آب چشم برسر قبر تو جلهاست *

﴿ حكايت اولنوركه ﴾ هشام بن عبدالملك بن مروان بريل حجه
كلوب طواف بيت الله ايدوب حجرالاسودى بوس ايتمك ايستدكده
ازدحام ناسدن ممكن اولمغله واروب منبره چيقوب خطبه اوقودى اول
اثناده امام زين العابدين رضى الله عنه دخى كلوب طوافه سعى ايلدى
حجرالاسوده قريب اولدقده حجاج مكه وطواف بكه اول ذات كريم
الخصالك جمال فرخنده فالنى كوردكلرنده تكريم واقبال وتعظيم

واجلال ايدوب حجرالاسودى خالى قوديلر . امام الهدى بى ازدحام وتنها واروب حجرالاسودى بوس ايلدى شاميلردن بريسى بو هيبت عظيمه يى مشاهده ايتمكله هشامه واروب ياهشام سن حجرالاسودى بوسه واردقده سنكچون هيچ فرد توسيع طريق ايتميوب مقيد اولمديلر حتى حجره قريب اولمغه مجالك اولمدى . حالا بر وجه مقمر . وخدمنور . وجامهٔ معطر . كويا نور آفتاب انك جماليله مزهر . برشاب مطهر . طوافه كلوب . حجرالاسوده قريب اولدقده خلق انواع توقير واحترام ايله توسيع راه ايدوب حجرالاسوده واروب منفردا بوس ايلدى ديو حكايت ايلدى هشام تجاهل ايدوب نه مقوله شخصدر بن آنى بلمم ديدى سلطان الشعرا فرزدق اول مجلسده حاضر بولنوب بن آنى بيلورم ديدكده اول كيمدر يا ابافراس ديديلر فرزدق دخى نطقه آغاز ايدوب سمع جان وكوش جنان ايله اصغا ايديكز تاكه اول شمس ضحا ونور ارض وسمانك اوصاف عليه ونسب سميه سندن خبر ويره يم ديوب بو قصيدهٔ بليغه يى انشايه سخن پرداز اولدى

هذا الذى تعرف البطحاء وطأته * والبيت يعرفه والحل والحرم
هذا ابن خيرعبادالله كلهم * هذا التقى النقى الطاهر العلم
اذارأته قريش قال قائلها * الى مكارم هذا ينتهى الكرم
ينمى الى ذروة العزالتى قصرت * عن نيلها عرب الاسلام والعجم
يكاد يمسكه عرفان راحته * ركن الحطيم اذاما جاء يستلم
فى كفه خيزران ريحه عبق * من كف اروع فى عرنينه شمم
يغضى حياء ويغضى من مهابته * فما يكلم الاحين يبتسم
ينشق نورالهدى من نور غرته * كالشمس ينجاب عن اشراقها القتم
مشتقة من رسول الله نبعته * طابت عناصره والخيم والشيم
هذا ابن فاطمة ان كنت جاهله * بجده انبياء الله قد ختموا
الله شرفه قدرا وعظمه * جرى بذاك له فى لوحه القلم
وليس قولك من هذا بضائره * العرب تعرف من انكرت والعجم
كلتا يديه غياث عم نفعهما * يستوكفان ولايعروهما عدم

سهل الخليقة لاتخشى بوادره * يزينه اثنان حسن الخلق والشيم
حمال اثقال اقوام اذا افترحوا * حلو الشمايل يحلو عنده نعم
ما قال لاقط الافى تشهده * لولا التشهد كانت لاءه نعم
عم البرية بالاحسان فانقشعت * عنها الغياهب والاملاق والعدم
من معشر حبهم دين و بغضهمو * كفر وقربهم منجى ومعتصم
ان عد اهل التقى كانوا ائمتهم * أو قيل من خير اهل الارض قيل هم
لايستطيع جوابا بعد غايتهم * ولايدانيهم قوم وان كرموا
هم الغيوث اذاما ازمة ازمت * والاسد اسد الشرى والبأس محتدم
لاينقص العسر بسطامن اكفهم * سيان ذلك ان اثروا وان عدموا
مقدم بعد ذكر الله ذكرهم * فى كل بدء ومختوم به الكلم
يأبى لهم ان يحل الذم ساحتهم * خلق كريم وايد بالندى هضموا
اى الخلائق ليست فى رقابهم * لأولية هذا اوله نعم
من يعرف الله يعرف اولويةذا * فالدين من بيت هذا ناله الامم

پس فرزدق اول امام فحول اهل بيت رسولك مدح وثناسنده بوكا مانند نيچه ابيات بى مانند انشا ايتمكله هشام فرزدقه خشم ايدوب مكه ايله مدينه بيننده عصفان نام موضعده فرزدقى حبس ايتديلر قضيهٔ مز بوره امام المهديين زين العابدين رضى الله عنهك معلوم همايونلرى اولدقده فرزدقه اون طقوز بيك درهم معدود كوندروب وفرزدقه بعدالسلام اعلام وافهام ايليه سزكه معذور طوتسون بوندن ماعدا شى بولنمدى و بزمحنز اكر زياده اولايدى دريغ ايتمزدك ديوسپارش بيوردى . پس فرزدقه امام رضى الله عنهك هديه سى وسلامى واصل اولدقده هديه يى قبول ايتميوب اى فرزند رسول مجتبا بو عبد احقر وبندهٔ كمترلرى براى زروسيم نيچه اشعار نظم ايدوب دروغ بيشمار سويلدم وحالا اول غفار وستاردن سزلك مدحكرزده اولان كفتارى ذنوب ماضيه مه كفارت ديله دم وحق مدحكزلك دريادن قطره سن ومهردن زره سن ديمدم ديوانواع چاكرى ايله نيازلر ايلدى . حضرت امام بيورديلركه تكرار واريكز و بو سيمى اكا و يريكز وسلامدن نصكره

اعلام ایدیکز که یاابا فراس سنك خاندان نبوته اولان کمال محبت وفرط
مودتك ضمیر یمزه ستر دکلدر لکن عطیه مزی دوندرمیوب وملکمزدن
افراز اولنانی کیرو یه الماغی بزه مستحسن کورمیه سن دیو بیوردیلر .
پس فرزدق حضرت امامك کلمات معجز آیاتندن وارد
اولان فوایح مسکیه‌دن دماغ جان وخانهٔ جنانی معطر ومجمر قلبی
آتش عشقله منور اولوب وجود بهبودی مانند عود بوی
محبت ایله مبخر اولدی وآه دروننددن شررلر صاچوب وچشمهٔ
چشمیله سینهٔ سوزانن صولادی وهدیهٔ امامی قبول ایدوب کلن
رسوللرین یوللادی رضی الله عنه . نورحدیقهٔ رسول ونورحدقهٔ زهرا
وبتول بدر دجانورهدا ٭ ابو جعفر امام محمد الباقر بن علی بن الحسین
ابن حیدر کرار رضی الله عنهم ٭ امام محمد الباقر امام خامس در کنیتلری
ابوجعفر ولقبلری باقردر ولادتلری مدینهٔ منوره‌ده هجرتك اللی یدنجی
تاریخی صفرینك اوچنجی کونی یوم جمعه ده واقع اولوب وفاتلری
دخی هجرتك یوز اون درت سنه سنده واقع اولدی . والده لری
ام عبدالله فاطمه بنت الحسن بن علی در وسادات حسینی دن ولادت
حسن وحسین جمع اولانك اولکیسی امام محمد الباقر در قبر منبر کلری
مشهده قریب بقیعده در امام محمد الباقرك درت فرزند ارجمندی
وجوده کلوب اسم شریفلری بونلر در . امام جعفر الصادق . وعبدالله .
وابراهیم . وعلی . وامام محمدك عقبی امام جعفر الصادقدن منتشر
اولمشدر وباقر دیو ملقب اولمغه باعث علوم کلیه وعالیه ده کمال وسعتی
اولدیغیچوندر و بعضلری بو لقبی انلره رسول اکرم صلی الله علیه وسلم تعیین
بیورمشدر دیرلر ٭ روایت اولنور که ٭ جابر بن عبدالله رضی الله عنهك
چشم روشنلری آخر عمرلرنده تیره اولوب صورتٔ کمسنه یی بیلمز ایدی
برکون اول ثمرهٔ شجرهٔ طیبهٔ محمدی امام محمد الباقر مبادیٔ شبابنده
جابرك یانه واروب سلام ویردی جابر دخی علیك سلام الله ورحمته سن
کیمسن دیدی محمد بن علی بن الحسین بن علی بن ابی طالب دیو جواب
ویردی جابرك چشم دلی روشن وروضهٔ جنانی کلشن وبلبل زبانی

نغمه‌زن اولوب ای ولد سید بنی آدم ایلر وکل ومبارك الکی بو اختیار عمکسارکه ویردیدی اول روح الانام وسید همام دخی دست مبارکن مانند ید بیضا چیقاروب جابره ویردی • جابر بن عبدالله دخی الوب انواع شوق ومحبت ایله تقبیل ید بیضا قیلوب بوی لطیفن استشمام مشام جان ایتدی وخاکپاینه محاسن شریفه‌سن مالیده قیلوب تلثیم مراد ایتدکده حضرت امام قدم مبارکن کشیده قیلوب بوس ایتمکدن منع ایلدی • پس جابرك مانند سحاب چشم تیره سندن قطرات رحمت دوکیلوب قلهٔ رأسندن فضای سینه‌سنه سیل فراوان روان اولوب دل تشنه‌سی صولاندی وکلشن باغ وجودنده معارف وحقایق کللری آچیلوب عندلیب وار کفتاره کلوب « یا ابن رسول الله ویاقرة عین حبیب الله ان محمدا رسول الله یقرؤك السلام » دیدی امام محمد دخی « وعلی رسول الله السلام ورحمة الله وبرکاته » دیوب ای جابر بو بشارت نشانك تفصیلن بیان ایله دیو بیوردی • جابر دخی نطقه آغاز وهتك استار راز ایدوب یاامام بر کون رسول الثقلین وامام القبلتین حضرت محمد سید الکونین علیه السلامك حضور سعادتلرنده ایدم بن بندهٔ عاشق وعبد صادقنه خطاب مستطاب بیوروب ای جابر شایدسن شول وقته قاله‌سنکه اولادلرمدن محمد بن علی بن الحسین نام برفرزندار جمند نورنهاد ودل آباده ملاقی اوله‌سن حق سبحانه وتعالی اول ولدهٔ کرمه نور حکمت وکمال فطنت ارزانی قیلمشدر بنم سلام سعادت فرجامم اکا ایصال ایلیه‌سن دیو ودیعت بیوردیغن اعلام ایلدی • پس امام محمد الباقرك سلام رسول اللهدن قلب مجلا ومرآت مصفاسی نور علی نور شعشعه باز اولدی ودرون وبیرونی نور السموات والارض ایله طولدی امام محمد الباقرك کرامات علیه وبراهین سنیه سنه حد وغایت یوقدر رضی الله عنه وعن اهل بیت رسول الله اجمعین • سلطان ملت مصطفوی برهان حجت نبوی جکرکوشهٔ سید الانبیا قرة عیون الاولیا عاشق صادق ❊ ابو عبدالله جعفر الصادق بن محمد الباقر بن علی بن الحسین رضی الله عنهم ❊

انلر امام سادس اولوب وجمله علوم واشاراتده کامل ومکمل اولوب
مشایخ عظام انك پیروی وارباب ذوق واصحاب شوقك پیشروی
وعشاقك پیشواسی وعباد وزهادك مقتداسی اولمشدر. کنیتلری
ابوعبدالله وابو محمد واشهر القابی صادقدر . ولادتلری مدینهٔ منوره‌ده
هجرتك سکساننجی سنه‌سنده ربیع اولك اون یدنجی کونی یوم
الاثنین‌ده واقع اولوب وفاتلری دخی مدینهٔ منوره‌ده هجرتك یوز قرق
سکزنجی تاریخنده رجب الفردك اون بشنجی بازار ایرتسی کونی واقع
اولدی . وبعضیلر یوز قرق سکز شوالنك اون بشنجی روز دوشنبه ده
وفات ایلدی دیمشلر . وامام جعفر الصادق رضی الله عنهك یدی فرزند
سعادتمندی وجوده کلوب اسم شریفلری بونلردر . امام موسیٰ
کاظم . واسمعیل . وعبدالله . واسحق مؤتمن . ومحمد مأمون
. وعباس . وعلی عریض . وامام جعفرك عقبی بش اولادندن ثمره
اولوب اسم شریفلری بونلردر. اماموسی دن . واسمعیل دن .
وعلیدن . ومحمددن . واسحق دن . امااسحق موسیٰ کاظمك
برادر اعیانندن اولوب صورت وهیئتده حضرت رسالت پناهه
مشابهت تامه‌سی واردر دیو تحقیق ایدرلر . وچوق احادیث
شریفه روایت ایدوب حتی سفیان بن عیینه حدثنی ابو الرضا اسحق
ابن جعفر بن محمد بن علی بن الحسین بن علی بن ابی طالب دیو بوطریق
ایله انلردن نقل حدیث ایلمشدر . نقل اولنورکه امام جعفر
الصادق برمدت خلوت وعزلت اختیار ایدوب وخورشید تابان
سحابده پنهان اولدیغی کبی مهر جمالنی اعین ناسدن پوشیده قیلمشیدی
سفیان ثوری رضی الله عنه بر کون حضرت امامك سعادتخانه‌لرینه
واروب آفتاب جمال فرخنده فالکز طلعتنه احباب مشتاق وشوریده
حال اولمشلردر فوائد انفاس نفیسه‌کزدن انلری محروم ایتمکی
روا کورمیه‌سز دیو نیازا یتدکده شمدی عرض جمال وقتی کچدی
احوال احبا متبدل وکون فساده متحول اولدی دیو کلام معجز
نظاملرندن بوقطعهٔ جکرسوز لمعان ایلدی

﴿ قطعه ﴾

ذهب الوفاء ذهاب امس الذاهب * والناس بين محايل ومحارب
يغشون بينهم المروة والوفاء * وقلوبهم محشوة بعقارب

زيرا امام جعفر الصادقك وجود شريفلرينه عباسيلردن سوء قصد اولنمشدی . نقل اولنور كه بر كون جعفر صادق امام ابو حنيفه رضی الله عنهدن سؤال ايدوب يا ابا حنيفه عاقل كيمدر ديديلر ابو حنيفه دخی عاقل اولدر كه خير ايله شرك بيننی فرق ايليه ديو جواب ويرديلر امام جعفر الصادق رضی الله عنه يا ابا حنيفه خير ايله شرك بيننی تمييز امر سهلدر عند اهل التحقيق عاقل اولدر كه خيرينك خيرنی وشرينك شرنی تمييز ايدوب خيرك خيرنی اختيار وشرك شرندن فرار ايليه ديو بيورديلر امام جعفر رضی الله عنهك معجز آياتندندر كه بيورورلر توبه سز اولان عبادت درست اولماز زيرا حق تبارك وتعالی كلام مجيدنده توبه يی عبادت اوزره تقديم ايتمشدر قال الله تعالی « التائبون العابدون » مؤمن اولدر كه نفسله طوره عارف اولدر كه حقله طوره شول كمسنه كه كندو نفسيچون مجاهده ايليه كرامته ايريشور وحق ايچون مجاهده ايليان واصل حق اولور . وبيورورلر كه مقبولان دركاه خدانك اوصافی هر مشكلی الهام ربانی ايله كشف ايتمكدر وبغير الالهام استدلال ايله بيلنلر مردودلر علامتيدر بكا معاينهٔ سر اول زمان ميسر اولدی كه اوزريمه رقم جنون يازديلر وبيورورلر كه لاجرم بش كمسنه دن احتراز كركدر . اولكيسی كذابدنكه هميشه دروغ كفتاريله مغرور اولورسن . ايكنجی احمقدنكه سكا فائده ظن ايلديكی زيان اولور زيرا صاحب تمييز دكلدر . اوچنجی بخيلدنكه وقت ضرورتده سندن رو كردان اولور . دردنجی بدخلقدنكه وقت حاجتده سنی ضايع ايلر . بشنجی فاسقدنكه سنی بر لقمه يه فروخت ايلر بلكه بر لقمه دن كمتره تبديل ايلر . يا امام بر لقمه دن كمترندر ديديلر اول لقمه يه طمعدر ديو بيورديلر . وبيورديلر كه حق سبحانه وتعالينك دنياده دخی جنتی ودوزخی واردر دنياده عافيت جنت وعدم عافيت جهنمدر جنت اولدر كه كندی كاركی حقه تفويض ايليه سن دوزخ اولدر كه

حق مرادین قویوب نفسك مرادینه کیده سن وحق ذکر ایدرکن
توبه ذکر ایتمك حقدن غافل اولمقدر دیو بیورمشلر حقیقةً ذکر
اولدرکه حق محبتیله جمیع اشیا بالکلیه فراموش اولنه زیرا محبت الله جمله
شیدن عوض در ٭ پس حق ذکر محبت اللهه مستغرق اولوب صفات
بشریه‌دن نسنه قالمامقدر توبه ایسه نفسه ونفسك زلاتنه عذر در تجلیٔ
جمالده خود اعذار بر طرفدر ٭ گل بوستان نبوت ٭ در دریای ولایت
ناقد علی وارث نبی ❊ ابو ابراهیم امام موسیٔ کاظم بن جعفر بن محمد
الباقر رضی الله عنهم ❊ انلر امام سابعدر کنیتلری ابو ابراهیم ولقبلری
کاظمدر کاظم الغیظ وحلیم النفس اولمغله کاظم دیو ملقب اولمشلردر ٭
ولادتلری بین المکة والمدینه ابوا نام منزلده هجرتك یوز یکرمی سکزنجی
تاریخی صفر ینك یدنجی کونی یوم الاحدده واقع اولوب هجرتك یوز سکسان
التی رجبنك بشنجی کونی یوم الجمعه‌ده هارون الرشیدك حبسنده
مسموما نائل شرف عز شهادت اولمشدر ٭ قبر متبرکلری بغداد ده در
انلرك صلب پاکندن التمش فرزند واوتوز التی دختر وجوده کلوب
ویکرمی اوچ اوغلندن عقبی اولمیوب وبعضنك دخی عقبنده اختلاف
اولنمشدر واولادنك بشندن سادات کثیره متولد اولوب دردندن چوق
وبرندن از عقب اولمشدر ٭ امام موسیٔ کاظمك کرامات وولایاتنه
نهایت یوقدر ٭ غصن درخت باغ مصطفا ٭ میوهٔ بوستان
علی المرتضا ❊ ابو الحسن امام علی الرضا بن موسی بن جعفر رضی الله
عنهم ❊ انلر امام ثامن در کنیتلری ابو الحسندر ولادتلری مدینهٔ منوره ده
هجرتك یوز اللی اوچ تاریخی ربیع الاولنك اون برنجی کوننده
یوم الخمیس ده واقع اولوب شرف شهادتلری بلدهٔ طوسده ایکیوز
اون سکز رمضاننك اولکی کونی یوم الجمعه ده واقع اولمشدر ٭ انلرك
مناقب علیه وفضائل منیعه سنه حد وغایت یوقدر ٭ وابن یمین
بو قطعه‌یی انلر ایچون دیمشدر

❊ قطعه ❊

چه بنده ابن یمین کفت دوستی که تو یی ٭ که شعر تست بر آسمان رسید سرش

بکفتمش که بنـامی ستود امامی را * که جبریل امین بود جامهٔ پدرش
قرهٔ عـین حبیب الله جکر کوشـهٔ اسدالله جواد وقانع وتقی * امام
محمد التقی بن علی رضا بن موسیٔ کاظم رضی الله عنهم * انلر امام تاسعدر
کنیتلری ابو جعفر ولقبلری تقی و جواد وقانعدر ولادتلری هجرتك یوز
طقسان بش سنه سنده واقع اولوب ووفاتلری ایکیوز یکرمی ذی الحجه سنك
التنجی کونی یوم الثلثاده معتصم بالله عهـد خلافتنده واقع اولمشدر ۰
ومسموماً شهید اولمشدر دخی روایت اولنور ۰ قبر متبرکلری بغداده در
ومأمون خلیفه حضرت امامه صغر سننده ام الفضل نام بر دخترن تزویج
ایتمشدر وحضرت امام حال صغرنده یحییٔ اکثم ایله مباحثهٔ علم ایدوب
فضائل عظیمه سی ظـاهر اولمشدر ۰ وانلرك عقبی ایکی فرزندندن
اولمشدر بریسی ۰ امام علی الهادی ۰ وبریسی ۰ امام موسیٔ مبرقعدر ۰
سیدموسی قم نام محلده وفات ایدوب انك اولادینه رضوی دیرلر ۰ کل
کلزار نبوت ۰ غنجهٔ شکوفه زار رسـالت * ابو الحسن امام علی
الهادی بن محمد التقی بن علی رضا رضی الله عنهم * انلر امام عاشردر
کنیتلری ابو الحسن در وانلره ابو الحسن رابع دیرلر ۰ زیرا ابو الحسن
اول علی مرتضی در ۰ ایکنجی علی بن حسین در ۰ اوچنجی علی بن موسی
الرضادر دردنجی علی الهادیدر وانلرك لقبی نقی در عسکری دخی دیرلر
۰ ولادتلری مدینهٔ منوره ده هجرتك ایکیوز اون تاریخی رجبنك اون
اوچنجی کوننده واقع اولوب ووفاتلری منتصر خلیفه زماننده سر من رای
نام شهرده هجرتك ایکیوز اللی اوچ تاریخی جمادی الآخره سنك
آخرنده یوم الاثنین ده واقع اولوب قبر متبرکلری سر من رأی ده در ۰
انلرك اوچ فرزند سروقدی وجوده کلوب اسم شریفلری حسن
وحسین وجعفردر وانلرك عقبی حسن عسکری وسید جعفردندر کنیتلری
ابو عبدالله در ۰ سرو آزاد جنـان احمدی ۰ ونور آباد جنان محمدی
* امام حسن الزکی بن علی الهادی بن محمد التقی رضی الله عنهم *
انلر امام حادی عشردر کنیتـلری ابو محمـد ولقبلری زکی وخالص
وسراجدر عسکری دخی دیرلر انلرك ولادتی مدینهٔ منوره ده هجرتك

ایکیوز اوتوز برتاریخنده‌در ووفاتلری هجرتك ایکیوز التمش تاریخنده واقع اولوب قبر شریفلری سر من رای‌ده پدرلرینك جنبنده‌در . وانلرك تازه‌نهال باغ وجودی * امام محمد المهدی بن حسن الزکی بن علی الهادی بن محمد التقی بن علی الرضا بن موسی کاظم بن جعفر الصادق ابن محمد الباقر بن زین العابدین بن الحسین بن علی بن ابی طالب رضی الله عنهم اجمعین * امام الحسن الزکی دن انجق امام محمد المهدی وجوده کلمشدر امام ثانی عشردر . کنیتلری ابو القاسم ولقبلری امامیه قولنجه حجت وقائم ومهدی ومنتظر وصاحب الزمان در وخاتمهٔ ائمهٔ اثنی عشردر . ولادتلری سر من رای ده هجرتك ایکیوز سکزنجی تاریخی رمضاننك یکرمی اوچنجی کوننده واقع اولوب وایکیوز التمش برتاریخنده آفتاب طلعتلری سحاب عنایت ربانیده تیره دلاندن مختفی اولوب نه‌برجده غروب ایتدیکندن کمسنه خبردار اولمادی . پس اون ایکی امامك هربری روشن چراغ دین مبین وانوار عیون مؤمنین اولوب کرامات علیه لرینه حدو غایت یوقدر اکرهربرینك مناقب سنیه سی سلك تحریره کشیده قیلنسه نیچه مجلد کتاب اولوب بیکده بری بیان اولنمز جمله سی برحال وبرقدم اوزره اولوب * ع * جسمشان معدود لیکن جان یکی * مضمونجه بربرندن فرقلری یوقدر انلر ایله صحبت ایدن صادقلر ودرونی محبت ایدن عاشقلردن مشکات قلبلرنده نور محمدی فروزان اولمامش فرد یوقدر . ابراهیم ادهم قدس سره محمد باقر ایله صحبت ایتمشدر . وسراج الامت مقتدای اهل سنت وجماعت امام ابوحنیفه امام جعفر صادق ایله صحبت ایتمشدر . وامام العرب والعجم محمد بن ادریس الشافعی موسی کاظم ایله صحبت ایتمشدر . حتی امام شافعی حب اهل بیت مصطفویده برمرتبه افراط ایتمشلردر که اول ذات محمدت صفاتی حاشا رفضه نسبت قیلوب حبس ایتدیلر اول زمانده لسان شریف وطبع لطیفندن حب اهل بیته متعلق برشعر جریان ایدوب بربیتی بودر

﴿ بيت ﴾

ان كان رفضى حب آل محمد * فليشهد الثقلان انى رافض

يعنى اكرحب آل محمدرفض ايسه انس وجن بنم رفضمه شهادت ايلسونلر ديمكدر • اى ذهن پاك صاحبى چونكه خاتم النبيين • وسيد المرسلين • عليه السلامه صدق ايله ايمان كتوروب اول شفيع المذنبين • ورحمة للعالمين • دنيا وعقبى پادشاهى اولديغى مشهودك اولديسه چهار يار باصفا واصحاب باوفانك وزرا واعوانى اولوب وجكر كوشه لرى كندونك وارث حقيقتلرى اولديغن بيلوب شك وكماندن برى اوله سن • امام اعظمدن حضرت فخر عالم صلى الله عليه وسلم دن صكره پيوستهٔ حيات اولنلرك قنغيسى افضلدر ديو سؤال اولنوب پيرلرده صديق وفاروق شابلرده عثمان وعلى نسوانده عايشهٔ صديقه بناتده فاطمة الزهرا ديو بيور ديلر رضى الله عنهم اجمعين • ايمدى حق تعالى جل شانه نك رسول وحبيبى محمد المصطفى عليه الصلوة والسلامه امت مقبوله اولان اول بدر دجانك اصحاب واولادنى سور وقلبندن ظن وكمانى سودر

﴿ نسيمى ﴾

* سنسن اول ذات مطهر يامحمد مصطفا *

* سنسن اول شاه ولايت ياعلى المرتضا *

* اول حسن خلق رضادر سرور شكر كشا *

* هم حسين كربلادر نورعين مصطفا *

* شاه زين العابدين در مظهر سر على *

* هم محمد باقر اولدى اهل فقره پيشوا *

* جعفر صادق كيم اولدر پيشواى اوليا *

* موسئ كاظم حقيقت دين يولنده رهنما *

* شاه سلطان خراساندر ولايت معدنى *

* هم تقى وبا نقى در قبله كاه انبيا *

* اول حسن العسكريدر قبله وايمانمز *

* مهدئ صاحب زمانسن ياعلى المرتضى *

* چون نسیمی در حقیقت بندۂ لطف خدا *
* دستکیر شاه مردان اولیا وانبیا *

امام امامان مقتدای سنیان شرف فقهاء عز علما ابو حنیفه نعمان بن ثابت الخراز رضی الله عنه انلرك مجاهده وعبادتده قدم درستی واصول طریقتده شان عظیمی وار ایدی ابتداء حاللرنده قصد عزلت وخلقدن انقطاعه نیت ایدوب دل پاکی جاه ورياستدن بری اولمش ایدی بر کیجه واقعه سنده حضرت رسالتپناهك عظام شریفه لرین لحد مبارکندن جمع ایدوب بعضیسن بعضیسنه اختیار ایدر کوردی وبو واقعۂ مهیبه دن بیدار اولوب ابن سیرین اصحابندن برینه واقعه نك تعبیرین سؤال ایدوب اولدخی تعبیر ایلیوب سن علم شریعتده وحفظ سنتده درجۂ عالیه یه نائل وموجبیله عامل اولوب صحیحی سقیمدن تمییز ایدرسن دیدی وحضرتی بردفعه دخی رؤیاده کوروب یا اباحنیفه سنی سبب زندکانیٔ سنت ایتمشلردر عزلتدن فراغت ایله دیو بیوردیلر وابو حنیفه ابراهیم ادهم وداود طائی وبشر حافی وبونك امثالی مشایخ کرامك استادی اولوب بين العلماء علم اولمشدر وابو جعفر منصور دوانقینك خلافتی زماننده ابو حنیفه وسفیان ومسعر بن کرام وشریك علماء فحولدن اولمغله بودرتدن بریسی قاضی اولمق کرکدر دیو تدبیر اولنوب احضارلرینه آدم تدارك ایتدیلر امام ابو حنیفه مشار الیهمه خطاب ایدوب بن بو بابده فراستمله بعض نسنه ملاحظه وهر بریکزك فراستن مشاهده ایلدم اعلام ایده یمی دیدی انلردخی لطف ایدرسز یاامام دیدیلر . ابو حنیفه بیوردیلر که الله اعلم بن حیله ایله بلاء قضایی اوزرمدن دفع ایدرم وسفیان فرار ایدر ومسعر تجنن ایدر وشریك قضایه رضا ویروب قبول ایدر دیو بیوردیلر فی الحقیقه سفیانی کتورررلر ایکن یولده فرار ایدوب بر کشتی یه واروب « من جعل قاضیا فقد ذبح بغیر سکین » تأویلی اوزره بنی سربریده ایتمك استرلرمدد پنهان ایدیکز دیوب کمیجیلر سفیانی پنهان ایتدیلر .

وابو حنيفه ومسعر وشريكى اوچنى دخى منصورك حضورنه كتورديلر منصور ابو حنيفه يه خطاب ايدوب سن قضايى قبول ايتمك كركسن ديدى . ابو حنيفه بن عرب دكلم موالى وسادات عرب بنم حكممه راضى اولمزلر ديو جواب ويروب ابو جعفر منصور امر قضا نسبه متعلق دكلدر بلكه علم كركدرسن خود مقدم علماسن ديدى ابو حنيفه تكرار جواب و يروب بن قضايه لايق دكلم باخصوص بو قولمده راست كوايسه‌م خود لايق دكلم والا بو سوزم دروغ ايسه دروغ كويه خود قضا لايق دكلدر پس دروغ زن اولانى كند وكه خليفه ايدوب دماء واموال وفروج مسلمانانى اوزرينه نيچه تحميل ايدرسن ديوب بواداء نازك ايله قضادن نجات بولدى بعده مسعر منصورك اوكنه واروب الن طوتدى و يامنصور نيجه سن وفرزندان وستوراتك نيجه‌در ديوب ديوانه وار پريشان سوزلر سويلدى منصور مسعرك بو حالن كورد كده بونى طشره چيقارك ديوانه ايمش ديوب مسعرى طشره چيقارديلر بعده منصور شريكه توجه ايدوب امر قضايى سن قبول ايتمك كركسن ديدى شريك دخى بن مر دسودايى‌يم ودماغم خفيفدر ديوب منصور دخى ياشريك طبعكه موافق بعض عصيدهٔ مهرا ونبيذهٔ مربا ايله علاج ايله عقلك كامل ومزاجك معتدل اولور ديوب شريكه تقليد قضا ايتديلر ابو حنيفه من بعد شريكى مهجور ايدوب هر كز انكله صحبت ايتمدى . پس ابو حنيفه رضى الله عنهك قبول قضادن شريكه اولان صدق فراست وكندويى ملامت ايله جاه دنيادن اعراض وعدم ملايمتى كمال نظافتنه دلالت ايلدى . پس ذكر اولنان علماء دين وعظماء متقين وجه مشروح اوزره حيلهٔ مقبوله ايله خلق كندولردن منع ايتديكلرى صحت ملامته حجت قاطع وبرهان ساطعدر وكشف المحجوبده مسطور دركه هوا جس هوا ايله آراميده وطريق مستقيمدن رميده اولمغله جميع زمانده باب امرايى قبله وسراى ظالمانى حاجتلرينه كعبه ايدنلر علماء عاملبندن بو مقوله معاملات صدوريني منكرلردر قنده

قالدیکه تکلیف قضایه عدم رضا اوله‌دیو بیوروب وقضایه رضادیمشلر

بیت

بوحنیفه قضا نکرد وبمرد * تو بمیری اکر قضا نکنی

روایت اولنور که ٠ داود طائی امام ابوحنیفه‌دن تحصیل علم دین ایدوب صدر فقها اولدقده ابو حنیفه‌یه کلوب پس دخی نه کاره شروع ایده‌یم دیوسؤال ایلدی امام ابوحنیفه «علیك بالعمل فان العلم بلا عمل کالجسد بلا روح» دیو بیوردیلر الحق علم عمله مقرون اولمسه صاف اولمز وهر کیم علم مجرد ایله قناعت ایتسه عالم اولمز عالم خود مجرد علمه قانع اولمز زیرا عین هدایت مقتضیٔ مجاهده اولدیغی کبی عین علم دخی عملی مقتضی اولور ومجاهده سز مشاهده اولمدیغی کبی علم دخی عملسز اولمز پس علم اولدر که مورث عمل اوله

بیت

* خوانش برای دانش ودانش برای دید *

* چون دیده نیست خوانش ودانش برای چیست *

مقتدای امت ٠ پیشوای ملت امام مالك رضی الله عنه انلر دخی خصال حمیده وافعال جمیله ایله محلی ونور شریعت وضیاء فقاهت ایله مجلی اولمشلر ایدی ٠ حجة الاسلام امام محمد غزالی کتاب احیاء علومنده بیوررلر که «سئل مالك فقیل یا مالك ماتقول فی طلب العلم فقال حسن جمیل ولکن انظر الذی یلزمك من حین تصبح الی حین تمسی فالزمه» یعنی طلب علم حقنده نه دیرسز دیو امام مالکدن سؤال اولندقده خوب وجمیلدر لکن نظر ایله شوکاکه صباحلدیغك حیندن کیجه‌لدیکك حینه وارنجه سکا لازمدر اکا ملازمت ایله ٠ یعنی عبادت خالق وجواده مداومت وقلبکی فکر ماسوی الله دن تخلیه قیل دیمکدر ٠ امام مالك حضرتلری تعظیم علم دینده مبالغ اولوب حتی برحدیث شریف روایت ایتمك ایسته سه تجدید وضوء وتسریح لحیه واستعمال رایحهٔ طیبه ایدوب صدر فراشنده وقار وصلابت وآدابی رعایت اوزره اوطوروب بعده نقل حدیث ایدردی یا مالك

نیچون بو یله ایدرسن دیدیلر « احب ان اعظم حدیث رسول الله » دیو جواب و یردی یعنی حدیث نبوی یه تعظیم ایتمکی سوریم دیمکدر « وقال المالك العلم نور یجعله الله حیث یشاء ولیس بکثرة الروایة » یعنی علم بر نور در حق تعالی انی دیلدیکنه عنایت ایدر یوخسه کثرت روایت ایله دکلدر • محمد غزالی امام مالکك بوتوقیر واحترامی معرفت جلال الله ده کمال قوتنه ودخی « الجدال فی الدین لیس بشیء » بیوردیغی علم ایله مرادی انجق وجه الله اولدیغنه دلالت ایدر دیو بیورمشلر • روایت اولنورکه ابوجعفر منصور دوانقی طلاق مکرهده حدیث روایتندن امام مالکی نهی ومنع ایدوب بعده مالکدن طلاق مکرهی سؤال اتمکیچون امتحاناً برکمسنه کوندروب کندی دخی خفیةً واردی پس اول سائل مسئلهٔ مز بوره‌یی مالکه آواز نرم ایله سؤال ایلدی مالك دخی « لیس علی مستکره طلاق » دیو ملاً ناسده روایت ایلدی • پس منصور تازیانه ایله امامی ضرب شدید ایدوب وامام مالك ترك روایت اتمدی « ماکان رجل صادقا فی حدیثه لایکذب الامتع بعقله ولم یصبه مع الهرم آفة ولاخرف » دیو بیوردیلر • روایت اولنورکه امیرالمؤمنین مهدی یامالك ملك سکنا کز وارمیدر دیو سؤال ایلدی یوقدر ولکن « احدثك سمعت ربیعة بن عبدالرحمن یقول نسب المرء داره » دیو بیوردیلر • یعنی سکا برحدیث روایت ایده یم ایشتدم ربیعة بن عبدالرحمن دیرکه مردمك نسبی خانه‌سیدر پس بو کمال زهدینه دلالت ایدر • امام مالکك علم وفضلی جهان وجهانیانه منتشر واصحاب واحبابی بسیار و وافر اولمغله اطراف واکنافدن اموال کثیره اهدا اولنوب جمله سنی وجوه خیراته صرف وانفاق فی سبیل الله ایدرلر ایدی • بودخی جود وسخاسنه ودنیایه قلت محبتنه علامتدر • حجة الاسلام محمد غزالی « ولیس الزهد فقد المال وانما الزهد فراغ القلب عنه فلقد کان سلیمان علیه السلام فی ملکه من الزهاد » دیو بیورمشلر یعنی زهد فقد مال ایله فقیرالحال اولمق دکلدر • بلکه مالدن فراغ

بالدر زیرا سلیمان علیه السلام بو قدر سلطنتده ایکن زهاددن اولدی دیو بیوردیلر ٠ وامام مالکك دنیایی استحقارینه بوذکر اولنه جق حکایت برهان واضحدر که امام مالك روایت ایدر که بر کون بنی هارون الرشیده دعوت ایتدیلر واردم یا اباعبد الله بزم صبیانمز سزدن استماع موطأ رجا ایدرلر سز ایسه کلمز سز روامیدر که بزه مخالفت ایلیه سزدیدی اعزك الله یا امیر المؤمنین اکر سز علمی عزیز ایدرسه کز عزت بولورسز واکر تذلیل ایدرسه کز ذلت کورر سز « والعلم یؤتی ولا یأتی » دیو جواب ویردم دیدیلر ٠ یعنی علم طالبی کتورر کندوسی کلمز دیمکدر ٠ امام مطلبی ٠ وابن عم نبی ﷺ ابو عبد الله محمد بن ادریس الشافعی رضی الله عنه ﷺ زمانه سنك کبارندن اولوب جمله علوم وفنونده وزهد وورعده امام ومعروف انام ایدیلر مناقبنه نهایت وفضائلنه غایت یوقدر امام مالکك مدینه ده ایکن شاکردی ایدی عراقه کلدکده امام محمد بن الحسن ایله بعض مسائلده اختلاف ایلدی وطبیعتنده عزلت غالب وشریعتك حقیقتنی طالب وعلم لدنه راغب اولوب کبارك اکثری انلره اقتدا ایدوب واحمد حنبل دخی امام شافعی یه تبعیت ایدوب بعده اجتهاد وورزش امامته اشتغال ایتدیلر امام شافعی رضی الله عنه ابتداء حالنده طائفهٔ صوفیه دن طبعنده خشونت کلیه سی اولوب سلیم راعی یه تقرب ایتدکدنصکره قنده کتدیسه جوینده حقیقت اولدیلر امام شافعی « اذا رایت العالم یشتغل بالرخص فلیس یجیٔ منه شیٔ » دیو بیورمشلر یعنی قچان بر عالمی تأویل ورخص جانبنه مشغول کوره سن معلوم اوله که اندن برشی وجوده کلمز « قدهلك المأولون » دائرهٔ شرعدن تجاوز ایتمك ایچون رخصت طلب ایتمك عوام درجه سیدر وشجرهٔ سرلرندن ذوق مشاهدهٔ ثمرات ایچون اختیار مجاهده خواص مرتبه سیدر ٠ پس عالم مجاهده دن فرار ایتدکده طالب رخصت اولور « وقال الشافعی من ادعی انه جمع بین حب الدنیا وحب خالقها فی قلبه فقد کذب » یعنی شول کمسنه که حق محبتی ایله دنیا محبتن قلبنده جمع ایلدی ادعا ایلسه تحقیق کاذبدر دیو بیورمشلر ٠

حمیدی روایت ایدر که امام شافعی رضی الله عنه ولاة یمندن بعضیسی ایله
یمنه کیدوب بعده مکهٔ مشرفه یه کلدکده اون بیك درهمه مالك اولمشیدی
خارج مکه ده برخیمهٔ پشمین نصب ایدوب فقراء مکه امام شافعی یه
ازدحام ایدوب موجود اولان اون بیك درهمك کلیسن نثار اتمینجه اول
محلدن کتمدی و بر کون تازیانه سی دست مبارکندن زمینه دوشوب
بریسی قالدیروب امامه ویردی امام اول شخصه اللی عدد دینار عطیه
قیلوب معذرت دیلدی جود وسخا ولطف وعطاسنه غایت اولمز امام
شافعیدن ریا ندر دیو سؤال اولندی « الریاء فتنة عقدها الهوی بحبال
ابصار قلوب العلماء فنظروا الیها بسوء اختیار النفوس فاحبطت اعمالهم
وقال اذا انت خفت علی عملك العجب فاذکر رضاء من تطلب وفی ای
نعیم ترغب ومن ای عقاب ترهب وای عافیة تشکر وای بلاء تذکر فانك
اذا فکرت فی واحدة من هذه الخصال صغر فی عینك عملك » یعنی ریا
برفتنه در که هوا اول فتنه یی حبال ابصار قلوب علما ایله بند ایدوب
فتنهٔ مزبوره یه سوء اختیار نفوسله نظر ایدوب عمللری حبط اولنور
پس قچان عملك اوزرینه وقوع عجبدن خوف ایلسك کیمك رضاسنی
دیلرسن وقنغی نعیمه رغبت ایدرسن وقنغی عقابدن قورقارسن وقنغی
عافیته شکر ایدرسن وقنغی بلایی ذکر ایدرسن فکر ایلیه سن قچان خصال
مزبوره دن برینی ذکر ایلیه سن چشم دلکده عملك صغیر وحقیر
کورینور . پس ارباب بصیرت قتنده حقیقت ریا وعلاج عجبی بوندن زیاده
بیان اولمز حقا ایکیسی دخی کبار آفات قلبدندر دیو بیورمشلردر .
صلحاء رجالدن بریسی امام شافعی رضی الله عنهدن سؤال ایدوب صبر
ومحنت وتمکین بواوچدن قنغیسی افضلدر دیدی . تمکین درجهٔ انبیادر
محنتدنصکره اولور زیرا امتحان اولنسه صبر ایدر وصبر ایلسه تمکین بولور
کورمزمیسن حق تعالی انبیادن ابراهیمه وموسایه وایوبه علیهم السلام
بعدالامتحان تمکین ویردی وسلیمانه دخی امتحاندنصکره ملك ویردی
. پس تمکین افضل درجاتدر کما قال تعالی « وکذلك مکنا لیوسف »
وایوبه بعدالمحنة العظیمه تمکین ویروب کتاب کریمنده « وآتیناه اهله

ومثلهم معهم » دیو کمال لطف واحسانن بیان بیوردی

﴿ نظم ﴾

ای همه هستی زتو پیداشده * خاك ضعیف ازتو توانا شده
زیرنشین علمت کائنات * ماتبو قائم چو تو قائم بذات

ایدی امام شافعی رضی الله عنهك بو کلام اعلا مقامی اسرار قرآنیه ده تبحرینه وسائرین الی الله اولان انبیای عظام واولیای کرامك مقاماتنه اطلاعه دلیل واضح وبرهان لایح اولوب مجموع اشارات مزبوره علوم آخرت اولدیغی مقرردر شیخ سنت وقاهر بدعت ﴿ ابو محمد امام احمد حنبل رضی الله عنه ﴾ حامل احادیث نبوی · وکامل در شریعت مصطفوی · وصاحب ورع وتقوی اولوب حنفیه وشافعیه آنی مبارك طوتمشلردر ومشایخ ایله صحبت ایدوب بشر حافی وسری سقطی یه ملاقی اولوب ظاهر الکرامت وصحیح الفراست ایدی حالا بعض مشبهلر کندیلری انلره تعلیق وبهتان ایدرلر اصول دینده انلرك اعتقادی پسندیدهٔ علما اولمشدر روایت اولنور که معتزلیلر غلبه ایدوب قرآنه مخلوق دیسون دیو احمد حنبله هجوم واللرینی بند ایدوب ضعف وپیری ده بیك تازیانه ضرب ایتدیلر هنکام ضرب ده بندا زاری کشاده اولوب حالا که دست مبارکی محکم بند ایکن ایکی آخرال دخی ظاهر اولوب ازارین بند ایتدی اول معاندلر احمد حنبلدن بو کرامتی عیانا کوردکلرنده ضربولتدن فراغت ایلدیلر لکن اول ضربك جراحتندن حق امرینه تسلیم اولوب وفات ایلدیلر رحمة الله علیه رحمة واسعة روایت اولنور که بر جماعت آخر عمرلرنده احمد حنبلك حضورینه واروب سزی ضرب ایلیان قومك حقینه نه دیرسز دیدیلر نه دیسه‌م کرکدر که کندیلری حق وبزی باطل قیاس ایدوب حق اوزره اوردق ظن ایتدیلر مجرد بنی زخمدار ایتدکلریچون قیامتده انلره خصومت ایتمزم دیو بیوردیلر زهی حلم وکرم · وهر کیم احمد حنبلدن برمسئله سؤال ایلسه اکر مسؤل عنها معاملاتدن ایسه جواب ویروب اکر حقیقتدن ایسه بشر حافی یه حواله ایلر ایدی برکون بریسی کلوب

اخلاصدن سئوال ایلدی « الاخلاص هو الخلاص من آفات الاعمال »
دیو بیوردیلر یعنی اخلاص اولدر که آفات اعمالدن خلاص اوله سن
یعنی عملك بی ریا وسمعه اوله توکل ندر دیدیلر « الثقة بالله تعالی » دیدی
یعنی نصیبکده حقه اعتماد در دیمکدر رضاندر دیدیلر « تسلیم الامور
الی الله تعالی » دیو بیوردی یعنی جمیع کاری حقه سفارشدر ۰ پس
محبتدن سؤال ایتدکلرنده انی بشر حافیدن سؤال ایدیکز که مادامکه
بشر حافی حیاتده در بن محبتدن جواب ویرمزم دیو بیوردیلر

﴿ فصل در ذکر سلسلهٔ طریقهٔ نقشبندیه ﴾

وقتا که حضرت حبیب الله علیه صلوات الله اذیت مشرکیندن
مدینهٔ منوره یه هجرت ایله امر اولندقده قرب مکهٔ مکرمه ده حجاج
ذوی الابتهاجك زیار تکاهی اولان غار معروفده ابو بکر الصدیق
رضی الله عنه ذکر قلبی بی زانو نشین اولوب مبارك چشملرین غامض
اولدقلری حالده علی وجه التثلیث تلقین بیوروب طریقهٔ نقشبندیه
انلره متسلسل اولور « کما روی انه لقنه رسول الله صلی الله علیه وسلم
الذکر الخفی القلبی فی الغار المعروف جالسا علی فخذیه المبارکتین وغامضا
عینیه المتبرکتین وکان ذلك التلقین علی وجه التثلیث » حدیث مزبور
فصل الخطابده وجه مشروح اوزره مسطوردر وقال علیه السلام
« یا ابابکر ابشر ان الله تجلی للخلق عامة ولك تجلی خاصة »

﴿ بیت ﴾

* هرچه در صدر نبی ریخت خداوند ز فیض *
* اوز شفقت همه در سینهٔ صدیق بریخت *

نسئل الله التوفیق والعنایه وله العصمة والهدایه

﴿ رباعی ﴾

* آنکس که طریق خواجکان کرد طلب *
* سردر ره شان نهاد ازروی ادب *
* زین سلسلهٔ شان بما نماید معلوم *
* هم معرفت نسبت وهم علم نسب *

پس طريقهٔ نقشبنديه ابن ابو قحافه ابو بكر الصديق رضى الله عنهدن سلمان الفارسيدر رضى الله عنه سلمان فارسى ديار اصفهانده رامهرمز نام قريه دندر ايكيوز اللى ييل عمر سوردى دخى زياده اولمشدر ديرلر وفاتلرى عثمان رضى الله عنهك اول خلافتنده واقع اولمشدر ديرلر اما بر روايت دخى واردر كه امام على كرم الله وجهه دن تكميل طريقت ايتمشدر حتى مذهب مالكيدن على بن محمد الصباغ المكى مناقب ائمهٔ اثنى عشرده تأليف ايلديكى فصول المهمه فى معرفة الائمه نام كتابنده سلمان فارسى رضى الله عنه امام على كرم الله وجههنك بوابى اولمشدر ديو تحقيق ايلمش العهدة على الراوى . وسلمان فارسيدن قاسم بن محمد بن ابى بكر الصديق در اكابر تابعين وفقهاى سبعه دندر وكنيتلرى ابو عبد الرحمندر . وقاسم بن محمددن امام جعفر الصادقدر . قاسم ابن محمد جعفر صادقك جدمادريدر قاسم ايله صحبت ايدوب لكن سر امامت وشرف امامت والد ماجدلرى امام محمد الباقر دن ميراث اولمشدر . وجعفر صادقدن شيخ ابو يزيد بسطامى درلقبلرى سلطان العارفين واسملرى طيفور ٧ بن عيسى بن آدم بن سروشاندر وكنديلرى بسطامندر و بسطام ولايت خراسانك عراق جانبنده در وقبر متبركلرى بسطامده در قدس سره امام جعفر صادقك روحانيتندن تربيه بولمشدر . زيرا امام جعفرك انتقاللرندنصكره وجوده كلمشدر امابعضلر امام جعفرك صغرى حالنه ايرشمشدر ديرلر . وابو يزيد بسطامى دن شيخ ابو الحسن خرقانيدر حسن خرقانى ابو يزيد بسطامى نك روحانيتندن تربيت بولمشدر زيرا ابا يزيد بسطامى نك وفاتلرندن نيچه زمان صكره وجوده كلمشدر ابو يزيد بسطامى نك وفاتى هجرتك ايكيوز اوتوز درت بعضلر ايكيوز التمش بر تاريخنده واقع اولدى ديرلر . ابو الحسن خرقانى نك وفاتى هجرتك درتيوز يكرمى بش عاشورا سنك يوم الثلثاسنده واقع اولوب قول اول اوزره ابو يزيد بسطامى ايله ابو الحسن خرقانى نك وفاتلرى تاريخنك بيننده يوزطقسان برسنه مرور ايدوب قول ثانى اوزره يوز التمش درت سنه مرور ايتمش اولور .

٧ بايزيد بسطامينك تاريخ وفاتلرنده اختلاف واردر بعضلر ايكيوز التمش برسنه سنده وفات ايتمشدر ديرلر و بعضلر ايكيوز اوتوزدرت تاريخنده وفات ايتمشدر ديرلر امام جعفر صادق ايسه يوز قرق سكز سنه سنده وفات ايتمشدر قول ثانى اوزره جعفر صادق ايله بايزيد بسطامينك وفاتلرى تاريخنك بيننده سكسان التى سنه مرور ايدوب جعفر صادقه ملاقى اولمق صحيح اولور اما قول اول اوزره ما بيننده يوز اون اوچ سنه مرور ايدوب ملاقات ممكن اولمز منه

وابو الحسن خرقانینك اسم شریفلری علی بن جعفر در • پس ابو الحسن خرقانیدن • شیخ ابو علی فارمدی در تصوفده انلرك انتسابی ایکی طرفه در بریسی • ابو القاسم کرکانیدن جنید بغدادی حضرتلرینه منتسب اولور وبریسی دخی • شیخ ابو الحسن خرقانیدر قدس سرهم • وابو علی فارمدیدن خواجه یوسف همدانیدر • خواجه حسن انداقی • وخواجه عبدالله برقی • وخواجه احمد یسوی یوسف همدانینك خلفاسیدر • واحمد یسوی یوسف همدانینك اوچنجی خلیفه سی اولوب • منصور اتا • عبدالملك اتا • سلمان اتا • تاج خواجه • وسعید اتا • وحکیم اتا • خواجه احمد یسویدن اولوب • زنکی اتا • وسائر اتالر عنعنه ایله احمد یسوی یه منتسبلردر • وخواجه عبد الخالق غجدوانی خواجه یوسف همدانینك دردنجی خلیفه سی اولوب سرور طبقهٔ خواجکان در • وطریقهٔ نقشبندیه ده بونلری حضرت خضر علیه السلامه منتسب ایدرلر • خواجه سلیمان کرمینی • خواجه احمد صدیق • خواجه اولیاء کبیر • خواجه خباز • بونلر عبد الخالق غجدوانی خلفاسی اولوب هر بریندن نیجه خلفا منشعب اولمشدر • وعبد الخالق غجدوانیدن • خواجه عارف ریوکر دیدر وانلرك خلیفه سی • خواجه محمود انجیر فغنوی در • وبونلر ذکری جهر ایله ابتدا ایدوب نقشبندیه ده بوندن اول ذکر جهریی غیریسی ایتممشدر • امیر کلان • وامیر خورد آبکینوی بونلرك خلیفه سی اولوب هر بریندن نیجه خلفا منشعب اولمشدر • وخواجه عارفدن بر خلیفه دخی • خواجه علی رامتینی در • بونلره منتسب اولان خواجکان عزیزان دیو ملقب اولمشلردر • خواجه خرد دیکر • وخواجه ابراهیم • وخواجه محمد کلان • وخواجه محمد باوردی • وخواجه محمد حلاج • بونلرك خلیفه سی اولوب منشعب اولمشلردر • وخواجه علیدن بر خلیفه دخی • خواجه محمد بابای سماسی اولوب عزیزان ملقب اولنلرك جمله سی بونلری اختیار ایتمشلردر • خواجه محمود سماسی •

وخواجه صوفی سوخاری ۰ ومولانا دانشمند ۰ بونلرك خلفاسیدر ۰ خواجه محمد بابانك بر خلیفه سی دخی ۰ سید امیر کلالدر ۰ امیرحمزه ۰ وامیرشاه ۰ وامیرعمر ۰ وامیر برهان ۰ ومولانا عارف دیك كرانی ۰ امیر كلالك خلفاسیدر ۰ وبوندن ماعدا ۰ شیخ یادكار ۰ وشیخ جمال الدین دهستانی ۰ وامیر كلان واشی ۰ وشیخ شمس الدین كلال ۰ ومولانا علاء الدین كن سرونی ۰ وشیخ محمد خلیفه وشیخ ایمن كرمینی ۰ وخواجه محمد آبكینی ۰ وخواجه درازونی ۰ ومولانا بهاء الدین طوایسی ۰ وبابا مبارك كرمینی ۰ ومولانا جلال كشی ۰ وشیخ بدر الدین میدانی ۰ وخواجه سلیمان كرمینی ۰ جمله سی سید امیر كلال قدس سره نك خلفاسندن اولوب هر بردن نیچه شعبه‌لر یوریمشدر ۰ وخواجه بهاء الحق والدین محمد نقشبند قدس سره نك دخی پیری سید امیر كلالدر وایام طفولیتنده خواجه محمد بابانك دخی نظر شریفلرینه مظهر اولمشدر ۰ اما حقیقتده اویسی اولوب وعبد الخالق غجدوانی روحا نیتندن تربیه بولمشدر دیرلر ۰ ومشایخ تركدن دخی بعضیسنه ملاقی اولوب طریقهٔ نقشبندیه ده بونلری خواجه بزرك وخواجه نقشبند دیمكله ملقب ایتمشلردر وبو بیت شریف انلرك مدحنده‌در

﴿ بیت ﴾

سكه كه در یثرب وبطحا زدند * نوبت آخر بخارا زدند

۰ خواجه علاء الدین عطار خواجه بهاء الدینك برنجی خلیفه سی اولوب سید شریف جرجانی ۰ خواجه علاء الدینه ارادت كتورمشلردر ۰ ومولانا عبدالرحمن جامی دخی ۰ مولانا سعدالدین كاشغری ۰ ونظام الدین خاموشدن ۰ خواجه علاء الدینه منتسب اولوب ۰ خواجه بهاء الدینه متسلسل اولور ۰ وخواجه بهاء الدینك خلیفهٔ ثانیه‌سی ۰ خواجه محمد پارسا قدس سره در كبار نقشبندیه‌دن اولوب چوق تصانیفی واردر فصل الخطاب خواجه

محمد پارسانکدر بونلردن دخی نیچه خلیفه‌لر ظهور ایدوب قول قول اولمشـدر • وخواجه علاء الدین غجدوانی • وخواجه افضـل خالدی • وخواجه مسافر خوارزمی • وشیخ خسرو • ومولانا محمد فغازی • ومولانا سیف الدین مناری • ومولانا سیف الدین بخاری • وشیخ سراج الدین کلال یرمستی • وشیخ شادی • ودرویش نیك روز • وشیخ عبـدالله خجنـدی • ومولانا عبدالعزیز • وخواجه علی داماد • ومولانا عزیز بخاری • وشیخ محمد درزی طوایسی • وابو بکر افسخی • وخواجه محمود قصرمغانی • • وشیخ قطب الدین • ومولانا لطف الله بونلرنك جمله‌سی خواجه بهاء الدین نقشبند قدس سره اصحابندن اولوب هر برندن نیچه آثار ظهوره کلمشدر • وخواجهٔ بزرك بهاء الدینك برخلیفه سی دخی مولانا یعقوب چرخی در علوم ظاهره وباطنه صاحبی اولوب چوق تصانیفی واردر • وسورهٔ تبارك دن آخر کلام عزته دکین برتفسیر یازمشلردر • خواجه ناصر الدین عبیدالله احرار • مولانا یعقوب قدس سره نك خلیفه سی اولوب طبقهٔ خواجکانك رابطهٔ انتظامی انلره متسلسلـدر • وخواجکان بینـده بونلری خواجهٔ احرار دیو ملقب ایتمشـلردر • ❊ بیت ❊

* هر طالبی که رخت طلب سوی او کشید *

* اول قدم بغـایت مقصود خودرسـید *

بو بیت انلرك تعریفنده دیمشدر خواجکان عبیدالله احرارك فرزند اولی در وخواجه محمد یحیی فرزند دوم وخواجه محمـد امین دخی فرزندی اولوب هر بری صاحب طریقت اولمشلردر • وشیخ عیان کازرونی • ومولانا سید حسین • ومولانا قاسم • ومیر عبد الاول • ومولانا جعفر • ومولانا برهان الدین • ومولانا لطف الله • وشیخ رحمة الله • ومولانا سلطان علی • ومولانا ابو سعید اوبهی • وخواجه علی تاشکندی • ومولانا موسی • ومولانا نور الدین تاشکندی • ومولانا زادهٔ اتراری • وناصر الدین اتراری وهنـدو خواجهٔ

ترکستانی . وشیخ حبیب تاشکندی . ومولانا نجم الدین وعبد الوهاب سمرقندی . وعبد الله سرملی . وخواجه محمد امین بلغاری . ومیرقناد هروی . وخواجه مصطفی الرومی . ومولانا اسماعیل فرکتی . واسماعیل قری . واسماعیل شمسی . واسماعیل شروانی . وفخر الدین علی واعظ . بونلرك جمله سی خواجه عبید الله احرار قدس سره نك اصحابندن اولوب هر بری انواع آثار جلیله صاحبلریدر . وعبید الله احرارك برخلیفه سی دخی شیخ عبد الله الهی در مولد ومنشألری قصبهٔ سماوده در وامیر احمد بخاری شیخ عبد الله الهینك خلفاسندندر دیار عجمدن رومه یله کلوب خواجه احرار ایله دخی صحبت ایتمشدر . وساداتدن اولوب حسینی النسب در طقوز یوز یکرمی ایکی تاریخنده استانبولده وفات ایدوب حالا مرقد شریفلری استانبولده سلطان محمد غازی جامع شریفنك جانب غربیسنده در طیب الله انفاسهم وقدس الله ارواحهم

﴿ نظم ﴾

نقشبند یه عجب طائفهٔ مختارند * کر سعادات ولایت همه برخوردارند
نقش بندند بدل زان شه بی نقش مدام * نقش غیری چو به بیند دران نکذارند
نقش الله بلوح دل خود نقش کنند * نقش چیزی که نه آنست ازان بیزارند

معلوم اوله که طریقهٔ خواجکان ذکر اولندیغی اوزره تمامه خواجه عبد الخالق غجدوانی یه منتهی اولور عبد الخالقك ایسه انتسابی خواجه یوسف همدانی یه اولوب انلر دخی ابو علی فارمدیدن تربیه بولوب خراسانك کبار مشایخندن اولمشدر . انلر خود تصوفده انتسابلری ایکی جهتدن اولوب برجهتی ابو قاسم کرکانی وابو عثمان مغربی وابو علی کاتب وابو علی رودباری وسید الطائفه جنید بغدادی وسری سقطی دن بواسلوب اوزره حضرت علی یه متسلسل اولور . وبر جهتی بالاده بیان اولندیغی اوزره . ابو علی فارمدی . وعلی بن جعفر ابو الحسن خرقانی . وابو یزید بسطامی . وامام جعفر الصادق . وقاسم ابن محمد بن ابی بکر الصدیق . وسلمان فارسیدن ابو بکر الصدیقه منتهی اولور . بو تفصیلدن مراد بودر که حقیقت بین اولانلر حضورنده

نقشبندیه ایله خلوتیه جمله‌سی متحد اولوب امام علی کرم الله وجهه آخرین خلیفهٔ فخر عالم صلی الله علیه وسلم اولدیغی جهتدن جمله طرق ظاهرا و باطنا انلره منتهی اولور . وابو علی فارمدیدن تربیهٔ ظاهره ایله معنعن اولان سلسله جنیده واحدا بواحد واصل اولوب ابو الحسن خرقانی حضرتلرینه ظاهرده مربی اولمیوب ابو یزید بسطامینک روحانیتندن وابو یزید بسطامی دخی امام جعفر صادقدن تربیه بولدقلرندن اشارت اولنور که معنی انتسابلری اول جانبه ایسه دخی حقیقةً بحسب السلسله امام علی کرم الله وجهه‌یه رسیده اولوب عموما ارباب طریقت متحد اولدیغنده اشتباه یوقدر

﴿ مثنوی ﴾

* تفرقه در روح حیوانی بود *

* نفس واحد روح انسانی بود *

* چون نظر در قرص داری خود یکیست *

* وانکه شد محجوب ابدان در شکیست *

. روایت اولنور که خواجهٔ بزرك بهاء الدین نقشبنددن سلسله کز نه جانبه ایریشور دیو سؤال اولنوب « ازسلسله کسی بجایی نمیرسد » دیو بیورمشلر فی الحقیقه حق بیورمشلر ﴿ نکته در سر عبادت نقشبندیه وخلوتیه ﴾ (نون) ماسوادن نفی خواطر ونفی آلههٔ موهومه (قاف) فناده قدم راسخ (شین) شهود شعاع جمال لایزال (با) بقابالله (نون ثانی) نورتجلیٔ وحدت ایله شب تیرهٔ کثرت برموجب قول کریم « الله نور السموات والارض » ضیابخش وجود حقانی اولمق (دال) بعد الفنا بقاده دوام (یا) یم احدیتده استغراق کلی (ها) هویت حقده استهلاك . پس لفظ نقشبندیه نك روح معناسی بونلردن عبارتدر ﴿ خلوتیه ﴾ (خا) فکر ماسوادن خلو قلب (لام) لذت ذکر (واو) غیر رضادن وقایهٔ ظاهر و باطن وعهده وفا (تا) تمکین بعد التلوین (یا) یسر بعد العسر کما قال الله تعالی « فان مع العسر یسرا ان مع العسر یسرا » (ها)

هیمان فی المشاهده . پس لفظ خلوتیه نك دخی روح معناسی بونلره اشارتدر بو تقدیرجه سیرو سلوکده مقامات مزبوره یه نائل اولنلره اکر نقشبندیه واکر خلوتیه اطلاقی صحیح اولوب اسم مسمایه موافق اولور والا مجرد نقشبندیه وخلوتیه دنم دیو رعنالمك نی مفید اولور مادر وپدرك اولادنه تسمیه ایتدکلری نبی وصالح وولی وعابد اسملرندن شخص مسماده انلره مناسب عمل اولمسه مجرد تسمیه ده اثر وار میدر

بیت

* چون نه همکار بانیکان زهمنامی چه سود *

* یك مسیح ابراء اکمه کرد ودیکراعوراست *

ایمدی مرید اولدرکه تأثیر آتش ارادت ایله سوزان اوله وکندی مرادندن هیچ شی قالمیوب جمال مرادی دیدهٔ بصیرت ایله مرآت بیرده مشاهده ایلیه وکوکلی یو زنی هواسی قبله سندن دوندیروب وجه پیری قبله ایدینه وپیرقوللغندن هرکز آزادی دیلهمیه وروی نیازی عتبهٔ پیردن غیره سورمیوب مجموعدن اعراض ایلیه وکندی سعادتنی پیرك کندوینی قبولنده بیلوب شقاوتنی دخی ردنده فهم ایلیه وناصیهٔ وجوده رقم نیستی چکوب وجود پیردن غیره تفرقهٔ شعوردن خلاص اوله حقیقت مرید بودر

بیت

* انکس که درسرای نکاریست فارغست *

* ازباغ وبوستان وتماشای لاله زار *

ارباب تحقیق طریقهٔ عشاقدن بعض اصولی طالب صادق اولنلره افاده وافهام ایچون نقش کلمات قدسیه لرین رقم زدهٔ خامهٔ مسکیة الختام ایدوب بیوررلرکه قلب سالك ماسوی اللهدن تهی وبریده اولمسی دل طالبك وصف احدیت ایله تجلیٔ ربانی یه مظهر اولدیغنه دلالتدر زیرا نیل معارف حقایق اسما وصفات تخلیهٔ باطن اولمیجه متعذر درشو وجهله که قابلیت قبول عکوس انوار تجلیات ذات وصمت پذیر اولان هرحدوثه التفاتدن بری وکسسته اولمیجه میسر اولماز

باخصوص خلو قلب وصف احدیت ایله تجلیء ذاته موقوفدر و بو معنانك حصولی الله و رسولنه و ما جاء من عند الله و رسوله اولان مجموعه علی مراد الله و رسوله ایماندنصکره حبل متینه اعتصام ورسول مبینه کمال خضوعله متابعت واستسلام ایله اولور لکن بو وجهله اولان انتساب تامك تحصیلنه سبب قوی بلکه علت مستقله بر مرد خدانك مجالستنی التزامدر که باطنی تجلیء مزبورك مظهری اولوب سطوت تجلی ایله حسبان وجود غیر پیش بصیرتندن مرتفع وشهود غیردن بتمامه آزاد وفناء حقیقی ایله مزاحمت شعور خودی وغیر خودیدن خلاص اولمغله بعد از تحقق فناء مذکور حق سبحانه وتعالی کندی وجودندن وجود موهوب حقانی ایله کندولکسز ایدوب وسکردن صکره صحوه کلوب واسطهٔ وصول حقایق اوله ۰ پس فنادن صکره بقابوندن عبارتدر ور جال کملینی بو مقامده ممکناتدن برشی شهود حقدن محجوب ایتمز پس اذکیایه واجب اولان بودر که حقیقت حجاب بند انانیت اولدیغن اذعان ایدوب قلبی وجود وهمی کرفتارلغندن خلاص اولمغیچون سبب آزادی اولان آشنالق آشیانه قبل الموت پرواز وصحبت مردان خدایی دمساز ایلیه ۰ ایمدی حقیقت اوزره ماسوی اللهه کرفتار اولان دل افسرده نك زمان خلاصی زمان وصول شهود دن غیریله اولمز وسطوت نفی مادون حقله قلب سالك غیر حقه اولان غبار التفاتدن خلاص اولدقده اثبات حقدن غیری شی قالمز

رباعیه

تیغ لادر قتل غیر حق براند * پس نکرزان پس که غیر حق چه ماند
ماند الا الله باقی جمله رفت * شادباش ای عشق شرکت سوز رفت

پس بر موجب « انما الاعمال بخواتیمها » ارباب کشف شهود قبل التمکین ارباب ذوقی بو مقام عالی یه زمرهٔ بالغیندن عد ایتمزلر ۰ زیرا مدار کار خاتمه یه در ۰ حال تلوینده خود خاتمه معلوم دکلدر ۰ پس بو معنا بر مقدمهٔ فنا ومبشر بقادر که مطلع احدیتدن بروز ایدن صبح

سعادت وصولك تأثيريله شهود ذاتده وجود غير بى مزاحمت شعور استغراق واستهلاك قدر بلكه بومقامده بر ترقى واردر كه مترقينك شعورى ذوق تجليات اسمادن دخى منقطع اولور ارباب مشاهده ديمشلردركه سالكه اوصاف حقله اتصاف يوز كوسترلكن هنوز غير واصل زمره سندندر . زيرا وصلدن مقصود بى مزاحمت شعور بوجود كثرتى شهود ذاتيدروبى كثرت اوصاف مرتبهٔ تجليات صفاتله مرتبهٔ اتصاف من وجه متعذر در . پس اكر مقام انس وشهود حقده حضورايله مكرو وسوسهٔ شيطاندن آزاد ودخى « لايسع فيه ملك مقرب » دنويله دلشاد اولمق ايسترسك بر قرب وحضوركه كندى نفسك دخى مطلع اولميه كركدركه همنشين مردخدا اولوب وتوجه وجذبهٔ مرشدى قبول وكليت ايله پرورش وورزشلرينه كنديكى تسليم ايدوب مافوقى متصور اولميان دولت عظمى وسعادت كبرايه ايريشه سن « ليس وراء الله المنتهى والى ربك المنتهى »

﴿ بيت ﴾

عاشقانرا شادمانى غم او ست * مزدكار واجرت وخدمت هم اوست

پيران حقيقت ورهروان طريقتك قبول جذبه ده وپرورش نسبت باطنيده قاعده لرى بودركه هركاكه اشتغاله نيت ايده لر اولا منتسب اولدقلرى پيرك صورت شخصيه سن خيال بند ايدوب آنك اثرى اولان حرارت واهل ذوقك معهودى اولان كيفيت ظهور ايتدكده من بعد اول خيالى دروندن ازاله ايلميوب چشم كوش وجميع قوى ايله توجه وملاحظه اوزره اوله زيرا علواً وسفلاً جميع كائنات حقيقت جامعهٔ انسانيه وانده وديعت اولان لطيفهٔ ربانيه دن عبارتدر . امازنهار كژ فهم اولميه سن كه ﴿ ع ﴾ حلول واتحاد اينجا محالست * مفهومنجه اول ذات مقدس اجسامه حلولدن منزهدر لكن انكله لحم صنوبرى ميانده برنسبت واقع اولمشدركه ذكرحق وتوجه ونياز ونفى ماسوا ايله صقاله اولندقده نور آفتاب مرآت مجلى وآيينهٔ مصفاده عكس ايلدكده حلول تصور اولنمديغى كبى بودخى حلولدن عاريدر

﴿ بيت ﴾

وحدتى كشته كثرتش طارى * درهمه سارى ازهمه عارى
پس حالت كيفيت غيب وبيخودى يوز كوستردكده بهر حال خيال
بند ايتديكى صورت دخى نفى اولور . اما شخص متوجه كنديلكيله
صورت شخص مرشدى نفى ايتمك كركدرحتى دخول وخروج
نفسه واقف اولوب نسبت حضور مع الله ده برفتور واقع اولميه .
تاكه بردرجه يه قدم نهاده اوله كه بى تكلف انك نكاه داشتى اولوب
هميشه نسبت مزبوره قلبنده حاضراولوب تكلف ايله صفت مزبوره يى
قلبندن دور ايتمكه قادر اولمز . كاه اولوركه انى كليت ايله
كنديلكندن الورلر . نه كنديدن خبرى اولور ونه مقصود قلبندن .
پس طريقهٔ مقرره اوزره چونكه كنديلكنه كله نكاه داشتىٔ نسبت
آكاهى بى كمال سعى ايله يرينه كتوروب واسطهٔ عوارض نفسانيه ايله
اكا فتور يول بولمز ﴿ نظم ﴾

* كرشود كون ومكان جمله حجاب رهشان *
* بتوجه همه درپيش نظر بردارند *
* چون نشينند مراقب بنشينند بدوست *
* چه مقاميست كه برترهمه ازاطوارند *
* همه شب محرم خلوتكه يارند ولى *
* چون شود روزتو كويى كه همه اغيارند *
* همه جاباهمه كس درهمه حال وهمه كار *
* ظاهر وباطن اكر فهم كنى باپارند *
* پاى دركشتىٔ وحدت چونهادند همى *
* دستكيرند ولى نفى كن ديارند *
* ناردر وادىٔ ايمن چوانا الله كويد *
* چون كليم ازهمه سو درطلب آن نارند *
* منكر احول اكر نپسند شان ازانكار *
* ليك ايشان زصفا باهمه بى انكارند *

* اشتری الله بجنات لهم انفسهم *

* تا شنیدند بی سود درآن بازارند *

﴿ درذکر سلسلهٔ طریقهٔ خلوتیه ﴾ حضرت فخر عالم صلی الله علیه وسلم امام علی کرم الله وجهه یه بر حجرهٔ دربسته ده مربع نشین وعینین مبارکتینی غامض اولدیغی حالده علی وجه التثلیث تلقین بیوروب جمیع طرق انلره متسلسل اولمشدر « کما روی انه علیه السلام لقنه الذکر الجهری اللسانی فی البیت المغلق بابه جالسا علی وجه التربیع غامضا عینیه المبارکتین بالتلقین علی وجه التثلیث . وقال علیه السلام علی منی وانا منه . وقال انت منی بمنزلة هارون من موسی . وقال انا مدینة العلم وعلی بابها »

﴿ نظم ﴾

محرم او بوده کعبهٔ جانرا * محرم او بوده سر یزدانرا
کاتب نقش نامهٔ تنزیل * خازن کنج نامهٔ تأویل
هم نبی راوصی وهم داماد * جان پیغامبراز جمالش شاد

﴿ شیخ فریدالدین عطار قدس الله سره بیورر ﴾

مصطفی کفتا که حیدر جان من * مرتضی کفتا نبی ایمان من
مصطفی کفتا که حیدر پاك زاد * مرتضی کفتا که علمم او بداد
مصطفی کفتا علی بابها * مرتضی کفتا که یاخیر الوری
مصطفی کفتا که ای شیر خدا * مرتضی کفتا که ای نور لقا
مصطفی کفتا که دیدم دیداوست * مرتضی کفتا که عیدم عیداوست
مصطفی کفتا چراغ شرع من * مرتضی کفتا که حب زرع من
مصطفی کفتا شریعت جان ماست * مرتضی کفتا طریقت زان ماست
مصطفی کفتا که شرع دین شده * مرتضی کفتا دلم حق بین شده
مصطفی کفتا که نور کل علیست * مرتضی کفتا که نام من ولیست
امام ومقتدا می دان علی را * امیرالمؤمنین می خوان ولی را
تمام اولیارا اوست رهبر * تمام اصفیا را اوست مهتر
این سخن رازان زبان عطار کفت * اینچنین درها همه عطار سفت

کرتومرد حق این سر کوش کن * وززبان خامشی خاموش کن
کین زبانرا خود زبان دیکرست * وین سخن راخود عیان دیکرست
چار عنصر را کذار و فرد باش * درمیان اولیا چون کرد باش
مصطفی ختم رسل شد در جهان * مرتضی ختم ولایت درعیان
الهی چون مرا توفیق دادی * که کار اینچنین را کردم انجام
بحق مقبلانی کاندر اینجا * زمجمل بامفصل هستشان نام
کزان می جرعهٔ بامن کنی لطف * که ایشانرا ازان پرساختی جام
بود کردم خلاص ازخویش و کیرم * بکوی نیستی باعشقت آرام

پس معلوم اوله که اسدالله الغالب علی بن ابی طالب کرم الله وجهه دن سر حقیقت احدیه علی وجه الاکملیه حسن بصری رضی الله عنهك جبین مبارکنده درخشان اولوب • برشعبه دخی • کمیل بن زیاد رضی الله عنهدن متسلسل اولوب شیخ • اسمعیل قیصری • شیخ محمد مابکیل • شیخ داود بن محمد • وابو العباس بن ادریس • وابو القاسم ابن رمضان • وابو یعقوب طبری • وعبد الله بن عثمان المکی • وابو یعقوب نهرجوری • وابو یعقوب السوسی • وعبد الواحد بن زیددن بواسلوب اوزره اونجی بیعتده کمیل بن زیاده منتسب اولوب • اخی علی لالا • وشرف الدین بن جلال الدین • ونجم الدین محمد الاسفرائینی اسمعیل قیصرینك خلفا سندندر • مالك بن دینار • ورابعة العدویه حسن بصری حضرتلرندن استفاضه ایتمشلردر • پس نور محمدی علی وجه الاکملیه • حبیب عجمی ده ظهور ایدوب اندن • داود طائی • اندن • معروف کرخی • حضرتلرنده ظاهر اولوب امام احمد حنبل انلر ایله صحبت ایتمشلردر • وسهل بن عبد الله تستری دخی معروف کرخی ایله صحبت ایدوب کبار اولیادن اولمشدر • سید ابو الوفا قدس سره ایکنجی خرقه ده انلره منتسبدر معروف کرخیدن سر حقیقت محمدیه علی وجه الاکملیه • سری سقطی • قدس سره ده طلوع ایدوب ابو سعید الخراز وحسین بن منصور الحلاج انلر ایله صحبت وتحصیل

فنا وفرديت ايتمشلر در وسري دنصكره • جنيدبغدادي • قدس سره مطلع شمس حقيقت محمديه اولوب انلرك استعداد ذاتيسنده حددن بيرون وقياسدن افزون كمالات باهره ظاهره اولوب مجمع نقشبنديه وخلوتيه وسيد الطائفه اولمشلردر

نظم

چون جنيد ازجنداو ديدآن مدد * خود مقاماتش فزون شداز عدد

وحسين بن منصور الحلاج انلرك زمان شر يفلرنده بردار اولمشدر • وابو سعيدابوالخير ابو العباس آملي واسطه سيله جنيده منتسبدر • وابو علي كاتب • وابوالقاسم • وابو محمد رويم مشكات قلبلرين مصباح جنيددن منور ايدوب بو نلر دن ماعدا چوق كمسنه تكميل طريقت ايتمشلردر • واخوين محترمين امامين همامين • احمد غزالي • ومحمد غزالي ابو علي رودباري • وابوعلي كاتبدن جنيده منتسب اولور • وابواسحق كازروني ابوالحسن البان يار • وعبدالله خفيف شيرازي • وابو محمد رويم وساطتلريله جنيده ملحق اولورلر • ابو بكر خطيب • وابو قاسم خطيب ابواسحق كاز روني يه منتسبلردر وجنيددن بر شاخ دخي ابو بكر شبلي دن نمودار اولوب ابو الفضل عبدالواجد اندن ابوالفرج طرسوسي وابوالحسن علي قرشي • وابو سعيد المخزومي • وعبدالقادر كيلاني • ويونس الفضل المكي • وابومدين • ومحيي الدين العربي • وصدرالدين القنوي • وسعيدالدين الفرغاني قدس الله اسرارهم بواسلوب وبو سلسله ايله اون بر نجي يعتده جنيدبغداديده جمع اولورلر سعدي ورفاعي دخي انلردندر پس جنيد دن سر حقيقت احمديه على وجه الوراثة الكماليه • ممشاد دينوري يه انتقال ايدوب • اندن محمد دينوري • اندن محمد البكري • اندن وجيه الدين القاضي • اندن ابو النجيب السهر وردي ده ظاهر اولوب • شهاب الدين سهر وردي قدس سره ابو النجيبك اقر باسندن اولوب انلردن تكميل طريقت ايتمشلردر • شهاب الدينددن دخي برشاخ يوريوب زين الدين خافي حضر تلري عبدالله مصري ويوسف كوراني وحسن شمشيري وبدرالدين محمود اصفهاني وعبد الصمد نظيري وعلي ابن البزغش

الشيرازی وساطتلریله شهاب الدین سهروردیدن ابو النجیبده جمع اولورلر . وابو النجیبدن عماردخی برقول اولوب نجم الدین کبراء شهیدانلردن تکمیل طریقت ایدوب . مجدالدین بغدادی . ونجم الدین دایه . وسعدالدین حموی . وخواجه فریدالدین العطار . ومولانا جلال الدین رومی نك والدماجدی بهاء ولد که سلطان العلماء عکله معروفدر و بونك امثالی کبار مشایخ نجم الدین کبراء شهیددن تکمیل طریقت ایتمشلردر . پس وراثت کمالیه علی وجه الاکملیه . قطب الدین ابهری یه انتقال ایدوب اندن . رکن الدین محمد سجاسی یه منتقل اولوب . شمس الدین تبریزی بونلرك اشارتیله محروسهٔ قونیه ده حضرت مولانا جلال الدین رومی قدس سره یی ارشاد ایدوب طریقهٔ مولویه رکن الدین سجاسی ده جمع اولور . اوحد الدین کرمانی . ووجیه الدین اصفهانی دخی رکن الدین سجاسی حضرتلریله صحبت ایتمشلردر . بعده وراثت کمالیه رکن الدیندن . شهاب الدین محمد تبریزی یه نقل ایدوب اندن . جمال الدین تبریزی . اندن ابراهیم زاهد کیلانی یه منتقل اولوب خلوتیه ایله بیرامیه ابراهیم زاهد ده جمع اولور * خلوتیه قولی اخی محمد خلوتی الحاج عزالدین خلوتی صدرالدین خیاوی خیامی دخی دیرلر وسید یحیای شروانی سید یحیادنصکره نیجه شعبه لر اولوب خلفایه اذن اولمغله خلوتیه قولی جمله دن چوقدر . وطریقهٔ بیرامیه ابراهیم زاهد دن . شیخ صفی الدین اردبیلی . اندن ولدمکرمی شیخ صدر الدین اردبیلی بعده . خواجه علاءالدین اردبیلی . اندن ابو حامد اقسرایی . اندن الحاج بیرام انقروی طیب الله انفاسهم وقدس الله ارواحهم هربری تموج دریای محمدیدن ساحل شهادته چیقارلمش برردر یتیم اولوب تلاطم بحر محیط احدیتدن دم چکوب قعر دریای وحدت مطلقه یه غوطه ایتمشلر . وجوهر فرداولان نور محمدی وجمع احمدینه محشور اولمشلردر

بیت

هر کس که باین طائفهٔ پاك درافتد * ناچیده گل راحتی ازبیخ برافتد

بوآنه کلنجه طریق حق نسق مزبور ونسبت مذکوره اوزره امام علی

ابن ابی طالب وحضرت حبیب اکرم صلی الله علیه وسلمه واصل اولوب
هر بری قلبلری مرایاسنی پرتو نور محمدیدن مجلا قیلمشلردر وهر قنغی
طریقك سلسلهٔ انتسابلری عداولنسه دست بیعتلری اوتوز برنجی ده
غالبا حبیب اکرم صلی الله علیه وسلمه ملاقی اولور اوتوز بردن زیاده‌یه
چیقماز والی قیام الساعه انتساب تامهٔ مزبوره دن زائل اولمز
دنیاده وعقباده دولت عظمی وسعادت کبری اول عاشقلره که
در رجلایل همتنی بو حبل متینه منتظم قیلوب نور محمدیدن بهره منداوله

بیت

هر کس که طریق ایشان رفت دمی * زیشان نشود جدا بهر بیش وکمی

پس سید یحیای شروانیدن درت قول خلفا منشعب وهر قولدن نیجه
خلیفه‌لر منتشر اولوب جوانب اربعه‌ده اعلان کلمهٔ ذکر الله ایدوب
انواع آثار جلیله لری وجوده کلمشدر. سید یحیای شروانینك برخلیفه‌سی
مولانا علاء الدین رومی اندن. شیخ حمزه اندن. شیخ حسام الدین. وکمال
خلیفه برقول اولوب. وینه سید یحیادن. شیخ عمر روشنی اندن. شیخ
ابراهیم کلشنی. بشقه قول اولوب حالا انلره کلشنی دیو تسمیه
اولنمشدر. ودده عمر روشنی‌نك دیار بکر وارضروم جانبلرنده طریقتی
سوریلوب شیخ حاجی ارضرومی عمر روشنی‌یه منتسبدر. وسید
یحیادن برخلیفه دخی شیخ پیری اندن. ابراهیم قیصری اندن. علاء الدین
عشاقی که قباقلی علاء الدین دیمکله مشهوردر اندن شیخ احمد
صاروخانی که یکیت باشی دیمکله معروفدر. انك چوق خلفاسی ظهور
ایدوب الحاج قرمان صاروخانی وقاسم لارندی یکیت باشی دندر.
وامی سنان قاسم افندیدندر ومحیی الدین قره حصاری دخی قاسم
افندیدندر ورمضان افندی محیی الدین قره حصاری خلفاسندن اولوب
بر پیر نورانی واول طریقه‌نك اختیاری نیك خوی عزیز ایدی.
حالا استانبولده شغل ایتدکلری خانقاه باز رکان تکیه سی دیمکله
معروف اولوب قبر متبرکلری محل مزبورده‌در وامی سناندن چوق
خلفا آریلوب حسام الدین عشاقی امی سنان خلفاسندن اولوب

مصلح الدین افندی اندن خلافت الوب ظاهر وباطنی قوی کمسنه اولمغله خلافت ویرلدکده محمیهٔ ادرنه‌یه کوندریلوب آخر عمرلرینه دك ادرنه‌ده ساکن اولمشلردر . حالا انلره طریقهٔ عشاقی دیرلر . اول طریقده اولانلر صائم الدهر اولوب عبادات بدنیه وخلوت وعزلتی مقدور بشر اولمیه‌جق مرتبه‌یه ایلتوب تزکیهٔ نفس وتصفیهٔ باطن ایله مقید لردر . وقاسم پاشاده مدفون شیخ ابراهیم المعبر دخی یکیت باشی‌یه منتسب اولوب صحبتلری لطیف کمسنه لردر وحسام الدین عشاقی دخی قاسم پاشاده مدفوندر . پس سید یحیادن بر خلیفه دخی پیر محمد ارزنجانی‌در انلردن چوق خلفا آیریلوب لکن چلبی خلیفه حضرتلری سلطان بایزید ولی زماننده محمیهٔ قسطنطینیه‌یه کلدکده سلطان بایزید وزراسندن مصطفی پاشا چلبی شیخه ارادت کتوروب ومعبد قدیم اولان دورعیسادن قالمش بر کنیسایی جامع شریف ایدوب اقامت صلوة جمعه وعیدین اولنوب وجامع مزبورك اطرافنی حجرات ایلیوب چلبی خلیفه قدس سره طریقه سنده اولان خلفانك اکلنه شرط ایتمشلر . استانبولده طاعون عظیم اولمغله چلبی خلیفه حضرتلری دفعنه دعا ایچون بیت الله الحرام وروضهٔ مطهرهٔ سید الانام علیه السلام زیارتنه جانب پادشاهیدن مأمور اولمغله اسکداره کچدکلرنده بفضل الله تعالی خیردعالری برکاتنده طاعون دفع اولوب بعده استانبوله عودت بیورمه‌لر ایچون تکلیف اولندقده یولیمزدن رجوع ایتمزز دیو متوجه حج اولوب کیدرکن طریق حجده شام شریفه قریب تابوت قورومی نام منزلده دنیای فانیدن سرای باقی‌یه رحلت ایدوب حجاج ذوی الابتهاج ذهاب وایابده یوزم اوزرندن عبور ایتسونلر دیو وصیت ایتمشلر علیه رحمة الله وبرکاته وچلبی خلیفه بیت الله الحرامه متوجه اولدقده مصطفی پاشا خانقاهنده . سنبل سنان افندی مرحومی خلیفه نصب ایدوب اندن . مرکز افندی اندن . یعقوب افندی اندن مرحوم . نجم الدین شیخ حسن افندی

حضرتلری خلیفه اولوب عبادات وریاضاتده، انلرك مجاهده سنه طاقت کتورر فرد یوغیدی ۰ زمان شریفلرنده، تفرد ایدوب چوق کراماتی ظهوره کلمشدر وصلبندن چوق اولادی وجوده کلوب آخر عمرلرنده، اون طقوز اولادی موجود اولوب لکن ابراهیم ادهم وار جمله سندن ترك وتجرید اولوب دیار بکر و بغداد یولندن حج شریفه واروب انبیاء عظام واولیاء کرام مراقد مطهره لرین زیارت وسیاحت طریقیله یمن حجاجی ایله یمنه واروب عودت ایتدکده ارض یمندن اولان یریم نام محلده وفات ایدوب حالا قبر متبرکاری خواص وعوامك زیارتکاهی اولوب تراب قبرلری خستهلره شفا ودیدهٔ رمدیدهیه دوادر رحمة الله علیه رحمة واسعه وانلرك یرینه ۰ عدلی افندی خلیفه اولوب صاحب ترك ومجذوب مشرب واهل بذل برعزیز ایدی ۰ سنبل افندی ۰ ویعقوب افندی ۰ وعدلی افندی مصطفی پاشا جامعنك حرمنده مدفونلردر ۰ قاسم افندی ۰ وشیخ سنان افندی وصوفیهلی ۰ بالی افندی ۰ وقسطمونیلی ۰ شعبان افندی وممالك عثمانیهده واعظ وناصح اولان افندیلر اکثریا پیر محمد ارزنجانییه منتسبلردر ۰ پس طریقهٔ خلوتیه وجه مشروح اوزره قول قول اولوب لکن بو حقیرك ضبطی بو مقدار اولمغله علی قدر الطاقه بیان اولندی ۰ پس قطب زمان ومرکزدوران ✻ الحاج بیرام انقروی ✻ قدس الله روحه زمان شریفلرنده بشقه خلیفه چیقارمق دأب شریفلری اولمیوب دارفنادن سرای بقایه خرام قیلدقده کندولردن صکره التی نفر اهل فناظهور ایدوب بو آنهکلنجه هر بری نیجه شعوب وفروع اولمشدر ۰ حاجی بیرام سلطاندن برقول ۰ اینجه بدر الدین وقریجه بدر الدین ۰ واوزون صلاح الدین که بونلر ۰ ابو حامد ایله دیار عجمدن بیله کلمشلردر بونك طریقه سنده قویون ذکری دیمکله معروف برنوع ذکرالله اولو رصوتی سماعه موقوفدر و برقول آق بیق المجذوب و برقول ۰ آق شمس الدین وبردخی ۰ عمردده البرسوی که امیر سکینی دیمکله معروفدر ۰ واشرف زاده ابتداء

حاجی بیرام ولی یه ارادت کتوروب ٭ حاجی بیرام حضرتلری اشرف زاده نك مشرب شریفلرین کمال زهد وریاضت اوزره مشاهده ایتمکله فقراسی بیننده تربیه سنده صعوبت مشاهده بیورمغله طریقهٔ قادریه دن ٭ شیخ حسین حموی یه کوندروب مقتضای مشربی اوزره بوتهٔ مجاهده ده قال ودنس بشریه دن پاك بال اولوب نه مرتبه مجاهده جکدیکی مزکی النفوس نام کتابنده مسطور در بعده بنه ٭ حاجی بیرامه کلوب جام عشقدن شراب حب الهی سقی ایلدکده سلطانم بنی بو قدر زمان نیچون کزدردیکز دیمکله اول چکلاین مجاهدات سزه لازم ایدی فقرامزده مشربکزه موافق کمسنه بولنمامغله حسین حموی دخی معنی جهتندن بزه منتسب ومشربکزه موافق اولدیغیچون انلره کوندردك دیو بیورمشلر ٭ اشرف زاده مرحومك کمال لطافتده آلهیاته متعلق بر دیوانی اولوب کلمات عجیبه ونکات غریبه بیان ایلمشدر ٭ وامیر سکینی ایله اق شمس الدین بیننده بر مقدار قیل وقال اولمغله تاج وخرقه سیله آتشه کیروب خرقه وتاج یانوب کندولر سالما مستغرق عرق چیقوب من بعد تاج وخرقه قبول ایتمیوب طریق ملامته ذاهب اولمغله حالا اول طریقهٔ شریفه ده اولان ارباب سلوك و پیران طریقت قباب التنده وملامت سمتنده « اولیائی تحت قبابی لایعرفهم غیری » زمره سنه داخل اولمشلردر ٭ امیر سکینی حضرتلرینك حکایه سی ان شاء الله الملك الاعز محلنده مفصلا ذکر اولنور ٭ زبدة العارفین ٭ شیخ محمود اسکداری ٭ حضرتلری دخی افتاده افندیدندر وانلر ٭ خضر افندیدندر ٭ اق بیق المجذوبدن ٭ حاجی بیرام سلطانه منتسبلردر ٭ وابراهیم تنوری القیصری آق شمس الدیندندر ٭ وشیخ محمد شامی آق شمس الدین قولندندر صوم وریاضتده انلرك فوقنده کیمسه اولمز وابراهیم تنورینك کلزار معنوی دیمکله مسمی بیان سلوکده بر منظوم کتابی واردر مقبول السالکین در ٭ فقراء بیرامیه ده ٭ عاشق پاشا ٭ وکلزار معنوی متداولدر ٭ وخلفاء سائره نك بروسه وبولی وانقره ولارنده

جانبلرنده خلفاسی وبسیار فقراسی واردر . پس امیر سکینی قدس سره دن صکره مطلع نور محمدی . بنیامن ایاشی حضرتلری اولوب انلردن . خواجه علاء الدین اقسرایی اندن . اسماعیل کمال معشوقی اندن . احمد ساربان خیره بولی قدس سره برج آفتاب حقیقی اولوب انلردن دخی ایکی قول یوریوب برقول ویزه لی . علاء الدین افندی اندن . غضنفر افندی اندن دخی ایکی قول اولوب بریسی ویزه لی . بالی افندی وبریسی قاسم پاشاده مدفون . امیر افندی بوریوب بعده نور الدین زاده دن تاج قبول ایتمشلردر . وساربان احمد افندیدن سر حقیقت محمدیه . شیخ حسام الدین انقره وی ده درخشان اولوب انلردن دخی ایکی قول یوریوب برقول . شیخ حسن قبادوز بروسه وی وبرقول . بالی افندی . وخواجه علی الرومی الخیاط طیب الله انفاسهم وقدس الله اسرارهم . مرشدان طریق حق اولوب بونلرك پرورشلری وراه حقه روشلری سباق سلسله ده بیان اولنان ورزش جذبه وتوجه قلب وعشق وتجلیٔ وحدت ذات مطلقه ده استغراق وتحت قباده متواری وملامت اختیاریله عجب وانانیتدن عاری وچشم ظاهر بیندن مستور وبری اولمشلردر . اما ملامت اختیار ایتدکلرندن مرادکار نامشروعی ارتکاب دکلدر . بلکه بی شال وخرقه زی عادیده بیع وشرا وکار وکسبه اشتغال الله مرئی اولمغله اعین ناس خیاللرینه ایرمیوب وهواجس وسواس کوکللرینه یول بولمیوب ظاهراً خلقله مختلط لکن قلبلری ماسوادن وحید وهمتلری جمله دن فرید اولمغله خلوت در انجمن قیلوب ناسك مدح وذمی یانلرنده برابر اولوب ولباس شهرتی خلع ایدوب احرام ملامت کیوب مقدم یاره کاشانهٔ قلبلرین تخلیه ایتدکلری یچون خلوتیه تعبیری موافق ولوح دللرنده نقشبند محبة الله اولدقلری یچون نقشبندیه تسمیه سی لایق ومقتضای طبعه مخالفت ومشتهیات نفسه عدم متابعت ایله خواطر شیطانیه یی رمی حجارهٔ منع ایله طرد ورد ایدوب میلین شریعت وطریقت میاننده سعی ایدوب طواف کعبهٔ جماله

واصل وعرفات كماله نائل اولمغله سكين فنا ايله كبش انانيتى عيد وصله الله اكبر ديو قربان ولبيك وسعديك نيازيله رضايه تسليم اولدقلريچون بيرامية اطلاقى حاللرينه مطابق اولوب نور محمدى مشاهده سى ايله مجاور روضهٔ جنان اولدقلريچون حاج الحرمين ديمكله نامور اولمق مناسبدر و بيراميه نك جمله سى بو يله ميدر ديو سؤال اولنورسه سوزيمز صفات مزبوره ايله متصف اولنلره‌در

﴿ شيخ عطار ﴾

اكر دانى توناجى را خلاصى * وكرنى هالك دريا توباشى
اكر دانى توناجى اندرين راه * هرآنكس كوشده از حال آكاه
توناجى دان هرآنكو واصل آمد * مراد هرد وكونش حاصل آمد
توناجى دان محقق رادرين راه * برون ازراه تودد دان وروباه
توناجى دان هرآنكودين حق داشت * طريق احمدى رادررمق داشت
توناجى دان هرآنكو يارحق شد * محمد را بطاها همسبق شد
توناجى دان هرآنكواحمدى است * زجان ودل محب آن ولى است
توحاضردان ولى حق هم اينجا * ميفكن اين نظر راخود بفردا

اضاء نا الله بنور اسرار هم آمين يامعين

﴿ نظم ﴾

الاای طالب جويای اسرار * معانى قلزمى دريای انوار
هدايت بيله سن قال ايله اولمز * مجرد خرقه وشاليله اولمز
ظهور جام جذبه فيض حقدر * كرامات وكشف برهانى چوقدر
معارف كلدر رچيچكلرى قال * ولايت فيض معنى دردنجى حال
بولانلر حالى قاله قالمديلر * بوقيل وقاله هم الدانمديلر
سقاهم ربهم خمرين ايچن جان * اولانلر اوليا بزمنده حيران
شراب عشقله معتاد اولانلر * ظهور فيضله دلشاد اولانلر
انى الدايه مز مرد فسونساز * سماع حرف وصوت ولحن وآواز
كرك طالبلره فيض وهدايت * ظهور ايده بدنده بى نهايت
طلوع ايده كوكل ملكنده اول نور * اوله عرش الهى بيت معمور

کهی حیران ومست اوله کهی شوق * ظهورایده معارف فیض اوله ذوق
ارادت کوسترنلر اوله مجذوب * شوجذبه کیم اوله عالمده محبوب
اکر بولدکسه محکم طوت اتکن * زیارتکاه ایدین انك یتاغن
جهانك ترکن اورترك ایتمه آنی * اله کیرمز بیلورسن هرزمانی
صفا بولسون دل وجان اول نظردن * کرملرحاصل ایتسون کرچك اردن
مرادینی بولوب قیلسون قراری * قفسدن قیلدین بلبل فراری
شراب جام عشق کار مردان * درونی نوش ایدن جان اوله حیران
اول ایچمکده نه لب واردرنه خود کام * نه ساقی وارنه می واردرنه خود جام
شراب عشقله مست اولمسه جان * بولورمی دردنه عالمده درمان
بوحالدر جانلرك دائم امیدی * بوآشفته قیلوبدر بایزیدی
تصرفده اولان فردایه صالمز * شب وروزایله اولان آیه صالمز
ولایت نقد معنی دردخی حال * همان تك مشتری اول جانله آل
نشانی بودرر قطب زمانك * محبت ایلسك مست اوله جانك
اوله خمخانهٔ وحدتده مهمان * بودر آخرنشان کامل انسان
هدایت ایسته ین قیلسون ارادت * ارادتدن ندر حاصل هدایت
بوسوزلر سریدر فیض قدیمك * بولردر قطره سی بحر عظیمك
دل عارفدرر دریای مواج * کاری نطق وحرفی درهم امواج
معارف بخش اولوبدر اولیادن * خلاص ایتمشدر رجانی هوادن
انکچون نظمه کلدی بونجه کفتار * حقایق درلردن نیجه اسرار
الهی قیل بزه عشقی قولاوز * اویوب عشقه واروب سرلك طویاوز
اوله لم عشقله عالمده خندان * معارف فیض اوله لطفکدن احسان
اشیدنلر اوله حیران ومدهوش * کورنلر جام عشق اوله بیهوش
بوراده قالسون اشبو در شهوار * قیلالم بحرعشقه ینه رفتار

سلسلهٔ مزبوره دن اولان اولیاء کرامدن بعضنك مناقب وآثار وکلمات جواهرنثارلری بیاننده در روح الله روحهم * ذکر مناقب حسن بصری رضی الله عنه * پروردهٔ نبوت · خوکردهٔ فتوت · کعبهٔ دانش وعلم · خلاصهٔ ورع وحلم · حسن بصری قدس الله

سره‌نك مناقب جليله‌سی بسيار ٠ ومحامد جميله‌سی بيشمار درحسن بصری حضرتلرينك والده‌سی زوجات نبويه دن ام سلمه رضی الله عنهانك معتقه‌سی ايدی ٠ بركون حسن بصرينك والده‌سی بركاره مشغول ايكن حسن بصری كريه ايتمكله ام سلمه پستان مباركن دهانه وضع ايدوب حسن بصری امر ايكن برقطره لبن چكيده اولوب آنك بركاتيله حق سبحانه وتعالی حسن بصری يه انواع علوم ظاهره وباطنه اعطا ايلدی ٠ روايت اولنوركه حسن بصری حضرتلری رحم مادردن دنيايه قدم نهاده اولدقده حضرت فخر عالم صلی الله عليه وسلمك حضور شريفلرينه كتورديلر نظر فرخنده اثرلری متعلق اولدقده زياده حسن الوجه وكريم المنظر مشاهده بيوردقده بونی اسم حسن ايله تسميه ايديكز ديو فرمان ايتديلر ديو مرويدر ٠ العهدة علی الراوی ٠ پس ام سلمه رضی الله عنهانك پرورشن كندی اوزرينه تعهد ايدوب دائما دركاه بی نيازه نياز ومناجات ايليوب الهی بو پسری امام عالم ومقتدای بنی آدم ايله ديو دعا ايدرلردی ٠ حسن بصری اصحاب كزيندن يتمش نفر بدری واوتوز نفر دخی سائر صحابی يه ملاقی اولوب صحبت ايلدی ٠ وابتداء حالده جوهر فروشلق ايدوب ديار رومه تجارت ايدردی اول جهتدن حسن لؤلؤی ديرلرايدی بعده جمله دن فارغ اولوب علمه مشغول اولدی وحضرت علی كرم الله وجهه دن بيعت ايدوب وضوئی تعلم ايلدكده تطهير باطنی دخی تحصيل ايلدی ٠ نقل اولنوركه بركون حسن بصری حضرتلری برجنازه ايله كورستانه كيدوب ميت دفن اولندقدنصكره اوزرنده اوطوروب اولقدر كريه وزاری قيلديكه تراب يابس چشمهٔ چشميله صولانوب كل اولدی بعده بيورديلركه ای بنی آدم اوليكز وآخريكز قبردر اكر دنيانك آخرينه نظر ايتسه كز قبردر واكر اول آخرته نظر قلسه كز قبردر زيرا « القبر منزل من منازل الاخرة » نه ديلرسز شول عالمدنكه آخری كور اوله سؤال ايتمزسز شو عالمدن كه منزل اولی قبر اوله

﴿ نظم ﴾

عاقبت بایدز عالم رخت بست * هیچکس ازموت این دنیا نجست
روتو ترك این جهان کن ای پدر * تابیابی همچو ایشان خود نظر
هر که اواهل دلست ترکش کرفت * هر که اواهل کلاست برکش کرفت
عاقبت راه فنا خواهی کرفت * زین جهان آخر هبا خواهی کرفت
روتوجام از بادهٔ ما نوش کن * وین سخن ازراه معنی کوش کن

ایمدی چونکه اول وآخر معلوم اولدی خواب غفلتدن بیدار اولوب اوله وآخره لازم اوله جق کار وعمله مشغول اولیکز دیو کلام معجز نظامندن درروجواهر نثار ایدوب انده اولانلرك درونلرینه تأثیر ایتمکله کریه وزاری قیلقده جمله سی یکرنك اولدیلر

﴿ نظم ﴾

مرد آنست کو بود همرنك من * نه بدو رنکیش باشد جنك من
مرد آنست کوفنای خویش دید * بعدازآن نورلقای خویش دید
مرد آنست کز جهان بیزار شد * بعدازآن در کوچهٔ اسرار شد
مرد آنست کوزنی حالش کرفت * نه برفت ونالهٔ زار ش کرفت
مرد آنست کو بحق واصل شود * این مراتب خودورا حاصل شود

نقل اولنور که برکون احباب واصدقاسیله صحبت ایدرکن یاران فی زماننا سز اصحاب رسول الله علیه السلامه مشابه سز دیو تبشیر بیوردقلرنده جمله سی خندان اولوب بلکه بعضیلری کرمیت وبشاشت کوستردیلر حسن بصری دخی لالاریش خنددر یوخسه سزانلره قچن بکزرسز اکرسز شمدی انلری کوریدیکز مجنونلردر درایدیکز وانلرسزی کوریدی مسلمان دیمزلردی دیو بیوردیلر

﴿ نظم ﴾

کار آسان نیست ای دلدار من * جان بباید باختن ای جان من

وبیورردلر که رمهٔ کوسفندان آدمیلردن آکاه تردر زیرا برسوری قیونی برچوبان چراکاهدن دوندروب منزلنه کتورر بنی آدمی کوریکز کیم مرادات نفسانیه ایچون خدا عز وجل نك فرمانی دوندرر ·

بنی شرب خمره دعوت ایلیان طلب دنیایه دعوت ایلیاندن یانمده یکر کدر دیو بیورمشلر « حب الدنیا رأس کل خطیئة » حسن بصری حضرتلرینك کفتار جواهر نثارلرندندر که معرفت اولدر که کندکده خصومتدن برذره کورمیه سن بهشت جاودان بی پایانه دخول انجق عمل بسیار وصیام بیشمار ایله دکلدر بلکه نیت نیکو ایله در

﴿ بیت ﴾

ور بهر روزی کذاری صد نماز * ور بروزه باشی خود عمردراز ۰ کفتار بی حکمت عین آفتدر ۰ وسکوت بی فکرت شهوت وغفلتدر ۰ عزلت ایلیان سلامت بولور ۰ شهوتنه غالب اولان آزا دلق بولور ۰ حسددن ال چکن صاحب مروت اولور ۰ نظر بی عبرت لهو و زلتدر ۰ توراتده مسطوردر که قناعت ایلیان محتاج اولمز ۰ برقاچ کون صبرایدن برخوردار اولور هزار مثقال روزه ونمازدن مثقال ذره ورع بهتردر ظاهری باطنه وباطنی ظاهره موافق اولمیان منافقدر ۰ مسکین بنی آدم برسرایه راضی اولدیلر که حلالی حساب وحرامی عذابدر ۰ حیفا ودریغا ۰ وبیوررلر که بنی آدمك جانی دنیادن مفارقت ایتمز الا اوچ حسرتله کیدر ۰ بریسی اولدر که جمع ایلدیکنه طویمز ۰ ایکنجی اولدر که امید ایلدیکن بولمز ۰ اوچنجی اولدر که درپیش اولان راه بی پایانه زواده وزاد دوزمز ۰ بر کون فلان کیمسه جان چکیشیور دیدیلر بیوردیلر که اویله دیمه کز یتمش ییلدر که جان چکیشیر حالا خلاصلق ایستر اما قنده خلاص اولور دیو بیوردیلر ۰ سبکبارلر نجات بولور وکران بارلر هلاك اولور خدای تعالی شونلری مغفرت ایدر که دنیایی کندیلرده امانت بیله وامانتی صاحبنه تسلیم ایدوب سبکبار کیده لر ۰ مرد عاقل اولدر که دنیایی خراب وآخرتی آباد ایلیه ۰ مرد نادان اولدر که آخرتی خراب ودنیایی معمور ایلیه ۰ لجام اورمغه لایق هیچ نفسك ستورندن اولاسی یوقدر ۰ اکر سن دنصکره دنیانك عاقبتن بیلمك ایسترسك برکمسنه یه موت ایرشدکده نظر ایله دنیاسی نه حاله وارمشدر سندخی کندیکی اکا قیاس ایله ۰ وبیوررلر که اکثر ناس خدایه

عبادت ایتمزلر الابت پرستلر کبی حب دنیا ایچون پرستش ایدرلر کما قال علیه السلام « تعس عبد الدنیا تعس عبد الدراهم » سزدن اول اولانلر قرآن عظیمی کندیلرینه حقـدن نامه بیلوب لیالیده تأمل ونهارده عمل ایدرلردی حالاسز قرآنک معانیسنی خلقه درس دیوب عملنی ترک ایدرسز واعراب وحروفنی دوزوب بار نامهٔ دنیا ایدرسز خـدای لایزال حق ایچون نه برکمسنه زروسیمله عزیز اولدی ونه برکمسنه یی حق تعالی زروسیمسز خور وذلیـل ایلدی الهی عنایت سندن اول زمانده حال بویله اولیجق شمدی حال مکدردر

✻ نظم ✻

روتو علم حال را حالی ببین * تا که روشن کرددت اسرار دین
روتو کاران جهان ایجابساز * ورنه آرندت به پوته در کداز

وبیوررلر که سنک حضورکده غیریلرک سـوزین نقل ایدن سـنک سوزیکی دخی غیریلره نقل ایدر پس اومقوله کمسنه لایق صحبت رجال دکلدر نته که بو کلام معجز نظامک مفهومی نظم اولنمشدر

✻ سعدی ✻

* هر که عیب دکران پیش تو آورد وشمرد *
* بیکمان عیب تو پیش دکران خواهد برد *

وبیوررلر که اهل وفرزند بزدن اخوانمز بزه عزیزدر . زیرا اخوان حقانی دین دوستی در اهل وفرزند ایسه دنیا دوستی ودین خصمی در کما قال تعالی « انمـا اموالکم واولادکم فتنة »

✻ بیت ✻

ولینک اوغلی کوکلندن طوغاندر * آنی صانمه که تختنده اغاندر

وبیوررلر که پدر ومادرک ایچون احضـار ایتدیکک نعمتدن مسؤل اولورسن اما مهمـان ایچون احضار اولنان نعمتدن مسؤل اولمزسن خصوصـا الله دوستی اوله هر قیلدیغک نمـازده که حق درکاهنده قلبک حاضر اولمیه عقوبته یقیندر . خشوع ندر دیو سؤال ایتدیلر بیوردیلر که دائما قلبک حاضر اولوب انک اوزرینه ملازمت ایلمکدر

دیدیلر مشار الیه حضرتلرینه دیدیلر که بر کیمسه واردر یکرمی ییلدر که جماعته چیقماز و بر کوشه‌ده اوطوروب خلقله اختلاط ایتمز انلر دخی سعادت ایله قالقوب اول کیمسه‌نك اوزرینه واروب ای فلان نیچون ترك جماعت ایدوب وعزلت ایله اختلاطدن کندیکی منع ایلدك دیو سؤال ایلدکده مشغولم لطف ایله بنی معذور طوت دیو جواب ویروب حسن بصری نیه مشغولسن دیو سؤال بیوردی جواب ویردیکه هیچ بر نفس یوقدر که حقدن بکا نعمت ایرشمیه و بندن ایسه هر نفس اکا معصیت ایریشور اول نعمتك شکرینه مشغولم اندن صکره معصیتك عذرینه مشغول اولسم کرکدر دیدکده حسن بصری حضرتلری خوب حالك واردر همان بونك اوزرینه ثابت اول خلقك سن یکرکی سن دیو جواب ویردیلر. نقل اولنور که حسن بصری حضرتلری یوم عیدده بر قومی خنده وبازیچه اوزره کوروب بیوردیلر که عجبلرم شول کیمسه‌لری که حقیقت کارلرینك عاقبتی نیه منجر اوله جغین بیلمدین خنده وبازیچه ایدرلر. نقلدر که بر کیمسه حسن بصری حضرتلرینه ندر حالك ونیجه‌سن دیو سؤال ایتدکده نیجه اولسون شول بیچاره‌نك حالی که دریاده کشتی‌سی شکست اولوب بر تخته اوزرنده قالمش اوله دیو بیوردیلر. حسن بصری حضرتلری بر کمسنه‌یی کورستانده اوطورمش طعام تناول ایدر کوردی بو کمسنه منافقدر دیو بیوردیلر نیچون دیو سؤال ایتدیلر انکیچونکه موتی نظرنده طورور کن اشتهاسی نیجه حرکت ایدر کویا آخرتی وموتی منکردر بو خود منافق نشانیدر دیدیلر. حسن بصری بو وجهله نالش ومناجات ایدرلر دیکه الهی نعمت ویردك شکر ایده‌مدم مبتلا قیلدك صبر ایده‌مدم حال آنکه عدم شکرم سببی ایله نعمتك اکسك ایتمدك وعدم صبرم مقابله سنده بلایی دائم ایتمدك الهی سندن کرم وعنایتدن غیری نه کلور

❊ نظم ❊

ای منزه از همه بود ونبود * وی مبرا ازهمه کفت وشنود
جسم را ازخاك قدرت نقش داد * روح را ازآتش وازباد زاد

هیچکس زان سان بکنهش بی نبرد * تا بظاهر او یقین از خود نمرد
ای بخود مغرور در ملك جهان * کی نیابی توز کنه او نشان

حسن بصری حضرتلری وفات ایلدیکی کیجه کور دیلر که ابواب سموات کشاده اولوب منادیلر ندا ایدرلر که حسن حقه واصل اولدی وحق اندن راضی اولدی رحمة الله علیه رحمة واسعه

ذکر حبیب عجمی قدس سره

ولی قبهٔ غیرت · صفی پردهٔ وحدت · صاحب یقین بیکمان · خلوت نشین بی نشان · فقد محض عدمی · حضرت حبیب عجمی · قدس الله سره ابتداء حالنده مالدار ورباخوار ایدی

نظم

هر که دنیا دار شد مرکش کرفت * هر که عقبی دار شد ترکش کرفت
هر که دنیا دار شد بی قدر ماند * او میان عاشقان بی درد ماند
در کذر از جیفهٔ دنیای دون * تا بر آری از صدف کوهر برون
اهل فقر است برتر از کروبیان * اهل فقرند زبدهٔ ملك جهان

مضمونجه برکون رباخوارلقدن قلبنه ندامت کلوب ارباب دیونی تجسس ایدرك طشره چیقدی روز آدینه اولمغله چوجقلر اوینارلر کن حبیب عجمی یی کوردکلرنده حبیب رباخوار کلیور قاچیکز تا که انك ایاقلری توزی اوزریمزه قونمسون شاید که بزدخی انجلین اولورز دیو بر برینه سویلیوب حبیبه اطفالك بو کلماتی غایت ثقیل کلوب

نظم

یا الهی عفو کن جرم مرا * زانکه در عالم بسی کردم خطا
کر زمن آید خطا عفو آن تست * خود بهشت یك ارزنی از خوان تست
هرچه خواهی آن کنی سلطان تویی * بر جراحتهای من درمان تویی
یا الهی من بتسلیم آمدم * من بفرمان تو چون میم آمدم

دیو کریان وهمان اول حینده حسن بصری حضرتلرینك عتبهٔ علیه سنه یوز سورمکه پویان اولوب واروب قدم پاکنه خاك اولوب توبه

واستغفار ايلدكده حسن بصرى رضى الله عنه حبيبه برنظر ايلدى حبيبك وارلغى يغمايه كيدوب عقل وهوشدن ال يودى وحسن بصرى كيم ايديكن يقيناً بيلوب

﴿ نظم ﴾

بلبل طبعم ازو كويا شده * چشم ديد من ازو بينا شده
زو شنيدم نطق نطقم او بداد * وين همه اسرار درجانم نهاد
هست ازنور خدا روشن دلم * زانكه ازنور محمد خوش دلم

ديوب دامن شريفنه تشبث ايلدى چونكه حسن بصرينك مجلسندن قالقدى مديونلر حبيب عجمى يى كوردكلرى كبى كريزان اولديلر . حبيب عجمى حضرتلرى نيچون فرار ايدرسكز شمدى يه دكين سز بزدن فرار ايدر ديكز شمدنصكره بز سزدن فرار ايتمك لازم كلدى ديو عودت ايدوب ذكر اولنان اطفاله اوغرادى هنوز لعب وبازيچه ده ايديلر اطفال حبيبى كوردكلرنده بر برينه سويليوب يولدن دور اوليكز حبيب تائب اولمش بزم كرد دامانز اكا اصابت ايتمسون ديديلر پس حبيبك سوزش وحرارتى مشتد اولوب برمنادى يه ندا ايتديروب هر كيمك حبيبه ويره جكى وارايسه فراغت ايلدى كلوب رهنلرين السونلر ديو اعلان وشمدى يه دكين ويردكلرى ربحى طلب ايتسونلر ديو اخبار ايتمكله اطرافنه مديونلر جمع اولوب هر كسه رهنلرين توزيع وتسليم ايدوب وهر كيمدن ربح المش ايسه رد ايدوب جمله مالملكنى بذل ايلدى صكره بركمسنه كلوب دعوى ايدوب مالى قالمغله زوجه سنك چادرين ويروب بعده برمدعى دخى كلوب پيراهنن ويردى ولب فراتده برصومعه يه واروب عبادت وطاعت وحسن بصرى ايله صحبت ايتمكدن برنفس منفك اولمدى امى اولوب قراءت قرآن بلمكله حبيب عجمى ديديلر كرامات باهره سنه حد وغايت يوقدر جمله سى تحرير اولنسه مستقلا بر كتاب اولور لكن دريادن مقدار قطره سمع جان مستمعينه حلقه زرين اولمغيچون ذكر اولنسون . نقل اولنور كه بركون امام احمد حنبل وشافعى رضى الله عنهما

بروده صحبت ایدرلر ایکن حبیب عجمی بر کوشه دن ظاهر اولوب امام احمد حنبل حبیبه برنسنه سؤال ایتمك ایسترم دیدی ۰ امام شافعی بونلر برعجب طائفه در حقیقتلرینی عقل ادراك ایتمز

﴿ بیت ﴾

کز علوم ظاهری جز قال نیست * وز علوم باطنی جز حال نیست

سؤال ایله دیدکده ممنوع اولمیوب یا حبیب برکمسنه اوقات خمسه دن بروقتی تارك اولسه وترك ایلدیکی قنغی وقت ایدیکن بیلمسه نیلمك کرکدر دیو سؤال ایتدکده « هذا قلب غفل عن الله فلیؤدب » یعنی بومقوله قلب حقدن غافلدر لاجل التأدیب اوقات خمسه یی قضا ایلمك کرکدر دیو جواب ویردی امام احمد حیرتده قالدی ۰ امام شافعی حضرتلری احوالی مقدم اعلام ایتمش ایدم بونلری امتحان جائز دکلدر دیو بیوردیلر ۰ رسالهٔ قشیریه ده بوسؤالی امام احمد حنبل شیبان راعی یه ایتمشدر دیو بیورمشلر هر قنغیسی ایسه خوشدر مقصود قصه دن حاصل اولان حصه یی جان قولاغنه منکوش قیلمقدر ۰

۰ نقل اولنور که حبیب عجمی نك برجاریه سی وار ایدی اوتوز یلدنبرو هنوز یوزینه تمام نظر ایتمامش ایدی ۰ برکون مذکور جاریه یه ای مستوره بزم کنیزکه خبر ویرکلسون دیو بیوردیلر بن سنك کنیزکك دکلمیم دیدکده اوتوز یلدر که حقدن غیری یی کورمدم سکا نیجه نظر ایده یم دیو بیوردیلر ۰ نقل اولنور که حبیب برکوشه ده منزوی اولوب دیر ایدی الهی هر کیمك قلبی سنکله خوش دکلسه هرکز روشن چشم اولمدی وهر کیمك سنکله انسی یوغیسه هیچ فرد ایله انسی اولمدی

﴿ بیت ﴾

هرکه اورا دیدهٔ احول بود * دردو عالم کار او مهمل بود
هرکه با اهل جهسان همراز شد * اوچو شیطان نفس راهمباز شد
هرکه اواسرار سبحانی شنفت * درحقیقت راه انسانی کرفت
هرکه با اهل معانی یارشد * ز و یقین میدان که اوعطار شد

رضا ندر دیو سؤال ایتدیلر بر کوکلدر که انده غبار نفاقدن ذره اولمیه

بيوردیلرهربار که حبيبك يانده قرآن كريم تلاوت اولنسه كريه وزاری قیلوردی یاحبیب سن عجمی وقرآن عربیدر معناسن فهم ایتمزسك باعث كريه ندر دیدیلر لسانم عجمی ایسه قلبم عربیدر دیو بیوردیلر

﴿ نظم ﴾

توزدینت لفظ داری برزبان * خود نمیدانی معانی راعیان

روزقرآن صورة ومعنی ببین * تاشود روشن ترادنیا ودین

بر درویش حکایت ایدر که حبیب عجمی یی کوردم که مرتبهٔ عظیمه‌سی وارعجمی ایکن بوقدرمرتبه‌یه وصلیت ندنکه دیو متفکراولدم کرچه عجمیدر لکن حبیبدر دیو کوشمه ندا ایتدیلر قدس الله سره وروح الله روحه ﴿ ذکرمناقب ابراهیم ادهم قدس سره ﴾ سلطان دنیا ودین. سیمرغ قاف یقین. کنج عالم عزلت. کنج سرای دولت. شاه اقلیم آدم . ابراهیم بن ادهم . متقیٔ زمان وصدیق دوران ایدی کنیتلری ابو اسحقـدر . جنید قدس سره ابراهیم ادهم مفتاح علومدر دیو بیوررلر ایدی . برکون ابراهیم ادهم امام اعظم حضرتلرینه کلدی امام اعظمك اصحابی اکا چشم کوتاه ایله نظر ایتدیلر ابوحنیفه رضی الله عنه اصحابنك نظر حقارتلرین کوروب اهلا وسهلا سیدنا ابراهیم دیو تواضع تمام ایله تکریم قیلدیلر بعد المفارقه بوکمسنه نه وجهله لایق سیادتدر دیو سؤال ایتدکلرنده انکچونکه علی الدوام حقه مشغولدر بزایسه کار آخره مشغولز دیو هر برین ایقاظ ایلدیلر

﴿ بیت ﴾

علم اسرارلدنی پیش اوست * سالك اسرارحق درویش اوست

ابراهیم ادهم ابتداء حالده بلخده پادشاه ایدی ونیجه ممالك قبضهٔ دستنده وزیر فرماننده ایدی

﴿ نظم ﴾

بود شاه عادل وبس هوشمند * هیچ شیئی را نبوده زوکزند

صیت عدلش درجهان مشهوربود * زانکه ظلمت ازدل اودوربود

وشکاره سوارا ولدقجه قرق عدد سپرزرین وسرج مذهب ورکاب

مرصع اسب تازیلر وزرین کمرلو خدام وانواع حشم واحترام ایله کشت وکذار وصید وشکار ایدردی بر کیجه تختنده خواب وراحتده ایکن کوشی برکمسنه‌نك حرکتن حس ایدوب سقف قصر متحرك اولدی کیمدر دیو آوازه ایتدکده آشنایم برقطـار دوه اضاعت ایلـدم آنی جست وجویه کلـدم دیدی ابراهیم ادهم ای شخص ضایع اولان دوه یی بام سرایده‌می طلب ایدرسن دیدکده اول شخص ای غافل سندخی خدایی اطلس ودیباجامه‌لر وزرین تخت اوزرنده‌می طلب ایلرسـن دیدکده بو خود بام قصـرده شترکم شـده طلبنـدن عجب رکـدر دیدی

﴿ از کفتار عطار ﴾

دولت حق پیش آن کامـل بود * کوزبی خوابیش درد دل بود
هرکه درخوابست اودولت نیافت * هرکه بیدارست اورحمت بیافت
هرکه درخوابست درغفلت بود * هرکه بیدارست در عصمت بود
روتو بیداری کزین وختم کن * تودرون خواب چند کویی سخن
هرکه او باخلق عالم آشناست * درجهان می‌دان که براوصدبلاست
کرهمی خواهی کباشی در امان * ازمیان خلق بیرون شو چوجان
روتوبا اویار شـو ازغیر بر * زانکه داری توباوخـود کار پر
روتوبا ارباب معنی کن حضور * زانکه ایشانند چون دریای نور
کرتواهل فضـل رابشنـاختی * دین ودنیی رایـك جـو باختی
تارسی در آنچه مقصودت بود * خود ببینی آنچه مطلـوبت بود

دیو خطـاب ایدوب کلمـات مذکوره‌دن دل ابراهیمه هیبت عظیمـه مستولی اولوب بر زمان بحرفکرته طالدی چونکه صباح اولوب ارکان دولت یرلو یرنده قرار ایتدیلرناکاه بر رجل مهیب ظاهر اولوب هیچ فردك بکجامیروی دیمکه زهره‌سی اولمدی بالاخره ابراهیم ادهم نه حاجته کلدك ونه مراد ایتدك دیو سؤال ایتدکده ابناء سبیلدنم حالا بوکاربان سرایه تنزیل بار ایتمکه کلـدم دیدی ابراهیم ادهم ای شخص بونم سرایمدر رباط دکلدر دیو جواب ویردکده سـندن اول کیمك ایدی

دیو سؤال ایدوب ابراهیم ادهم پدرمدن قالدی دید کده اندن اول کیمك
ایدی دیو سؤال ایلدی ابراهیم ادهم دخی جدمك ایدی، دیو جواب
ویردی بریسی کلوب بریسی کیدن خانه کاربان سرای دکلیدر ای غافل

﴿ بیت ﴾

نیجه لر دیدی بندر بو مکان * اکه بنم دیدیکی قالدی همان
دیو کیدوب کوزدن نهان اولدی • ابراهیم بن ادهمه حیرت کلی
مستولی اولوب من بعد صبره قراری قالمیوب جانب صحرایه روانه
اولدی واول رجل کریمك عقبندن ایریشوب لله تعالی سز کیمسز
بنم درونمه آتش یاقدیکز دیو نیاز ایلدی بن خضرو قتم دیو کندوسن
بیلدیروب جان ابراهیمه زیاده آتش دوشوب شعله سی باشدن اشدی سلطانم
لطف ایله جزئیجه توقف بیوریکز اویمه واروب کله یم دیو استیذان
ایدوب « الاجل اعجل من ذلك » یعنی اجل بوندن اقربدر غفلت
وتوقف زمانی دکل وقت بیداریدر دیمکله ابراهیم ادهم بیدار اولوب

﴿ نظم ﴾

من درین مدت زتو غافل بدم * بلکه خود در علم دین جاهل بدم
هرچه فرمایی بجان فرمان برم * من ز پیش تو یقین ایمان برم
من ترا دانم بمعنی پیشوا * زانکه هستی در معانی مقتدا
یا الهی دور کردانم زخلق * تا روم با اولیادر زیر دلق
کوشهٔ کیرم بایشان درجهان * تاشود حاصل مرا مقصود جان

دیوب فی الحال سلطنت ومملکتندن ال یویوب انصار واعواندن جدا
اولدی ناکاه هاتفدن بر آواز استماع ایلدیکه وقت اجل داخل اولمزدن
اول بیدار اول دیدیلر بوندنصکره نفس ووجودندن کلیت ایله ال یویوب
طالب مطلوب حقیقی اولدی بعده نیشابوره عزیمت ایدوب اول دیارده
بر مشهور غاره داخل اولوب روزوشب حقه توجه ونیازاوزره اولدی
یوم الخمیس اولدقده کوهدن هیزم کسوب ارقه سنه یوکلنوب کفاف
نفس ایچون جمعه کون شهره کلوب فروخت ایدردی و بعد اداء
صلوة الجمعه کرو غار مزبوره واروب کاملاً طقوز ییل وجه مشروح

اوزره مجاهد، ایدوب بعده بادیه یه دوشوب کعبهٔ مکرمه یه واردی وامام محمد الباقر ایله ملاقی اولوب کبار اولیادن اولدی

﴿ بیت ﴾

ترك دنیا کن اکر مرد حقی * که نباشی در دو عالم توشقی

نقل ایدرلر که · ابراهیم ادهم حضرتلری بیورر دیلرکه بز درویشلك طلب ایتدکجه توانکرلك اوکیزی الور غیریلر توانکرلك ایستدکجه درویشلك بولورلر بریسی ابراهیمه بیك درهم کتوردی قبول ایتمیوب شیءٔ حقیر ایله اسممزی دفتر درویشاندن حك ایتمك ایسترسن کبی دیدی ابراهیم ادهمك کفتار کهربارلرندندر که طالب شهوت صادق دکلدر اخلاص حقه صدق نیتدر علامت عارف اولدر که خاطری تفکر وعبرت وکلماتی حقه ثنا ومدحت وعملی طاعت وعبادت ونظری صنع وقدرتده اوله طریق حقه سلوکدن صکره نفسمه جمله دن زیاده کوج کلان کتاب مطالعه سندن مفارقت ایدوب من بعد کتابه نظر ایتمه دیدیلر

﴿ بیت ﴾

روتو چون منصور در دریای محو * چند خوانی پیش مفتی صرف ونحو

اوچ حجاب قلب سالکدن رفع اولمینجه در دولت کشاده اولمز بریسی اولدر که دوجهان دولتنی ویرسه لر شاد اولمیه زیرا موجودات ایله شاد اولان حریصدر پس « الحریص محروم » ایکنجی اولدر که دنیا وآخرتی الندن السه لر افلاسنه غم چکمیه ومحبة الله ایله اولان نشاطی اندوهه مبدل اولمیه پس « المسخوط خبیث » اوچنجی اولدر که مدحت ونواختند هیچ وجهله فریفته اولمیه مدحت ناسه فریفته اولان دون همتدر وقاصر الهمة اولان محجوبدر پس « علو الهمة من الایمان » ایمدی طالب عالی همت کرکدر · اصحابندن بریسنه بیوردیلر که ولایت مرتبه سنه نائل اولیم دیرسك دنیا وآخرتدن برذره یه رغبت ایتمه ومستمراً حقه توجه ایدوب ماسوادن فارغ اول وحلال لقمه تناول ایله والاحقه وصول قیام شب وصیام روز ایله اولماز · نقل اولنورکه معتصم بالله ابراهیم ادهمه سزك

صنعتکرندر دیو سؤال ایدوب دنیایی طالبلرینه وعقبایی راغبلرینه فراغت ایلدك وکندیمز بو جهانده ذکر الله واول جهانده لقاء الله اختیار ایلدك دیو جواب ویردکده تکرار نه صنعت ایله مقیدسز دیو سؤال ایلدی کارکنان ذکر خدانك پیشه یه احتیاجی اولمدیغن بیلزمیسن دیو جواب ویردی . برکون ابراهیم ادهمه سن کیمك بندهسیسن دیو سؤال ایتدیلر فی الحال لرزان اولوب زمینه دوشدی ووجه مبارکی خاك آلود اولوب بعد زمان بو آیت کریمه یی اوقودی « ان کل من فی السموات والارض الا آتی الرحمن عبدا » نیچون اول جواب ویرمدیکز دیدیلر عبدالله دکلم دیمکه قادر دکلم عبد فقیرم دیوسم قورقدمکه بندهلك حقن طلب ایلیه لر دیو بیوردی . ابراهیم ادهم قدس الله سره برکون ارباب فنادن بربلوك عشاقك جمعیتنه واروب صحبتلرینه دخول رجا ایلدی هنوز سنده پادشاهلق رجاسی وار در دیو داخل صحبت ایتمدیلر الهی سیدی ومولای بو قدر ترك وفنا ایله ابراهیمه یول ویرلمینجه بیلمز زغیریلرك احوالی نیجه اوله مدد سندن یا کریم . ابراهیم ادهم دخی امام محمد باقر وزین العابدین وامام حسیندن حضرت علی یه منتسب اولوب ابراهیم ادهمدن شقیق بلخی وحذیفة المرعشی تکمیل طریقت ایدوب شقیقدن . شیخ حاتم اصم . وشیخ احمد خضرویه واندن . ابو بکر وراق . ومحمد الفضل الترمذی واندن . محمد بن علی الحکیم الترمذی قولی یوریوب . خواجه ابو علی الجرجانی . وابو سهل صعلوك . وابو ذرعه اردبیلی . ومحمد زجاجی . وابو النصر قبانی . وابو القاسم نصر آبادی . واسماعیل نصر آبادی . وعبدالرحمن سلمی . وحسین السلقی حکیم ترمدیدن تکمیل طریقت ایدوب طریقهٔ ادهمیه بو اسلوب اوزره متسلسل اولور

﴿ ذکر مناقب ذی النون مصری قدس سره ﴾

پیشوای اهل ملامت . شمع جمع قیامت برهان مرتبهٔ تجرید . سلطان معرفت توحید . حجت الفقر فخری . ذو النون مصری . قدس سره نك اسم شریفلری ثوبان بن ابراهیم . وکنیتلری ابو الفیض ولقبی ذو النون در ملك ملوك ارباب ملامت اولوب اسرار توحیدده وریاضت

ومجاهده‌ده فريد دهر ايدى . اهالئ مصر اول ذات ملك سمانه زنديق اعتقادنده اولوب وبعضيلرى شك وحيرتده قالوب مادامكه حيوتده اولدقجه عموماً اهالئ مصر اكا منكرلر ايدى وفاتنده دكين علو شاننده كسنه اكاه اولمدى عجبدر فى زماننا دخى اولياء اللهك اكثرى طعن وتشنيع وبونك امثالى تهمتدن خلاص اولممشلردر ﴿ ع ﴾ ازلى بويله‌درر بويله زمانك حالى * دولت اول باشه كه اوليايه صورت انكار ايله ظاهر اولميوب سر فرو ايليه

﴿ نظم ﴾

روبسوى حق وبغض دل تراش * تاكه درعقبى بيابى تولقاش
روتو بغض اوليا از دل ببر * ورنه مى افتى تومغبون در سقر
حيف باشد كه تو بى ايمان شوى * همچوشيطان رانده‌ٔ رحمان شوى
اهل فسق آنست كه اوبى اولياست * اسفل دوزخ ورابرك نواست
اى برادز غيرابن ره نيست راه * وررو وى جزاين نيابى توپناه
جمله درويشان حق اين ره روند * بصرى وبسطامى هم دررره شوند
سلسله در سلسله رفتند همه * تو بماندى درپى اين قافله

ذوالنون مصرى حضرتلرى بر كون راكب فلك مشحون اولوب كيدركن كشتى ده اولان جماعتدن برينك بر كوهر ذى قيمتى ضايع اولوب اهل كشتى نك جمله سى ذوالنونه متوجه اولوب البته سن سرقت ايلدك ديو بالاتفاق رنجيده وشان شريفنى تخفيف ايتديلر

﴿ نظم ﴾

هر كه آزار دل دانا كند * در دوعالم خويش را رسوا كند
رومجو آزار دلهابى كناه * ورنه باشى در دوعالم روسياه
جهدكن دلهاى ايشان شادساز * تاشود درهاى جنت برتوباز
هركه يك دل رابيازاردبدان * جمله دلهارا بيازارد عيان

چونكه خلقك تعديسى حددن تجاوز ايليدى ذوالنون حضرتلرى اى داننده‌ٔ غيب وشهادت ديو توجه ونياز ايدوب سرگا نجه ناز واقع اولدقده‌درپادن نجه بيك ماهيلر سر برآورده اولوب ودريا

يوزيني طوتوب هر بری دهاننده بر ركوهر كرانمايه چيقاروب قدم پاك ذی النونه نثار ايتديلر ذوالنون دخی ديدۀ عبرت ديده سندن اشك لعل كون ودمع در مكنون نثار ايدوب وكوهر يكانك بريسن آلوب جوهری ضايع اولان بازركانه وير دی اهل كشتی غرق بحر حيرت ومستغرق دريای خجلت اولوب « العذر مقبول عند كرام الناس » مضمون كويان اولدقلری حالده معذرت ديلديلر پس بو سببدن ذوالنون ديو ملقب اولديلر انلرك كفتار نصيحت شعار لريدر كه بيوررلر . سخت ترين حجب كشی نفسنی كور مكدر . عبداوزرينه غضب اللهك علامتی فقر اصابتندن خوف ايتمكدر كما قال تعالی « الشيطان يعدكم الفقر » علامت محبة الله اخلاق حبيب اللهه متابعتدر ماداملكه خلقله مأنوس اولهسن حقله انس طمع ايلمه ماسوادن فكری منقطع اولميوب قلبی سوزان اولميان محب خدايه كأس محبت صونمازلر هرشيئك عقوبتی واردر عقوبت محبت اولدر كه حقدن غافل اوله سن عارف هرساعت خاشعتردر زيرا هرساعت نزديكتردر معرفت اسرار الهيه يه اطلاعدر زيرا كه عارف پيوستۀ انوار ربانيدر آفتاب نور آفتاب ايله كوريلور *ع* آفتاب آمد دليل آفتاب * وبيوررلر كه زاهدان پادشاهان آخرتدر عارفان پادشاهان زاهداندر . توبه ايكی قسمدر بر قسمی توبۀ انابت وبر قسمی توبۀ استجابتدر توبۀ انابت اولدر كه عبد مولينك عقوبتی خوفندن تائب اوله توبۀ استجابت اولدر كه شرمندۀ حق اولوب تائب اوله هر بر عضوك توبه سی واردر . توبۀ دل ترك شهوته نيتدر . توبۀ چشم محارمدن كوز يومقدر . توبۀ كوش غيبتدن احترازدر . توبۀ پای مناهی يه عزيمت ايتمكدر . توبۀ دهان حرام خوارلقدن دور اولمقدر . توبۀ فرج فواحشه قريب اولمقدر . صادق اولدر كه لسانی حق وصواب نطق ايليه صادق شمشير خدادر شمشيره قرشو كيم طورديكه ايكی شق اولميه حقايق قلوب تعبيۀ نفوسی فراموش ايتمكدر . نفسنه اعلم اولدر كه قسمت ازلی يه راضی اوله صبر ثمرۀ يقيندر . علامت اخلاص اوجدر . اولكيسی جمله اشيادن منقطع اولوب حقه ناظر

اولمقدر . ایکنجیسی جمله کارلردن کسسته اولوب حقه راجع اولمقدر . اوچنجیسی جمیع احوالده حقدن مدد طلب ایلمکدر ❊ ذکر مناقب داود طائی رضی الله عنه وقدس سره وروح روحه ❊ شمع دانش وبینش . روشن چراغ آفرینش . عامل طریقت . عالم حقیقت . مرد خدایی . داود طائی قدس سره سید الاولیا. وسند الاصفیا ایدی . یکرمی ییل متوالیا امام ابوحنیفه رضی الله عنهدن تعلم علم ایدوب فضیل بن عیاض وابراهیم بن ادهم ایله صحبت ایتمشدر . بعده حبیب عجمیدن دولت سرمدیه یه ایرشمشدر

❊ نظم ❊

آن معلم بود وعالم در جهان * همچو خورشیدی که باشد او عیان
آن معلم بود وارث در علوم * حکمت لقمان نموده در نجوم
او تصوف رانکو دانسته بود * در بالماس معانی سفته بود

وسبب سلوکی بو بیت اولمشدر

❊ بیت ❊

ای خدّیك تبدی البلا * وای عینیك اذا سالا

یعنی قنغی رو وابرو وقنغی چشم آهو درکه خاك زمینه ریخته اولیه

❊ بیت ❊

* شو توزلرکیم دونر یوللرده طورمز تند بادیله *
* کیمی قیصر کیمی خسرو کیمی اسکندر وجم در *

وبالجمله بو معنادن داود طائی حضرتلرینه دردبی درمان حاصل اولوب صبر وقراری الدن کیدوب وبو حیرت ایله درسه حاضر اولدی

❊ بیت ❊

* نشان عاشق صادق رخ زرد ست وسوز دل *
* زعشقت سوزدل گرهست روی زرد می باید *

مفهومی اوزره امام ابوحنیفه حضرتلری داودك درونده حیرت وبشره سنده صفرت مشاهده ایدوب حالدن سؤال ایلدی اولدخی ماوقع نه ایسه تقریر ایدوب

﴿ بيت ﴾

لقد شربت شرابا حيوته ابدى * فصار متحدا ذلك الشراب بماهى
ديوب قلبمه دنيادن فراغ كلدى ودروننمده برسوزش ظاهر اولدى
اول دردك دواسنه ظفر بولمدم وبر كتابده معناسن كورمدم واكا
فتوى وير بولمدم ديوب

﴿ نظم ﴾

داود طايى بكردش خود سلام * كفت اى در دين احمد بانظام
خود مرا اى نور عرفان پند ده * خود مرا با اهل دل پيوند ده
ديد كده ابو حنيفه حضرتلرى اى اوغل خلقدن عزلت ايله ديو بيورديلر

﴿ نظم ﴾

تو برخيز اين زمان در را طلب كن * پس آنكه در ولايتها طرب كن

﴿ بيت ﴾

داود طائى از و بشنيد اين * كفت حقا كين چنين بايد چنين
ديو عزلت ايدوب معتكف خانه اولدى برمدتدن صكره امام اعظم
حضرتلرى واروب ياداود حجره ده متوارى اولمق ايش دكلدر ﴿ ع ﴾
جانا بيا كه صحبت جان بى تو هيچ نيست * كلوب بين الائمه اوطورب
انلرك قال وكلمات وسخن ومعلوماتنى استماع ايليه سن لكن صبر ايدوب
هيچ قال وقيل ديميه سن اول وقت مسائلى انلردن اعلى بيلورسن
ديو بيورديلر ﴿ بيت ﴾

ترا كردد معانيها مسلم * شوى درقرب ابراهيم ادهم
داود طائى يه بونكته وكنايه دن مشار اليه نه ايسه معلوم اولوب سنهٔ
كامله نها نيجه عند الائمه اوطوروب قال وقيلدن ساكت اولدى ·
وهرنه بحث اولنديسه صبر ايدوب سائله دخى جواب ويرمدى ·
تمام سنه دنصكره بر بيل صبرم اوتوز سنه يه مقابل اولدى ديو بيورديلر

﴿ بيت ﴾

اكر خامش نشينى تو چو مردان * نباشد خود تراز اسرار نقصان
پس داود طائى نفسنه خطاب ايدوب

﴿ نظم ﴾

برو ای یار بادانا قرین شو * پس آنکه باملائك همنشین شو
اكر دانا بیابی اندرین راه * ترا مظهر كند از حال آكاه
اكر در منزل اوراه یابی * بهر دو كون بی شك جاه یابی

دیو حبیب عجمی نك تراب قدمن سرتاج ودامن شریفنه تشبث ایلدكده خانهٔ قلبی پرتو نور محمدیدن تابان اولوب جمله كتابلرین نهر دجله یه آتوب خلقدن بالكلیه منقطع اولدی وعزلت اختیار قیلدی

﴿ نظم ﴾

علم ومعنی دان واز صورت كذر * تا خلاصی یابی از نار سقر
علم معنی در درونم زد علم * زان سبب برهم زدم لوح وقلم
علم صورت اهل صور ترا نكوست * لیك در معنی بغایت سر نكوست
علم معنی كشت در بازار عشق * یافت او سر رشتهٔ اسرار عشق

نقل اولنور كه داود طائی حضرتلرینه یكرمی بیك دینار میراث انتقال ایدوب یكرمی سنه یه وارنجه قوتنه وخرقه ومالزمه سنه انی صرف ایلدی بعض اهل فنا انك حضورنده طریقت خود ایثاردر نكاه دكلدر دیمشلر . انلر دخی بز بومقداری نكاه ایلدك تا كه فارغ البال اولوب جمله كاردن آسوده حال اوله لم دیو بیوردیلر . حتی برحاله ایرشدیكه نان پارهٔ خشكی آب آلود ایدوب كفاف ایدینورلردی . نقل اولنور كه بركون هارون الرشید امام ابو یوسفله داود طائی زیارتنه كلوب اوقپولرین كشاده بولمدیلر فتح باب ایچون مادر داود دن استشفاع ایتدیلر داوده اعلام ایلدكده اهل دنیا ایله حاجتم یوق دیو قبول ایتمدیلر

﴿ نظم ﴾

ای برادر حال دنیا دار بین * او برون راه كشته زار بین
خود مكن با اهل دنیا دوستی * رو بكوی عارفان كن دوستی
هر كه دنیا دار شد اورا مبین * تا نیندازد ترا او بر زمین
هر كه دنیا دار شد آلوده شد * او بكفكیر جهان پالوده شد
هر كه دنیا دار شد لذت نیافت * او به پیش عارفان همت نیافت

هر که دنیادار شد چون خلق عام * من نکویم خود بروی او سلام
پس هارون الرشید تکرار مسکنت کوستروب انواع نیاز ایله رجا وتمنا ایتمکله مادر داودای فرزند سعادتمند بحق شیر من اجازت ویر کلسونلر دیو شفاعت ایتمکله الها ملکا ومعبودا رعایت حق مادرسنك فرمان وامر کدر • وبنم رضام انك رضاسی در والا انلر ایله هر کزنه کارم وار در دیو اذن ویردی • پس داخل باب اولوب حضورنه کلدکارنده دست هارون داود طائینك مبارك النه طوقنوب یاخلیفه عجب دست نرم در • اکر نار جحیمده احراق اولنمزسه دیوب « فاتقوا النار التی وقودها الناس والحجارة » آیت کریمه‌سی فحواسنجه ظلمدن احتراز وعدالته اهتمام ایچون چوق نصیحت ایدوب بسیار کریه قیلدیلر • وآه وفغان ایله یوز کلرین دلدیلر

﴾ نظم ﴿

چو فاروقش تو باید کار کردن * زشیطان هوا باید بریدن
چو فاروق این زمان کن احتسابی * که تا یابی زکوثر خوش شرابی
بکن عدل ار زمان خواهی دکریار * وکرنه پیش مانبود ترا بار
بکن عدل وکرم با خلق آفاق * که باشی تو میان صالحان طاق
بکن عدل وکرم کر میتوانی * که این ماند بدنیا جاودانی
بکن عدل وکرم کر ملك خواهی * که این باشد نشان پادشاهی
بکن عدل وکرم ورنه خرابی * درون آتش سوزان کبابی

پس هارون بو نصیح وپندی منکوش سمع قبول ایدوب وداع ایتدکده داود طائی یه بر کیسه زر سرخ عرضه قیلوب حلالدر دیو قبولن التماس ایلدی بیور دیلر که احتیاجمز یوقدر خانه‌می بیع ایلدم ومال جلاله وارث اولدم حالا بو آنه دکین آنی نفقه ایدندم وحق سبحانه وتعالیدن رجا ایلدمکه بو مال حلال تمام اولدقده عمرم دخی پایانه ایریشوب غیره محتاج اولمیم امیددر که تیر دعا هدف اجابته واصل اوله • پس امام ابو یوسفله هارون الرشید کیدوب امام ابو یوسف داود طائینك وکیل خرجی اولان درویشدن عزیزك نفقه سنه یومیه

نمقدار خرج کیدر دیو سؤال ایدوب ایکی دنك صرف اولنور دیو جواب و یردی ابو یوسف رحمه الله حساب ایدوب تاروز آخرده محرابده اوطورركن داود طائی بوكون رحمة اللهه واصل اولدی دیو سویلدی واروب وفات ایتمش بولدیلر . امام یوسفه داودك وفاتنی ندن بیلدیکز دیو سؤال ایتدیلر نفقه سنی حساب ایلدم بوكون تمام اولمشدی ومعلوممدر كه انك دعاسی مستجابدر دیوب والده سندن داودك وفاتی حالنی سؤال ایلدیلر . حكایت ایلدیكه لیله نك كلیسنده توجه ونیاز وتسبیح ونمازده قائم اولوب آخرلیلده سر مبارك وجبهۀ متبركه سن سجده یه وضع ایدوب زیاده مكث ایلدی بندخی برایشه مشغول ایدم كوردمكه رفع رأس ایتمدی وقت صلوتدر دیو اخباره واردم كوردمكه روح مطهری عرش اعلایه پرواز ایلمش رحمة الله علیه رحمة واسعة ❋ ذكر مناقب معروف كرخی قدس الله روحه ورضی عنه ❋ همدم نسیم وصال . محرم حریم جلال . مقتدای ارباب طریقت . رهنمای اصحاب حقیقت . عارف اسرار شیخی . حضرت معروف كرخی قدس سره . كنیتلری ابو محفوظ و پدرلرینك اسمی فیروزدر . امام علی ابن موسیٔ رضا حضرتلرینك النده مسلمان اولوب دربانی اولمشدر . سید محبان وقت وخلاصۀ عارفان عهد ایدی . اكر عارف اولمسه معروف اولمزدی . علوم وفنونده وفتوی وتقواده آیت كبری ایدی .

❋ نظم ❋

بود شیخ عارفی پس پارسا * مثل اوشیخی نبوده باصفا
علم معنی اش همه عالم كرفت * بار كاهش خانۀ آدم كرفت
داد اورا معرفت یزدان پاك * غیرحق را كرده اودرزیر خاك
دیداودر علم معنی شرع را * ترك كرده او بمعنی فرع را

معروف كرخینك پدر ومادری ترسا ایدیلر بركون معروفی معلمه كوندردیلر راهب ثالث ثلثة دیو تعلیم ایلدی معروف كرخی حاشابل « هوالله احد » دیدی راهب هرچند كه « ثالث ثلثة » دیدیكجه معروف « هو الله الاحد » دیو موفق من عندالله اولدی

﴿ نظم ﴾
چون در آمد در وجود اونور یافت * اووجود خویش رامستور یافت
بالاخره راهب معروفی ضرب شدید ایدوب معروف دخی

﴿ نظم ﴾
* دو بی شر کست از آن بکذر موحد باش ویکتاشو *
* وجود ماسوی الله را بلا بکذار والاشو *
* نباشد معدن لؤلؤ کار بحر خشك ای دل *
* اکر در دانه میخواهی فرو در قعر دریاشو *

دیو فرار ایلدی نه جانبه کتدیکن بیلمدیلر و پدر ومادری چوق ارایوب بولمدیلر کاشکه بولنسه هرنه دینی اختیار ایدرسه بز دخی قبول ایدردك دیدیلر

﴿ شعر ﴾
* لك الخلق لك الامر لك المنّ لك الاعطا *
* لك الملك لك الاشيا لك العز لك القدره *
* لك التنزيه يا طاهر لك التعظيم يا ظاهر *
* لك التقدير يا قادر لك الحول لك القوه *
* لك الفرد لك المجد لك العرش لك الكرسى *
* لك الصدق لك الوعد لك القهر لك العزه *
* لك الانعام يا منعم لك التوفيق يا محسن *
* لك التفضيل يا مفضل لك الجاه لك الحشمه *
* لك التوحيد يا واحد لك التمجيد يا ماجد *
* لك التحميد يا حامد لك العلم لك الحكمه *

پس معروف واروب امام علی رضا الندہ مسعود بالایمان اولدی برقاچ کوندنصکره پدر ومادرینه واروب دق باب ایلدی کیمدر دیو سؤال ایلدکلرنده معروفم دیو جواب ویردی پدر ومادری درحال شرف اسلام ایله مشرف اولدیلر بعده معروف کرخی داود طائی یه واروب شمع چراغ نور محمدیدن فتیلهٔ قلبنی ایقاد ودرونی پاکنی آباد ایلدی

﴿ نظم ﴾
برون آی ازکرفتاری این چرخ * که تا کردی چو معروفی دران کرخ

زكرخ دل برون آی وتوجان بین * تومعروف حقیق بی مکان بین

• سری سقطی قدس سره روایت ایدرلر که روز عید ده معروفی کوردم که خرمادانه‌لرینی جمع ایدر بونلری نیلرسز دیدم بیوردیلر که اطفال مؤمنینی کوردم لهو وبازیچه ایدرلر لکن ایچلرنده برطفل لهو ایتمیوب کریه وزاری قیلور وبن پدر ومادرسز یتیمم سائر اطفالك ملبوسات جدیده سی واللرنده جوزلری اولوب بازی وخنده ایدرلر بنم دخی یوقدر که انلر ایله ملاعبه قیلم دیو ماتم ایدر حالا دانه چین اولدمکه فروخت ایدوب اول یتیمه جوز الیویرم تاکه اول دخی واروب ملعبه قیلوب شاد اولسون دیدیلر معروفدن بوخبر سمعمه القا اولندقده پس بکا بوکار کافیدر دیو واروب اول یتیمی بولوب جامه پوش ایتدم وجوز الیویردم درحال قلبمده برنور پیدا اولوب خوشحال اولدم

﴿ نظم ﴾

دل بدست آر ومجوآزار دل * زانکه باشد مخزن اسرار دل
خودنکوتر باشد ازصد کعبه دل * ساز دل نیکو ترست ازساز کل
دل بود منزلکه اسرار غیب * کرنمیدانی توخود این نیست عیب

معروف کرخی حضرتلرینك کفتارندندر علامت جوانمردی اوچدر • بریسی وفای بی خلاف • وبریسی بی ستایشی خود • وبریسی عطای بی سؤال در • علامت ولی اوچدر • اندیشه سی حق اوله • وقراری اللهله اوله • وشغلی دائما حقده اوله • عاشق ریاست اولان ابدی فلاح بولمز « آخرما یخرج من رؤس الصدیقین حب الجاه والریاسة »

﴿ شعر ﴾

* کر طالب بقایی اوّل فنا طلب کن *
* واندر فنای مطلق عین بقا طلب کن *
* ای طالب هویت فانی شو ازانیت *
* اینجامبین خود را وانجا خدا طلب کن
* درسلك بی نیازی سلطان کداشدای دل *
* سلطانی وامیری دارد کدا طلب کن *

﴿ ذکر مناقب سری سقطی قدس الله سره ورضی الله عنه ﴾

نفس کشنده · ودل زنده · سالك حضرت ملکوت · شاهد عزت جبروت · نقطهٔ دائرهٔ لاتقطی · سری سقطی · قدس سره العزیز · اصناف علوم وکمالات وانواع رموز واشاراتده اعجوبهٔ دهرایدی · وبغدادده ابتدا اسرار توحیددن سخن پردازلق ایلیان سری سقطی قدس سره ایدی · ومعروف کرخی حضرتلرینك والده سنك برادری ایدی دکانده اوطوروب ودر دکانده بر پرده وضع ایدوب سرا پرده ده دائما توجه ونیاز وقائم نماز ایدی

﴿ نظم ﴾

اوز عرفان خدا آکاه بود * هم باو اسرار حق آکاه بود
سی هزار اسرار حق دانسته بود * از وجود خویش کلی رسته بود
جمله این سرها ز مکتوبات غیب * از درون او بر آمد جیب جیب
اوزخود کم کشته وگلخن شده * درمیان عاشقان گلشن شده

مرویدر که جبل لبناندن بر کمسنه سری سقطی نك زیارتنه کلوب وپرده یی رفع ایدوب سلام ویردکدنصکره کوه لبناندن فلان کمسنه سزه سلام امانت ایلدی دیو ایصال امانت ایتدی سری سقطی رد سلام ایدوب اول پیرك مسکنی کوه اولوب بر سر کار دکلدر · مرد خدا اولدر که بازارده بیع وشرا ایدوب کروحقه مشغول اوله وبر لحظه حقدن غافل اولمیه دیو بیوردیلر

﴿ نظم ﴾

بود مستغرق حق در همه حال * نه پروای بهشت حور وافعال
نه پروای وجود وفکر جانست * نه پروای نشست آشیانست
نه پروای مکان ولامکانش * نه پروای زمین وآسمانش
نه پروای ملائك در بلندی * نه پروای علوم هوشمندی
نه پروای وجود درد وناله * نه پروای شب باران و ژاله
نه پروای محال حال عالم * نه پروای وجود دور آدم
نه پروای وجود هستیٔ او * نه پروای زمین وپستیٔ او

نه پروای هدایت کان بجا شد * نه پروای ولایت کان روا شد
انلرك كفتار درربارلرندندر كه شومیٔ كناهدن عجبا روسیاه اولدممی دیو
بهرروز كرات ایله آینه یه نظرایدرم دیو بیوردیلرمرآت مزبوره نه مقوله
مرآت وزلهٔ مذكوره قنغی زلات اولدیغی آینهٔ مجلاسی اولان عاشقلرك
معلوم شریفلریدر

﴿ بیت ﴾

آینه صاف باید تا یادرو نماید * آینه راجلاده یعنی صفاطلب كن
« حسنات الابرار سیئات المقربین »

﴿ نظم ﴾

من كنهكارم خدایا عفو كن * جمله مكروهات مارا محو كن
من كنهكارم زدست خویشتن * عفو توشد مرهم این جان وتن
من كنهكارم زدست خویش خویش * خودخلاصی ده مراازلطف بیش
من كنهكارم زدست روزكار * یااحد این بنده را بیرون آر
من كنهكارم همه ازكفت خود * عفوكن این كفت من ازلطف خود
من كنهكارم زقید این جهان * یااله ازقید مارا وارهان
من كنهكارم ولی عفوآن تست * جان جمله عارفان كریان تست

• سری سقطی حضرتلری اوتوزییلدر كه برشكرم ایچون استغفار ایدرم
دیو بیوردیلر اول نه كونه شكردر دیو سؤال ایلدیلر بغدادچارشوسنده
احراق واقع اولوب بنم دكانم سالم اولدیغن خبرویردیلر شكر
ایلدم اول ضرری كویا اخوان مسلمینه ارزانی كوردم ودنیا ایچون
حمد ایلدیكمه شرمنده یم استغفارم اكادر دیو بیوردی • دنیانك
جمله سی فضولدر الا بش نسنه دكلدر • مقدار سدرمق نان پاره
• ودفع عطش مقداری آب • وسترعورت ایچون برجامه • وقابل
سكنی برخانه • وشول عمل كه آخرتده نافع اوله • علامت استدراج
نفسك عیوبنی كورممكدر • اقوای قوت اولدر كه نفسكه غالب اوله سن
كندی نفسی تأدیبه عاجز اولان غیرك نفسی تأدیبنه هزار بار
عاجزدر • ترجمان قلب زباندر • وروی آینهٔ قلبدر دلده پنهان
اولان روده پیدا اولور • قلوب اوچ قسمدر برقلب واردر كه

جبل شامخ كبيدر اصلا منزلـندن ايرلمز • و برقلب واردر كه درخت
عظيم كبيدر لكن بادوزان كاه كاه تحريك ايدر • و برقلب دخى
ريشهٔ پر كبيدر ريح هرجانبدن وزان اولسه تقليب وتحريك ايدر
• حسن خلق اولدر كه بى كينه ومكافات رنج كش خلق اولوب سن
كمسنه يى رنجيده ايتميه سن • اقواى خلق اولدر كه غضبك سكا غالب
اولميوب سن خشمكه غالب اوله سن • عبد كامل اولدر كه دينى شهوتنه
غالب اوله • بر كون صبره متعلق كلام افاده بيورركن برعقرب
مبارك اياغنه برقاچ دفعه زخم شديد اوردى نيچون دفع ايتمزسز
ديديلر چونكه گفتارمز صبردندر شرم ايدرم ديو بيورديلر

* ذكر مناقب سيد المشايخ ابو القاسم جنيد بغدادى قدس الله سره
و رضى الله عنه * منبع اسرار • مطلع انوار • قطب زمان • مركز
دوران • سلطان طريقت • جنيد بغدادى قدس سره شيخ مشايخ
جهان وامام ائمهٔ زمان ايدى • كنيتلرى ابو القاسم • ولقبلرى
قواريرى وزجاج وخراز در • پدرلرى آبكينه فروخت اولمغله
قواريرى وزجاج ديرلرايدى • وسيد الطائفه اولمشلر • وشريعت
وطريقت وعشق وحقيقتده نائل غايت اولوب عوام وخواصك مقبولى
اولمشلر ايدى * نظم *

آن ولى عصر سلطان جهان * منبع احسان ونور صادقان
سالها براهل دل همراز بود * و زمقام جان وتن ممتاز بود
نام ابو القاسم كه اسم نيك داشت * او بجان سالكان عرفان نكاشت
او بزرك دين وانسان جهان * درطريق راه خوداسرار دان
شد بزركان واكابر صد هزار * بهر ديدارش بعالم بيقرار
جملهٔ خلقان زفيضش بهره مند * عارفان بودند در زلفش كمند
هست مقصودم ازين كفتن بتو * تابدانى سر اسرارش نكو

جنيد بغدادى قدس سره بيورديلر كه بز تصوفى قيل وقال وبحث
وجدال ايله بولمدق بلكه سهر وكرسنكى ودنيادن
كوتاه دست اولوب محبة اللهدن غيرى هرنه ايسه ترك ايتمكله بولدق

دیدیلر اوتوز ییلدر که حق سبحانه وتعالی جنیدك لسانیله جنیده کلام سویلر او رناده جنید یوق وخلقك دخی آکاهی یوق دیو بیوردیلر

﴿ شعر ﴾

لقد فنیت عن الغیر لاوجود سوای * لان نفی وجودی ثبوته ببقای
انا البقاء ولا البقاء للعدم * فکیف اثبت شیئا بقاء لا ببقای
لواء وجهك نوری ظلاله یتمدّی * بذیلها یتمسك بان تلك لوای
اناسقمت من الجنة امالی منها * شفاك فیه شفء شفای فیه شفای

جنید قدس سره دن صادر اولان کلام بایزید بسطامی حضرتلرندن دخی صدور ایتمشدر . اوتوز ییلدر که حقله تکلم ایدرم خلق بنی کندولریله سویلشر قیاس ایدرلر دیو بیورمشلر معنی بر عبارت مختلف لکن ایکی عبارت بیننده بر دقیقه وار در اهل فنا اولان عشاقك معلوم شریفلریدر فلیتأمل . جنید قدس سره‌نك لباسی اول زمانك علماسی رسمنده ایدی اصحابی برکون اتفاق ایدوب ای سرور طریقت برای اطرادیاران مرقع پوش اولوب موافقت ایتسه کز اولمزمی دیو تکلیف ایتدکلرنده اکر مرقع پوشلغله اولیدی آهندن وآتشدن لباس کیردم لکن هرساعت قلبه ندا کلور که « لیس الاعتبار بالخرقة بل الاعتبار بالحرفة» یعنی اعتبار خرقه‌یه دکلدر بلکه حرفه‌یه در وصورته اعتبار یوق نظر سیرته در دیو بیوردیلر

﴿ نظم ﴾

تومبین صورت بمعنی کن نظر * کرهمی خواهی که یابی کان زر
تومبین صورت که صورت پوستست * در حقیقت صورت ماکوشتست
تومبین صورت که بی معنی شوی * کرزصورت بکذری عیسی شوی
هست معنی شاه وصورت دین تو * زان درین دیشت همه خودبین تو
تومبین صورت که صورت بت بود * وز وجود اوبسی نفرت بود

برکیجه جنید بغدادی بر درویش ایله کیدرکن برکلب عوعوایلدی جنید لبیك لبیك دیدی درویش سلطانم بو نه حالدر دیدی قوت دمدمهٔ کلبی حقك قهرندن کوروب لاجرم لبیك ایله جواب ویردم دیو بیوردیلر انلرك کفتار حقایق آثارلریدر که ابلیس طاعتده مشاهده

بولمدی وآدم زلالنده مشاهده دن منقطع اولمدی انسان سیرت ایله انساندر صورت ایله دکل حقدن غافل اولمق آتشدر اولمقدن بدتردر ﴿ ع ﴾ بی خدا آب حیات آتش بود . اللهی بیلمیان ابدی شاد اولمز . تصوف اولدر که حق تعالی سنی سنلکدن مرده وکندوسی ایله زنده ایلیه معرفت مکرخدادر یعنی هرکیم عرفاننده پندار صاحبی اولورسه ممکوردر . معرفت حقله مشغول اولمقدر . عارف ومعروف حقدر . محبت امانة اللهدر . محبت درست اولدقده شرط ادب ساقط اولور . طریق محبتده جان نثار ایتمینجه محبت خدا عبدی مولایه واصل ایتمز

﴿ بیت ﴾

هر شبنمی درین ره صد بحر آتشینست * دردا که این معما شرح وبیان ندارد

﴿ ذکر مناقب حسین بن منصور الحلاج قدس الله سره وروح الله روحه ﴾ قتیل فی سبیل الله . عاشق بالله . شیر بیشهٔ تحقیق . شاه شجاع صدر صدیق . غرقهٔ دریای مواج . حسین بن منصور الحلاج . کنیتلری ابو المغیث در کندیلری حلاج دکلدر . برکون بر حلاجک دکاننه واردی قدیمی آشناسی اولمغله بر مصلحته کوندردی واروب مصلحتی ادا ایدوب کلدکده یاحسین سنک ایچون برکون ایشمدن قالدم دیدی . حسین منصور انکشتیله اشارت ایدوب پنبه برجانبه ودانه برجانبه آیریلوب بو کرامت خاص وعامک مشهودی اولدقده حلاج دیو ملقب ایتدیلر . حکایاتی عجیبه وواقعاتی غریبه در . کندیلری اصلده بیضاوی پدر بعده دیار واسطده پرورده اولمشدر ابو عبدالله خفیف حسین بن منصور عالم ربانی ایدی دیو بیوررلر ایدی . وشیخ شبلی حضرتلری بن منصور ایله شیٔ واحد ایدک لکن خلق بزی جنونه حمل ایتمکله خلاص اولدق وحسینی عقله نسبت ایتمکله هلاک ایتدیلر دیو بیورمشلر

﴿ نظم ﴾

بیا برکو تو حال عاشقانرا * که چون کردند نثار آن جان جانرا

بیا وصدق خودرا صادقان خوان * توحال منصوری برعاشقان خوان
میا در خانهٔ مستان هشیار * اکرهستی توخود واقف زاسرار
اکرآهی تو ایشان مست کردی * بدور سالکان پابست کردی
ولیکن هر که صالح نیست چون ما * ندارد اومیان اولیا جا
• نقل اولنور که منصور حلاج شب وروزده درتیوز رکعت نماز قیلاردی سز بودرجه‌ده ایکن بونجه رنج اختیاری نندندر دیدیلر دوستان خدایه نه راحت اثر ایدر نه رنج اثر ایدر زیرا حق دوستلری فانی صفتدر دیو بیورمشلر ﴿ بیت ﴾
پیش ماباشد نماز واصلان * پیش ماباشد نیاز صادقان
نقل اولنور که ابتداء ریاضتلرنده ارقه‌لرینه برخرقه کیوب یکرمی ییل کامل چیقارمشلر • نقل ایدرلر که حضور شریفنه برکمسنه کلوب اطرافنی برعقرب طولانور کوردی هلاکنه قصد ایتدکده منصور حلاج رنجیده ایلمه فارغ اول اون ایکی ییلدر که ندیممزدر اطرافمزی طولا نور دیو بیوردیلر ﴿ بیت ﴾
دیکری آنکه بکومنصوررا * تاکند آن روح اوبامن صفا
منصورک کفتار حرقت آثاریدر بیوررلر که • معرفت اشیایی معناده هلاك کورمکدن عبارتدر • خاطر حق اولدرکه برشی اکا معارضه‌یه قادر اولمیه • مرید کندی توبه‌سی سایه سنده در مراد حقك عصمتی سایه سنده در • دنیا ترکی نفسك زهدیدر • آخرت ترکی قلبك زهدیدر • وکندیکی ترك جانك زهدیدر • منصوره صبردن سؤال ایتدیلر صبر اولدر که دست وپایك قطع ایده‌لر ودخی بردار ایده‌لر دیو قبل الوقوع کندی سر کذشتنی کشف ایتدیلر چونکه منصوردن حالات عجیبه وکلمات غریبه صدور ایدوب خلق انك کارنده متحیر اولدیلر زیرا انا الحق دمدمه سیله جهانه زلزله ویروب یامنصور هوالحق دی انا الحق سویله دیدکلرنجه بلی انك غیری نه‌وار در حسین خودکم اولمشدر بحر محیط کم اولمز دیر ایدی • جنید قدس سره یه منصورك سوزلرندن خبر ویروب عجبا بو کلماتك

تأويلی وارميدر ديو سؤال ايتدكلرنده تأويل كونى دكل بلكه كربلاسی كونلريدر حالنه قويكز ديو بيورديلر

﴿ نظم ﴾

ای شده تو درانا الحق نور ذات * ای بداده تو بحلاج اين حيات
ای ربوده هستیٔ منصور را * جام مستی دادهٔ آن نور را
ای تو كرده يك نظردر جسم او * خود انا الحق كفتهٔ براسم او

وبالجمله منكرلردن بيحد وعلمادن دخی برجماعت ومقرلردن بی عد جمع اولوب منصوره هجوم وانواع تشنيع وشتوم ايدوب كفتارينی معتصم باللّه حضورنه ابلاغ وبالاتفاق قتلنه يراغ ايتديلر

﴿ نظم ﴾

جمله اهل سازبا اهل علوم * جمله كردند پيش سلطان خود هجوم
من چه كويم خود بحلاج اين زمان * زانكه كردد اينچنين شيخ زمان
بود اين معنی ميان ما وخلق * بعد ازانی زدانا الحق او زحق
جمله اهل علم خود جمع آمدند * اين معانی رابخود سمع آمدند
جمع ازشيخان دين حاضر بدند * بركمال كفت او ناظر بدند
جمله فتواها بخونش داشتند * خود زخون اوكلستان كاشتند

پس خليفه منصوری زندانده بريل محبوس اولمغه امر ايدوب حبس ايتديلر خلق عالم زيارتنه واروب مشكلاتلرين حل ايتمكدن خالی اولميوب وخلال كلامده كلمات غيرمأوله ايتديكی تكرار معتصمه اعلام اولنمق ايله من بعد بركمسنه وارمسون ديو تنبيه اولنوب بش آی مقداری منصوره كمسنه قريب اولمدی بردفعه ابن عطا وايكی دفعه عبداللّه خفيفی كوندروب ای منصور سوزكدن عذر ديله خلاص اول ديوچوق نصيحت ايلدی سوزی كيم سويلرسه عذری دخی اول ديله سون ديو جواب ويردی

﴿ نظم ﴾

ماانصف ندمانی لوانكراد مانی * فالقهوة من شرطی لاالتوبة من شانی
لوتمزجها بالدم من ادمع اجفانی * يزداد لها صبغ فی احمر القانی

یا یوسف عللنی لولامك اخوانی * کم من علل یشفی من علة اخوانی
اقبلت علی وصلی واحتلت بهجرانی * این القدم الاول این النظر الثانی
ابن عطانك بو کلام سمع جانه طوقوندقده کریه ونالشه آغاز ایدوب بزخود نیجه کره حسین منصور اولمشز در دیو آه ایلدی . حکایت اولنور که منصوری زندانه حبس ایتدکاری کیجه کلوب منصوری زندانده بولمدیلر ایکنجی کیجه کلدیلر نه زندانی ونه منصوری کوردیلر . اوچنجی کیجه کلوب کماکان منصوری زندانده محبوس کوردیلر سؤال ایتدیلر که شب اولده قنده ایدیکز وشب ثانیده زندانه وسزه نه حالت واقع اولدی حالا ایکیکز دخی عالم شهادتده سز بونه حکمتدر دیدیلر اولکی کیجه حضرتده ایدم انکچون نابود اولدم ایکنجی کیجه حضرت بونده ایدی ایکیمز دخی محو اولدق حالا صحو وبشریته رد ایلدیلر تاکه شرع شریفی حفظ ایدوب ایشکزی کوره سز دیو جواب ویردی . نقل اولنور که منصور حلاج زندانده ایکن کیجه ده وکوندزده بیك رکعت نماز قیلاردی سن خود انا الحق دیرسن نمازی کیمك ایچون ادا ایدرسن دیدیلر بزم قدریمزی بنه بز بیلورز دیو جواب ویردی حسین منصور ایله زندانده اوچیوز نفر محبوس وار ایدی حسین منصورا ی محبوسلرسزی حبسدن اطلاق ایده یمی دیدی کندیکی نیچون خلاص ایتمزسن دیدیلر بز الله حبسیز دیوب اشارت ایلدی جمله سنك بندلری اطلاق وزندانك هر کوشه سندن ابواب مکشوفه پیدا اولوب محبوسلر خلاص اولدیلر سز نیچون کتمزسز دیدیلر حقك بکا عتابی واردر بن کتمزم دیو جواب ویردی بو خبر خلیفه یه اعلام اولندقده برفتنۀ عظیمه در واروب انی ضرب شدید ایده سز دیو تنبیه ایلیوب منصوره اوچیوز تازیانه اوردیلر هر تازیانه اورلدقجه «لاتخف یا ابن منصور» دیو زبان فصیح ایله هاتفدن ندا کلوردی . وبالجمله تأخیری ممکن اولمیوب منصوری بالاخره داره کتوردیلر صدهزاربنی آدم جمع اولوب حسین بن منصور اطرافه باقوب حق حق انا الحق دیو فریاد ایدردی اول حالده بر درویش حسین ابن منصوردن عشق ندر دیو سؤال ایلدی بو کون ایله یارین کوررسن

دیو جواب ویردی • فی‌الحقیقه منصوری اول کون بر دار ایتدیلر وایکنجی کون آتشه یاقدیلر • واوچنجی کون رمادین باده ویردیلر عشق بودر دیو اشارت ایلمش

﴿ نظم ﴾

عشق چه بود قبلهٔ سلطان دل * عشق چه بود کعبهٔ سلطان دل
عشق باشد مقصد ومقصود تو * عشق باشد عابدو معبود تو
عشق دارد در جهان دیوانها * عشق کرده خانمان ویرانها
عشق باشد تاج جمله انبیا * عشق باشد صدق جمله اولیا
عشق کفته با محمد را زخود * هم ازو بشنید او آواز خود
عشق کفته آنکه پنهانی بود * عشق کفته آنچه سبحانی بود
عشق کفتا من بتو ایمان دهم * بعد ازانی در معانی جان دهم
عشق کوید اولیا شاکرد من * خواندن درس معانی وردمن
عشق میکوید علی برمن کذشت * زان بکوید مظهر من سر کذشت
چونکه در عشق آمدی منصور بین * همچو موسی نور حق ازطور بین
چونکه درعشق آمدی ازسر کذر * تا بیابی از معانی ام خبر
چونکه درعشق آمدی داری حیات * خود نماید زندکی ات در ممات
چونکه در عشق آمدی همرنك ما * پردهٔ صورت برافکن ازلقا
هرکه اودر عشق باما یار نیست * دیدن او خود مرادر کار نیست

نقل ایدرلر که منصوری داره ایلتدیلر یوزین قبله‌یه طوتوب قدمن نردبانه بصدقده نه حالدر دیو سؤال ایتدیلر معراج عشاق سردار در دیو جواب ویرمش شیخ شبلی منصورك مقابله سنده طوروب « اولم ننهك عن العالمین » آیتنی اوقوردی یا منصور تصوف ندر دیو سؤال ایتدیلر کمترین تصوف بنی کوردیککز حالدر دیو بیوردی یا منصور تصوفك اعلاسی ندر دیدیلر آنی کورمکه سزه یول یوقدر دیو جواب ویردی

﴿ نظم ﴾

توچه دانی حال اهل دردرا * زانکه بی دردی ندیدی مردرا
فهم این درپیش ان نادمشکلست * لیك در معنی محقق حاصلست

خلق عالم منصوره رمی حجاره ایدوب شبلی دخی موافقت ایچون
بر کل اوردی منصور آه ایلدی ای منصور رجم اولند یغکدن آه وناله
ایلمدك بر کلدن آه ایلمکه باعث ندر دیدیلر سنك انداز اولانلر عامیدر
حالدن بیلمزلر معذورلردر اما حالمه واقف اولانك بر کلی داغ
سینه اولدی دیو جواب ویردی

﴿ نظم ﴾

عوام الناس اندر جهل باشند * دل دانا ونا دارا خراشند
عوام الناس خود بیرون زمعنیست * برون از حالت معنی وتقویست
عوام الناس انها نیدکه تقلید * به پیش خویشتن دانند توحید
عوام الناس در ظاهر بمانده * مکر او علم باطن را نخوانده
عوام الناس این عرفان چه دانند * طریق وحالت مستان چه دانند
عوام الناس را دیکر چه کویم * ازواین علم معنی را نجویم

پس منصورك الن بدنندن جدا ایتدیلر دست بر بسته یی بدندن تفریق
آساندر مردان خدا اولدر که تارك عرشدن کلاه همتی چکن دست
صفاتی قطع ایلیه دیو جواب ویردی . پس منصورك قدمن
قطع ایتدیلر تبسم ایلیوب بیوردیلر که بو قدمله زمین جهانی کشت
وکذار ایدردم اما برقدمم دخی واردر که انکله دو عالمی سیر ایدردم
اکا قنا کلمز دیدی . منصورك اللری بدنندن جدا اولدقده قانی وجهنه
سوردی نیچون بویله ایتدك دیدیلر بندن خون فراوان روان اولوب
یوزم زرد اولمشدر سز خوفدن صارارردم قیاس ایدرسز قانمی
یوزمه سوردم که سزك چشمکزه سرخ روی کورینم زیرا مردان
خدانك رخ کلکونی حق یولنده دوکلن قانیدر دیدی یوزکی خون
آلود ایتدکسه ساعدینکی نیچون پرخون ایتدك دیدیلر آبدست
آلدم دیو جواب ویردی بونه مقوله آبدستدر دیدیلر « رکعتان
فی العشق لایصح وضوؤهما الا بالدم » دیو جواب ویردی یعنی عشق
ایچنده ایکی رکعت نماز واردر انك وضوئی قاندن غیریله اولمز دیمکدر
منصورك زمینه چکیده اولان هر قطره خونندن نقش اناالحق

یازیلوردی . پس منصورڭ دیدهٔ نوردیده‌لرین اوید قلرنده خلق عالم کریه وزاری قیلوب قیامتدن برعلامت اولدی دیرلردی و بعض کمسنه‌لر دخی بوحالده ایکن سنك وخسك اوررلردی منصورڭ زبان نغمه زنن قطع ایتمك ایستدکارنده جزئیجه توقف ایدیکز برقاچ کلمات سویلیم دیدی توقف ایتدیلر مبارك یوزین آسمانه برابر ایدوب الهی ومولای بورنج وعذابی که بکا سنك ایچون ایدرلر انلری رحمتکدن محروم ایتمه وبو دولتدن بی نصیب قیلمه الحمد لله که بنم دست وپایم سنك یولکده بریده قیلدیلر سرم دخی بدندن جدا ایدرلر سر دارده سنك مشاهدهٔ جلالك ایدوب جانم صاقنم دیدی پس بوحال وبوجفا ایله صلوة مغربه قریب مبارك باشن بدنندن جدا قیلدیلر سر مبارکی تندن جدا اولدیغی حینده تبسم ایدوب جانن محبوبنه فدا قیلدی خلق عالم جوش وخروشه کلوب منصورڭ هر برعضوندن انا الحق صداسی کلوردی بوفتنه حیاتندن زیاده در دیو ایرته سی کون جمله عضوین جمع ایدوب احراق ایتدیلر خاکسترندن دخی انا الحق آوازه‌سی کلوب کولنی روزکاره ویردیلر وبعضیسن دجله‌یه دوکدیلر

✻ کلشن راز ✻

اناالحق کشف اسرار است مطلق * بجز حق چیست تا کوید اناالحق
همه ذرات عالم همچو منصور * توخواهی مست کیر وخواه مخمور
درین تسبیح وتهلیلند دائم * بدین معنی همی باشند قائم
اکر خواهی که برتو کردد آسان * وان من شئ را یکره فروخوان
چو کردی خویشتن راپنبه کاری * توهم حلاج واراین دم برآری
برآور پنبهٔ پندارت ازکوش * ندای واحد قهار بنیوش
ندا می آید از حق بر دوامت * چرا کشتی تو موقوف قیامت
درآدر وادیٔ ایمن که ناکاه * درختی کویدت انی انا الله
بدان کس را که اندر دل شکی نیست * یقین داند که هستی جز یکی نیست
من وما و تووا و هست یك چیز * که در وحدت نباشد هیچ تمیز
حسین منصور برقاچ کون اول بر درویشه وصیت ایدوب شول وقتکه

بنم خاکسترم دجله یه دوکه لر دجله جوشه کلوب خوف ایدرمکه بغداد غرق آب اوله کرکدرکه اول حینده بنم خرقه می دجله کنارینه ایلته سن تاکه نهر دجله ساکن اولوب بغداد غرقدن خلاص اوله فی الحقیقه اویله اولدی . پس منصورك خاکسترین جمع ایدوب بریره دفن ایتدیلر رحمة الله علیه رحمة واسعة . عجبدرکه بونلرك احوالنده عقول متحیره در ﴿ نظم ﴾

من زمعنی کنج دارم صدهزار * میکنم در روح منصورش نثار
زانکه منصور ازحقیقت کفته بود * درحقیقت خود وراسر رفته بود
می نبودش اختیار از کفت خود * خودنموده در وجودش لطف خود
چونکه منصورم درون جان نشست * زاهد ومفتی روان ازمن بجست
حال ما باقال ابشان جمع نیست * زاهد مارا بمعنی سمع نیست

بعضلری منصورك قتلنه جنید بغدادی فتوی و یرمشدر دیو یازمشلر لکن جنید قدس سره نك فتوی و یردیکی محقق دکلدر زیرا حضرت مولانا قدس سره منصورك حقنده ذوالنون مصری حکایه سنده مثنوی شریفده بو بیتلری یازوب فتوی غیرك اولدیغنه شاهد دوشمشدر ﴿ مثنوی ﴾

چون قلم در دست غداری بود * بیکمان منصور برداری بود
چون سفیهانراست این کار و کیا * لازم آمد یقتلون الانبیا

﴿ عین القضاة همدانی قدس سره ﴾ کشتکان عشق الهیدن بریسی دخی مصباح الاشباح . مفتاح الارواح . مثل نوره کمشکوة فیها مصباح . واصل رحمت صمدانی . عین القضاة همدانی در . کنیتلری ابوالفضائل در . اسملری عبدالله بن محمد بن محمد در عین القضاة لقبلری در . عربی وفارسی مصنفات کثیره سی واردر . زبان فارسیده اون تمهید اوزرینه زبدة الحقایق نام برکتاب لطیف تألیف ایدوب اسرار عشقدن اولقدر حقایق بیان ایتمشدر کباب عشقده انك فوقنده تألیف اولمز . حقا رفیق صادق و کویا کتاب ناطقدر . مطالعه قیلانلر عاشق اولمغه لایقدرز یراعشقدن صادر اولان کلام ذوحیاتدر

پس بهر حال آثاری مشاهددر امام احمد غزالی حضرتلرینك تربیه سیله تحصیل کمال ایتمشلر قدس سرهما . زبدة الحقایقده طقوز نجی تمهیدده مسطوردر که بن و پدرم شهرمزك اعیان وائمه‌سندن بر جماعت ایله مقدم صوفی نام درویشك خانه‌سنده صحبت وسماع ورقص وصفا ایدر دك وابو سعید ترمذی الهیات اوقوردی پدرم گریهٔ بسیار قیلوب امام احمد غزالی‌یی کوردم شومقوله لباس و کسوه ایله کلوب روحانیتی بزم ایله برابر رقص ایدردی دید کده قوالمز اولان ابو سعید ترمذی کوکلمز آرزوی موت ایدر دیوب بن دخی بمیر دیو نطق ایتدیکمده فی الحال زمینه دوشوب بیهوش ومیت اولدی مفتی وقت مجلسمزده حاضر ایدی بو فقیره خطاب ایدوب چونکه اماته یه اظهار قدرت ایلدك مرده یی دخی احیاایله دید کده مرده کیمدر دیدم فقیه محمود در دیدی خدا وندا فقیه محمودی زنده قیل دیو دعا ایلدم فی الحال زنده اولدی . پس بو وقعه صراحة کورلد کده ملك الدولیه مکتوب یازوب عین القضاة دعوای ربوبیت ایلدی دیو اعلام ایدوب بنم قتلمه فتوی و یردیلر سندن دخی فتوی ایسترلرسه قتلمه فتوی و یره سن

﴿ بیت ﴾

رو تو چون منصور بردار فنا * تا ببینی روی حق را بالقا
رو تو چون منصور باحق راز کو * وانکهی با اهل وحدت باز کو
رو تو چون منصور وعاشق کرد ومست * تا تو روشن شود سر الست
رو تو چون منصور خود منصور شو * روز خود بکذر بمعنی نور شو
رو تو چون منصور حق رافاش کو * وانکهی ازسر ومعنیهاش کو
رو تو چون منصور فرد فرد وشو * همچو ماه آسمان شب کرد شو
رو تو چون منصور نور نور شو * یا چو موسیٔ زمان بر طور شو
رو تو چون منصور صفابین درصفا * تا رسی در وادیٔ رب العلا

دیوب پس بهر حال منصوره واقع اولان حال بکا دخی واقع اوله‌جقدر واول وقته منتظر واول حاله آرزومندم ونه کون اوله دیو مشتاقم وتیز جه

اولمدیغنه محزونم دیو انواع شورشلر ایدوب بالاخره جام شهادتی نوش ایلدی بو قطعه عین القضاتکدر

﴿ قطعه ﴾

پر کن قدح باده و جانم بستان * مستم کن وازهر دوجهانم بستان
درهشیاری غمست ودرسود زیان * از دست غم وسود وزیانم بستان

رحمة الله علیه رحمة واسعة کتاب لوایحده مسطوردر که « من قتلته فعلی دیته ومن علی دیته فانا دیته» ﴿ع﴾ کسی سرّش نمی داندزبان در کش زبان در کش *

﴿ رباعیه ﴾

کفتم کرخم بکونهٔ کاه مکن * احوال دلم بکام بد خواه مکن
کفت او که اکررضای من می طلبی * چون من کشمت دم مزن وآه مکن

میدان عشقده کأس محبتدن شراب طهور شهادت نوش ایدنلرك بریسی دخی تخت نشین اقلیم ازادی ﴿ شیخ مجدالدین بغدادی ﴾ قدس سره در انلرك کنیتلری ابوسعید ونام شریفلری مجد الدین در مولدلری بغداددر . محمد خوارزمشاه خلیفهٔ بغداددن برطبیب حاذق طلب ایتمکله مجدالدینك پدری طبابتده جالینوس ثانی واول وقتك فریدی اولمغله خوارزمشاهه کوندروب مقبول پادشاه اولمغله معتبر عالم اولمشیدی . مجدالدین دخی نجم الدین کبرادن بیعت ایدوب انلرك تربیه سیله تحصیل کمال ایلدی صورةً وسیرةً خوب ولطیف ایدی . حکایت اولنور که برکون مجد الدینه سکر غالب اولوب بر بیضهٔ مرغاب ایدك نجم الدین بزی ساحل دریاده بولوب ظل ظلیل بال همتنده آسوده قیلغه ارزانی بیوروب تاکه درون ظلمت بیضهٔ عنصریه دن عالم انوار ملکوته ابراز ایدوب بچهٔ مرغابی اولمغله دریای وحدته غوطه ایلدك نجم ساحلده قالدی دیو کرمیت ایلدی . بو کفتار نجم الدینك معلوملری اولمغله «همچنان باشد و بدر یاشود» دیو نطق ایتدیلر مجدالدین کفتارندن نادم اولوب وسعدالدین حموی یه نیاز ایدوب نجم الدین خوشحال اولدقده بزه

اعلام بیوره سز عذر خواهلق ایده لم دیو منت ایلدی بر کون نجم الدینك مجلسنده سماع اولوب خوشحال اولمغله مجدالدین برهنه اولوب و بر لکنچه یی باشنده طوتدی نجم الدین شهید نظر ایدوب چونکه طریقهٔ درویشانی اجرا ایلدك ایمانك سالمدر لکن بو یولده جان فدا ایتمامکه چاره یوقدر فاما بز دخی سر بریده وشهید اولورز وهم ملك خوارزم سکا خون بها اولمغیچون خراب اولوب اهالیسی طعمهٔ تیغ ایدرلر دیو بیوردیلر ٠ پس مجد الدین نجم الدین کبرانك تراب اقدامنه رومال اولوب فلکنه یوزدن چهره کشا اوله جغن بیلدی و کندو نفسنه خطاب ایدوب

❊ نظم ❊

رو تو بی حکم خدا کاری مکن * کر کنی باری تو بیزاری مکن
رو بدریا وصل کن این قطره را * کر همی دانی علوم نقطه را
رو بلای آسمانی را بخر * تا که یابی از بلای خود ثمر
چون بلا ازوی بو دنیکو بود * خود بلا بی تو همه از تو بود
هر بلا کزوی بیاید خوش بود * بر سر تو خود بلای توش بود
کفت یارب آکهی از کار من * اربدوار نیك این کفتار من
یا اله ایمان خود همراه کن * از بدیها دست من کوتاه کن

دیو نالش وآه ایدرك کتدی ٠ حکایت اولنور که محمد خوارزمشاهك والده سی محبهٔ مشایخ اولمغله مجد الدین بغدادی حضرتلرینك احیانا زیارتنه کلوردی وسلطان محمد خوارزمشاه باده نوش اولمغله مدعیلر کمین فرصتده انتقامه مترقبلر ایکن بر کون خوارزمشاهی زیاده مست مشاهده ایتمکله بر برینه

❊ بیت ❊

توانی کا، فرصت ناتوانیست * مکن انجا توانی ناتوانی

بیتنی انشاد ایدوب ای ملك فلك حشمت سنك والده کی امام ابو حنیفه مذهبی اوزره مجدالدین نکاح وتزوج ایلدی دیو اسناد ایدوب مجدالدین بغدادی یکرمی درت یاشنده شاب وزیاده خوب جمال وملك نژاد

اولمغله محمد خوارزمشاه مدعیلرك كفتار دروغلرین تحقیق وصدقه حمل ایدوب نار غضبی مشتعل اولمغله فی الحال مجدالدینی اخذ ایتدیروب جیحونه آتدیلر

﴿ بیت ﴾

شیخ مجد الدین زاد و بو سعید * عاقبت ازظلم او كشت اوشهید

قبل وقوع الشهاده برایكی كون اول مجدالدین علیه رحمة رب العالمین بو رباعی یی اوقویوب سر انجامندن خبر ویرمشدی

﴿ رباعی ﴾

در بحر محیط غوطه خواهم خوردن * یاغرقه شدن یا كهری آوردن
كار تو مخاطره است خواهم كردن * یاسرخ كنم روی ز تو یا كردن

پس مجدالدینك سر كذشتی نجم الدین كبرایه اعلام اولندقده « انا لله وانا الیه راجعون » آیتنی اوقویوب متغیر الحال اولدی ۰ فرزندم مجدالدین جام شهادتمی نوش ایلدی دیو جبهۀ مباركه سن سجده یه وضع ایدوب

﴿ نظم ﴾

یاالهی پیش تو روشن شده * كین جهان بر من یكی كلخن شده
یا الهی داد من زنهاستان * زانكه هستند جمله اینهامیان
یاالله این جمله راكن سرنكون * زانكه هستند جمله ازدینت برون

دیو مكث مدید دنصكره سربراورده اولوب مجدالدینك خون بهاسیچون سلطان محمدك ملكی الندن كتمك دیلدم اجابت بیورلدی دیو كریه ایتدیلر

﴿ بیت ﴾

قصد اهل الله كردن جرم دان * ازچنین جهلی توداری صد زبان

محمد خوارزمشاهك قضیه معلومی اولیجق خمار خماری باشندن كیدوب كوزی آچلدی وحال نیه منجر اوله جغن بیلدی صد هزار ندامتله دود آهی افلاكه پیوسته اولوب برالتون لكنچه یی زر سرخ ایله پر ایدوب و بیله سنجه شمشیر و كفن آلوب حضور شیخه كلدكده كفنی باشنك اوزرنده طوتوب صف نعالده طوردی وعذر خواهلق ایدوب اكر دیت بیورلورسه ایشته التون واكر قصاص

فرمان اولنورسه ایشتدتیغ وکردنم دید کده شیخ نجم الدین کبری « کان ذلك فی الکتاب مسطورا » آیت کریمه‌سنی اوقویوب

﴿ نظم ﴾

بروظالم که محرومی زعدلش * به بستند بررخ تو باب فضلش
بروظالم که داغت برجبین است * بدوزخ آتشت پس در کمینست
بروظالم که مست خرجاهی * کرفته کشتیٔ عمرت تباهی
بروظالم تو خودرا مسخ کردی * تو تعلیق ولایت فسخ کردی
بروظالم زکوی اولیا تو * که در عالم نداری خود حیا تو
بخود کردی توظالم هرچه کردی * تواز معنای ما بوبی نبردی

پس مجدالدینك خون بهاسی سنك ملکك وباشك ودخی نیجه سنك کبیلرك باشلریدر وبزم باشمز دخی بو یولده فدادر دیو جواب ویردی سلطان محمد بوخبری الوب وجان وخانماننددن ال یویوب کتدی چوق زمان یکچمدین چنکیز خان خروج ایدوب اهل تواریخ قوانجه ملك خوارزمی الوب وسلطان محمد مقتول اولوب نجم الدین کبری دخی اول معرکه ایچنده شهید اولدی ویکرمی درت کره یوزبیك آدم هدف تیر وطعمهٔ شمشیر اولدی دیو مذکوردر چنکیز آتش پرست ایدی لکن من حیث الحکمة الالهیه هرقنده وارديسه غضب الهی اولوب اوغرادیغی یرلده قان طوفانی اولوردی تفصیلن ایستیان کتب تواریخ تتبع ایلسون

﴿ نظم ﴾

کرتوصد اشتر پر از دنیا کنی * وین جهان را تو پراز غوغا کنی
سقف وایوان سازی وسلطان شوی * تاجدار ملك هندستان شوی
ورچواسکندر شوی برتاج وتخت * یاچوافریدون شوی باجر ورخت
یاچو کیکاوس رستم خود بزور * عاقبت کردی بدنیا عورعور
عاقبت راه فنا کیری به پیش * توعدم بینی همه اعضای خویش
اینچنینها بین وفکر خویش کن * زاد راهت مظهر درویش کن

وخمخانهٔ عشق الهیدن شراب طهور محبت ٠ وکأس رحیق
شهادت نوش ایدنلرك بریسی دخی المولی الاعز الداعی الی الخیر
خلاصة الارواح * سر المشکوة والزجاجة والمصباح ﴿ شیخ
متین شمس الدین تبریزی در قدس سره ﴾

﴿ مثنوی ﴾

چون حدیث شیخ شمس الدین رسید * شمس چارم آسمان سر در کشید
واجب آید چونکه آمد نام او * شرح کردن رمزی از انعام او

شیخ شمس الدین ابتدا ابو بکر سله باف تبریزی وشهاب الدین سهروردی وباباکمال خجندی ایله صحبت ایدوب بعده رکن الدین سجاسیدن تکمیل طریقت وتحصیل فنا وفردیت ایتمشدر ورکن الدینك اشارتیله قونیه شهرنه کلوب شکر ریزلر خانده نزول ایدوب ومولانا جلال الدین رومی‌نه صورتده منکردر دیو سؤال ایدوب قلندریلره رعونت وکمال خشونت اوزره اولدیغن خبر المغله کندو بی قلندری الشکل ایدوب مولانانك کذر کاهنده قدوم میمنت لزومنه مترقب اولدی اول زمان حضرت مولانا تدریس علومه مشغول ایدی فضلادن برجماعت ایله سعادتخانه سنه کلورکن شکرریزلر خاننده شمس تبریزی توقف ایتدیکی محله کلدکده

﴿ از دیوان مولانا ﴾

ای ظریف جهان سلام علیك * ان دائی وصحتی بیدیك
داروی درد بنده چیست بکو * قبلة لو رزقت من شفتیك

مضموننجه شمس تبریزی به سلام ویروب روی جلال ایله حضرت مولانانك عنان مرکبن اخذ ایدوب یاامام المسلمین بایزیدمی بیوکدر یوخسه حضرت محمد صلی الله علیه وسلم می بیوکدر دیو سؤال ایلدی حضرت جلال الدین رومی حکایت بیورورلر که اول سؤالك هیبتندن کویا هفت آسمان بر برندن جدا اولوب زمینه دوکلدی قیاس ایلدم ودرونمدن دماغمه برآتش عظیم صعود ایدوب وآتشدن بردود پیدا اولوب پیوستهٔ ساق عرش اولدی پس جواب ویردمکه مصطفی علیه السلام بزرکترین عالمیاندر بایزید کیمدر ٠

﴾ مثنوی ﴿

آن محمد فخر خیر المرسلین * آن محمد نور رب العالمین
آن محمد آیت صنع اله * آن محمد آفتاب عز وجاه
آن محمد مقتدای اهل دید * آن محمد آیت حبل الورید
آن محمد کو حبیب الله بود * درمیان اهل وحدت شاه بود

پس نه معنا درکه مصطفی علیه السلام « ماعرفناك حق معرفتك » بیوردلر وبایزید بسطامی « سبحانی مااعظم شانی وانا سلطان السلاطین » دیو خبر ویرر جواب ویردمکه بایزیدك عطش وحرارتی برجرعه‌دن تسکین بولوب سیرابلکدن دم اوردی اما حضرت فخر عالم صلی الله علیه وسلم تشنکی برتشنکی واستسقای عظیمی اولوب انك سینهٔ مبارکی « الم نشرح لك صدرك » خطابیله «ارض الله واسعة» مفهوم مجیدی اوزره رحب الفضا اولمشیدی لاجرم تشنه لکدن دم اوروب هرنفس زیادت وقربت استدعا ایدردی

﴾ فرید الدین عطار ﴿

سر اسرار خدای اوبود * نور انوار عطایی اوبود
مصطفی ختم رسل شد درجهان * مرتضی ختم ولایت درعیان
ربنا الاعلی که کفته بایزید * آن معانی را زجعفر اوشنید
اولیا باانبیا هرد ویکنند * هردونور ذات حق دان بی شکنند
آن محمد بهترین خلق بود * نه چوتو وابستهٔ این دلق بود

بو کلمات سنیه شمس الدین تبریزینك مسموعی اولدقده برنعرهٔ سهمناك اوروب زمینه دوشدی حضرت مولانا مرکبندن زمینه اینوب شمس تبریزینك سرمبارکن زانوسنه قویوب صحوه کلنجه توقف ایلدی بعده تلامذه سندن برینه اشارت ایدوب الن الوب حضرت مولانانك سعادتخانه سنه ایلتدیلر ﴾ ع ﴿ دست اوبکرفت وبداندرحرم * حضرت مولانا برحوضك کنارنده اوطوروب حضور شریفلرینه برقاچ کتابلر قومشلردی جلال الدین رومی شمش تبریزی حضرتلرینی کوردکده

﴿ ازديوان مولانا ﴾

تعال يامدد العيش والسرور تعال * تعال يافرح الهم فاتح الاقفال
لقاء وجهك فى الهم فالق الاصباح * سقاء جودك فى الفقر منتهى الاقبال
ديو استقبـال ايدوب صدره ايلتدى شمس تبريزى كتابلرى كوروب
بونه مقوله كتابلردر ديو سؤال ايلدى . حضرت مولانا بوكا قيل
وقال ديرلر ديدى . شمس تبريزى اول كتابلرى آلـوب جملهسن
حوضه آتدى . مولانا تأسف تام ايله هى درويش نيـلدك اول
كتابلرده والدمك فوائدندن چوق منافع وارايدى ديو منفعل اولدقده
شمس تبريزى دست افراز اولوب كتابلرينى يك بيك حوضدن طشره
چيقاردى مولانا نظر ايلدى بريسنده رطوبتدن اثر كورميوب بونه
سردر بونه حالتـدر ديو سؤال ايلدى شمس تبريزى بوكا ذوق وحالت
ديرلرسنده بوذوقدن لذت وارميدر ديوب مولانا خوابده ايكن بيدار
اولوب اوچ آى مقدارى ليلا ونهارا خلوت وصوم وصال ايله صحبت
ايتديلر قطعـا طشره چيقميوب وبركمسنه دخى خلوتلرينه كرمكه
قادر اولمدى

﴿ ازديوان مولانا ﴾

* الا يا ساقيا انى لظمآن ومشتـاق *
* ادركأسـا ولاتنكر فان القوم قدذاقوا *
* اذا ماشئت اسرارى ادركأسا من النار *
* فاسكرنى وسائلنى الى ما انت مشتاق *
* اضاء العشق مصباحا فصار الليل اصباحا *
* ومن انواره انشقت على الاحجار احداق *
* نداء العشق ادوايى ومر العشق حلوايى *
* وانى بين عشاق اسوق حيث ماساقوا *
* خذ الدنيـا وخلينا فدنيا العشق تكفينا *
* لنـا فى العشق جنات وبلـدان واسواق *
* وار واح تلا قينا وار واح سـواقينـا *
* وخمر فيه مدرار وكأس العشق رقراق *

بر كون شمس تبريزی مولانادن محبوب التماس ايلدی مولانا واروب كندو حرمن كتور ديلر . بنم خواهر جانمدر بزه جوان رعنا اولسه ديديلر فی الحال ولد مكرملری اولان سلطان ولدی كتورديلر . بو بنم فرزندار جندمدر حالا بر مقدار باده اوليدی ذوق ايدردك ديو بيورديلر . حضرت مولانا ايكی الينه دستی الوب يهوديلر محله سندن خمر الوب

﴿ شعر ﴾

* ای عاشقان ای عاشقان پيمانه راكم كرده ام *
* زان می كه در پيمانها اندر نكنجد خورده ام *
* مستم زخمر من لدن رو محتسب راغمز كن *
* مر محتسب راوترا هم چاشنی آورده ام *

ديو سماع ايدرك حضور شمس الدينه كلدی شمس تبريزی حضرتلری بز مولانانك قوت مطاوعت وقوت مشربلرين امتحان ايلدك موصوف اولنديغندن زياده ايمش ديو بيورديلر

﴿ بيت ﴾

* ياملك المغرب والمشرق * مثلك فی العالم لم يخلق *

امابوكا تقليد ايله انواع فساداته مباشرت ايدوب درويش نامنده اولان بعض مقلد حاشاكه انلرك ذوقندن بر شمه استشمام ايتمش اوله لر . حاشا اولياء الله اومقوله اعمالی مرتكب اوله لر لكن شمس تبريزی مولانا جلال الدينی تجربةً بعض حجبن دفع ايدوب انكله ارشاد ايلمشلرنه انكه شرب خمر ايدوب وسائر فساداته نيت ايليه لكن بعض مقلد مقتضای نفسه تابع اولوب شمس تبريزی بويله ايتمش ديو ميخانه دن چيقمازلر . دنياده وآخرتده اكر شمس تبريزی واكر حضرت مولانا اومقوله لردن بيزارلر در غفلت اولنميه

﴿ مثنوی ﴾

جمله عالم زين سبب كمراه شد * كم كسی زابدال حق آكاه شد

وحق سبحانه وتعالينك ولیلری محل ضرورتده بر حال ايله اومقوله منكرانه قصد ايتسه لر تبديله قادرلردر تقليد ايله تحقيقك بيننده فرق بين السماء والارض كبيدر مولانا بيوررلر كه

﴿ مثنوی ﴾

جام ظاهر خمر ظاهر نیست این * دور دار این را زشیخ عیب بین
جام می مستیٔ شیخست ای فلیو * کاندر واندر نگنجد بول دیو
پر ما لا مال از نور حقست * جام تن بشکست نور مطلقست
نور خورشید ار بیفتد بر حدث * او همان نورست نپذیرد خبث
هر یکی آهو گیا خوردند و آب * زین یکی سرگین شد وزان مشکناب
این خورد گردد پلیدی ز وجدا * وآن خورد گردد همه نور خدا
این خورد زاید همه بخل وحسد * وآن خورد زاید همه نور احد

بعده شمس تبریزی حضرتلری بعض مخالفانك كندویه انكار وسوء قصدین حس ایدوب رومدن حلبه هجرت بیوروب ایام مفارقت متمادی اولمغله حضرت مولانا بر قاچ درویشلر ایله سلطان ولدی كوندروب

﴿ از دیوان مولانا ﴾

ایها النور فی الفؤاد تعال * غایة الجد والمراد تعال
انت تدری حیاتنا بیدیك * لا تضیق علی العباد تعال
فمن الهجر ضجت الارواح * انجز الوعد یا معاد تعال
استر العیب وابذل المعروف * هكذا عادة الجواد تعال

دیو قدوم میمنت لزومنی رجا ایتمكله سلطان ولد حضرتلری حلبه وارد قده مشهور در كه شمس تبریزی بر فرنك بچه ایله علی طریق البحث بازیچهٔ شطرنجده بولوب سلطان ولد حضرتلری شمس حضرتلرینك خاكپای سعادتبخشلرینه رومال قیلوب ﴿ بیت ﴾

بجان پاك توای معدن سخا ووفا * كه صبر نیست مرا بی توای عزیز بیا

دیو كفش نیتلرین جانب رومه دوندردی شمس الدین تبریزی قدس سره دخی ﴿ بیت ﴾

* چو بوی یوسف معنی از گریبان یافت *
* دهان گشاد بخنده كه های یا بشری *

دیو قالدی ترسا بچه شمس تبریزینك علو قدرینه واقف اولوب اول حینده شرف اسلامله مشرف اولوب اولیاء اللهدن اولدی دیو روایت اولنور

مکر که شطرنج اورتاده بر بهـانه ایمش معلوم اولدیکه مردان خدانك برمکروهی ارتکابلری دخی لحکمة ولمصلحة در

﴿ بیت ﴾

لیك هر کمراهرا همره مدان * غافلان خفته را آکاه مدان

پس شمس تبریزی حضرتلری متوجه جانب روم اولوب کویا بر فحوای «مرج البحرین یلتقیـان» بحر فارس ایله بحرروم بر یره قاوشـدی ٭ حـکایت اولنورکه ٭ حضرت مولانانك عـلاء الدین محمـد نام بر فرزندی وارایدی ٭ شمس تبریزی ابتدا قونیه یی تشریف بیورد قلرنده علاء الدین محمد سفرده بولنوب قونیه ده دکل ایدی بعـده سفردن عودت اولنوب قونیه یه کلدکده برقلندرئی بی مذهب کلوب پدرلك مولانایی اضلال ایدوب مادر وبرادرکله مطعن خلق اولوب چوق نام کشیده لك ایلـدی دیو بعض اهل فسـاد افساد ونائرهٔ غضبن ایقاد ایتمکلـه قتلنـه نیت ایدوب بر کیجه شمس تبریزی حضرت مولانا ایله حقایق صحبت ایدر کن علاء الدین محمد یدی نفر اشقیـای پرشقـاق بی مذاق ایله اتفاق ایدوب وقپودن طشره طوروب شمس تبریزی یه کل دیو اشارت ایلدی شمس تبریزی دخی

﴿ شعر ﴾

* الایاصاح لاتعجل بقتلی قددنا المقتل *
* ترفق ساعة واسئل وصل من باد بالهجران *
* وماذنبی سوائی عدیم الصبر فی فنی *
* فلا تعرض بذاعنی وخـذ بالعفو والغفران *

دیو فی الحال قالقوب یامولانا بزقتله دعوت اولندق دیدکده حضرت مولانا سر مبـارکنی نیجه زمان جیب مراقبـه یه کشیده قیلوب «الاله الخلق والامر تبارك الله رب العالمین» آیت کریمه سنی اوقودی شمس تبریزی طشره چیقدیغی کبی اول نا کسلر هر بری النـده تیغ وخنجرلرله کمینکاهدن صچرایوب شمس تبریزی حضرتلرینـه جام شهادت صوندیلر ٭ شمس تبریزی الله دیو بر نعره اوردی که یدیسی

دخی بیهوش اولدیلر حضرت مولانا اوغلی علاء الدین محمدی « انه لیس من اهلك » داغیله مرتسم ایلدی چونکه طشره چیقدیلر برقاچ قطره خوندن غیری نسنه کورمدیلر الی الآن اول سلطان معنادن برنشان پیدا دکلدر ﴿ ازدیوان مولانا ﴾

نحن الی سیدنا راجعون * طیبة النفس به طائعون
سیدنا یصبح بیتاعنا * انفسنا نحن له بایعون
سوف نلاقیه بمیعاده * تحسب انا ابدا ضایعون

پس اول قاتلان مغبونان آرزمانك ایچنده هر بری بر بلایه مبتلا اولوب هلاك اولدیلر . وعلاءالدین محمدده دخی برعلت عجیبه ظاهر اولوب اکا دخی مرارت موت اذاقه اولندی حضرت مولانا جنازه‌سنه حاضر اولمدی . وبعضلر دیرلر که شمس تبریزی بهاء ولدك جنبنده مدفوندر . اما اصح روایت اولدر که سلطان ولد قدس سره رؤیاسنده شمس تبریزینك بدن مبارکن برچاهده کوروب ایرته‌سی کون اول محله واروب عینی ایله اول چاهده بولوب امیر بدرالدینك مدرسه سنده دفن ایتدیلر رحمة الله علیه رحمة واسعة حالا قونیه ده اولدخی بشقه زیارت اولنور . اما فقراء مولویه‌دن بعض اخوان شمس تبریزی حضرتلری مولانایی ارشاده کلیوب بلکه کندوسی اکا مرید اولمغه کلوب حتی جلال الدین رومینك ابتدا خلیفه‌سی اولدر دیو تحقیق ایدرلر سلمنا خلافتن بزدخی تصدیق ایده لم نهایت مرتبه حضرت شمس اول زمانده موجود اولان غوث اعظمك اشارتیله حضرت مولانایی ارشاد ایدوب بعده مولانانك علوشان ومرتبهٔ دنو ی شمسه غالب اولدقده حضرت مولانایه ارادت کتورمش اولسونلر . شمس تبریزی ابتداء حالده مولانایه رهبر اولمشدر والا شمس مولانادن بیعت وارادته کلمش ایکن مولانایی تجربه وامتحان حد طریقتدن خارجدر زیرا ادنی اعلایی تجربه جائز دکلدر . ومثنویده بو ایکی بیت خود بو معنادن خبرویروب حل اشکال ایتمشدر اذعان پاك صاحبلری اشکال ایتمزلر

﴿ مثنوی ﴾

شیخ راکه پیشوا ورهبراست * کرمریدی امتحان کرد اوخراست
امتحانش کر کنی درراه دین * هم تو کردی ممتحن ای بی یقین

ومثنوی شریفك جلد ثانیسنده قطب زمانی وصف ایدوب عقبنده بو ابیات شریفه یی ایراد ایتمشلردر

﴿ مثنوی ﴾

او چونوراست وخرد جبریل اوست * وان ولی کم از وقندیل اوست
وانکه زین قندیل کم مشکات ماست * نور اودرمرتبه ترتیبهاست

یعنی واحد الزمان اولان غوث نور کبیدر وعقل انك جبریلی در ومرتبه ده قطبدن ادنی اولان ولی استفاضه ده اکا قندیل کبیدر واول ولی که بو مرتبه دن دون اوله بزم مشکاتمزدر . پس بو ابیات شریفه ده اولان ترتیبدن مشکاتله شمس تبریزی یه اشارت قابلدر و بعکسه قندیل ایله کندیلر ومشکات ایله شمس مراد اولنوب کندیلرك رتبه سی شمس تبریزی یه غالب اولدیغن بیاندر فلیتأمل . طریق عشق ومحبتده باش وجان اوینادوب وجود وهمیسندن منسلخ اولمغله پیرومنصور اولان عشاقك بریسی دخی ﴿ سید عماد الدین نسیمی در ﴾ عشق بازغریب وطرح انداز کارعجیب ایدی . سلطان حسین بیقرا . عشق وسوزش وشوق وشورش ایله پرورش یافته اولان اولیاء اللهك مناقب سنیه لرین سلك تحریره منتظم قیلوب اول کتابك نامنی مجالس العشاق تسمیه ایتمکله بو حقیرنا چیز دخی اول روضات حب الهیده خرام ایلیان عشاقك مجالسندن لاجل الاهدا برورد رعنا درمیان ایدوب دماغ اهل مذاقی معطر ایتمك ایچون سید نسیمینك دخی سر کذشتی بیاننه شروع ایلدك

﴿ بیت ﴾

روتوچون منصور بردار نعم * تاشوی تو جود مطلق در کرم

سید عماد الدین نسیمینك علوم وفنونده مهارت کلیه سی اولوب انك دروندن بیرونه متقاطر غیث انفاسی طوفان مشابه سنده اولمغله دریای

دلی تلاطمندن کلمات عجیبه وعبارات غریبه جوش وخروشه کلوب اصداف حروف کفتاری درر وجواهر اسرار کناره آتمشیدی • ولایق کوش سروران حقیقت اولان زواهر بواهری پیش افتادهٔ انظار ظاهر بینسان اولدقده قدر کفتار درر بارنی فهم وادراك ایده میوب مظهر اسم رقیب اولانلر « افشاء سر الربوبیة کفر » مضمونیله سیدی مؤاخذه ایتمشلر ایدی

❊ نظم ❊

اینچنین معنی زایشان سرزده * حلقه اش منصور بین تودر زده

سید عمادالدین نسیمی حلبده ساکن اولوب احوالنی منکرلر بیحد و بیشمار اولمغله اکا الحاد وزندقه اسناد اولنوب برامردك عشقبازلغیله متهم ایدوب وشطحیاتی ایچون مابینده نیچه اسئوله واجوبه واقع اولمش ایدی • لکن کندوسی حبرمدقق ومتبحر ومحقق اولمغله هر کلامنی احسن وجهله توجیه وتأویل ایدوب کریبانی تطرق دست قهراعدادن آسوده ایدی اتفاقا من حیث الحکمة الالهیه برحسن الوجه وخوب نفس امرد سید عماد الدین ابیاتندن خاطر نشانی اولان برقاچ ابیاتنی آواز خوب ایله زمزمه ایدوب

❊ شعر ❊

* من کنج لامکانم اندر مکان نکنجم *
* برتر ز جسم جانم در جسم وجان نکنجم *
* من قرص آفتابم من چرخ آسیابم *
* من کاسهٔ سپهرم درهیچ خوان نکنجم *
* من منطق فصیحم من همدم مسیحم *
* من ترجمان وحیم در ترجمان نکنجم *

وبوکا مانند بعض اشعارینی انشاد ابتدکده استماع ایلیان جماعت اول جوانی مؤاخذه ایدوب • بوشعر کیمکدر دیدیلر • بغدردیو کندویه اسناد ایدوب قتلنه حکم اولنمغله • داره کوتوررلرکن سید عماد الدین نسیمی کلوب

﴿ شعر ﴾

* منم آن شکر حدیثی که بنطق چون درآیم *
* رخ و زلف ماه رویان سخنست و ترجمانم *
* منم آن زدیده غایب که همیشه در حضورم *
* منم آن وجود ظاهر که زدیده ها نهانم *

اول شعر بخدر لکن امرد کندویه اسناد ایلدی دیو بیان ایلدکده امرد مزبوری آزاد ایدوب سید نسیمی بی کنده پوست ایتدیلر دریسی یوزلورکن خون فراوان روان اولوب بشره سنده صفرت مشاهده ایتدکلرنده رنك و رویك نیچون زرد اولدی دیو سؤال ایتدیلر مطلع انوار عشقدن طلوع ایلمش برمهر سپهر عشق ومهرم وقت غروبده خورشید رخشان زرد اولور دیو جواب ویردی

﴿ شعر ﴾

* برجفا کش عاشقم ای یار سندن دونمزم *
* خنجر ایله یورکیمی یارسندن دونمزم *
* کرزکریا تك بنی باشدن اباغه یارسه لر *
* باشمه قوی اره ای نجار سندن دونمزم *
* کر بنی یاندرسه لر طبراغمی صاورسه لر *
* کولم اوتدن چاغرر ستار سندن دونمزم *

﴿ شعر دیکر ﴾

* جعلنار بکم شامه یازلدی بونده برنامه *
* که مشهور اولدی اسرارم جهانده خاصه عامه *
* یغلدی شیخ وزاهدلر که یعنی صویه لرمنی *
* مرادم بوایدی حقدن ایرشدم بن بوکون کامه *
* یغلدی قاضی ومفتی که یعنی یازه لر فتوی *
* طوتشدی اود ایله دفتر بولاشدی قانله خامه *
* کل ای بادصبا تیزرك الن اوب بندن اول یارك *
* بنم احوالیمی سویله نه حاجتدر دخی نامه *

* كه بر در صورت ومعنی سنك ذاتكده ای عارف *
* چیقردك جامهٔ تقوی یكیدن كیدك اوش جامه *
* یقین بیل روز محشرده طوتارم دامنك محكم *
* دیم ای بی وفا دلبر بتور مدك بنی كامه *
* جهانه طولدی آوازه بشرق وغرب وبحر وبر *
* كه صو یدیلر نسیمی بی داغلدی جمله اخطامه *

وسید نسیمی ایله عداوت تامه سی اولان بر كمسنه بونك دم فاسدی هر كیمك عضونه بولشورسه اول عضو قطع اولنمایнجه پاك اولمز دیو تأكید ایلمش ایكن حكمت الهیه ایله نسیمی دن برقطره خون اول كمسنه نك انكشتنه اصابت ایدوب ستر ایده یم دیدكجه كفندن وخلال اصابعندن طشره ظاهر اولمغله غسل ایله دخی قابل تطهیر دز دیوب اول حالده سید عماد الدین نسیمی بو شعری ٠ سلك نظمه كشیده قیلدی ﴿ شعر ﴾

* جانمه سندن نه كیم كلسه جكرلر اغریمز *
* حق بیلور برنوش ایچون بیك نیش اوررلر اغریمز *
* آشنا لقدنمدر یاحق سومكدنمیدر *
* جسممی سرتا قدم بیك كز یاریلر اغریمز *
* حق شرابنی ایچه نك یوركی سندان اولور *
* بیك چكیج سندانه اورسك دكمه سندن اغریمز *
* شیشه می بن طاشه چالدم حق اظهار ایلدم *
* اندن احول اغریدی عارف بصرلر اغریمز *
* دكمه نامردك قچان میدانی بندن یخشی در *
* ار بیلور میدان قدرین ارقدرلر اغریمز *
* زاهدك بر پرمغن كسسك دونر حقدن قچار *
* كور بو كرچك عاشقی سر یا صویارلر اغریمز *

حسین بن منصور الحلاج مقدم الجیش كشتكان عشق الهی اولوب میدان محبتده سنك نشان آزمایش نصب ایتمكله انك قدمنه كلن عشاق دخی

﴿ بيت ﴾

* نيجه باشلر طوپ اولمشلر بو ميدان محبتده *
* اوروب چوكان زلفيله چلر ديوان عشقنده *

ديوب تيرانداز جان ونبرد آزماى فضاى لامكان اولوب جانكاه محبتده چوكان عشقده سرلرين كوى غلطان ايتمكله ﴿ ع ﴾ حق عشقنه قربان اولوب وصل آبنه عطشان كيدر * قدس الله اسرارهم وطيب الله ارواحهم ﴿ مثنوى ﴾

سوزش عاشق ترا نيكو بود * آب چشم اوترا در جو بود
آتشى كرنيست من پروانه وار * اندر آن آتش درآيم بيقرار
زرخالص راچه باك ازسوختن * حال آن باشد در آن افروختن
خودتو بودى دردل منصورنور * زان ازو آمد انا الحق درظهور
غيرتو خودنيست درعالم كسى * اين شده برمن معين خودبسى

اما اى طالب مستمع هردعواى عشق ايليان دعواسنده صادقدر قياس ايتميه سن كرچك عاشقلر بين الكواكب عقد پروين جمع كبى نادر الوجود اولورلر بونلرك حركات وسكناتى مقتضاى عشقله در اكر هر تقليد ايليان تحقيقه ايريشيدى دنياده منصور ونسيمى دن كچلمزدى ﴿ مثنوى ﴾

بود انا الحق درلب منصور نور * بود انا الله درلب فرعون زور
شد عصا اندر كف موسى كوا * شد عصا اندر كف ساحرهبا

پس ايمدى بوذوق وحالتدر حالته خود تقليد بدعت و بى منفعتدر مجرد لسانلرين مقالات ارباب حاله تقليد ايدن ضال ومضل اولورلر مكركيم حق سبحانه وتعالى كمال لطفندن اول ذوقى اعطا واذاقه ايليه . ايمدى تقليددن احتراز ايدوب ارباب تحقيقك دامنه تشبث قيل ﴿ مثنوى ﴾

كرهزاران سال تواين ره روى * بى دليل و راهبر كمره شوى

زيرا محققلرك دامن عصمتلرى كرد معصيتدن پاكدر مقلدلر ايسه درياى معصيته غرق وسراپا چرك ناكدر

﴿ مثنوی ﴾

طیبات آید بسوی طیبین * للخبیثین الخبیثا تست هین

حضرت مولانا قدس الله سره مثنوی شریفنده بر روستایی برخواجه یی شهردن انواع تضرع ولاف ایله قریه سنه دعوت وفریفته ایدوب خواجهٔ شهر دخی اهل وعیالیله اعتمادا علیه واردقده کویلو خواجه یی بیلمزلنوب باشلرینه انواع نکاید کتوروب بعده حیله سی ظاهر اولدقده شراب عشقدن بیهوشلق دعواسن ایلدیکن حکایت بیورردلر

﴿ مثنوی ﴾

لاف درویشی زدی و بیخودی * های هوی مستیان ایزدی
که زمین را من ندانم زاسمان * امتحانت کرد غیرت امتحان
صد هزاران امتحانست ای پدر * هر که کویدمن شدم سرهنك در
کرنداند عامه اورا زامتحان * مختکان یار جویندش نشان
کرنبودی امتحان هر بدی * هر مخنث دروغا رستم شدی
مست حق هشیار چون شداز دبور * مست حق ناید بخود از نفخ صور
بادهٔ حق راست باشد بی دروغ * دوغ خوردی دوغ خوردی دوغ دوغ
ساختی خود را جنید وبایزید * رو که نشناسم تبر را از کلید
بدرکی ومبتلی وحرص وآز * چون کنی پنهان شدای مکرساز
خویش رامنصور حلاجی کنی * آتش بر پنبهٔ یاران زنی
خویش را ازرهروان کمترشمر * توحریف رهزنانی که مخور
باز پر از شید سوی عقل تاز * کی پرد بر آسمان پرمجاز
خویشتن را عاشق حق ساختی * عشق بادیو سیاهی باختی
عاشق ومعشوقرا در رستخیز * در بدو بندند و پیش آرند تیز
این نمی بینی که قرب اولیا * صد کرامت دار دو کار وکیا
ای بخورده ازخیال جام هیچ * همچو مستان حقایق بر مپیچ
آنچنان مستی مباش ای بیخرد * که بعقل آیی پشیمانی خورد
بلکه ازآن مستان چون می میخورند * عقلهای خسته حسرت میبرند

پس ای طالب طریق هدایت اکر تحقیقه رسیده اولمق ایسترسـك شریعت محمدیه وسنت سنیهٔ احمدیه‌یه تشبث وزهد وعبادته تقلید قیل زیرا تحقیقه ایرنلر انکله واصل اولورلر کما قال تبارك وتعالی « واعبد ربك حتی یأتیك الیقین » یعنی ربکه عبادت ایله حتی جان حلقومه کلوب محتضر اولنجیه دکین . ایمدی لازم اولان عبادات خالصه واعمال صالحه ایله اولا تزیین بیرون ایدوب بعده تصفیهٔ درون ایلیه‌سن طریق مبین شرع متیندر محکم طوتوب مفارقت ایتمیه‌سن حق سبحانه وتعالی سنی اهل تحقیقه سوق ایدوب بعد الملاقاة سن دخی تحقیقه ایرشدکده اختیار الکدن کیدوب عشق الهی نیجه دیلرسه وجودك ملکتنده حکم ایدر « اللهم یسرلنا ذلك التحقیق بفضلك یاودود » اما عبادتده دخی نیتك خالص کرکدر زیرا خالص النیه اولمیوب قلبکده مزخرفات دنیویه وافکار ردیه‌دن صدهزار تلویثات اولوب ویاخود عبادت وطاعتدن مرادك خلقه ارائت اولورسه « ولایشرك بعبادة ربه احدا » آیت کریمه‌سنده اولان نهیدن اجتناب ایتمش اولورسن پس بو وجهله قیلدیغك نمازدن مقدار ذره کندیکه نفع اولمز

❋ مثنوی ❋

درحدیث آمد که تسبیح ازریا * همچو سبزهٔ کلخن دان ای کیا

امازنهار کچ فهم اولمیوب بنم خلوص قلبم یوقدر دیو تسویلات نفسانیه ایله عبادتدن منقطع اولمه لکن تزکیهٔ باطنه کوشش ایدوب عبادتده حقدن غیری مرادك اولمامغه حقدن توفیق وعنایت طلب ایله زیرا حق سبحانه وتعالی کلام مجیدنده « اقم الصلوة لذکری » دیو امر ایتمشدر ظاهر امر وجوب ایچوندر امر ایسه مقید بالذکر اولوب غفلت خود ذکرك ضدیدر « ولاتکن من الغافلین » آیت کریمه‌سنده اولان نهیك دخی ظاهری تحریمیدر . پس جمیع حالده غفلت اوزره اولان کمسنه صلوتده ذکر حق ایله نوجهله قائم اولور « لاتقربوا الصلوة وانتم سکاری حتی تعلموا ماتقولون » آیت کریمه سنك سبب نزولی کرچه سکاری

اولدقلری حالده صلوته قریب اولان طائفه یی نهیدر لکن نیجه کمسنه واردر که ظاهرا مسکراتدن برشیئی شرب ایتمامش ایکن حب دنیادن اولقدر بنك غفلت وخمر نخوت نوش ایتمشدر که نه قراءت ایتدیکن بیلور ونه قیلدیغن بیلور سؤال ایدسه لر تارك صلوة دکلم دیو غرورلنور صلوة خودرب العزته تواضع وتمسکندر کما قال علیه السلام « انما الصلوة تمسکن وتواضع » کلمهٔ انما والف ولام ایله حصر وتحقیق بیورمشلر ودخی « ان الصلوة تنهی عن الفحشاء والمنکر » آیت کریمه سی موجبنجه « من لم ینه صلوته عن الفحشاء والمنکر لم یزده من الله الابعدا » دیو بیوروب صلوة غافل ایسه فحشادن منع ایتمدیکنه اشارت ایدوب وحدیث شریف دخی بیوررلر که « کم من قائم حظه من صلوته التعب والنصب » پس بونکله مراد بیوریلان صلوة غافلدر وکما قال علیه السلام « لیس علی العبد من صلوته الا ما عقل منها » ایمدی غفلت ایله اولان کلام مناجات اولمز مصلی خود صلوتنده رب العزته مناجات ایدر صوم وزکوة وحج وجمیع عبادات دخی بویله در ۰ پس ایمدی ظاهر حالده دخی وجه مشروح اوزره خالص النیه اولمق کرکسن که ارباب تحقیقدن اولمغه لیاقت حاصل ایلیه سن

✻ لابی سعید ابی الخیر ✻

تاروی ترادیدم ای شمع طراز * نه کار کنم نه روزه دارم نه نماز
چون باتو شوم مجاز من جمله نیاز * چون بی تو بدم نماز من جمله پیاز

« قال ابو طالب المکی حدثت ان المؤمن اذا توضأ للصلوة تباعدت عنه الشیاطین فی اقطار الارض خوفا منه لانه یتأهب للدخول علی الملك واذا کبر حجب عنه ابلیس وضرب بینه وبینه سرادق لا ینظر الیه وواجهه الجبار بوجهه فاذا قال الله اکبر اطلع الملك فی قلبه فاذا لیس فی قلبه اکبر من الله فیقول الملك صدقت الله فی قلبك کما تقول قال فتیشعشع من قلبه نور یلحق بملکوت العرش فیکشف له بذلك ملکوت السموات ویکتب له حشو ذلك النور حسنات قال وان الغافل الجاهل اذا قام الی الوضوء احتوشته الشیاطین کما یحتوش الذباب علی نقطة العسل واذا کبر اطلع

الملك فی قلبه فاذا كل شئ فی قلبه اكبر من الله عنده فيقول كذبت ليس فی قلبك كما تقول قال فيثور من قلبه دخان يلحق بعنان السماء فيكون حجابا لقلبه عن الملكوت فيرد ذلك الحجاب صلوته وتلتقم الشياطين قلبه ولا تزال تنفخ فيه وتنفث وتوسوس وتزين له حتى ينصرف من صلوته لا يعقل ما كان فيه» ابن عطاء الله اسكندرانينك حكمی شرحنده ذكر اولنان حديث شريف ثبت اولنمشدر

﴿ نظم ﴾

كل ايمدی سندنخی اكله نمازك * كه مقبول اوله انده هر نیازك
طيشن قبله يه دوندرمك مسلمان * دكل اول قاپو يه اركان ايمان
ايچی قيلمايجق انك نمازی * نچان ايشيديلور دلده نيازی
همان ظاهر عبادت شرع ايشندن * خراجن كوتورر قوللك باشندن
توجه اولمينجه قولده كامل * شريعت اهلی طوتمز انی قابل
اكر جسمك نمازين قيلدك ايسه * انك اركان وشرطن بيلدك ايسه
نمازين اوكرن اول روح روانك * كه كوز كوسيدر اول شاه جهانك
ندر شرطی ندر ركنی بيل ايمدی * انك ايله اكا قوللق قيل ايمدی
صلوة جان اوكيم كوترولـه شاهد * جمالی جانكه اوله مشاهد
كوره سن جان كوزيله اول جمالی * بو يه وارلغنی جانك وصالی
بيله سن جان كوزی هم نورحقدر * جمال پرتوندن برور قدر
انك ايله كورن اولدر جمالی * بو يولده بيلن اولدر قال وحالی
سنك كوكلك مصيقل دوشديكندن * او نور ايدی چو عكسی دوشدی سندن
او كوردی ليكن انی سنی صاندك * او نورك شوقنك اودينه ياندك
بو منزلده هنوز فانی دكلسن * كوكللر دردی درمانی دكلسن
چو جان اولدی جمالينه مصلی * جمالی جانكه قيلدی تجلی
پس اندن ايسته نور اركانی انك * كه هر ركنی طوبا سرين خدانك
كوره سن سر تسر احكام شرعی * نيجه اولمشدر نمازك اصل وفرعی
كه فرعنده يوريسك حكم شرعك * صلوة اصلينه ايلتورسنی فرعك
كوررسن آنو كيله اول يوزی سن * بيلورسن پرتو ايمش نور حقدن

پس اول اصلی قویوب فرعه اویانلر * اولار در آز و بن یولده قلانلر
پس آنی طوتکه یولده قالمیاسن * وصالینه دوکونی المیه سن
اتا سن اردیکه ایکی جهانی * کورینه جانکه سر نهانی
که سنلکک یوما نیجه اوز کدن * فنا بولما یسرسن کندوزکدن
اکر وارلق ایله کلسک سن ای جان * وصالی قانی سن یاقانی جانان
اومنزلده بو الهامی بولانلر * اولار در کندوسن یاوی قیلانلر
وجودی دفترینی غرق ایدنلر * انك ایله اکا انسز کیدنلر
که محو اوله اوزندن کلی کثرت * قبول ایده انی دریای وحدت
یویه اول آریده نام ونشانی * یونه اندن کوتوره آد و صانی
بیلان آدینی انك بوله مقصود * بیله نه و یردیکن اول قوله معبود
حقك لطفن بوله کیم بولسه آنی * یتوره کیمکه یاوی قیلسه انی
اوقونه وارلغندن سر شاهی * اوله اول دفتر حکم الهی
نیجه کیم حق رسوله قلدی بو یرق * که حکممدن آنی کورمیم آیرق
طوتن الکده بنم قدر تمدر * اولان دیلکده بنم حکمتدر
کل ای عاشق بو یولده فانی اول سن * بو دریا موجنك عمانی اول سن
که سنك موجك اوله کوهرافشان * بوله اندن نیچه‌لردرده درمان
اودریادن بزی ای حق آیرمه * مخالف یللر ایله یولدن ایرمه
انك سرنده سن و یرجانه تمکین * ترد دلر ایله کوسترمه تلوین
ای طالب عاشق وراغب صادق محقق ایله مقلدی ندن بیله یم دیو سؤال ایدرسك بوآنه دك خود تحقیق اولنسان ارباب حقیقتك علامتلریدر سمع جانله مستمع وهر برینك احوال واطوارین متتبع اولوب اکا کوره عمل ایده سن زمانه‌ده قال ایله بایزید لکدن ومنصوریتدن دم اورنلرك نهایتی یوقدر بلکه انلردن دخی ایلرو کچنورلر

﴿ بیت ﴾

مرد میباید که باشد شه شناس * کر ببیند شاه را درصد لباس

﴿ بیت ﴾

سویلدرسك دللرنده قال چوق * ذره دکلو بیریسنده حال یوق

حق سبحانه وتعالی توفیق وعنایت ایدوب اول وارث حقیقت محمدی اولان مرآت حقایق نمایه دوش اولدقده «المؤمن مرآت اخیه المؤمن» مصداقنجه مرآت قلبکده هرکز ژنك وغبار دن اثر قالمیوب شك وکماندن خلاص وشهود وایقان صاحبی اولورسن مشکلات غریبه نك فاتحی حضرت مولانا قدس الله سره مرشد کامل نه وجهله معلوم اولدیغن مستمعینه تعلیم ایچون مثنوی شریفی بوحکایت ایله ختم ایتمشلردر · فی الحقیقه بووجهله جست وجوایدن طلاب بهر حال اهل تمیز اولوب محروم قالمق احتمالی یوقدر مکر کیم طالب اولمیه · حکایت ایدرلرکه · برکمسنه نك مانند سروران اوچ فرزند ارجمندانی وارایدی پدرلری محتضر اولدقده جماعتی حضورینه دعوت ایدوب بعدالوفات جمیع متروکاتم فرزندلرمدن هرقنغیسی کاهلتر ایسه اکا ویرلسون دیو وصیت ایدوب وفات ایلدکدنصکره فرزندلری قاضی یه واروب ای قاضیٔ عادل بز پدرمزدن اوچ یتیم قالدق وپدرمز زر وسیم وجمله مالکن اوچمزدن کاهلتر هرقنغیسی ایسه اکا وصیت ایلدی وصیت پدری اجرا ایدەرز وحضرت اسمعیل حضرت ابراهیمك علیهما السلام حضورنده قربان اولمقدن پیچیده سر اولمدیغی کبی بزدخی پدرمزه تسلیم اولمشزدر بزی کوروب مابینمزده مال موصی کیمه توجه ایدرسه حق مستحقنه واصل اولسون دیو سمع وطاعت کوستردکلرنده قاضی دخی تقریرلرین استماع ایلیوب پس هربریکز عاقللرسز کهالتکزدن خبر ویریکز مراتبکز معلوم اولوب اکا کوره اجرای احکام شرعیه ایده لم

مثنوی

تابینیم کاهلیٔ هریکی * تابینیم حال هریك بی شکی
عارفان ازدوجهان کاهلترند * زانکه بی کشت بار خرمن میبرند
کاهلی را کرده اندایشان سند * کارایشانرا جو یزدان میکنند

ایمدی بوابیات شریفه دن مراد بالذات نه مقوله کهالت اولدیغی

معلوم اولدیسه قاضیٔ مزبور پردهٔ دل اولان زبانلرندن اقامهٔ بینه طلب ایلدی زیرا فرض ایده لم که برکمسنه شمس طالع علوم وفنون وصندوقهٔ درمکنون ایمش نطقه کلمینجه ندن معلوم اولور مثلا مانند شرحهٔ کباب اولان برحائل جزئی چشمی پوشیده ایتسه صدهزار انجم وآفتابك روپوشی اولور کذلك شرحهٔ کبابه مشابهتی اولان لسان غیر ناطق دخی صندوقهٔ قلبده مکنوز اولان جواهر زواهری پوشیده ومقفل ایدر اکرچه نطق کاذبك دخی بیانی واردر لکن اهل مذاق قتنده صدق وکذب طعمندن معلوم اولور وزان اولان بادنسیم جانب کلشن دنمیدر ویاخود کلخن دنمیدر فاسد المشام اولمیانلرك دماغی استشمام ایتدکده عیانا بیلور بوی صدق ایله رایحهٔ کذب مسك ایله سیره بکزر بهرحال تناول ایده نك دهانندن رایحه‌سی ارباب شمك دماغنه صعود ایتدکده واقع حال منکشف اولور سیر خوار اولان کمسنه عقیدهٔ ممسك بیدم دیدیکی نیی مفید اولور وتیزهش اولانلر تجربه‌ده قاینیان اغذیه یی ترشمیدر ویاخود شیرینمیدر رایحه سندن تمیز ایدر پس هرکس نطقه آغاز ایتمینجه احوالی نیجه معلوم اولور دیو فرزندلردن حاللرینی تقریر طلب ایلدی ایچلرندن بریسی نسق مزبور اوزره کفتاره کلوب

﴿ مثنوی ﴾

آدمی مخفیست در زیر زبان * این زبان پرده است در زیر دهان
چونکه باری پرده را درهم کشید * سر صحن خانه شد برمایدید
کاندران خانه کهر یا کنددمست * کنج وزر یا جمله مار وکژدم است

مضمونجه بن آدمی نطقندن بیلورم وکفتاره کلمزسه ایکی اوچ کون صبر ایدوب بعض اطوارندن تشخیص ایدرم دیدی بریسی دخی اکر کفتاره کلورسه تمیز ایدرم والا بهر حال برطریقله زبان کشاده اولوب نطقه کتوررم دیدی . پس قاضیٔ عادل دخی سنك مثالك اکا بکزر که برمادر مشفقه بچه‌سنه نصیحت ایدوب اکر خوابده بعض خیالات سهمناك کوررسك خوف ایتمه قوی دل اولوب او زرینه

هجوم ایله بی تاب ورو کردان اولوب خلاص اولورسن دید کده مادر بچه دخی مادر بنه سؤال ایدوب خیالات شیطانیه نك دخی مادری خیال بچه یه بو نصیحتی ایدوب اوزریمه تکرار حمله ایدرسه اول زمان نیجه ایده یم دیدی • پس اول شخص دخی سنك حیله کدن آکاه اولوب ونطقه کلمزسه لله تعالی اول وقت نه وجهله فرق ایدرسن دیو سؤال ایلدی

﴿ مثنوی ﴾

کفت اکر از مکر ناید در کلام * حیله را دانسته باشد آن همام
سر او را چون شناسی راست کو * کفت من خامش نشینم پیش او
صبر را سلم کنم سوی درج * تا برآیم صبر مفتاح الفرج
ور بجوشد درحضورش ازدلم * منطق بیرون زاین شادی وغم
من بدانم کان فرستاد آن من * از ضمیر چون سهیل اندر یمن
زانکه ازدل جانب دل روزنست * دردل من آن سخن زان میمنست

پس بونلرك ماوراسی زبانه کلمز حق بودر که مرشد کاملی فرقه بوندن زیاده دلالت اولمز زیرا حالی تقلید ممکن دکلدر حالات واذواقی فرق ایدن کوش وزبان دکلدر بلکه هوش ودلدر وبواحوال مرشد کامل تربیه سنده اولانلرك معیاریدر مرشد کامله حق تعالی ارجعی خطابن ایدوب دار بقایه رحلت ایتدکلرنده نیجه سی دعوی ایدوب ارشاددن دم اورسه لر ور وضعات معارفدن نیجه دسته کللر کتورسه لر مجرد دعوی ایله اولان کفتاره اعتبار ایتمیوب مرشددن فتیلهٔ قلبن ایقاد ایلیان عاشقلر مرآت قلبلرین هر بر سالکه ادنی واعلی دیمیوب مقابل ایدرلر اول نور محمدی هر قنغیسندن پرتو صالارسه هیچ فرده سؤال ایتمیوب و واقعه یه یاتمغه احتیاج چکمیوب قبلهٔ حقیقی یه متوجه اولورلر اما فنا وفردیت حاصل ایدن کاملر برحاله وارمشدر که آفتابك قرصنه داخل اولوب هرقنغی برجدن طلوع ایدرسه بیله نمایان اولورلر اهل فنا کشف وعیان ایچنده دز تحری ایتمزلر وآفتاب حقیقیدن منفك اولمزلر

﴿ مثنوی ﴾

آفتاب معرفترا نقل نیست * مشرق اوغیر جان وعقل نیست
خاصه خورشید کمالی کان سریست * روزوشب کردار او روشنگریست
مطلع شمس آی اکر اسکندری * بعد ازآن هرجا روی نیکوفری
بعدازآن هرجا روی مشرق شود * شرقها برمغربت عاشق شود

مشکل اولدر که حقله باطلی فرق ایدر دیده ویرلمیوب « ومن کان فی هذه اعمی فهو فی الآخرة اعمی واضل سبیلا » زمرهسیله محشوراوله

﴿ مثنوی ﴾

کر بدیدی حس حیوان شاه را * پس بدیدی گاو وخر الله را

الهی مددسندن چشم ودلهسن نور رؤیت ویر . پس ای عاشق صادق حسن اعتقادك اولان اعزهنك نظرلرینه وارد یغکده خلوص قلبله اکا متوجه اولوب وتسلیم کلی اوزره خاموش اولوب سکونت ایله طورهسن اکر قلبکدن محبت دنیا وفکر ماسوا چیقوب رقت قلب حاصل اولوب نور محبة الله ایله مالا مال اولوب بی اختیار کریه وزاری وسوزش درون حاصل اولورسه اول همانك سایهسن سعادت بیلوب دامننی الدن قومیهسن « کما سئل عن النبی علیه السلام فقیل من اولیاء الله قال هم الذین اذا رأوا ذکرالله » وبوحالی جست وجوایچون بیك شیخه دخی واررسك تا اله کتورنجیه دك بریسنده قرار ایتمیهسن طریق طلب بودر والامجرد قال ایله اولمزالله تبارك وتعالی سکا بو دولتی نصیب ایدرسه کمسنهدن شهادت ایستمیوب قلبکده طلوع ایدن نور محبة الله انك شاهدی اولور فرضا برعزیزی هواده اوچار وسجاده ایله یدی دریایی کچر کوررسك سنی حقیقتکدن خبر دار ایتمیوب ونور ایمانله کوکل شمعنی یاندرمیوب محبة الله اعطا ایتمدکدنصکره انك کرامتندن سکا نه فائده اولور

﴿ مثنوی ﴾

خود چه حاصل چونکه خود نشناختی * دین بدعوای سکان رد باختی
چند کویم من بتو اسرار را * خود زکل نشناختی تو خار را

روبدان خودرا كه تا داناشوى * هم بنور خويشتن بينا شوى
اكر بوقدر كرامتى مشاهد اولان بوحاله قادر ايكن دل طالبده شمع
اوياندرمزمى ديرايسك نعم هرصاحب كرامت ارشاده قادر اولمز
اعطا وقدرتى حق سبحانه وتعالى كيمه لايق كورورسه بوارشاد
انلركدر بوحال نه علمله نه كرامتله ونه معرفت ايله اولور پدرندن
وارث سلطنت اولان پادشاهلر اول سلطنتى كسب ايله بولميوب
موهبهٔ الهيه اولديغى كبى بودخى بودولتى عالم بالادن بيله كتورمشدر
لكن ارباب كرامت دخى حق تعالينك مقبول قوللرى اولوب فاما
ذكرى سبق ايدن سالك غير مجذوب زمره سنده قالوب درونه نفعى
اولمز لكن دفع مضرت ومرادات دنيويه‌دن چوق منفعتى اولور
سوزمز طالب حق اولانه‌در وماسوايه التفات ايتميه‌در وحق
تعالى ارباب كرامتى مقاملرنده ثابت ايدوب هربرى كندى مقامندن
خشنود اولمشلردر ﴿ بيت ﴾

چند كويى تو بنا اهلان سخن * دم نكه دار ومعانى ختم كن
ايمدى اى برادر جان برابر ونور ديدهٔ پدر ومادر فى نفس الامر
كنديكى تجسس ايدوب اكر كرچك طالب ايسك مرشد كاملك
نشانى بودر اثرينه كيدوب مقصوده ايره‌سن الله سبحانه وتعالى ميسر ايليه

﴿ مثنوى ﴾

مهر پاكان درميان جان نشان * دل مده الا بمهر دلخوشان
رو بجو يار خدايى را توزود * چون چنان كردى خدا يار تو بود
هركه خواهد همنشينى باخدا * كو نشين اندر حضور اوليا
ازحضور اوليا كر بكسلى * تو هلاكى زانكه جزوى نى كلى

﴿ ذكر مناقب ممشاد دينورى قدس الله سره وروح الله روحه ﴾

عامل كاركاه هدايت . كامل باركاه عنايت . ممشاد دينورى مشايخ عراقك
مقتداسى سوزندكان اشتياقك پيشواسى ايدى مولد ومنشألرى
دينوردر ودينور همدان ايله بغداد بيننده كرمانه قريب قرمسين
يانده كوهستان شهرلرندن برشهردر

﴿ بيت ﴾

در حقايق سر او اسرار جان * هم همو بوده همه سر نهان

ممشاد دينورى بيوررلركه حق تبارك وتعالى دل عارفده برمرآت وضع ايتمشدركه هربار كه عارف اول مرآته نظر ايتسه حق مشاهده ايدر

﴿ بيت ﴾

* اى آينه دل پاك دار اى طالب ديدار او *

* باشد كه اندازد نظر در آينه رخسار او *

وبيوررلركه جنتده هرنه وارايسه فرق ييلدركه بكا عرض قيلوررلر بن كوشهٔ چشمله اكا بركره نظر عاريت دخى ايتمدم

﴿ ازكفتار نسيمى ﴾

* اى جنتك خندان كلى آجى فراقك خار ايمش *

* مشتاقه ديرلك سنسز بن والله كه كى دشوار ايمش *

* كلكون يكاغكدن بكا كشف اولدى اى بدردجا *

* اهل وفانك جنتى شول باغ وشول كلزار ايمش *

شيخ الاسلام عبدالله انصارى قدس الله روحه بيوررلركه حضور حقده غيره نظر ايتمك شركدر حق سبحانه وتعالى فخر عالم صلى الله عليه وسلم حضرتلرينه « مازاغ البصر وماطغى » ودخى « قل الله ثم ذرهم » ديو بيورمشدر وممشاد دينورى بيوررلركه معرفت صدق حقه افتقاردر وطريق حق بعيددر حقله سيرشديددر عبدالله انصارى تصديق ايدوب راه خدا دوردر مكركه حق دستكير اوله وروزكار چوروب حقه صبر ايتمك مشكلدر مكركه عبدك مونسى حق اوله بيورمشدر . ممشاد دينورى فقراسندن ابوعامر عبدالله انصارى حكايت ايدركه بركون ممشاد دينورى ايله اوطورركن برجوانمرد درخانه دن ايچرو كيردى فقرايى ضيافت وميزبانلق ايتمك رجا ايلدى اورتايه برازار وضع ايتمشيكن فقرايه ميزبان اولمق نيجه ممكندر ديو قبول ايتمديلر شيخك هركز بويله وضعى صدور ايتمش

ایدی بو اجلدن فقرا خانقاهدن طشره چیقوب وضع مزبورك صدورنه حکمت ندر که دیو فکر وذکر ایدرلر ایکن حضرت شیخ طشره چیقوب بیوردیلر که حالا بو کلان کمسنه‌نك الندن بعض شی ضایع اولوب شمدی کلوب فقرایه بعض نسنه انفاق ایدوب سرمایه‌سنی بولمق ایسترمادامکه قلبی اندن منقطع اولمیه اکا یول یوقدر وفتح باب اولمز دیو بیوردیلر ۰ ابو عبدالله الطاقی روایت ایدر که محمد بن خفیف بکا حکایت ایلدی بر کون رؤیاده ممشادی کوردم اللرین سمایه پیوسته ایدوب یارب القلوب یارب القلوب دیو مناجات ایدر انی کوردم آسمان ممشادك سر مبارکنه قریب ومنشقه اولدی وممشاد دینوری سمایی حامل اولدی قدس الله روحه ❁ ذکر مناقب محمد دینوری قدس الله سره وروح الله روحه ❁ سید اتقیا ۰ سند اصفیا ۰ مقرب احدیت ۰ مقدس صمدیت ۰ پسندیدهٔ درکاه ۰ برکزیدهٔ الله ۰ محمد دینوری قدس سره‌نك اسم شریفلری محمد بن عبدالخالق دینوری در اجلهٔ مشایخدن اولوب نیچه ییللر صحبت فقرایی التزام ایدوب تربیه‌لری ایله تقید بیوردی ❁ بیت ❁

خدده نور یطفی نارنا ✻ یطفیٔ النیران نار من هوا

آخر عمرلرنده وادی القرا نام محلده بر مسجده نزول ایدوب بعد اداء صلوة العشاء مسجده اولانلر خانه‌لرینه کیدوب محمد دینوری‌یی مسافرته دعوت ایتمدیلر حکمت خدا عمر شریفلری پایانه ایروب « فاذا جاء اجلهم لایستأخرون ساعة ولایستقدمون » فحوای شریفنجه اول کیجه رحمت رب غفوره واصل اولوب علی الصباح خلق مسجده کلدکلرنده محمد دینوری حضرتلرینی وفات ایتمش بولوب تجهیز وتکفین ودفن ایتدیلر اول کیجه‌نك ایرته‌سی مسجده کلوب کفن مزبوری بر کاغد ایله محرابده وضع اولنمش بولدیلر کاغدی اچوب نظر ایتدکلرنده بز سزه برعزیز مهمان کوندرمش ایدك قدرینی بیلمیوب ومسافرته دعوت قیلوب اطعام ایتمدیکز سزك کفنکز دخی کرکمز دیو یازلمش کوردیلر رحمة الله علیه ۰ محمد دینوری بیوررلر که صحبت مردان خدایه دخول

حق تعالینك توفیق وعنایتندندر وهم بر کون اصحابنه بیورمشلر که البسهٔ ظاهره سزی اعجاب ایتمسون مجرد ظاهرن تزیین ایلیانلر تخریب بواطن ایتمیجه تزیین ظواهر ایتمشلردر ٠ وعبدالله انصاری حضرتلری بو کلامك تاییدی ایچون بیورر که بزاصحابمزه آرایش جامه وآلایش ظاهر تعلیم ایلمدك بلکه عمارت باطن تعلیم ایلدك خدا راضی اولمسون شول کمسنه لردنکه انجق آرایش جامه ومرقع ومیان بند وسجاده یه قانع اولوب عوالی اموردن اولان صفای باطنه همت ایلمیه زیرا هرکیم بونلرك بوزینتن کورسه همان مراد اولان برصورتدر قیاس ایدوب مطلب اصلیدن قالور اماشول کمسنه لرکه خداوندان معانی وبواطندر حقدن غیری شیئه کوکل بغلمزلر وماسوایه مشغول اولمزلر

✽ مثنوی ✽

صورت ظاهر فنا کردد بدان * عالم معنی بماند جاودان
چند بازی عشق بانقش سبو * بکذر از نقش سبو روآب جو
صورتش دیدی زمعنی غافلی * ازصدف دوی کزین کرعاقلی
این صدفهای قوالب در جهان * کرچه جمله زنده اند ازبحرجان
لیك اندر هر صدف نبود کهر * چشم بکشادر دل هریك نکر
کان چه داردوین چه داردمی کزین * زانکه کمیا بست آن در ثمین

✽ ذکر مناقب شیخ ضیاء الدین ابو النجیب عبد القادر السهر وردی قدس سره ✽ قطب مرکزدین ودوات سرمدی ٠ شمع جمع سنت احمدی ٠ کلشن توحیدك شکفته وردی ٠ ابو النجیب سهروردی ٠ علوم ظاهره وباطنه ده کامل ومکمل اولوب مؤلفات کثیره صاحبیدر

✽ نظم ✽

شیخ نجیب سهر وردی را بدان * مقتدا شد در امام سالکان
هرکه اواز جام اویك قطره خورد * کوی دولت ازمیانه او ببرد
عشقشان بردست مارا داد دست * عاشقانرا عشق ایشان کرد مست

تاریخ امام یافعیده مسطوردرکه ابو النجیبك اصحابندن بریسی روایت ایدرکه برکون ابو النجیب ایله برقصاب دکانك اوکندن

چكركن يوزلمش وچنكله اصلمش برقويونى كوررلر حضرت شيخ توقف ايدوب بو كوسفند آويخته بن مذبوح دكلم بلكه مرده يم ديو سويلر بيوردقلرنده قصاب بيهوش اولوب زمينه دوشدى بعده قالقوب حضرت شيخى تصديق وجرمنه اعتراف ايدوب تائب اولدى . ابو النجيب سهر وردى قدس سره آداب المريدين نام كتابنده بيوررلر كه « اجمعوا على ان الفقر افضل من الغنى اذا كان مقرونا بالرضى فان احتج محتج بقول النبى عليه السلام اليد العليا خير من اليد السفلى قيل له اليد العليا تنال الفضيلة باخراج ما فيها واليد السفلى تجد المنقصة بحصول الشئ فيها فى تفضيل السخاء والعطاء دليل على فضل الفقر نحن فضل الغنى للانفاق والعطاء على الفقر كان كمن فضل المعصية على الطاعة لفضل التوبة » يعنى مردان خدانك اكثرى فقر غنادن افضلدر ديمشلردر اكر بركمسنه ويريجى ال الجى الدن بهتر اولديغنه « اليد العليا خير من اليد السفلى » حديث شريفى ايله استدلال ايدرسه جواب بو وجهله دركه دست دهنده مالنى ايثار وفى سبيل الله نثار ايتمكله باب فقرى فتح ايتمش اولور والجى ال اخذ مال ايله باب غنايى كشاده ايتمش اولور پس خيريت دهنده غنا جهتندن ومفضوليت كيرنده دخى فقر جهتندن اولميوب بلكه باب غنايى فتح ايتديكيچون فقر غنادن ادنى اولور . پس ايمدى تفضيل سخا وعطا فضيلت غنايه دليل اولمز بو تقديرجه غنايى فقره تفضيل ايدنلر لاجل الانفاق والايثار تفضيل ايتمشلردر مثلا

﴿ بيت ﴾

جرمنه معترف اولان مسكين * يكدرا ندن كه اوله طاعت بين

مضمونى اوزره شول كمسنه لركه معصيتى طاعته تقديم ايتمشلردر معصيت اوزره توبه ترتب ايتمك اعتباريله در والا شول طاعت كه انده عجب وريا اولميوب خالص اوله اومقوله طاعته معصيت نه وجهله تقديم اولنور يعنى غنايى فقره تفضيل ايدنلر نفس غنايى نفس فقره تفضيل دكلدر بلكه غنانك لازمى اعتباريله در

﴿ مثنوى ﴾

اهل فقرند برتر از کروبیان * اهل فقرند زبدهٔ ملك جهان
ملك برهم زن تواده‌م وارزود * تابیابی همچو اوملك خلود

پس شول غنی که قلبی دنیایه محبت ایتمیوب فقره مائل اوله اولدخی فقرا زمره سندن عد اولنور ﴿ بیت ﴾

هر که آخربین تر اومسعود تر * هر که آخر بین تر اومبعود تر

وشول فقیرك که قلبی فقرینه راضی اولمیوب غنایه طالب اوله خسران دارینه کرفتار اولور ﴿ نظم ﴾

مال دنیا پیش شیطان جمع شد * این مرا ازنص قرآن سمع شد
رو بقرآن کار کن از او کذر * تا کشاید جنت حق برتو در

وینه شیخ عطار علیه رحمة الغفار بیوررلرکه

﴿ از دریای ابرار ﴾

* اغنیارا اعتبار ازدر همی چندی بود *
* همچو طفل نفس کوخرم بشیر مادرست *
* اعتبار زینت دنیا بدان ماند که کس *
* بیندااندر خواب کوراجامهٔ نو در برست *
* زال دنیا هردو روزی باکسی دار دسری *
* زنکه دارد میل نامحرم رها کن کوغرست *
* کرملول از زال دنیایی رها کن زاختیار *
* کفتن لفظ طلاق اندر زبان شوهرست *
* سفله را اقطاع دنیا خوشتر از عقبی بود *
* خود جُعل رابوی سر کین به زطیب عنبرست *
* درخیال هرچه باشی عین آنی آن زمان *
* زرچو در آتش در آید در دمی چون اخکرست *
* جرزحق روزی طلب کردن نشان مشرکیست *
* التجابر غیر کردن ازکبائر برترست *
* حارس سیم و زر ا ز زر سیر نبود تا بمرك *

* میکشد مستسقی آب وان بمر کش منجرست *
* کر کداراعودسوزازتف نباشد کومباش *
* سینهٔ پر آتش او کرم همچون مجمرست *
* منعم ودرویش رانبود خلاصی از اجل *
* صید صیادست صیدار فربه وار لاغرست *

محی الدین عربی قدس سره روایت بیوررلر که برطالب مدینهٔ اندلسدن دیار مصره کیدرکن ساحل دریاده صورت فقرده برزاهده دوش اولوب شدت حرّی دفع ایچون سازدن بر مسکن اختیار ایدوب وستر عورت مقداری حصیردن لباسی اولوب بهر یوم دریادن اوچ بالق آولیوب بریسن آزاد و بریسن فی سبیل الله انفاق و بریسن دخی کفاف ایدینوب بو حال اوزره عبادت ومجاهده ایلمکله بن دخی تعجب ایلیوب ای عزیز بو موضعده مستقر اوله لی نمقدار زماندر دیو سؤال ایتدکده اوتوز سنه یه قریبدر که بو اسلوب اوزره مجاهده ایدرم دیو جواب ویردی طالب مزبور حکایت ایدر که بنم دخی بو حال خوشمه کلوب بر قاچ ایام زاهد مذکور ایله صحبت وحقه عبادت ایلدم بعده مفارقت اقتضا ایلدکده عزیمتکز نه جانبه در دیو سؤال ایدوب بن دخی مصره در دیو جواب ویردم ان شاء الله تعالی داخل مصر اولدقده فلان اسمیله مسمی برعزیز واردر انلره ملاقی اولوب بو فقیردن سلام ونیاز ایدوب بزم ایچون برنصیحت التماس ایلیه سن دیو منت ایلدی • پس مصره داخل اولدیغمده اول عزیزی اشارت اولندیغی اوزره استفسار ایلدم مسکننه دلالت ایتدیلر وار دیغمده برسرای عالی ودر سرایده نیچه خدام کورمکله جائز که بنی تغلیط ایتمشلر در دیو برقاچ کمسنه دن دخی سؤال ایدوب بالاخره طالب اولدیغم صاحب خانه ایدیکی محقق اولمغن کلوب صاحب خانه قنده در دیو سؤال ایلدیکمده حضور سلطانه کتدی دیو جواب ویردیلر حیرتم زیاده اولوب نه حال ایسه قدومنه ترقب ایلدم کوردمکه خدم وحشمله کلوب بکاد قت ایله نظر ایلدی وداخل سرای اولدی بعد زمان بنی دعوت

ایلدیلر حضورینه وارد یغمده اهلاً وسهلاً یا فلان دیو بکا مرحبا ایدوب بن دخی مأوی ومنزلمدن خبر ویروب اول زاهدك سلامن ایصال ونصیحت التماس ایلدیکن اعلام ایلدم برقاچ کون مصالحك نه ایسه اتمام ایدوب کیدر اولدیغکده کله سن دیو جواب ویردی بن دخی بعد اتمام المصلحه تکرار حضور شریفنه واروب صحبت شریفلریله مشرف اولدقده تحصیل منافع کثیره ایدوب بعده اول زاهده بزدن سلام ایلیه سز محبت دنیایی قلبندن اخراجه بذل همت ایلسون دیو سویلدی

✻ نظم ✻

پیش او باشد طریقت رازها ✻ پیش او باشد همه کفتارها
اوز دانش برتر از کر وبیان ✻ او ز بینش دیده است رفتار جان

پس حیرتم کماله ایروب مصردن عودت ومنزل زاهده مراجعت ایتدکده بنی استقبال ایدوب عزیزدن نه خبر دیو سؤال ایلدی بعد تبلیغ السلام واقع حالی تقریر واعلام ایلدم برشهقه ایدوب بیهوش اولدی بعده کفتاره کلوب

✻ نظم ✻

کرچه سالك داشت دنیای بسی ✻ پیش او قربی ندارد چون خسی
خود سخاوت درجهان ختمست براو ✻ نیست شیخی خود بعالم مثل او

دیوانالان اولوب اوتوز سنه درکه قلبمدن محبت دنیایی ازاله ایچون

✻ بیت ✻

مسکن دنیاست جای ابلهان ✻ خوردن دنیاست کار ابلهان

دیو ظاهرده جمله دن عزلت وبو صورتی اختیار ایلدم هنوز محبت دنیادن خلاص اولمدم اما صورت غناده مشاهده قیلدیغك کسنه نك قلبنده مقدار ذره دنیا ومافیهایه رغبتی یوقدر

✻ بیت ✻

سرم بدنیی وعقبی فرونمی آید ✻ تبارك الله ازین شیوها که درسر ماست

واول صورتی اختیار وباب سلطانه ملازمت ایلدیکی نیجه مظلوملره دستکیر اولوب کریبان عجزلرین ایدیٔ قهر ظلمه دن تخلیص ایچوندر دیو تقریر ایلدی

﴿ مثنوی ﴾

مال راکز بهر حق باشی حمول * نعم مال صالح خواندش رسول
آب در کشتی هلاك کشتی است * آب اندر زیر کشتی پشتی است
چونکه مال وملك را ازدل براند * زان سلیمان خویش جز مسکین نخواند
کوزهٔ سر بسته اندر آب رفت * از دل پر باد فوق آب رفت
باد درویشی چو در باطن بود * برسر آب جهان ساکن بود
کرچه جمله این جهان ملك ویست * ملك در چشم دل او لاشی است

حجة الاسلام محمد غزالی رحمة الله علیه بیوررلر که باعث عذاب قبر دنیایه قلبك علاقه سیدر

﴿ بیت ﴾

حب دنیا ازحقت دوری دهد * خود ترا در کفر دیجوری دهد

خصوصا اهل وعیال دخی دنیادن معدوددر ٠ پس دنیایه تعلق ایتمش کیم واردر بو تقدیرجه عذاب قبردن هیچ کس خلاص اولمق لازم کلور دیو سؤال اولنورسه جواب بووجهله درکه دنیای فراوانی اولان نیجه صادقلر واردر که دنیا ایله مسرور اولمیوب آرزوی موت ایدرلر زیرا اغنیا ایکی قسمدر برقسمی کرچه مالرینه واهل وعیاللرینه نوعما علاقه ایتمشلردر لکن حقه اولان محبت وعشقلری جمله یه غالب اولوب انلرك مثالی بودرکه بعض کمسنه نك ساکن اولدقلری خانه وشهرلرینه کرچه تعلقلری واردر لکن ریاست وسلطنت وقصر وایوانه اولان تعلقلری اغلبدر پس اومقوله کمسنه یه منشور سلطانی وارد اولوب بر ولایتك تصرف وایالتی ویرلسه وطن مألوفندن رخت واسبابن قالدیروب محل مأموره نقل ایلدیکی کندویه رنج والم کلورمی بلکه مسرت کلیه حاصل اولوب نائل اولدیغی دولت عظمی ایچون اندن ترکی لازم کلان شی ناچیز وحقیر اولور

﴿ بیت ﴾

جمله دنیا پیش ایشان پر کاه * تو بدنیا کردهٔ آخر نکاه

پس انبیا واولیا ومؤمنین اتقیانك اهل وعیال ووطنلرینه من وجه

التفاتلری دخی وارایسه ده محبت الله جمله یه غالب ولذت عشقله قلبلری مأنوس اولوب کوش جانه ارجعی نداسی کلدکده اسباب دنیویه لاشی اولوب عایقهٔ واحده دن ذره وشمه قلبلرینه یول بولمز

﴿ مثنوی ﴾

هرکه ازدیدار برخوردار شد * این جهان درچشم اومردارشد

اما اغنیانك برقسمی دنیایی اتخاذ ایدوب قلبنده محبت الله اولمغله « ولتنظر نفس ما قدمت لغد واتقوا الله » فحوای شریفنجه نظرلری درپیش اولدقده درونلرین ظلمت ماسوی احاطه ایدوب عذاب قبر ودوزخدن خلاص اولمزلر واخلاق سیئه واوصاف شنیعه ایله دنیاده تحصیل ایلدیکی اعمال خبیثه صورتپذیر اولوب « یوم تبلی السرائر » فحواسنجه عقارب وحیات وسبعیاتدن نیجه صفاتله محشور اولورلر

﴿ مثنوی ﴾

پیش ازین هرچند جان پرعیب بود * در رحم بود وزخلقان غیب بود
الشقی من شقی فی بطن الام * من سمات الجسم یعرف حالهم
تن چومادر طفل جانرا حامله * مرك درد زاد نست وزلزله
جمله جانهای کذشته منتظر * تاچه کونه زاید آن جان بطر
زنکیان کویند خود ازماست او * درمیان کویند پس زیباست او
چون بزاید درجهان جان وجود * پس نماید اختلاف بیض وسود
کر بود زنکی برندش زنکیان * روم را رومی بودهم ازمیان
تانزاد اومشکلات عالمست * آنکه نازاده شناسد اوکمست

سورهٔ یس ده « ولونشاء لطمسنا علی اعینهم فاستبقوا الصراط فانی یبصرون ولونشاء لمسخناهم علی مكانتهم فما استطاعوا مضیا ولا یرجعون » آیت کریمه لری تفسیرنده مسخده اختلاف اولنمشدر کشافده مسطوردر که ابن عباس رضی الله عنه لمسخناهم قردة وخنازیر دیو تفسیر بیورمشلردر وبعضلری حجاره یه مسخ اولنورلر دیمشلر وقتاده رضی الله عنه « لاقعدناهم علی ارجلهم وازمناهم » دیو بیورمشلر اماسورهٔ نبأده « فتأتون افواجا » آیت کریمه سی تفسیرنده قاضی

بیضاوی رحمة الله علیه بو حدیث شریفی ایراد ایتمشلرکه « روی انه علیه السلام سئل عنه فقال تحشر عشرة اصناف من امتی بعضهم علی صورة القردة و بعضهم علی صورة الخنازیر و بعضهم منکسون یسحبون علی وجوههم وبعضهم عمی وبعضهم صم وبکم وبعضهم یمضغون السنتهم فهی مدلاة علی صدورهم یسیل القیح من افواههم یتقذرهم اهل الجمع و بعضهم مقطعة ایدیهم وارجلهم و بعضهم مصلبون علی جذوع من نار و بعضهم اشد نتنا من الجیف وبعضهم ملبسون جبابا سابغة من قطران لازقة بجلودهم ثم فسرهم بالقتات واهل السحت واکلة الربوا والجائرین فی الحکم والمعجبین باعمالهم والعلماء الذین خالف قولهم عملهم والمؤذین جیرانهم والساعین بالناس الی السلطان والتابعین للشهوات والمانعین حق الله والمتکبرین الخیلاء » یعنی روزجزاده خلق عالم قبرلرندن میدان عرصاته فوج فوج کلدکلرنده افواج مذکوره نك کیفیتلری نه وجهله در دیو سؤال اولندقده حضرت رسول علیه السلام بنم امتمدن اون بلوك میدان عرصاته کتورلدکده بعضیسی قرده وبعضیسی خنازیر صورتنده و بعضلری منکوس الرأس ومسحوب الوجه وبعضیسی اعمی و بعضیسی اصم وابکم محشور اولوب وبعضلری لسانلری صدرلری اوزرینه آویخته اولدیغی حالده زبانلرین چینیوب ودهانلرندن قیح وجراحت سیلان ایدوب اهل حشر تقذر واکراه ایلیه‌لر وبعضلر دست و پایی مقطوع وبعضلر ناردن جذوع واغصانه مصلوب اولدقلری حالده حشر اولنوب و بعضلرك بدنلری جیفه دن اخبث رایحهٔ قبیحه ایله حشر اولنوب وبعضلره قطراندن سابغ اولمش جبه‌لر کیدریلوب جلدلرینه ملاصق اولوب انکله داخل نار جحیم اوله‌لر دیو بیوروب بعده لف ونشر مرتب اسلوبنجه هربرینك اربابنی تفسیر ایدوب بو صفتله متصف و بو صورتلر ایله حشر اولنانلر نماملر وحرام وربواخوارلر وحکملرنده ظلم ایدنلر وعمللریله عجب ایدنلر وقوللری عمللرینه موافق اولمیان علما

❊ نظم ❊

علم بهر منصب ومالت بود * نه زبهر عقبی و حالت کند

بهراین مردود کشتی ای فقیه * اسم تو در ملك عقبی شد سفیه
وهمسایه لرینه جفا و اذا ایلیانلر واعوان وامرایه واروب غمازلق ایدنلر
وزکوة ویرمیانلر وتکبرایله خرامان اولانلر در دیو بیورمشلر صدق
رسول الله صلی الله علیه وسلم

﴿ کلشن راز ﴾

بفعل آمد صفتهای ذمیمه * بتر شد از دد و دیو وبهیمه
اکر کردد مقید اندرین دام * بکمراهی بود افزون زانعام

• ونجم الدین قدس سره « ولونشاء لطمسنا » آیت کریمه سی تفسیرنده
بز انلرك صفات انسانیه لرین صفات سبعیه یه تحویل وتبدیل ایدرز
صفات مزبوره یی ازاله ایدوب صفات انسانیه یه رجوعه قادر اولمزلر
حق سبحانه وتعالی دنیاده صفاتن مسخ ایلدیکی مغضوبین آخرتده
دخی ممسوخ بها اولان صفات ایله محشور اولورلر وحدیث صحیحده
« ان آزر یحشر علی صورة ضبع » وارد اولمشدر دیو تحقیق و بیان
بیوردیلر ﴿ کلشن راز ﴾

چو با عامه نشینی مسخ کردی * چه جای مسخ یك ره فسخ کردی
مبادا هیچ با عامت سر وکار * که از فطرت شوی ناکه نکونسار

ودخی « ان الذین کفروا بایاتنا سوف نصلیهم نارا کلما نضجت
جلودهم بدلناهم جلودا غیرها لیذوقوا العذاب ان الله کان عزیزا حکیما »
آیت کریمه سنك معنای تأویلیسنی بووجهله تحقیق وتفسیر بیورمشلر که
بزم آیاتمز که انبیا ووارث حقیقتلری اولان اولیادر انلره انکار ایدنلری
عن قریب دنیاده حسد وانکار آتشنه اصلا واحراق وصفا تلرینی
نار حسد ایله انواع صفات ردیه یه تبدیل ایدرز زیرا « بدلناهم جلودا
غیرها » فحواسنجه انسانده بعض جلود معنویه وار در اول جلودك
بعضیسی صفات حمیدهٔ روحانیهٔ نورانیه وبعضیسی صفات ذمیمهٔ
نفسانیهٔ ظلمانیه در لکن صفات نورانیه صفات ظلمانیه یه نسبت لب
وحقیقت وصفات ظلمانیه نورانیه یه نسبت جلد وصورت واقع اولمشدر
وبومذکور اتك جمله سی نور خدا وتوحید ومعرفته نسبت جلوددر

انکیچون حق سبحانه وتعالی کتاب کریمنده مواضع کثیره ده نوری لفظ مفرد وظلماتی لفظ جمع ایله ذکر بیور مشدر کما قال الله تعالی « وجعل الظلمات والنور » وقال الله تعالی « یخرجهم من الظلمات الی النور » وصفات ظلمانیهٔ نفسانیه وصفات نورانیهٔ روحانیه نك جمله سی « ان لله سبعین الف حجاب من نور وظلمة » فحواسنجه بین العبد والرب حجب وموانعدر. ایمدی قچان بر عبد مسعود موفق شرع قویم اوزره اعمال صالحه ایله ظاهر اولسه حق سبحانه وتعالی بعض نحاس صفات ظلمانیهٔ نفسانیه یی اکسیر شرعیله علی قدر العمل فضهٔ صفات نورانیهٔ روحانیه یه تبدیل ایدر وبعض فضهٔ صفات نورانیه یی دخی اکسیر حب وولای ولایت ایله نورانیهٔ ربانیه یه تبدیل ایدر « الله ولی الذین امنوا یخرجهم من الظلمات الی النور » آیت کریمه سنك سری بو معنایه اشارتدر

﴿ بیت ﴾

هیچ میدانی که مقصود از جهان * خود تویی در عالم معنی بدان

یعنی ظلمات صفات خلقیه دن نور صفات خالقیه اخراج ایدر ز دیمکدر زیرا نور صفات خالقیه نسبت صفات خلقیه نك کلیسی « ظلمات بعضها فوق بعض » در پس بو تقدیرجه صفات مزبوره نك جمله سی جلودات لب نور الهی اولور فلهذا عبد سعید اداء فرائض ونوافل ایله خدایه قریب اولوب قابل تصرفات اکسیر شرع اولدیغیچون نحاس صفات نفسانیه سی فضهٔ صفات روحانیه یه مستعد اولوب وفضهٔ صفات روحانیه سنه اکسیر صفات ربانیه وجذبهٔ رحمانیه القاسیله حق تعالی اول عبده قریب اولوب جلود کلیه سی تبدیل لب اولور « ولیتذکر اولوا الالباب » ودخی « واتقون یا اولی الالباب » آیت کریمه لری و « کنت له سمعا وبصرا ویدا ولسانا » حدیث شریفی بو معنایه اشارتدر

﴿ کلشن راز ﴾

وکر نوری رسد از عالم جان * زفیض جذبه یا از عکس برهان

دلش بالطف حق همراز کردد * ازآن راهی که آمد باز کردد

وکذلك عبدنا مسعود طبیعته موافقت وهوایه متابعت وشریعته مخالفت ایدرسه

لفريد الدين عطار

هر كه اوشرع نبى راخورد اشت * در كلستان شريعت خاركاشت

مفهومى اوزره اكسير شقاوت ايله فضهٔ صفات نورانيهٔ روحانيه سى على قدر العمل نحاس صفات ظلمانيهٔ نفسانيه يه تبديل اولنور « والذين كفروا اولياؤهم الطاغوت يخرجونهم من النور الى الظلمات » آيت كريمه سنده بو معنايه اشارت وار در

نظم

حيف باشد كه ندانى خويش را * همچو حيوانات دوانى خويش را

تو زنسل آدمى اى آدمى * نيست در ذات معانى ات كمى

رو بعزت نه قدم در كوى دوست * كرنه درعقبى كشندت پوست پوست

و« كلما نضجت جلودهم » قول كريمنده براشارت دخى وار دركه هر باركه نارحقد وحسد يابخل ياخود غضب وكبر وانكار وجحود واخلاق ذميمه دن جلود صفات نورانيهٔ روحانيه نضج يافته وبخته وريخته اولسه حقدن بعد ومحجوبيت عذابنى اذاقه ايچون جلود صفات نورانيهٔ روحانيه سى صفات ظلمات نفسانيه يه تبديل اولنور « ان الله كان عزيزا حكيما » يعنى حق سبحانه وتعالى امرينه غالب برعزيزدركه · سفيه النفس · وجبار · ومتكبر · ودنى الهمه · وقصير النظر · وركيك العقل · وعابد الهوى · واسير الشهوة · وذليل النخوه · وحسود · وحريص · وطالب دنيا · ورأى خبيثيله معجب · وذات وصفاتنده مفسد اولانلرى كندى قربنه مهتدى قيلمز · و برحكيم وكريمدركه · لين · وهين · وقانع · ومتواضع · وصابر · وشاكر · وسليم · ومستسلم · وكريم · النفس ورقيق القلب · وخفيف الروح · وعلى الهمة · ودقيق النظر · ولطيف الطبع · ودائم الحزن · ومسرور بالمحبه · وذات وصفات وجميع اخلاقده محمود وكريم اولان عباد مكرمينى حضرت ربوبيت وجوار رحمانيتنه هدايت ايدر

لفريد الدين عطار

خدا وندا دلم آزاد كردان * بعدل خودهشم راشاد كردان

خدا وندا كنه بسيار دارم * وليكن جمله را اقرار دارم

قلم در کش درین طومار کفرم * که غرقه اندرین دریای ظلمم
خداوندا مرا دنیا زبون کرد * زکوی عاشقان تو برون کرد
خداوندا ازین کویم برون کن * بکوی عاشقانم خود درون کن
خداوندا نباشد حال بی تو * خداوندا نباشد قال بی تو
خداوندا تویی درمان دردم * برحمت سرخ کردان روی زردم
خداوندا تو احمد کن شفیعم * که تا دنیا ودین کردد مطیعم
خداوندا ازان ساقی کوثر * شرابم ده که تا کردم منور
خلاصی ده ازین ظلمت تومارا * که تا یابم زتو نور بقارا

ای برادر سلیم . واخ اعز وکریم . دنیاده سکا هرنه صفات غالب اولورسه برزخده دخی اول صفاته مناسب صورت ایله محشور اولمق مقرر در . مثلا کبر وعجب غالب ایسه صورت پلنك وغضب غالب ایسه صورت کرك وشهوت وعدم حمیت غالب ایسه صورت خوك وسك وحرص غالب ایسه صورت موش والی غیر ذلك صفات ردیه نك انواعنه مناسب صفات وصور مختلفه ایله مصور ومعذب اولورلر

﴿ نظم ﴾

* خونی اولان بیس وبرص زانی ولوطی خوك وسك *
* سارق اولان بی دست وپا بردابهٔ جنبان کلور *
* کورمدیکنی بیلمدین ایشتمدوکن سویلیان *
* کورو کیرو دلسز اولوب کورکیم نیجه خسران کلور *
* هر سالکك کیم ایاغی مردانه بصمز بو یوله *
* ایماندن آیرو دوشر اول کیم کافر وطغیان کلور *
* اوقی کتاب نفسکی دیلکله عینك صاغ ایکن *
* قومه بو کون یارین کونه صکره سکا پشیمان کلور *

« یوم لا ینفع مال ولا بنون الا من اتی الله بقلب سلیم » الایه ودخی « یحشر الناس علی نیاتهم » ودخی « یحشر بعض الناس علی صورت یحسن عندها القردة واخنا زیر فعلیك بالتقوی ثم بالتقوی » بیورلمشدر

ای مستمع متنصح نهارده ایتدیکك خوابده مشاهد اولمزمی کما قال علیه السلام « النوم اخ الموت » وکما قال تبارك وتعالی « الله یتوفی الانفس حین موتها والتی لم تمت فی منامها فیمسك التی قضی علیها الموت ویرسل الاخری الی اجل مسمی ان فی ذلك لآیة لقوم یتفکرون » ودخی « کما تنامون تموتون وکما تستیقظون تبعثون » بیورلمشدر ایمدی بو وعیدات ایله متنبه اولمیوب برقاچ کون تابع طبیعت اولورسك دخی موت اصابت ایتدکده بیدار اولوب حلم نائمه مماثل اولان خواب دنیانك تعبیرین بولورسن . بنم برادر جان برابرم نفوس انسانیه علوم واخلاق وافعال واعمال ایله پرنقش برلوح نکاشته درموت ایله متنبه اولدقده نقوش مزبوره نك روپوشی اولان غبار تن مرتفع اولوب ارقام وآثارك هر بری پیدا وهویدا اولور کما قال الله تبارك وتعالی « فکشفنا عنك غطاءك فبصرك الیوم حدید »

مثنوی

کرنبودی مرعرض را نقل وحشر * فعل بودی باطل واقوال قشر
این عرض هم نقل شدلونی دکر * حشرها فانی بود کونی دکر
نقل هر چیزی بود هم لایقش * لایق که بود هم سایقش
وقت محشر هرعرض راصورتیست * صورت هریك عرض رانوبتیست
نقل اعراضست این بحث ومقال * نقل اعراضست این شیر وشکال
جمله عالم خود عرض بودند تا * اندرین معنی بیامد هل اتی
این عرضها ازچه زاید ازصور * وین صورهم ازچه زاید از فکر

پس دنیاده جنت ودوزخ سنکله بیله در . امام بخاری علیه رحمة الباری ابن مسعوددن روایت ایدر که قال علیه السلام « الجنة اقرب الی احدکم من شراك نعله والنار مثل ذلك » پس خوارده وآشامیده اولان شراب نخوت وبنك غفلتك خمار خماریني دست تطاول موت رفع ایتدکده سرانجام معلوم اولور . زیرا قلب برآینه درکه نیك وبد . وابیض واسوددن هرنه مقابل اولسه انك

عینن کوستروب نیکی بد وبدی نیك کوسترمز فرضا بوعرب آینه یه نیجه ییللر خدمت ایدوب بنی بیاض کوستردیو منت ایلسه مفید اولمزایمدی قلب انسانه دخی اعمال وافعالدن هرنه مقابل اولسه یوم تبلی السرائرده تن غلافندن مجرد اولدقده انك عینن کوسترر میزان حقدر تخلف ایتمز کما قال الله تعالی « الیوم تجزی کل نفس بما کسبت لاظلم الیوم » وکما قال تعالی « وان لیس للانسان الاماسعی » و « ان الساعة آتیة اکاد اخفیها لتجزی کل نفس بما تسعی »

﴿ مثنوی ﴾

مرك هریك ای پسر همرنك اوست * پیش دشمن دشمن و بردوست دوست
پیش ترك آینه راخوش رنکیست * پیش زنکی آینه هم زنکیست
آنکه میترسی زمرك اندر فرار * آن زخود ترسانی ای جان هوش دار
روی زشت تست نی رخسار مرك * جان تو همچون درخت ومرك برك
ازتو دستست ارنکویست اربدست * ناخوش وخوش هر ضمیرت ازخودست
آینه تو جست بیرون ازغلاف * آینه ومیزان کجا کوید خلاف

اما عجبدر که عموما خلق جهان ادعاء محبت الله ایدوب ودنیایه محبتمز یوقدر دیرلر لکن حق محبتنه کوکلده برمحك ومعیار واردر که صدق وکذب وقلب ونیکو اول معیارده هویدا اولور . مثلا شهوات نفسانیه وخواطر شیطانیه هربار که برمنکر القا ایتدکده انك مخالفی اولان اوامر شرع مبین غالب شهوات وقاهر تسویلات اولوب کوکل فرمان خدایه میل وانقیاد ایدرسه حقه محبتی اثبات ایتمش اولور والا دعواسنده کاذب اولوب

﴿ مثنوی ﴾

درمیان ناقدان زرقی متن * برمحك ای قلب دون لافی مزن
هرمحك راره بوددر سرقلب * که خدایش کرد امیر جزر وجلب

مضمونی اوزره حق سبحانه وتعالیدن « کذبت یا کذاب » خطابیله تبهیت وتبکیت اولنور . واکر بکا دنیانك وجود وعدمی مساویدر دیر ایسه دعواسنده اولزمان صادق اولور که دنیاسی الندن کتدکده محزون وغمکین اولمیوب جمله سی محبة اللهه غرق اوله . زیرا مستغرق دنیا ایکن

فراقی غمندن خبردار دکلدر « و بضدها تمیز الاشیاء » مصداقنجه شی خود ضدیله منکشف اولور مثلا برکمسنه برمحبوبه جاریه سیله مستمرا صحبت ایدرکن عدم محبت دعواسنده اولوب اتفاقا جاریهٔ مزبوره‌یی بیع ایتسه انك قلبنده مستتر اولان آتش عشق بعد المفارقه ظاهر اولوب دودآهیله شعله‌لری پیوستهٔ دماغ اولدقده عشقندن دیوانه‌سان وافتراقندن پروانه‌وارسوزان اولور پس دنیایه هیچ وجهله عدم تعلق ممکن اولمازالا هرشیدن ضرورت مقدار ینه قناعت ایله اولور

﴿ مثنوی ﴾

امتحان کن فقررا روزی دوتو * تابفقر اندر غنا بینی دوتو
صبرکن بافقروبکذار این ملال * زانکه درفقراست عز ذوالجلال
هین توکل کن ملرزان پاودست * رزق تو برتوز تو عاشقترست
سرکه مفروش وهزاران جان ببین * از قناعت غرق بحر انکبین
صدهزاران جان تلخی کش نکر * همچو کل آغشته اندرکلشکر

ای یارصادق ودلدارموافق . ابو النجیب سهروردیدن . قطب الدین ابهری . رکن الدین سجاسی . شهاب الدین تبریزی . جمال الدین تبریزی . ابراهیم زاهد کیلانی . صفی الدین اردبیلی . صدرالدین اردبیلی . خواجه علاء الدین اردبیلی . ابوحامد اقسرایی الحاج بیرام انقروی . امیرسکینی عنعنه ایله کلوب هر بری سجادهٔ ارشادی تشریف ایدوب قلوب عشاقه رش نورجذبهٔ رحمان وآتش عشقی ایقاد ودرخشان ایتمشلردر . قدس الله ارواحهم . هر برینك مناقب سنیه‌سنه نهایت اولمیوب کلمات قدسیه‌لری جلای روح وصفای قلب اولمق مقرردر . لکن هر برینك احوال وآثاری فرد ًفرد ًسلك تحریره کشیده قیلنسه برکتاب کبیرالحجم اولوب مستمعینه کلال ومستنسخینه ملال حاصل اولمامق ایچون « الاختصار مطلوب » نحواسنجه بوعبد حقیر بی استطاعه و بندهٔ ضعیف قلیل البضاعه طریقهٔ بیرامیه نك ﴿ ع ﴾ کمترینك کمتری یم کمترینك کمتری * برنابود وناچیز اولمغله بیرامیه‌ده امیرسکنی قولندن منشعب اولان پیشوایان ارباب هدانك بعض مناقب جلیله لرین قلم شکسته زبان

ایله تقریر وبیانه نیت اولندی • وهر بری دریکتای بحر حب الهی اولمغله اوصاف جمیله لری کوش جانه حلقهٔ زرین قیلندی

﴿ بیت ﴾

من چه رانم وصف ایشان درزبان * بر توظاهر کشته است این رازدان

• پس مفتی هدایت • مهدی ولایت • حارث عقل وشرع • عارف اصل وفرع • بخشندهٔ حب خدایی ﴿ شیخ ابوحامد اقسرایی قدس الله سره وروح الله روحه ﴾ مولد ومنشألری قیصریه اولوب قبرمتبرکلری اقسر ایده در مجمع بحرین علوم ظاهره وباطنه اولوب کرامات بهیه سنه حد وغایت یوقدر

﴿ بیت ﴾

* چونکه کلدی ملك رومه جانب شر قدن حمید *

* خلق رومه اولدی ذاتی سر بسر ظل مدید *

ابتدا دیارر ومه سر الهی وجذبهٔ رحمانی انك وجهندن سرایت ایدوب وجهان وجهانیانی مستغرق نورهدایت ایتدیلر • روایت اولنور که زمان سابقه ده دیار رومده ظاهرا وباطنا علم وسلوکه راغب اولان طالبین بلاد عرب وعجمه عزیمت ایدوب اربابیله صحبت وتحصیل علم ومعرفت ایدرلر ایمش ابوحامد دخی سیاحت ایدوب علم ظاهری تکمیلدن صکره شام شریفده خانقاه بایزیدیه ده برشیخه خدمت ایدوب نیجه مدت مکث ایتدکدن صکره استعداد اصلی وانکیزش حب کلیسی مقتضاسنجه کمسنه دن تسلی بولمیوب بالاخره تبریزه قریب قصبهٔ خویده خواجه علاء الدین مشکوة نور محمدی اولدیغندن خبردار اولدقده عنان عزیمتی اول جانبه مصروف قیلوب متوجه اولدیغی حینده درونده جلا واستجلای کلی مشاهده قیلوب ﴿ ع ﴾ کفت کنجی یابم آخر من بصبر * دیوطی مراحل وقطع منازل ایتدکجه سوزش وشورشی آنا فآنا زیاده ور وزی عیدوشبی قدر وبرات اولوب الحاصل قصبهٔ خویه داخل وصحبت پیره واصل اولدقده اول مطلع انوار حقایق احمدی • ومطلع اسرار دقایق احدی یه مرآت قلبی مقابل دوشدکده رفرف عشقله برید جذبهٔ رحمان حب ازلیٔ یزدانیدن یحبهم پیامن ابلاغ ایدوب

﴿ نظم ﴾

* بیا ای کنج بی پایان چو خود مارا منور کن *

* مس بی قیمت مارا با کسیر نظر زر کن *

* تو بحر کوهر جانی تو عین آب حیوانی *

* وجود خاکیٔ مارا صفایی بخش و کوهر کن *

مفهومنی کویان اولوب وعشق خدای لایزال کندی‌یی کندیلکندن الوب مقام قرب اوادنی یی مأوی قیلدی بعده صحوه کلد کده

﴿ مثنوی ﴾

چون بخویش آمد ز غرقاب فنا * خوش زبان بکشاد در مدح وثنا

کای کمینه بخششت ملك جهان * من چه دانم چون تومیدانی نهان

ای همیشه حاجت مارا پناه * بار دیکر ما غلط کردیم راه

دیو جناب عزته نالشلر ایدوب حضرت پیرك مکانت علیاسی مشهودی اولوب عتبهٔ سعادتن بالین ایدندی مکر خواجه علاء الدینك دخی عمر عزیزی پایانه قریب اولوب کندوده اولان امانتی « ان الله یأمركم ان تؤدوا الامانات الی اهلها » فحواسنجه صاحبنه تسلیمه مترقب ایمشلر پس ابو حامدك خلوص ایله کلمیشن ونور محبتی کلیت ایله الیشن کوروب امین امانت اوله‌جغن تحقیق ایلد کده

﴿ مثنوی ﴾

دست بکشاد و کنار آنش کرفت * همچو عشق اندر دل وجانش کرفت

روی و پیشانیش بوسیدن کرفت * وز مقام وراه پرسیدن کرفت

خواجه علاء الدین ابو حامدك بو وجهله خاطرین سؤال ایدوب قلبن اله المغله ابو حامد دخی کفتاره کلوب

﴿ مثنوی ﴾

کفت ای نور حق ودفع حرج * معنیٔ الصبر مفتاح الفرج

ای لقای تو جواب هر سؤال * مشکل از تو حل شود بی قیل وقال

ترجمانی هرچه مارا در دلست * دستکیری هر که پایش در کلست

مرحبا یا مجتبا یا مرتضا * ان تغب جاء القضا ضاق الفضا

انت مولى القـوم من لا يشتهى * قدردی كلا لئن لم ينتهى
مضمونى اوزره مابينلرنده نيجه ناز ونيـاز واقع اولوب بعده خواجه
علاءالدين صحبت ذكر الله ايچون فقراسن جمـع ايدوب حالا قصبهٔ
خويده مقام شمس تبريزى ديدكلرى زيارتكاه انلرك تفرجكاهى ايدى
پس جمـله فقراسى حلقهٔ ذكر الله اولوب محبت كتدكجـه ايشليوب
اوچ كون على التوالى عشـاق الهى مست ومد هوش اولوب توحيد
شريفدن منفك اولمغله زمين وآسمان زلزله وكوه وصحرايه ولوله دوشوب
فلكلرده ملكلر حيران اولوب رقص ودوران ايتديلر

﴿ مثنوى ﴾

كوه طور اندر تجلى حلق يافت * تاكه مى نوشيد ومى رابر نتـافت
صـاردكا منه وانشق الجبـل * هل رأيتم من جبل رقص الجمـل
حتى اول حواليده برنيچـه رمهٔ كوسفندان اوتلاركن عاشقان
مجذوبانك هوهو صدا سندن متأثر اولوب خوار وآشـاميدن قالوب
توحيد اولنان محله پويان وسوزش توحيدايله كريان وبريان اولوب
اول كون قيامتدن برنشان اولدى ديومرويدر

﴿ بيت ﴾

* جمله برميدن اولو بدر بوجهان يكبار مست *
* عرش مست وفرش مست وكنبد دوار مست
بعده صلوات شريفه ايله آتش توحيد تسكين بولوب ثنا وتكبيردنصكره
خواجه علاءالدينك فقراسى دست خواجه يى بوس ايدوب وبربريله
مصافحه ايتديلر خواجه علاءالدين قدس سره

﴿ شعر ﴾

* ساقيـا دپرت الك پيمـانه لر كلسون برو *
* طولوطولونوش ايدن مستانه لر كلسون برو *
* بوينه ايدن حمائل عشق زنجيرين حقك *
* كوشه كوشه چاغريشن ديوانه لر كلسون برو *
* وارلغن بوقلوغه ويروب كندوسن محوايديان *

* مخزن عشقه اولان ویرانه‌لر کاسون برو *
* عاشقم معشوق داندن عالمه صالدم صلا *
* جان و باشین ترك ایدن مردانه‌لر کاسون برو *
ابیاتنك مضمونی کویان واطرافه نکران اولوب دخی کمسنه قالمدیمی دیو سؤال ایتمکله تجسس اولنوب ۰ ابو حامد حضرتلری مستغرق وجد وکندیدن بیخبر پروبالی سوزان اولمش پروانه سان بر کوشه‌ده بولنمغله ایقاظ اولندقده درونندن آه ایدوب

* شعر *

* عشق الندن یاندی جانم یا علی سندن مدد *
* بن غریب بی نوایم یا علی سندن مدد *
* سن بکا لطف و کرمله دردمه برچاره قیل *
* شاه‌سن سن بن کدایم یا علی سندن مدد *
دیو خواجه علاءالدینك خاکپاینه رومالیده قیلوب عزیز حضرتلری دخی ابو حامدی معانقه ایدوب

* مثنوی *

روتوامر حق بجان تعظیم کن * خلق‌را از شفقت تعلیم کن
چونکه دانی سرماسر پوش باش * درمیان عاشقان می نوش باش
روتوبا درویش عارف باش یار * بعد ازانی جوهر من پیش آر
دیوب همان شمدنصکره جانب رومه عزیمت ایله دیو اشارت ایتمکله سمعا وطاعة دیوب رومه متوجه اولدی ۰ خواجه علی ابو حامدك اردنجه نظر ایدوب دیار عجمده ودیعت اولان اسرار الهیه‌یی دربار اولوب رومه کوتوردی دیو نطق ایتمکله بعض قاصر الفهم وناپخته حسودلر حمیدالدین حضرتلرینه سوء قصد ایتدکلری خواجه علاءالدینك مرآت قلبنده عکس ایتمکله انلری دفع ایچون واروب ابو حامدك عقبندن نظر ایلیه‌سزا کرچشمدن نهان اولنجه‌یه دك دونوب بو جانبه نظر ایدرسه دیار عجم خالی قالمزدیو بیورمغله انلردخی منوال مشروح اوزره حمیدالدینه عقبندن نظر ایدوب چشمدن نهان اولمغه قریب ایکی کره نظر شریفلرین درپس قیلوب بوطریقله تسلیت بولدیلر بعده چوق زمان مرور ایتمدین علاء الدین حضرتلری رحمت رب غفوره واصل

اولوب ابو حامد طی مراحل وقطع منازل ایدرك یلدرم بایزید زماننده محروسهٔ بروسه یه نزول ایدوب متمکن اولدی ٠ روایت اولنور که ابو حامد بروسه یه کلدکده برمرکبی وار ایدی انکله کوهدن هیزم کتوروب ونان طبخ ایدوب مبارك ارقه لرینه یوکلنوب صومنلر مؤمنلر دیر ایمش فی الواقع طبخ ایلدکلری نان کمال لطافتده اولمغله اهالئ شهر بربرندن یغما لشوب الیشورلر ایمش لکن کندیلری نه مقوله وجود شریف اولدیغنی کمسنه نك معلومی اولمیوب انلر دخی بو وجهله مستور اولدیغندن محظوظ اولوب نیجه زمان بروسه ده مکث ایتمشلر ٠ حکایت اولنور که یلدرم بایزید خان بروسه ده بنا ایلدیکی جامع شریف تمام اولدقده امیر سلطانه بالذات واروب بنا ایلدیکمز جامعده تبرکا ابتداسز امامت وامت محمده نصیحت بیورمق رجا اولنوردیدکده امیر سلطان حضرتلری غوث اعظم شمدیکی حالده شهر یکرزده در انلرك وجود بهبودی موجود ایکن خطابت ونصیحت بزه تکلیف اولنمق مناسب دکلدر دیو ابو حامدك کیم اولدیغن اعلان ایدوب ❋ نظم ❋

اوست دریایی که خود پایان نداشت * فی المثل دروی کسی سامان نداشت
راه او راهیست تاحق ای سلیم * بر طریق دین احمد مستقیم

❋ نظم ❋

دو عالم نور شد از روشنی اش * مقرر پیش احمد محرمی اش
همو بد آنکه علم فقر دانست * همو بد آنکه کفتن می توانست
همو بد کردش این چرخ کردان * همو بد آفتاب روح انسان
همو بد آنکه می در جام دارد * دو عالم را بخود آرام دارد
همو بد آنکه این دنیا به پیشش * چو بیضه باشد اندر دست خویشش
همو بد آنکه حل مشکلاتست * همیکویم که او از نور ذاتست

بو وجهله مکانت علیاسن خبر ویرمکله انلر دخی ابو حامدی بولوب ابتدا جمعه ده خطابت وامامت وامت محمده نصیحت رجا ایلدکده رجالرین قبول ایدوب لکن بو حالی خارجدن کمسنه بیلزدی الحاصل عید المؤمنین اولان یوم جمعه ده جامع جدیدك ابتدا جمعه سی ثوابنه

نائل اولمغیچون اطراف واکنافدن خلق عالم کلوب وموالیٔ عظام جمع اولوب ابو حامد قدس سره منبره قریب بر محلده متوجه قبله اولوب حافظلر تلاوت قرآنی اتمام وسنت جمعه ادا اولندقدنصکره حمیدالدین منبره صعود ایدوب کمال فصاحت وغایت بلاغت اوزره خطبه اوقویوب هر کس متوجه اولدقده اتمکجی قوجه دیدکاری کیم ایدیکی معلوملری اولوب بعد اداء صلوة الجمعه کرسی وعظه قدم نهاده اولوب مکر مولانا فناری علیه رحمة الباری دخی جامع شریفده تفسیر فاتحه یه مباشرت اوزره ایمش منلا فناری تفسیر فاتحه یه تقید ایلدیکی ابو حامدك نور ولایت ایله معلوملری اولمغله کلام معجز نظامی تفسیر فاتحه یه مفتوح اولوب اولا قواعد عربیه ومعانی وبیان وبدیع واصول وکلام وحکمت اوزره تفسیر ایدوب وحالا زمانمزده اولان بعض علما افندیلر دخی بو محلده مشکلاتی واقع اولمش دیو منلا فناری مرحومك مشکلاتن حل ایدوب بعده معانیء بطون قرآنیه دن اولقدر حقایق بیان ایدرلر که حتی مولانا فناری اوچنجی مرتبه نك بعضیسنی عقلم مدرك اولمیوب بطون ثلثه نك ماوراسن فهم ایده مدم دیو بیورمشلر واول کون حمیدالدین حضرتلری مجلسنده یتمش کشی جذبهٔ رحمانیه واصل اولوب آیات الهیه دن بر علامت کبری اولمش بعده سعادتخانه لرینه واردقده منلا فناری حضرتلرینك صبره طاقتی قالمیوب ابو حامدك سعادتخانه سنه واروب مدرسه وظیفه سندن جمع ایلدیکی بش بیك اقچه مقداری نقدیه سی اولمغله شیخه کتوروب حلالجه مالمدر دیو حمیدالدینه اهدا ایتدکده چونکه حلنده شبهه کز یوقدر ایچندن براقچه ویروب مرکبمزه کیاه کتورسونلر دیو بیورمغله برمقدار کیاء آلوب حمارك پیشنه قودیلر براز استشمام ایدوب اوزرینه بول ایلدی

❊ بیت ❊

چون زر اوقاف آوردی بدام * می خوری درعالم معنی حرام

ابو حامد حضرتلری بو آنه دکین مرکبمز شبهه لو نسنه چرنده اولمغله حالا دخی اختیار ایتمدی پس یامولانا

﴿ نظم ﴾

مرا از علم و حکمت حال باید * نه همچون آن مدرس قال باید
علم آنست کو برای دین بود * نه زبهر جیفهٔ ننکین بود

﴿ نظم ﴾

بیا از علم معنی پرس مارا * اکرداری بحال خویش پروا

دیو بیوردقده منلا فناری بی اختیار اولوب

﴿ شعر ﴾

خلدك الله لنا ساقیا * انت لنا البر ولیّ المنن
نحن عطاش سندی فاسقنا * من سکر یقطع رأس الحزن
طیبنا الراح ونعم المطیب * واختلط الشهد لنا باللبن
نطمع فی الزائد فازدد لنا * فاسق واسرف سرفا مشبعا
سن لنا سنتك المرتضی * رن لنا رنة ظبی الاغن
من هولا یغبط هذا السقا * من هولا یعبد هذا الوثن

مضمونتی کویان اولوب بیعت ایلمشلر ٠ وسبع المثانی تفسیرینك تحریرینه نفس آلوب حالا منلا فناری حضرتلرینك فاتحهٔ شریفه‌یه یازدقلری تفسیر بین العلما متداولدر ٠ پس حمیدالدین حضرتلری خلقك زیاده تعظیم وتکریم وازدحاملرندن محظوظ اولمیوب بروسه‌دن قالقوب آخر عمرلرینه دکین اقسرایده قرار ایدوب واصل رحمة الله اولدیلر رحمة الله علیه رحمة واسعة

﴿ نظم ﴾

ابو حامد بو منزله ایریجك * ملك رومه کتوردی دیکدی لوا
جذبه‌سینی دیارومه صالوب * قیلدی روم اهلن عشقله شیدا
چونکه کلدی دیار رومه حمید * اولدی رومه هدایت عظمی

خزانهٔ علم و حکمت ٠ یکانهٔ حلم وعصمت ٠ مجتهد اولیا ٠ متفرد اصفیا عالمترین طریقت ٠ رهنمایندهٔ حقیقت ٠ سلسله جنبانندهٔ عشق مصطفوی ﴿ الحاج بیرام انقره‌وی قدس سره ﴾ قطب زمان وقدوهٔ عالمیان اولمشدر ٠ اصلده شهر انقره قربنده صول فصل نام قریه‌دندر خیلی

زمان طریق علمه کوشش ایدوب وزمرهٔ مدرسیندن اولوب حتی یلدرم بایزیدك قپوجی باشیسی اولمش ایدی دیو روایت ایدرلر اول زمان کیم حمید الدین حضرتلری آفتاب حقیقتلرین عین بصیرتلری اولانلره عرضه قیلدقده حاجی بیرام حضرتلری دخی دیدهٔ جان ایله طلعت ابو حامدی کوروب عاشق پامال اولمغله

﴿ نظم ﴾

ای دل چه اسیر فکر بیهوده شوی * تدبیر خطا کنی وآسوده شوی
خواهی که دلت بنور توحید رسد * باید که زهست ونیست آسوده شوی

مفهومنجه تدریسدن وجمله علایق وعوایقدن فارغ اولوب

﴿ بیت ﴾

روتوار باب معانی را ببین * دور باش از مفتیٔ محفل نشین

دیو کیدوب حمید الدین قدس سره نك تراب قدمن سرتاج ایتدی ودخی

﴿ نظم ﴾

باشد هوسم که خاکپای تو شوم * مجذوب دو چشم دلربای تو شوم
آندم که زند آتش رویت شعله * خواهم که بجان ودل فدای تو شوم

ابیاتنی کویان اولوب وأثرینه دوشوب شام شریف وکعبهٔ مکرمه یه بیله واروب اوچ ییل کشت وکذار ایتدکدنصکره اقسرای قصبه سنه کلوب حین انتقاللرینه دکین خدمت شریفلرنده اولدی بعده نور حقیقت محمدیه علی وجه الاکملیه برج حاجی بیرامده طالع اولمغله سجادهٔ ارشادی تشریف ایدوب ساقیٔ بزم محبة الله اولدی وجه مبارکن کوروب مطلع آفتابنه قلبلرین مقابل طوتانلر نور هدایتله مهتدی اولوب کدورات نفسانیه دن خلاص اولدیلر

﴿ نظم ﴾

حاجی بیرامه اندن اولدی نظر * هر کیم اکا ایرشدی بولدی رها
پرتو نور جذبه سیله اول ار * ایلدی مرده دللری احیا
وصلی عیدینه ایرشن عشاق * غمدن آزاده اولدیلر ابدا

حاجی بیرام ولینك قدس سره احبابی چوق کثرت بولمغله بعض حسودلر

سلطان محمد فاتحك والدى سلطان مراده غمز ايدوب الحاج بيرام نام كمسنه انقره ده خيلى مريد جمع ايدوب وبعض كلمات غير مربوطه سويليوب حاشا خلقى اضلال وبلكه قاصد سلطنت اولمق احتمالى واردر ديو بهتان وسلطان مرادى تخويف ايتمكله اخذ واحضار يچون چاوش كوندريلوب مخالفت ايدرسه قيد بند ايليه سن ديو تنبيه اولنمغين چاوش دخى برموجب فرمان روان اولوب كليبوليدن چارداغه عبور وقصبات وقراىى مرور ايدرك انقره يه برمنزل قريب اولدقده حاجى بيرام ولى حضرتلرى اسبه سوار اولوب وچاوشك كله جك سمتنه كيدوب چاوشه ملاقى اولدقده عزيمتكزنه جانبه در ديو سؤال ايدوب چاوش حاجى بيرام ديرلر برمدعى وار ايمش بعض فساداتى عرض اولنمغله انى دار السلطنته كوتورمكه كلدم ديو جواب ويرمكله حاجى بيرام دخى اول ديدكلرى بوعبد افقردر ديو كنديلرينى بيلدروب چاوش حاجى بيرامك وجه مباركنه نظر ايتدكده پرتو نور محمدى يى مشاهده ايتمكله

بيت

جمله عالم نورازين بكرفته است * زاهد خود بين چه غافل كشته است

ديوب سلطانم خلاف انها ايتمشلر بوفقير كز واروب احوالى اعلام ايليه يم ديدكده اولو الامرك فرمانى يرينه وارمق كركدر حالا يانكده اولان زنجيرى بند كردن قيل كيده لم ديوب چاوش دخى

نظم

هر كه قصد سالكان كرد دوزخيست * راست كفتى پيش ايشان بى رهيست
هر كه بغض سالكى دار د بجان * اونخواهد برد ايمان ازجهان

ديو حاشا بن جنا بكزه اومقوله كستاخلق ايدم ديو كريه قيلدقده حاجى بيرام قدس سره

از درياى ابرار

* عاشق رنجست ومردانرا بسينه راحتست *
* سلسله بندست وشيرانرا بكردن زيورست *

ديو چاوشله روانه اولديلر كليبولى يه كلدكده محمديه صاحبى يازيجى زاده

محمد چلبی علوم وفنونده کامل بر مرد فاضل اولوب لکن بعض شیئله آلفته وآلایش خمر ایله آشفته اولمغله دائما عیش ونوش ایدرمش حاجی بیرام نو رولایت ایله یازیجی زاده نك استعدادینی بیلوب ژنك آلوده برجوهر گرانمایه ایدیکن مشاهده ایتمکله حضور شریفنه دعوت ایدوب

شعر

ای دل بهوای عشق پژمرده مشو * با آتش عشق باش وافسرده مشو
خواهی که چو گل بر همه عالم خندی * چون بار دیگر مقید خرده مشو

دیو حب ماسوایی قلبندن اخراج ایدوب بادهٔ عشق الهی ایله دل وجانی مست وحیران . وطریق حق نمایان اولمغله یازیجی زاده افندی چاه مظلم طبیعتدن فضای نور ایمانه صعود ایدوب اهل نجاتدن معدود اولدی . وحاجی بیرام قدس سره نك خاکپاینه رومال اولوب لسان حالی بو ابیاتی انشاد ایلدی

شعر

آن نور که بود در پس پردهٔ غیب * دار دهمه جا ظهور بی شبهه وریب
هرگز ننهیم دل بدنیای دنی * مارا که بود نقد حقیقت در جیب

پس حاجی بیرام ولی کلیبولیدن قالقوب ادرنه یه متوجه اولدیلر چون ادرنه یه داخل وحضور پادشاهه واصل اولدقده پادشاه حاجی بیرام ولینك صحبت شریفلریله مشرف اولوب حقلرنده اولان قیل وقال افترای محض اولدیغی معلوم شریفلری اولمغله

نظم

رو ازان در توبه پیش کرد کار * بعدازان درجان خود مهرش بکار
خود عوام الناس در دل جاهلند * زانکه ایشان ازطریقت غافلند

بیت

تو بشناس آنکه آن دانای رازست * تو بشناس آنکه آن بینای رازست

دیوب انواع اعزاز واکرام واصناف معذرت واحترام ایله فتح کلام ایلدی حاجی بیرام ولی قدس سره دخی «العذر مقبول عند کرام الناس» دیو معذرتلرین قبول ونیچه نصایح ایدوب

﴿ نظم ﴾

مکن ظلم ودل دانا مرنجان * اکر داری بمعنی ملك ایمان
خدا راضی بود از شاه عادل * برون آرد ورا ازخاك وازکل
ندارندعدل فاروق اندرین دین * زبهرعارفان دارندصد کین

دیوب وبو کا مانند درر وجواهر صاچوب سینه صاف اولدیلر • بعده پادشاهك رجاسیله جامع عتیقده کرسی یه صعود ایدوب کفتار نور نثارندن مستمعین مستعدینك فتیلهٔ دللری آتش عشقله سوزان • وخانهٔ قلبلری تابان اولدی • احوال بویوزدن اولمغله

﴿ نظم ﴾

مصطفی مه میشکافدنیم شب * ژاژ میخواهد زکینه بولهب
آن مسیحا مرده زنده میکند * وان جهود ازخشم سبلت میکند

مضمونجه حاجی بیرامه عداوت جبلیه‌سی اولان وزرادن ریسی خجل وشرمسار اولمغین حضرت عزیزی ضیافته دعوت ایدوب انلر دخی اجابت سنتدر دیو واروب وزیر مزبور حاجی بیرام سلطانی اهلاك نیتی ایله بر کاسه شربت زهر آلودی النه صونوب حاجی بیرام سلطاندخی بزنوش ایدملم لکن مضرت وآفتی سزه راجع اولسون دیو نوش ایتدکده باذن الله تعالی وجود شریفلرینه ضرر ترتب ایتمیوب وزیر مز بور فی الحال لرزان اولوب جام موتی نوش ایلدی بوکار عجیبی حاضر اولانلر مشاهده ایلدکلرنده دندان حیرتی دهان تعجبلرینه قویوب مثنوی شریفده ابو یزید بسطامی قدس سره حکایه سنده مسطور اولدیغی اوزره ﴿ مثنوی ﴾

پیش او آمد هزاران مرد وزن * که ای دوعالم درج دریك پیرهن
ای تن توکر تن مردم بدی * چون تن مردم زخنجر کم شدی
بی خودی بابی خودی درچارزد * باخود اندر دیدهٔ خود خار زد
ای زده بر بیخود آن تو ذوالفقار * برتن خود میزنی آن هوش دار
زانکه بیخود فانیست وایمنست * تا ابد درایمنی اوساکنست
نقش اوفانی واوشدآینه * غیر نقش روی غیر اینجای نه

گر کنی تف سوی روی خود کنی * ورزنی بر آینه بر خود زنی
ور ببینی روی زشت آن هم تویی * ور ببینی عیسی و مریم تویی
او نه اینست و نه آن اوساده است * نقش تو در پیش تو بنهاده است
چون رسید اینجا سخن لب را ببست * چون رسید اینجا قلم درهم شکست
لب ببند ارچه فصاحت دست داد * دم مزن والله اعلم بالصواب
پس حاجی بیرام ولی پادشاهدن اذن طلب ایدوب کلیبولی‌یه عودت ویازیجی زاده افندی‌یه وداع وبعض وصیت ایداع ایدوب وطن مألوفلرینه رجعت بیور دیلر . بعده یازیجی زاده افندی محمدیه کتابن نظم ایلدی بو قصیده الهیه محمدیه دندر کمال لطافت وغایت بلاغتده‌در

﴿ قصیده ﴾

* نه عرض ایلدی دلبر یوزین قصر جلالیدن *
* نه نالنده شیدایم شراب لایزالیدن *
* نه کشف حجاب ایتدی کوزم کوکلم جهالتدن *
* کیروجانه ندا ایتدی ندای ذو التعالیدن *
* حقیقت یوزینی وجه مجازیده مبرقع وش *
* پشمش آلن آلیله سچلمز آلی آلیدن *
* جمالی آفتابینك شعاعی ایتمدین پرتاب *
* عدم شهرنده سایدی جهان فی زوالیدن *
* ایکی عالم وجودی کیم دوشوبدر سر نه مصحف *
* کمال حسن آیاتن آچار عین کمالیدن *
* انك مهری هواسنده وجود کائنات ذره *
* انك چهری صفاسنده بهشت برشمه عالیدن *
* چنان دریای هجرانه باشمدن آشه غرق ایدم *
* وصال ایرشدی سیرابم سراب پر خیالیدن *
* منم شهباز قدسی کیم الده طوناراول سلطان *
* منم سربازانسی کیم ایرشدم ذو المعالیدن *
* چو دوشدی عشقنه کوکلم ازلدن تا ابد مستم *

* عمارتمی کلور هر کز خراب لا ابالیدن *
* خیالی نقشی جانمده مصور اوله‌لی کو کلم *
*هب اسم ورسمی محوایتدی بو تصویر مثالیدن *
* یوزینی کورمکه امکان چو واردر آرزومندم *
* قولاغم خالیدر زیرا کلام اعتزالیدن *
* نیدرلر آنی کیم آنك دیلی سویلمیه رازین *
* نیدرلر جانی کیم باشلرچکه اعلی الاعالیدن *
* کرکمز شول فناعمری چو بو عمر عزیزم اول *
* کرکمز باکه شول جانی که پرغم اوله خالیدن *
* بکانه صومعه مسجد چو مقصودمدر اول مرشد *
* کرك هر روزه یوز اورم کورم آنی مجالیدن *
* زهی مقبل شوقولدر کیم اوله قاتنده اول مقبول *
* زهی قابل شوقابل کیم دیه مولی الموالیدن *
* صون ای ساقی می باقی بکا کل حسنی باغندن *
* که اکسیر حیات ایچم اوفرجام زلالیدن *
* انك سود اسنی بولام بچم سودای سودا دن *
* اوسودایی بولان کچدی بو سودای ملالیدن*
* چون انك دردی در دنده بولوبدر سلسله جانم *
* بچر فکرم تسلسلدن چیقار دور محالیدن *
* منم دریای توحیده چو محو محض مستغرق *
* کتورسم نوله کر کوهر بو دریای وصالیدن*
* خداوندا نه نقص اوله کمال سلطنتدن کیم *
* اکر بو یازیجی اوغلی کوره نور جمالیدن *
* سنك عشقك کتابینی کوزنی قانیله یاز مشدر *
* صاچرسه درایله مرجان نوله بحر امالیدن *
نقل اولنور که سلطان مراد خان حاجی بیرام ولینك بو قدر کمالاتن مشاهده ایتمکله درون دلدن محب صادق اولوب و کندیلرینه مکتوب یازوب

جنابکزدن تاج و کسوه کیمش کیم وار ایسه تکالیف شاقه وعرفیه‌دن معاف ومسلم اولسونلر دیو معافنامه کوندرمکله اهالیٔ قصبات وقرادن معافیت استماع ایدنلردن چوق کمسنه تاج و کسوه کیوب تکالیف جمعنه کلانلر هر قنغی قریه‌یه وارسه‌لر اهالیسنی حاجی بیرام کسوه‌سیله بولوب تکالیفدن نسنه المزلر ایدی ارسالیه‌لرینه کسور کثیره واقع اولمغله حاللری پادشاهه عرض اولندقده پادشاهدن حاجی بیرامه تکرار مکتوب کلوب اکثر ناس صورتلرینی جناب شریفکزك درویشانی زینه منسلك ایتمشلردر نه‌مقدار درویشانکز وار ایسه اعلام بیوره‌سز که اکا کوره عمل اولنه دیو انها بیورمغله بر کون حاجی بیرام حضرتلری بزدن بیعت ایلیان فقرایه ضیافتمز واردر دیو ندا ایتدیروب کندولر بر مرتفع محلده خیمه قوروب درویشان کلوب اول حوالی مالا مال اولدقده حاجی بیرام ولی تشمیر ساعدین ایدوب ودست مبارکنه بر تیغ تیز آلوب درویشلر بکا ارادت کتورنلری بو کون فی سبیل الله قربان ایلسم کرکدر دیو صلا ایتدکده هر کس متردد اولوب بالاخره رجالدن بری ونسادن دخی بریسی * ع * جان ومال وسر فدا در راه تو ۰ دیو جرأت ایدوب تسلیم اولدقلرنده ایکیسن دخی خیمه ایچنه کتوروب مقدما برارکك قویون احضار ایتمکله انی قربان ایدوب خیمه‌دن طشره خون فراوان روان اولدقده * ع * چه شیخی ومریدی این چه قید است * عزیزه سودا غلبه ایتمشدر دیو ۰ درویشان پراکنده و پریشان اولمغله سلطان مراده مکتوب یازوب حالا بربچق درویشم واردر غیری بو قدر دیو ایدان وفقرانك دخی تسلیم وانقیادین بو وجهله امتحان ایدوب « وامتازوا الیوم » آیت کریمه‌سن قرائت بیوردیلر پس یوما فیوما حاجی بیرام قدس سره‌نك خوان حقیقیسندن چوق کمسنه‌لر تنعم ایدوب مرآت دللرنده تابان اولان نور محمدیدن جهان وجهانیان پرضیا اولدی فاتح قسطنطینیه سلطان محمد خان حضرتلری حاجی بیرام ولی‌یه محبت ایدوب استانبول فتحنه نیت ایتمکله تبرکا حاجی بیرامك فقراسندن بریسی غزاده بیله بولنمق

التماس ایتدکده آق شمس الدین تعیین اولنوب فتح قسطنطینیه انلرك توجه شریف وخیردعالری برکاتیله میسر اولدی آق شمس الدین مرحومك چوق کرامات سنیه سی وجوده کلوب علمدار حضرت فخر کائنات ابو ایوب انصاری رضی الله عنهك تربهٔ شریفه لری انلرك اشارتیله معین اولدی . نقل اولنور که امیرسکینی ایله آق شمس الدین قدس الله سرهما بیننده برمقدار برودت واقع اولمغله حاجی بیرام سلطان امیرسکینی ایله آق شمس الدینك ماببنلرینی آتشدن غیری شی تمیز ایتمز دیو بیوررلر ایمش امیرسکینی بروسه ده متمکن ایکن حاجی بیرام ولینك انتقاللرینه متعلق بعض اشارت واقع اولمغله انقره یه عزیمت ایلیوب حکمت خدا حاجی بیرام حضرتلرینی محتضر بولوب ماببنلرنده نیجه اشارت کچدکدنصکره دار فنادن سرای بقایه ارتحال ایدوب نفس انقره ده مدفون اولمشلردر . رحمة الله علیه رحمة واسعة . حاجی بیرام ولی رحلت ایلدکدنصکره خلفادن هر بری برجانبه کیدوب امیر سکینی قصبهٔ کوینکدن اولمغله کوینکه کلوب آق شمس الدین دخی کوینکده تمکن ایدوب حاجی بیرام فقراسندن بعضیسی امیر سکینی یه واروب صحبت ایدرلر ایکن آق شمس الدین مرحوم امیرسکینی امیدر ارشاده تقید ایتمسون وکیمسه وارمسون دیو فقرایه تنبیه ومنع ایدوب لکن امیرسکینیدن فوق الحد جذبات وحالات مشاهده اولنمغله هر کس بیك جان ایله زیارتنه واردقلریچون آق شمس الدین مرحوم تقید ایلیوب بر کون امیرسکینی فقرا ایله تفرجه کتدکلرنده آق شمس الدین دخی واروب اثنای مصاحبتده عمرده سن امیسن ارشاده تقید ایتمیه سن علی الخصوص عزیزمزك بالذات کیدکاری تاج وخرقه واوطوردقلری سجاده واللرنده اولان تسبیح وعصا بزده در بواشارت خود کافیدر دیو بوکا مانند بعض کلمات اولمغله امیرسکینی حضرتلری برزمان سرمبارکن جیب مراقبه یه کشیده قیلوب حاجی بیرام ولی قدس سره آق شیخله سنك ماببنکی آتش فرق ایدر دیو ایلدیکی اشارت ظاهر اولمغله

﴿ بيت ﴾

مرد عاقل را اشارت بس بود * عاشقانرا خود بشارت بس بود
دیو سر برآورده اولوب هر کیم حاجی بیرامه محب صادق ایسه
بر یوك اودون کتورسونلر دیوب تفرجکاهلری کوهستان اولمغله
هر کس واروب اودون جمع ایدوب آتش عظیم یاقدیلر علولری
آفاقه چیقدقده آق شمس الدینه خطاب ایتدیکه عزیزمك تاج
وخرقه سی وتسبیح وسجاده سی بوفقیر کزده دخی واودر اکرذوق
وحالت تاج وعباده ایسه وجودمز هیزم نار اولوب تاج وعبا احراق
اولمسون والاذوق وحالت وعشق ومحبت بزده ایسه تاج وعبا محترق
وخاکستر اولوب وجودمزه ضرر ترتب ایتمسون « بسم الله الرحمن
الرحیم » دیو درون آتشه قدم نهاده اولوب

﴿ شعر ﴾

* دخلت النار سکرانا حسبت النار اوطانا *
* الفت النار احیانا فمن ذا یألف النیران *
* یقول خادع المحشر بلاء العشق کالسکر *
* وشوك الحب کالعبهر فابکیك یافتان *
* جراحات الهوا تشفی کدورات الهوی تصفی *
* برودات الهوی تدفی ونیران الهوی ریحان *
* الایا ساقیا اوفر ولاتمنن لتستکثر *
* ادرکاسـاتنا واسکر فان العیش للسکران *
* فلا تسق بکاسات صغار بل بطاسات *
* وامددنا بجرات عظاما یاعظیم الشان *
* اذا ماشئت ابقائی فکن یاعشق سقائی *
* ومل بالفقر تلقائی وانت الدین والدیان *
* فماء مشبه النار عزیز مثل دینار *
* فدیناه بقنطار بلاعد ولامیزان *
* اذا افناك سقیاها وزاد الشرب طغویها *

* فاياكم واياها وخلوا دهشة الحيران *
ديوب انواع ذوق ووجد ايله رقص وسماع ايدرك اوزرنده اولان تاج وعبا وسجاده وعصاخاكستر اولدى وبعضلرى آتشه خطاب ايدوب

﴿ مثنوى ﴾

هر كزاى آتش توصابر نيستى * چون نسوزى چيست قادر نيستى
ديوب آتش دخى ﴿ مثنوى ﴾

كفت آتش من همانم آتشم * اندرا كه تابيبنى تابشم
طبع من ديكرنكشت وعنصرم * تيغ حقم هم بدستورى برم
باد وخاك وآب وآتش بنده اند * بامن وتومرده باحق زنده اند

ديو سؤاللرينه جواب ويردى ۰ وبالجمله امير سكينى قدس سره يه حاجى بيرام حضرتلرينك دست مباركيله ويرديكى شالى كندى يه لاجل سترالعوره ميان بندايدوب انجق اول احراق اولمدى وباذن الله تعالى وجود شريفلرندن سرمو يته خطا ترتب ايتمدى ورخسار مباركى مانند ورداحمر كل كل وغرق عرق اولوب طبق طلعتى پردر اولدى ومثنوىٔ شريفدن بوابياتى كويان اولديغى حالده درون آتشدن طشره چيقدى ﴿ مثنوى ﴾

اندرون آواب بين آتش مثال * از جهانى كاتشست آبش مثال
اندرآ اسرار ابراهيم بين * كودر آتش يافت ورد وياسمين
اندرين آتش بديدم عالمى * ذره ذره اندر وعيسى دمى
اندرآوديكر ابراهم بخوان * كاندرين آن شاه بنهاده ست خوان
اندر آيداى مسلمانان همه * غيرعذب دين عذابست اين همه
اندر آيداى همه پروانه وار * اندرين بهره كه دارد صد بهار

پس آق شمس الدين وفقرا بو واقعهٔ عجيبه وحالت غريبه يى معاينه ومشاهده ايتدكلرنده بر برلريله معانقه ايدوب مابينلرنده اولان قيل وقال وبحث وجدال برطرف اولوب سينه صاف اولديلر واول مجلسده حاضر بولنوب زى عاميده اولان احبابدن بريسى اوزرنده اولان البسه ودستارين چيقاروب اميرسكينى يه الباس ايدوب من بعد تاج وخرقه

قبول بیورمدیلر الی الآن اول طریقهٔ شریفه‌یه منتسب اولان اعزه تحت قباده مستور اولمشلردر امیرسکینی طیب الله ثراه‌نك قبر متبرکاری کوینکده‌در رحمة الله علیه رحمة واسعة

﴿ نظم ﴾

دعوئ سجاده ایدیجك نیجه‌سی * اوده یاقدی چیقاروب تاج وعبا
کزلیوب زمرهٔ صادقلری اول * پس قبا ایچره ایلدی اخفا

پس ای برادر امجد مقصود اصلی عشق ومحبت وذوق وحالتدر ۰ والا مجرد تاج وعبا وتسبیح وعصا دکلدر ۰ شول صادقلر که ظاهرلری باطنلرینه موافق ولسانلری حاللرینه مطابق اولوب طالبلره ذکر اولنان اذواق وحالاتدن برشی اعطاسنه قادر ایسه نه خوبدر ونه لطیفدر والا لسانًا وصورةً تزیین ظواهر ایدوب معارف وتوحیددن ومناقب سلفدن نیجه نیجه قال ازبرلیوب اکا فریفته اولوب خالی الذهن اولانلر نیجه زمان قپوسن بکلیوب بالاخره خسر الدنیا والآخره مفلس قالورسه کار مشکل اولور حق سبحانه وتعالی جمله طالبلری اومقوله رهزنلردن حفظ ایلیه ۰ وطالبك کوکلی کوزین آچوب حقی باطلدن فرق ایتمك نورینی احسان ایلیه ۰ حتی هر مقلدك دام تزویرینه پابسته اولمیوب یولندن قالمیه ۰

حضرت مولانا بیورر ﴿ مثنوی ﴾

بهر این کفتند دانایان بفن * میهمان محسنان بایدشدن
تو مرید ومیهمان انکسی * کوستاند حاصل توازخسی
نیست چیره چون تراچیره کند * نور ندهد مرتراتیره کند
چون ورانوری نبوداندر قران * نورکی یابندازوی دیکران
همچواعمش کوکنددارویچشم * چکنند درچشمها الاکه پشم
ازخدانی بوی اورانی اثر * دعویش افزون زشیث وبوالبشر
دیونموده وراهم نقش خویش * اوهمی کوید زابدالیم وبیش
حرف درویشان بدزدیده بسی * تاکمان آید که هست اوخود کسی
خرده کیرو در سخن برباید * ننك دارد از درون او یزید

بی نوا ازخوان ونان آسمان * پیش اونداخت حق یك استخوان
اوندا کرده که خوان بنهاده ام * نایب حقم خلیفه زاده ام
الصلا ساده دلان پیچ پیچ * تاخورید ازخوان جودم سیر هیچ
سالها بروعدهٔ فردا کسان * کردآن درکشته فردا نارسان
دیرباید تاکه سرّ آدمی * آشکارا گردد اوپیش وکمی
زیر دیوار بدن گنجست یا * خانهٔ مارست وموز واژدها
چونکه پیدا کشت اوچیزی نبود * عمر طالب رفت آگاهی چه سود
امابودخی مقرردر که طالب حق طلبندہ صادق اولسه یعنی مقصودی حقدن غیری اولمسه اومقوله دروغ کوی ومقلدلردن بریسنك دام تزویرینه دخی بند اولسه حق سبحانه وتعالی انك صدق وخلوصی برکاتنده انی محروم قومز بهر حال برطریقله اهل تحقیقه ایرشدرر ویاخود من حیث لایشعر مرآت قلبنده نور محمدی فروزان اولور لکن بوحالت نادر واقع اولور . کما قیل « النادر کالمعدوم » حضرت جلال الدین رومی قدس سره بوحالی دخی تحقیق بیوررلر

﴿ مثنوی ﴾

لیك نادرطالب آیدکز فروغ * در حق اونافع آیدآن دروغ
او بقصدنیك خود جایی رسد * کرچه جان پنداشت آن آمدحسد
چون تحری دردل شب قبله را * قبله نی وآن نماز او روا
پس اول قبهٔ ولایت . وصفی کعبهٔ کرامت . عاشق مجذوب رحمانی . امیرسکینی رحلت ایتدکدنصکره قطب عالم روحانی معدن حکمت ربانی . ساکن حریم کعبهٔ سبحانی . بحر وفا کان عطا ﴿ بنیامن ایاشی قدس الله سره ﴾ مرکز دائرهٔ ارشاد اولوب طالبان طریق هدایته شراب عشق الهی سقی ایلدی انلر دخی بعض اسناد ایله کوتاهیه قلعه سنده حبس اولنوب صاحب قران زمان سلطان سلیمان خان یدی آیدن زیاده قلعهٔ ردوسی محاصره ایدوب فتحنده عاجز اولمغله اول زمان مرحوم سلطان سلیمان خانك چوقه دارلغی خدمتن ایلیان کمسنه بنیامن

حضرتلرینک احبابندن اولمغله سلطان سلیمان مرحومه عرض ایدوب حاجی بیرام ولی طریقه سندن فلان کمسنه بوقدر زماندر کوتاهیه قلعه سنده محبوسدر ظن غالبم بودر که بو قلعه نک عسکر اسلامه بوقدر طیاندیغنه باعث اولدر دیو اعلام ایتدکین مرحوم سلطان سلیمان خان اطلاقیچون امر ویروب تاریخن ضبط ایتدیلر . بنیامن اباشی حبسدن اطلاق اولندیغی کون قلعهٔ ردوس فتح اولنوب سلطان سلیمان بنیامن اباشی یه حسن اعتقاد ومحبت ووداد اوزره اولدیلر مابینده چوق زمان مرور ایتمدین بنیامن اباشی دخی زیاده پیروغایت مسن اولمغله « فی مقعد صدق عند ملیك مقتدر » مأواسنه خرامان اولوب صدف شریفلری اباشده مدفوندر

❁ بیت ❁

اودخی بوفنایی ترك ایتدی ＊ کوردی یارینی ایدوب عزم بقا

مصباح اسرار حقیقت . مفتاح ارباب طریقت . ادب یافتهٔ عتبهٔ عبودیت . جکرسوختهٔ جذبهٔ ربوبیت . رهنمای روندکان ❁ پیرعلی سلطان اقسرایی قدس سره ❁ وراثت ولایت حقیقت محمدیه مظهریتنده قائم اولوب کرامات باهرهلرینه حد وغایت یوقدر . صاحب قران دوران سلطان سلیمان خان عجم سفرینه کتمك اثناسنده علاء الدین اقسرایی حضرتلرینه بعض منکرلر پیدا اولوب اقسرایده برکمسنه ظهور ایدوب مهدیلك دعواسن ایدر دیو آستانه یه عرضلر کلوب تفتیشنه امر ارسال اولنمغله مجلس شرع شریفه احضار واحوالی استفسار اولندقده بزم علیهمزه شهادت ایلیان سز میسز دیو بریسنه صورت جلال ایله اشارت ایلدکده باذن الله تسلیم روح ایدوب بریسنه دخی اشارت ایتدکده قیء ایدوب دهانندن بعض لوث جریان ایتمکله مجلسده حاضر اولانلره هیبت استیلا ایدوب سؤال وجوابدن فراغت اولندی ❁ ع ❁ هست خموش ازهمه غوغا خلاص ＊ دینلوب واقع حالی تکرار درسعادته عرض ایلدیلر . سلطان سلیمان مرحوم اوطاغیله اسکداره چیقمش

بولنوب بزکندیمز اول جانبه کیده یورز دیو تأخیر اولنمغله سلطان سلیمان مرحوم اقسرایه وار دقلرنده تبدیل شکل ایله پیرعلی سلطانك منزلنه واروب ملاقی اولدقلرنده پادشاه جمجاه حضرتلری چوق آثار وکرامتلرین مشاهده ایدوب اثناء مصاحبتده عزیزم سزی بزه خلاف انها ایتمشلر بحمد الله شرف صحبتکزله مشرف اولدق دیوب عزیز دخی دولتلو پادشاه بوفقیره اسناد اولنان ندر دیو سؤال ایلیوب مهدی یم دیر ایمش سز وجنتك درت ایرماغی بزده در دیوب بوکا متعلق بعض کلماتکزی نقل ایتدیلر دید کده پادشاهم شمدیلك ظاهرده مهدی سزسز وجنتك درت ایرماغی جنته مخصوصدر بعد الموت ودخول الجنه مؤمنلر آندن نوش ایدرلر اما انسان انموذج عالم شهادت وملکوت اولمغله علم ومعرفت وعشق وحقیقت هر بری جنتك بر ایرماغنه تشبیه اولنمشدر وجنتك ایرماغنك بریسی آب کوثر وبریسی لبن شهبا وبریسی عسل مصفا وبریسی خمر حرادر دیو بیورلمشدر

❊ مثنوی ❊

آب صبرت جوی آب خلد شد * جوی شیر خلد مهر توست وود
ذوق طاعت کشت جوی انکبین * مستی وشوق تو جوی خمر بین
هرطرف خواهی رو آتش میکنی * آن صفت چون بد حیاتش میکنی

حق سبحانه وتعالی سزه وبزه مجلس رسول الله علیه السلامده نوش ایتمك میسر ایلیه لکن ظاهرده اولان مثاللری دخی خانه مز اوکندن جریان ایدن آب شیریندر وبرقاچ رأس بقره واغنام وبرقاچ قوغان وار دردیو پادشاهك حضورینه شیر وعسل کتوروب تناول ایتدیلر سلطان سلیمان دخی عزیزم خمر ایرماغنك نمونه سی وارمیدر دید کده نعم خمر ایرماغی عشق یزدان وجذبۀ رحماندر

❊ نظم ❊

پیش ما اسرار درویشان بود * پیش ماخود ناله وافغان بود
پیش ما باشد همه اسرار عشق * پیش ماباشد همه کفتار عشق

پیش ما باشد شراب کوثری * پیش ما باشد طریق رهبری
پس اولدخی طالبلره دریغ دکلدر دیوب پرتو پاشا مرحوم سلطان سلیمانك چوقه داری اولمغله بینله کتمشلر ایمش ایاق اوزره طوروب عزیزك کلماتنه جان قولاغن طوتوب کمال محبت ایله کوکل ویرمکله علاء الدین اقسرایی دونوب پرتو پاشایه برنظر حقانی ایدوب بی اختیار الله دیو نعره اوروب زمینه دوشدی ونیچه زمان وجد ایله قالدی سلطان سلیمان مرحومه دخی اختیارسز بکا کلوب پیرعلی سلطانه انواع تواضع ومسکنت کوستردی وعجم سفرینه متعلق بعض نسنه اشارت ایدوب سلطان سلیمان مرحوم اول سنه عجمه واردقده عزیزك جمله اشارتی بعینه ظهور ایتمکله محبتی زیاده اولوب عودت ایتدکده پیرعلی سلطانه تکرار اوغرایوب هر یوز دن مصاحبت اولنوب عزیزدن دین ودولته لایق نصیحت التماس ایلدی انلرك دخی عندلیب لسانی روضهٔ جناندن نغمه زن اولوب

﴿ نظم ﴾

حق ترا ازعدل پرسد عدل کن * غیراین خود نیست درمعنی سخن
کوتوداری عدل دنیاجای تست * تخت سلطانی بزیر پای تست
ورنه عمر خویش ضایع میکنی * خویش را ازخویش مانع میکنی
جور مظلومان زظالم خود ستان * غیررامحرم مکن دراین هسان
کارآنست که بدین حق کنی * ظالم ومظلوم پیش خود کنی
کر تواین معنی بخود همره کنی * کر دراسلام نبی بی شك قوی
ورنه باشی میرنو روزی بدهر * عاقبت ظلمت نکیرد شهر شهر
حق تعالی سر نکون انداز دت * خودچه میدانی که چون اندازدت
رو تو راهی ساز از شرع نبی * تا ببینی روز روشن ورشبی
رو تو اندر ملك تخم عدل کار * تانه کردی دردوعالم شرمسار
رو مکن تو ملك راویران زکس * زانکه باشد تیغ مسکینان نفس
رو حذر ازراه خلقان خدای * ورنه آو یزند در نارت زپای
رونظر کن درهزاران خاك شاه * جمله رفتند در درون قعر چاه

روتو باارباب دین همت بدار * زانکه این دنیا نباشد پایدار
روتو پند من بمعنی کوش کن * همچو دری خویشتن در کوش کن
هم تو پند من بجان خود نشان * تا دهندت خود بمعنیها نشان

مضموننك ماصدقی انواع نصیحت ایدوب سلطان سلیمان مرحومك یوركن دلوب بسیار کریه وناله ایدوب پیر علی سلطانه نیجه املاك ومزارع تکلیف بیوردقلرنده قبول ایتمكله باری اوغلكزی استانبوله کوندر یکز دیو منت ایتدکده دولتلو پادشاه اوغلمك اسمی اسماعیلدر حق یولنه قربان اولمقدن دونمز انلری سزه کوندرهلم دیو وعد ایتمكله سلطان سلیمان استانبوله داخل اولدقدنصکره مابینده اولان عهد وامان اوزره چلبی شیخی استانبوله کوندرمکه تصمیم ایلدی وادرنهده ساکن اولوب حالا ابوایوب انصاریده زال پاشا جامعی قربنده دریانك جانب ساحلنده مدفون اولان مزارك صاحبنه شیخ پیر احمد دیرز ارذل عمره وارمش بر پیرایدی بوعبد کمترطفل ایکن انلری کور مشیدم ۰ اول حکایت ایدرکه پیرعلی سلطان اوغلی شیخ اسماعیلی استانبوله کوندرركن بنی تنهاسنه دعوت ایدوب چلبی شیخك استانبولده مقتول اولاجغن وجمله سرانجامنی خبرویروب لکن بزم صحتمزده اولمز دیو تحقیق بیوردی وبزی چلبی ایله استانبوله کوندردی والتی آی مرور ایتدکدنصکره پیر علی سلطان قدس سره دار بقایه رحلت ایلدی بعده چلبی شیخ ادرنهیه واروب برقاچ زمان اکلندی هنوز اون طقوز یاشنده ملتحی اولمش شاب ایدی علماء کباردن بری پیرعلی سلطانك احبابندن اولمغله برایکی کره چلبی شیخی ضیافت ایدوب بعض کباره تصدر ایتدیروب وکندینك اوستی یاننه المغله نیجهسی غرض ایدوب حرف کیرلك سمتنه ذاهب اولمشلر ایدی ادرنهدن کیرو استانبوله کلدکده خلق زیارتنده ازدحام ایدوب چوق جمعیت اولوب بعض اسناد اولنمغله سلطان سلیمان مرحومك معلوملری اولدقده چلبی شیخه خبر کوندروب ولایتکزه کیده سز دیو بعضلرك سوء قصدین اعلام ایدوب وپیر علی سلطانك فقراسندن بعض اختیار درویشلر دخی سویلیوب لابد تبدیل مکان کرکدر دیو

﴿ مثنوی ﴾

قوم کفتندش مکن جلدی برو * تانکردد جامه وجانت کرو
آن ر دور آسمان نماید به نکر * تابآخر بخت باشد ره کذر
هین برو کوتاه کن این قیل وقال * خویش ومارادرمیفکن دروبال
بی خیانت این نصیحت ازوداد * مینمایت مکردان عقل و داد

مضمونجه پند کوی اولدقجه چلبی شیخ مرحوم بزه سر انجامز اشارت وبشارت اولنمشدر قضایه تسلیمز عاقبت جسمز غرق خون اوله جقدر « وکان امر الله قدرا مقدورا » قول کریمی اوزره امر حق بهر حال ظهور ایدردیو ﴿ مثنوی ﴾

کفت اوای ناصحان من بی ندم * از جهان زندکی سیر آمدم
سخت ترشد بند من از پند تو * عشق را نشناخت دانشمند تو
تو مکن تهدید از کشتن که من * تشنهٔ زارم بخون خویشتن
عاشقانرا هر زمانی مرد نیست * مردن عشاق خودیك نوع نیست
آن دوصد جان دارد ازراه هدی * وان دوصد را میکند هردم فدا
آز مودم مرك رادرزنده کیست * چون رهم زین زندکی پاینده کیست
اقتلونی اقتلونی یاثقات * ان فی قتلی حیات اندر حیات
مرك شیرین کشت ونقلم زین سرا * چون قفص هشتن پریدن مرغ را
عاشقم من تشنهٔ قربان لا * جان من نوبتکه طبل بلا
خود بتورا کیست این تهدیدها * پیش آنچ دیده است این دیدها
من چو اسما عیلیانم بی حذر * بل چو اسماعیل آزادم ز سر
فارغم از طمطراق وازریا * قل تعالوا کفت جانم رابیا
یامنبر الخد یا روح البقا * اجتذب روحی وجدلی باللقا
بس کنم دلبردر آمد درخطاب * کوش شوو الله اعلم بالصواب

مضموننی کویا اولوب امر الهی نه ساعت ظهور ایدر دیو منتظر قضا اولدی چلبی شیخ ایاصوفیهٔ کبیرده کاهجه دخی سلیمانیه ده کرسیٔ وعظه چیقارلر ایدی اتفاقا کرسیده بعض شطحیات سویلدی دیو مدعیلر انواع اسناد ایدوب واقعه غیر مطابق لکن تقریرلرینه

موافق فتوی الوب طقوز یوز اوتوزبش سنه سی مقتول اولدی رحمة الله علیه وعلی ابیه رحمة واسعة

﴿ بیت ﴾

کمترین عیش جوانمردی وداد * آن جوانمردی که جانرا هم بداد

﴿ نظم ﴾

حق اکا ویر مشیدی صنعندن * حسن خلق وجمال بیهمتا
قیلدی جانی حق ایچون قربان * ویردی اول اردخی قضایه رضا

پس اسرار عشاقدن ذوق الوب صفای درون صاحبلری اولان ارباب بصائر منطق الطیردن بو وار داتی وردزبان ایدینوب « انا لله وانا الیه راجعون » دیو امره رام اولدیلر

﴿ منطق الطیر لعطار ﴾

هدهد رهبر چنین کفت آن زمان * کانکه عاشق شد نیندیشد زجان
چون بترك جان بکوید عاشق * خواه زاهد باش و خواهی فاسق
چون دل تو دشمن جان آمداست * جان برفشان ره بپایان آمداست
سد ره جانست جان ایثار کن * پس بر افکن پرده ودیدار کن
عشق را با کفر و با ایمان چه کار * عاشقانرا لحظهٔ با جان چه کار
عاشق آتش در همه خرمن زند * ارهٔ فرقش نهند اوتن زند
درد خون دل بباید عشق را * قصهٔ مشکل بباید عشق را
ساقیا خون جکر در جام کن * کونداری درد ازمن وام کن
عشق را دردی بباید پرده سوز * کاه جانرا پرده درکه پرده سوز
ذرهٔ عشق از همه عشاق به * شمهٔ درد از همه آفاق به
عشق مغز کائنات آمد مدام * نیست مردی عشق بی دردی تمام
کفر کافر را ودین دیندار را * ذرهٔ دردت دل عطار را
هر کرا درعشق محکم شد قدم * در کذشت از کفر و از اسلام هم
عشق سوی فقر در بکشایدت * فقر سوی کفر ره بنمایدت
چون ترا این کفر واین ایمان نماند * این تن تو کم شد واین جان نماند
بعد ازین مردی شوی این کاررا * مرد باید اینچنین اسرار را
پای درنه همچو مردان و مترس * در کذر از کفر واز ایمان مترس
چند ترسی دست از طفلی بدر * بازشو چون شیر مردان پیش کار

پس علاء الدين اقسرايدن چلبی شيخه دخی بوداهيهٔ عجيبه ظهور ايتمكله سفينهٔ بحر ديانت . ودفينهٔ سكينهٔ متانت . بدرقهٔ مقامات . آيينهٔ كرامات . مطلع نوردرخشان ﴿ شيخ احمدساربان قدس الله تعالى روحه ﴾ اون يدی ييل مرشد رهروندكان طريقت وساقئ بزم عشق حقيقت اولوب خلقله چندان اختلاط ايتمدی مكر كندی يه ارادت كتورن فقرا واحبابی اوله خيره بوليده ساكن اولوب حلم وسلمی غايت كمالده ايدی احمد ساربان سلطان سليمان عراقين سفرينه كيدركن سرساربانان اولوب اهل عيش ونوش ايدی پير علی سلطان احمدساربانه نظرايلدكده ذاتنده قابليت كلی واستعداد اصلی مشاهده ايتمكله كنز نور هدايت وكنج رموز امانت اولمغه لايق بر وجود شريف اولديغی معلوم اولمغله ای فرزند مقبل سن عوايق دنيويه وعلايق كونيه ايله زنك آلود اولاجق كوهر دكلسن دنيانك زيب وزيورينه كوكل ويرمه ديو نيچه لطف وكرملر ايدوب بووجهله نصيحت ايلدی

﴿ ازدريای پراعطار ﴾

* چرخ مردم كش اكر روزی دومردم پرورست *
* نيستش شفقت مكر پروارئی اولاغرست *
* زان فلك هنكامه ميسازد ببازی وخيال *
* اختران چون لعبتانندو فلك چون چادرست *
* دل منه برچشم ودندان بتان كين خاك راه *
* چشم چون بادام ودندانش چودر كوهرست *
* اهل دلرا ناپسند آيدزر ولعل وكهر *
* عارباشد مردرا انچه زنانرادر خورست *
* تكمهای زركه برسنجاب شاهان ديدهٔ *
* اخكری چندی درخشان كشته درخاكسترست *

وبونك امثالی نيچه كلمات درربار نثار ايتمكله در كلام معجز نظامن منكوش كوش جان ايدوب پيرعلی سلطانه تسليم اولدی وعراقين سفرندن عودت ايتدكده جمله خانمانه فنا ويروب قدم نهادهٔ راه حقيقت اولدی

﴿ مثنوی ﴾

ای خنك جانی كه در عشق مآل * بذل كردد خانمان وملك ومال
وسلو كنده چوق منظوم آلهیات بیوروب كاه قیغوسز وكاه
احمدی تخلص ایتمشلردر بو شعر انلرك كفتارندندر

﴿ شعر ﴾

* واریمی اول دوسته ویردم خانمانم قالمدی *
* جمله سندن ال یودم پس دوجهانم قالمدی *
* چونكه حب الله ایرشدی چكدی بنی كندی یه *
* آچدی كوكلم كوزینی آیرق خمارم قالمدی *
* دوست جمالی عكسنی صالدی بو كوكلم ایلنه *
* آنی كورلدنبرو صبر وقرارم قالمدی *
* عین توحیدآچیلوب حق الیقین كوردم آنی *
* شركی سوردم آره دن شك وكمانم قالمدی *
* اولیانك همتی یاقدی بنی قال ایلدی *
* صافیم بولدم صفا آیرق كمانم قالمدی *
* احمدی ایدر الهی سا كه شكرم اولدرر *
* حمد لله عشق حقدن غیری وارم قالمدی *

روایت اولنور كه احمد ساربانك سیئة الاخلاق ومنكره برخاتونی
وارایدی حضرت عزیزه انكار ودائما جفا وستمكارلق اوزره اولمغله
زیارته كلان احباب عزیزی سعادتخانه لرنده بولمسه لر منكرۀ مزبوره
ایچرودن جواب ویروب حاشا بو مقوله بو نامش قوجه دن نه امید
ایدرسز نیچون كندیكزه زحمت ویروب مشقت راه چكرسز دیو
مالا یعنی سویلردی وكاه كلانلره شتم ایدردی . مثلا ابوالحسن
خرقانی حضرتلرینك زیارتنه مسافۀ بعیده دن برعاشق صادق كلوب
دق باب ایتدكده ابوالحسن خرقانی قدس سره لاجل الكفاف
كوهستاندن هیزم قطعنه كیدوب سعادتخانه لرنده بولنمامغله انلرك
دخی زوجه سی منكره اولمغله زیارته كلان كمسنه لره دهان كشاده اولوب

﴿ نظم ﴾

چون بصد حرمت بزد حلقه درش * زن برون کرد از در خانه سرش
که چه میخواهی بکوای ذوالکرم * کفت بر قصد زیارت آمدم
خنده‌ٔ زد زنکه خه خه زیش بین * این سفر کیری واین تشویش بین
خود ترا کاری نبود آنجا یکاه * که به بیهوده کنی این عزم راه
اشتهای کول کردی آمدت * یاملولیٔ وطن غالب شدت
یامکر دیوت دوشاخه برنهاد * برتو وسواس سفررا بر کشاد
کفت آن سالوس زراق تهی * دام کمراه و کمند کمرهی
صد هزاران خام ریشان همچوتو * اوفتاده ازوی اندر صد عتو
کرنه بینیش وسلامت وارو ی * خیر توباشد نکردی زوغوی

مضمونی اوزره اول عورت بی دولت دخی درسعادت شیخه کلانلرك کیمسنی قوغوب و کیمسنه هذیان سویلردی لکن احباب احمد ساربان حضرتلرینك نه وجود شریف اولدیغنی بیلوب اول بداصله عتاب ایدوب

﴿ مثنوی ﴾

شمع حق راپف کنی تو ای عجوز * هم توسوزی هم سرت ای کنده پوز
کی شود دریاز پوز سك نجس * کی شود خورشید از پف منطمس
هرکه برشمع خدا آرد پفو * شمع کی میرد بسوزد پوز او
چون تو خفاشان بسی بینند خواب * که جهان ماند یتیم آفتاب
مه فشاند نور سك عوعو کند * سك زنور ماه کی مرتع کند
شب روان وهمرهان مه تبك * ترك رفتن کی کنند از بانك سك

مضمونی کویان اولوب حضرت شیخی بولوب قدم شریفنه یوزلر سوررلر ایدی . واحمد ساربان حضرتلری زیارتنه کلن احبابه اول کلبجکز سزی طلادیمی دیو خاطرلرین تسلیت بیوررلردی واول فاسده نك ستم وجفاسنه تحمل ایله مجاهده وانواع مشاهده ایدرلر ایدی وبعض فقراسی دخی نیجه خاطره یه دوشوب

﴿ نظم ﴾

کین چنین زنرا چرا ای شیخ دین * دارد اندر خانه یار وهمنشین

ضدرا باضد اینـاس ازکجـا * باامام الناس نسناس ازکجـا
دیو متفکر اولدقلرنده حضرت شیخ دخی

مثنوی

بعد ازان درمشکل انکار زن * برکشـا دان سراینده دهن
کان تحمل ازهوای نفس نیست * آن خیال نفس نست اینجامه ایست
من نیم درامر وفرمان نیم خام * تابیندیشم من از تشنیع عام
فردیٔ ما جفتیٔ ما نه ازهواست * جان ما چون مهره دردست خداست
نازآن ابله کشیم وصد چواو * نه زعشـق رنك ونه سودای او
این قدر خود درس شاکردان ماست * کر وفر ولحمهٔ ماتا کجاست
تاکجا آنجاکه خاراراه نیست * جز سنا برق مه الله نیست
ازهمه اوهام وتصویرات دور * نور نور نور نور نور نور
بهر تو ارپست کردم کفت وکو * تابسازی باررفیـق زشت خو

مفهومنجه جواب باصواب وخطـاب مستطاب ایدوب طریق حقه ارشـاد ایدرلردی و بالجمله احمدساربان حضرتلری آخر عمرلرینه دکین اول عورتك بارکش ستمی اولوب محتضر اولدقلرنده منکرهٔ مزبوره یه خطـاب ایدوب ای زن نیچـه زماندرکه همخانه مز اولدك وبزدن برنصیب المدك حالا دار بقـایه رحلت ایده یورز باری حما ایچون برنسخـه یازوب انك سببیـله معیشت ایله دیو بیوردقـده یازمق بیلمم نه یازایم دیدی همان برکاغده نه چیزرسك چیز دافع حما اولسون دیو نطق ایدوب روح پرفتوحلری طقوز یوزاللی ایکیده عالم ملکوته جولان ایلدی رحمة الله علیه رحمة واسعة

نظم

قیلدی عشاقی اول دخی ارشـاد * یازدی بیمار عشق اولانه شفـا
اولدخی کچدی چون بودنیادن * ایردی بربرجه دخی شمس ضحا

صکره اول خاتون برخانه ده مهمان ایکن صاحب خانه نك بانوسی حمایه مبتلا اولمغله ای خاتون سنك زوجك برعزیز ایدی حمایه برنسخه بیلرمیسین دیو سؤال ایتدکده عزیزك نفسی خاطرینه کلوب برکاغده

بر ایکی نسنه چبزوب تبخیر ایلدیلر باذن الله تعالی حما دفع اولدی • مذکوره خاتون آخر حالنه دك انکله معیشت ایدوب ومرحوم عزیزك سنك مزارین بالین ایدینوب لیل ونهار کریه وزاری قیلاردی وقدرکی بیلمدم حیفا ودریغا دیو آه وانین ایدر ایدی قبر شریفلری خیره بولیده در نور الله مرقده • پس احمد ساربان قدس سره نك برخلیفه سی سلسله ده بیان اولندیغی اوزره غضنفر افندینك شیخی ویزلی علاء الدین افندی اولوب وبریدخی سباح بیدای طریقت • غواص دریای حقیقت • مبارز صف بلا • عارف صدق وصفا • مرد میدان معنی • فرد ایوان تقوی • حارس شرع مبین ❊ حسام الدین انقره وی قدس الله سره ❊ مرکز دائرهٔ علم یقین اولوب مثل نوره کمشکوة فیها مصباح شجرهٔ مبارکهٔ زیتونه سندن فتیلهٔ زجاجهٔ دل طالب سوزان وکوکب دری درخشان اولوب نیجه زمان بادهٔ عشق الهی خمخانه سنك ساقیلغن ایلدی

❊ نظم ❊

علوم حق بحق دانسته باشد * نه اوچون دیکران بر بسته باشد
باو علم لدنی ختم باشد * که کا، او عدم که کتم باشد

مرحوم حسام الدین افندی انقره یه قریب مولد ومنشألری اولان قوتلوخان قریه سنده اقامت صلوة جمعه وعیدین ایچون برجامع شریف بناسنه مباشرت ایلیوب زال پاشانك انقره جانبلرنده خاصلری ویوده سی اولان کمسنه حسام الدین افندی مرحومك اوغلنده براسب تازی کوروب طلب ایلدکده ویرمدیکیچون جبلتنده مرکوز اولان اغراض نفسانیه اقتضاسیله حسام الدین افندی یه عداوت وبغض ونیجه اسناد ایدوب

❊ نظم ❊

هرکسی راخدمتی داده قضا * درخوران کوهرش درابتلا
زهر هاهر چند زهری میکنند * زود ترقانشان برمیکند
این جهان جنکست چون کل بنکری * ذره باذره چو دین باکافری

پس بنای خلق براضداد بود * لاجرم ماجنکیم ازضر و سود
نحواسنجه مذکور ویوده حسام الدین نام شیخك بنا ایلدیکی جامعده جند سلطانیدن نیجه مکلف آدملر نجار وارغادلق ایدوب برمرتبه تابع اولمشلردر که جائز که برفساده مباشرت ایلیه‌لر دیو صورت حقدن خلاف واقع انها ایتمکله حبس اولنه دیو امر اخراج ایتدیروب اول اجلدن انقره قلعه‌سنده حبس اولنوب احوالی تکرار اعلام اولنمق اوزره ایکن عمری آخره ایرشمکله محبوس ایکن جام اجلدن شربت رحلت نوش ایدوب حبس خانهٔ فنادن رفع وجود ایلیوب دار بقاده غنوده اولدی رحمة الله علیه رحمة واسعة

﴿ بیت ﴾

کرتو بر اهل دلی ظلمی کنی * بهر خود درنار چه میکنی

﴿ نظم ﴾

قدرت حق حسام افندیده * کون کبی باهرایدی صانکه ضحا
ظاهرا عالم ایدی شول رسمه * هر سؤاله ویردی بیك فتوا
میرملك لدن اولوب اودخی * قاف قلاب عشقه اوردی قفا

وحسام الدین افندینك فقراسندن سغراق وجودی عشق الهی خمرندن پراولان مجذوب احدیت ۰ مسلوب عزت ۰ نفس کشته ۰ دل زنده ﴿ شیخ بالی قدس سره ﴾ زیاده مجذوب ومستغرق اولمغله عام وخاصدن قرین صحبتلری اولانلر دخی بی اختیار منجذب اولوب ۰ بعض حالات عجیبه‌سی استدراجه حمل اولنوب نیجه اسناد اولنمغله مقتول اولمشدر رحمة الله علیه رحمة واسعة

﴿ بیت ﴾

بمنزلکاه عشق صد جان بیك جو * تو بی وابستهٔ زندان بیك جو

وحسام الدین افندینك فقراسندن عارف بالله ۰ فانی فی الله ﴿ شیخ حسن قبادوز قدس سره ﴾ دخی نیجه زمان طالبلری وحدت حقه ارشاد ایدوب بالاخره ارجعی خطابنه سمعا وطاعة دیوب کأس شراب موتی نوش جان ایتدی علیه مغفرة الرحمان

﴿ نظم ﴾

روچو قطره سوی بحر عشق شو * روچو قطره فرد باش ونور شو
بعد ازین کویم حقایق بیشمار * لیك کوش خویش را بامن بدار

پس حسام الدین حضرتلرندن بردخی ستودهٔ رجال ٠ نقطهٔ کمال ٠ حجت ولایت ٠ ولا یخافون لومة لائم ٠ روشن چشم هدایت ٠ قلبه لیس بنائم ٠ آفتاب نهانی ٠ ساقئ جذبهٔ ربانی ﴿ خواجه علی الرومی الخیاط قدس سره ﴾ قرق التی ییل کامل مرکز دائرهٔ ارشاد وصورت قباده دیدهٔ مردم قشر بین دن مستور ونهان اولوب نام شریفی عنقای قاف وعلم کاف کبی جهان وجها نیا نه ولوله انداز اولمغله ناس حالنده حیران اولوب

﴿ بیت ﴾

چنان دانم که حق دانا برآنست * بغیر این تراکفتن زیانست

دیرلرایدی و بعضلری دخی حاشا شان شریفنه ناسزا وار نیجه کفتار ناهموار وانواع اسناد مالم یکن اظهار ایدوب

﴿ بیت ﴾

ترك غیبت کن بیا نزدیك ما * زانکه هستی تو بمعنی آشنا

دینلدیکجه طعنلرنده مصر اولورلر ایدی پس

﴿ مثنوی ﴾

ای ملامت کر سلامت مرترا * ای سلامت جو رها کن تو مرا
حاش لله از کمال جاه او * کابر بیماری بپوشد ماه او
دود کلخن کی رسد بر آفتاب * چون شود عنقا شکسته ازغراب

مضمونیجه جواب و یریلوب اول عزیز پاك نژاد جمله سندن مبرا اولوب ظاهرده امیلك ایله معروف ایکن برمرتبه منتظم الکلام واسرار توحیدده بردرجه صاحب طلاقت معجز نظام ایدی که عالم ملکوت وجبروت وحقایق اطوار ناسوتدن خبر ویردکده کلمات بدیعة النکات جواهر سماتی کمال ولایت وکمالاتنه آیت کبری اولوب مستمعین متحیر العقول اولورلر ایدی

﴿ مثنوی ﴾

بی تأمل اوسخن کفتی چنان * کس پس پانصد تأمل دیکران
کفتیٔ درباطنش دریاستی * جمله دریا کوهری کویاستی
نور هر کوهر کزو تابان شدی * حق وباطل را ازو فرقان شدی

ونظر شریفلری کبریت احمر . وصحبت منیفلری اکسیر اکبر اولوب خلوص وانقیاد واقرار واعتقاد ایله حضور شریفلرینه واراناترك قلبلری مضغهٔ مکدره ایکن مشکات نور محمدی اولان مصباح همتنه مقارن اولدقده جذبهٔ رحمان وآتش عشق یزدان ایله تابان اولمامق نه احتمال ایدی

﴿ نظم ﴾

من یکی بلبل زبستان ویم * من یکی افغان ونالان نیم
کشف اسرارم زمعنیهای اوست * درسر من خود یقین سودای اوست

وزیر سحابده مهر رخشان کبی زیر قبادہ نهان بر خورشید جهان ایدی

﴿ مثنوی ﴾

رایت واکرام وداد افراشته * فقر وحاجت ازجهان برداشته
بحردر از بخشش صاف آمده * داد او از قاف تا قاف آمده
درجهان خاك ابر وآب بود * مظهر بخشایش وهاب بود
ازعطا اش بحر وکان درزلزله * سوی جودش قافله برقافله
قبلهٔ حاجت در ودروازه اش * رفته درعالم بجود آوازه اش
این عجبتر که بر ایشان میکذشت * صدهزاران خلق ازصحرا ودشت
زآرزوی سایه جان میباختند * از کلیمی سایبان میساختند
سایهٔ آنرا نمی دیدند هیچ * صدتفو بر دیده های پیچ پیچ
ذرهٔ رابنیه وخورشیدنی * لیك ازلطف وکرم نومیدنی

مضمونی اوزره شجرهٔ وجودلرینك ظل ممدودی عالم وعالمیانه سایه کستر اولمش ایدی . لکن بعض کیمسه لر دخی ذات ملك سماتلریله ملاقی اولوب مرآت قلبلرنده پرتو ایدن نور محبة الله انلرك صدق وکرامتنه شهادت ایتمش ایکن حالت استغراقده ربودهٔ تجلی

وتنك هضم اولان فقرا ومجاذيبدن من غير قصد وبلارويه بعض كلمات صدور ايتدكده حقيقت فهم اولميانلر

﴿ بيت ﴾

هر كه بينا شد بمعنى نور شد * كاه مست يار وكه مخمور شد

معناسندن غفلت وسر رشته بى اضاعت ايتمكله غلطه دوشوب عزيز قدس سره يه شك وكمان ودخى من « يسمع يخل » مصداقنجه خلقه دخى سوء ظن القا ايدرلر ايدى ولكن

﴿ نظم ﴾

شيخ فارغ از جفا واز خلاف * در كشيده روى چون مه در لحاف

با ازل خوش با اجل خوش شادكام * فارغ از تشنيع وكفت وخاص وعام

آنكه جان در روى او خندد چو قند * از ترش روئى خلقش چه كزند

آنكه جان بوسه دهد بر چشم او * كى خورد غم از فلك وز خشم او

كارك خود ميكذارند هر كسى * آب نكذارد صفا بهر خسى

خس خسانه ميرود بر روى آب * آب صافى ميرود بى اضطراب

مى خورد شه بر لب جو تا سحر * در سماع از بانك جغدان بيخبر

فحواسنجه عزيز قدس سره ناسك كندى يه ايتدكلرى قيل وقالدن بى قيد اولوب

﴿ بيت ﴾

ولقد امر على اللئيم يسبنى * فضيت ثمة قلت لايعنينى

ديو كندى حالنه مشغول ايدى «الحمد لله تعالى والمنه» كه انك كبى بر كامل ومكمل نادر الوجودك دامن شريفلرينه تشبث ايدوب سايهٔ سعادتلرين خميرمايهٔ دولت دارين بيلدك ﴿ ع ﴾ صد هزاران جان فداى غمزه اش * حق سبحانه وتعالى آنا رحمت وبركتلرين بز فقير ومحتاجلرك اوزرندن زائل ايتميه مدرسه وقضادن وتاج وقبادن چوق كمسنه فارغ وتارك اموال وخانمان اولوب عتبهٔ باب سعادتن مأوى ومنزل عشق وفنا يى مقصد اقصى ايدنمشلر ايدى

﴿ بيت ﴾

كر سخن كويم جهان برهم زنم * همچو منصور از سر خود بكذرم

واشتباهده اولان بعض مشایخ عظام وعلماء کرامدن نیجه سی ملاقات ایتدکلرنده ظاهر و باطنلری غل وغشدن مبرا وقلب شریفلرین انوار هدایت ایله مجلی ومشرب لطیفلرین اخلاق حمیده ایله محلی مشاهده ایتمکله ودّ واخلاص وفرط حبّ واختصاص ایله سینه صاف اولوب من بعد ترك كذاف ایتمشلر ایدی

﴿ کلشن راز ﴾

همه کارمن ازوی شد میسر * بدودیدم خلاص از نفس کافر
دلم ازدانش خود صد حجب داشت * زعجب ونخوت وتلبیس وپنداشت
درآمد از درم آن بت سحر کاه * مرا ازخواب غفلت کرد آکاه
چو کردم دررخ خوبش نکاهی * برآمد از میان جانم آهی
یکی پیمانه پرکردو بمن داد * که از آب وی آتش درمن افتاد
کنون کفت ازمن بی رنك وبی بوی * نقوش تختهٔ هستی فروشوی
چو آشامیدم آن پیمانه را پاك * در افتادم زمستی بر سر خاك
کنون نه نیستم ازخود ونه هستم * نه هشیارم نه مخمورم نه مستم
کهی چون زلف اوباشم مشوش * کهی چون چشم اودارم سرخوش
کهی ازخوی خوددرکلخنم من * کهی ازروی اودر کلشنم من

وبالجمله جهانده مثلی بولنمیانلردن اولوب وآخر عمرلرینه دك سینهٔ بی کینه لری نشان سنك ملامت و بار کش رنج مذمت اولوب هیچ فرد کندیلریچون رنجیده اولدیغن ایستمزلردی وکمسنه نك علیهنه دعا ایتمیوب بلکه بوابیاتك مضمونی اوزره منکرینه دخی دعاء خیر ایدرلردی

﴿ نظم ﴾

* هرکیم بزه طعن ایلریسه نوع بشردن *
* حق صقله سون عالمده آنی خوف وخطردن *
* ذم ایلیوبن عیبزی خلقه دیه نی *
* محشرده امین ایله خدا شور ایله شردن *
* سوکمکده نه وار دوکسه حلال ایلرز آنی *

* اینجمیوبن خاطرمز داخی بتردن *
* سز هر نیجه ذم ایلسکز اکله امیرم *
* توحیده ایرن کندینی پاك ایتدی زللدن *

﴿ ع ﴾ ازلب سکرچه زاید سکرآب * مرحومك سن شریفلری سکسان اوچ سنه یه واردقده عمر عزیزی پایانه ایروب بیك یکرمی درت سنه سی ربیع الاولنك آخرنده واصل رحمت رحمان اولدی رحمة الله علیه رحمة واسعة

﴿ نظم ﴾

* اولیایه کیم بقرسه تن کوزیله سرسری *
* بی بصر درجانی یوقدر اولیدر دکل دری *
* اولیا جاندر کرکدر جان کوزیله باقه لر *
* زیرا کیم جانلو کشیلر جانه اولور مشتری *
* مرشدیمز اولیا درطوت اتکن صدقله *
* یوخسه قالدك دوجهانده شویله عاجز مشتری *
* سویلیان بیل بن دکیلم سویلدر واردر بنی *
* اولیانك قدرتی وار سویلدرسه مرمری *

﴿ مثنوی ﴾

کرتوسنك صخره ومرمر شوی * چون بصاحب دل رسی کوهر شوی

الحاصل اول سلطان طریقت و برهان حقیقتك اوصاف حمیده سنك بیکده برین تحقیق وعیان وذکر وبیانه قادر دکلم

﴿ نظم ﴾

بیکده بر وصفن ایده مز حقا * یرا دلمش اولورسه هب کویا
لبلری جامنی ایچن اولمز * ظلمت دهر ایچنده خضر آسا
زلفی دارینه هرکه ویردی بویون * بولدی ایکی جهانده عمر بقا
لب معجز نماسی آب حیات * تشنه درقطره سینه هفت دریا
رحلت ایتدکده اول وجود شریف * اصدقا حسرتیله ایتدی بکا
لاله وش دیده لر اولوب پرخون * داغ ماتم یاقندیلر نجبا

نقبا دیدیکه آه کوکلری * یاقدی نار فراقه سرتاپا
ذات پاکك حقیچون اللهم * ذره جه جذ بکیله سن طویلا
بحر ذاته طلان محبلر ایله * بیله حشر ایله ظلمت ایچره قوما
حاش لله قاله اوکس محروم * که دلی ساکه ویره طوغری بقا
حب ذاتی یه نائل ایت یارب * نور ذاتکله ایله استجلا
آب وکل عالمندن ایله خلاص * باد وآتشدن اکا ویرمه فنا
بزی هوی هویته ایرکور * دم بدم نورکیله قیل احیا

پس ایمدی ای مؤمن مقبل · ومستمع قابل · بروجهله بد زبان اولمیوب مردان خدایه سوء ظن وعداوتدن بری اوله سن وقلبکی پاك ایدوب حضور حقده مسؤل اولمقدن زیاده احتراز ایلیه سن عیب جوی اولورسك باری متصلا کندی نفسك عیوبن تجسس ایلیوب کندی عیوبك دریاسنه برمرتبه مستغرق اوله سنکه غیرلردن عیب کورمکه اقتدارك اولمیه بونکله عامل اولورسك سعادت سنکدر اکربنم نفسمده عیب بوقدر دیر ایسك بو پندار صفات شیطانیه در حق سبحانه وتعالی خلاص ایلیه

﴿ بیت ﴾

* چوسن سنده سنی کوردك بکندك *
* سن ابلیس ایلدك کندیکی کندك *

ایمدی جلال الدین رومی قدس سره نك بو کفتار درر نثارلریله برکار اولوب عیب جویدن توبه واستغفار وناله وزارش ایلیه سن

﴿ مثنوی ﴾

ای خنك جانی که عیب خویش دید * هرکه عیبی کفت آن برخود خرید
چون خدا خواهد که پرده ٔ کس درد * میلش اندر طعنه ٔ پاکان برد
اینچنین بهتان منه براهل حق * که خیال تست برکردن ورق
این نباشد ور بود ای مرغ خاك * بحر قلزم را زمر داری چه باك
کار پاکانرا قیاس ازخود مکیر * کرچه ماند در نبشتن شیرشیر

پس نیچون بونلرك دامن عصمتلری مستحکیر ارباب جفادن خلاص

اولميوب بين الناس نشان طعنهٔ سنك ملامت اولورلر ديو سؤال اولنورسه

﴿ نظم ﴾

قيل ان الاله ذو ولد * قيل ان الرسول قد كهنا
مانجا الله والرسول معا * من لسان الورى فكيف انا

خواسنجه من لدن آدم الى يومنا هذا انبياء عظام واولياء كبارك اكثرى سوء ظندن وطعنهٔ زباندن آسوده اولممشلردر بو محله كلنجه تقرير اولنان مناقبدن خود مسموعك اولمشدر

﴿ بيت ﴾

سؤالت را همى كويم جوابى * كه باشد خود مرا ازاين ثوابى

زيرا محنت ايله اولان بلاء محبت انبيا واوليا واحبا واصدقايه مخصوصدر كما قال عليه السلام « ان البلاء موكل بالانبياء والاولياء ثم الامثل فالامثل » پس موصل حق اولان طرقده جادهٔ محنت اوزره اولان طريق جاده محنت اوزره اولان طريقدن اقربدر زيرا انبيا واوليا واحبا واصدقانك نار بلاء محنت ابريز فلز نبوت و ولايت ومحبتلرين تدنس غش معدن انسانيه وتلوث خست حيوانيه دن پاك وتطهير وخالص وتزكيه ايدر كما جاء « البلاء للولاء كاللهب للذهب » يعنى زر زبانهٔ آتشده نيجه خالص اولورسه عشاق الهى دخى محبة الله ده اولان نار بلاء محنت ايله جمله غل وغشدن پاك وطاهر اولورلر . پس ايمدى اهل محبت جذبهٔ بلاء محنت ايله مجذوبلر ومبتلى يه واصللردر وتيه بلادن منقطع اولمدقلرى حالده كعبهٔ وصال محبوبه بالغلردر

﴿ بيت ﴾

سخنها دارم ازسر معانى * ولى موقوف كردم تاندانى

الحاصل بلا واذى وخلقدن جفا زمرهٔ انبيادن اوليايه ميراثدر

﴿ از كفتار ابو سعيد ابو الخير ﴾

درراه يكانكى نه كفراست ونه دين * يك كام خود برون نه وراه ببين
اى جان وجهان توراه اسلام كزين * بامار سيه نشين وباخود منشين

ذوالنون مصری قدس سره یه خلق عالم حین انتقالرینه دکین نه وجهله منکر اولدقلری اعلام اولنمش ایدی

﴿ نظم ﴾

هر کرا ایمان او محکم بود * او بدین اولیا محکم بود
هر که در راه خدا آزار داشت * مستمندان خدارا خوار داشت

و حلب وشام اطرافنده دخی محیی الدین عربی قدس سره ورضی الله عنه طریقه سنده اولان فقرایی قند، بولسه‌لر نیچه بیللره دکین قتلنه ساعی اولوب عربی دیو الحاد وزندقه اسناد ایدرلرایدی

﴿ نظم ﴾

قصد اهل الله کردند بارها * خود بپای خویش کردند خارها
قصد درویشان بود کفر طریق * رو ببر از قصد ایشان ای رفیق

اما شول چراغ که نور محمدیدن مقتبسدر هیچ فرد انی اطفایه قادر اولمز

﴿ مثنوی ﴾

قلب ونیکودر جهان بودی روان * چو همه شب بود وماشد شب روان
تا بر آمد آفتاب انبیا * کفت ای غش دور شو صافی بیا
چشم داند کوهر وخاشاکرا * چشم را زان میخلد خاشاکها
دشمن روزند این قلابکان * عاشق روزند آن زرهای کان
زانکه دو وزست آینهٔ تعریف او * تا ببیند اشرفی تشریف او
حق قیامترا لقب زان روز کرد * روز بنماید جمال سرخ و زرد
پس حقیقت روز سر اولیاست * روز پیش ماهشان چون سایه‌هاست
عکس را از مرد حق دانید روز * عکس ستاریش شام چشم دوز

پس بوتقدیرجه نیچون بونلر کندیلره اولان منکرینه صفت قهر وجلال ایله دعاء علیه وهلاکن رجا ایتمزلر دیو سؤال اولنورسه بوطائفهٔ علیه بحر ذات وحدت مطلقه ده برمرتبه مستغرقلردر که حق تبارك وتعالی علم قضا وقدردن انلره نیچه اسرار کشف ایدوب هرنه اولسه حقدن غیریدن کورمیوب جمله قضایه رضا ویروب مقدار ذره متألم اولمزلر مکرکه دعاء علیه ده امر حق صادر اولوب اول زمان

امر خدایه تسلیم ورضا ایله دعاء علیه ایدوب من تلقاء انفسهم برشی اظهار ایتمزلر نتکیم حضرت جلال الدین رومی بو طائفه یی وصف ایدوب بیوررلر

﴿ مثنوی ﴾

بشنو اکنون قصهٔ آن رهروان * که ندارند اعتراضی در جهان
ز اولیا اهل دعا خود دیگرند * که همی دوزند و گاهی میدرند
قوم دیگر میشناسم ز اولیا * که دهانشان بسته باشد از دعا
از رضا که هست رام آن کرام * جستن دفع قضاز آن شد حرام
در قضا ذوقی همی بینند خاص * کفرشان آید طلب کردن خلاص
حسن ظنی در دل ایشان کشود * که نپوشند از غرا جامهٔ کبود

اما اولیایه طعن ایدنلر دنیاده نیچه بلا وعقابه وآخرتده انواع عذابه گرفتار اولمق مقرردر زیرا شول مردکاملرك قلبلری نور محمدی یه متصل اولمش اوله انلره انکار اصله انکار ایتمك اولمزمی انکچون صفت انکار جمله دن اقبح اولمشدر بهر تقدیر احتراز لازمدر یوم جزاده فلان کمسنه یه نیچون طعن ایتمدك دیو عذاب اولمز اما برمؤمنه بهتان وغیبت ایلیانلره عذاب محقق ومقرردر غیرت حق بهر حال ظاهر اولور • شیخ سعدی رحمة الله علیه فلان کمسنه حقنده سز دخی نه دیرسز دیمشلر « درظاهرش عیب نمی بینم • ودر باطنش غیب نمی دانم • چه میگویم » دیو بیورمشلر • الحاصل اخبث سوء خلق مردان خدایه طعن وانکار در وگویا منکرك وجودی رهگذرده بتمش خاردر

﴿ مثنوی ﴾

خاربن دان هریکی خوی بدن * بارها در پای خار آخر زدن
بارها ازخوی خود خسته شدی * حس نداری سخت بی حس آمدی
گر زخسته کردن دیگر کسان * کز خلق زشت تو هست آن رسان
غافلی باری ز زخم خود نهٔ * تو عذاب خویش وهر بیگانهٔ

حجة الاسلام امام محمد غزالی قدس سره نك • احیاء العلوم • و کیمیاء سعادت

ومشكوة الانوار . وجواهر القرآن . ومقصد الاسنى . ومنقذ من الضلال . وبداية الهداية . ومسلك المسالك ونيچه مؤلفات كثيره سى اولوب هر بری مرده دللری احيا وديا جئ ظلم جهلی پرضيا ايدركن ديوان عليك شارحی قاضی میرحسین میبدی فواتحنده مسطور در كه متعصبيندن بريسى امام محمد غزالی حضرتلرينی حاشا كفر و ضلالته نسبت ايتمكله اكا متعلق بر كتاب تأليف ايدوب وافتتاح كتابده « الحمد لله الذی اخرج الغزالی من بين العلماء بتأليف احياء العلوم » ديو رد ايتمش بعيد دكلدر كه امام محمد غزالی دخی زبان حالله بو وجهله حمد ايتمشدر وكتاب الاربعينده بيورد قلرندن فهم اولنان دخی حدمذكوره اشارتدر « قال حجة الاسلام فاعلم ان مخالفتی للجمهور لا انكره و كيف ينكر مخالفة المسافر للجمهور فان الجمهور يستقرون فی البلد الذی هو مسقط رأسهم ومحل ولادتهم وهو المنزل الاول من منازل وجودهم وانما يسافر منهم الآحاد فيا مسكين كيف تهددنی بالعاقبة وتخوفنی بمجاوزة المشهور ومخالفة الجمهورو بذلك فرحی وسروری ان الذی تكرهوه منی ذلك الذی يشتهيه قلبی فاطوطومار الهذيان ولا تقعقعنی بعد هذا بالشنان » حاشا كه امام غزالی قدس سره نی رد ايدن علماء بالله اوله مكر علماء متعسفيندندر ديو تحرير ايتمشلر . قاضی ميرحسين خود جلال دوانی تلامذه سندن برعلامۂ فاضل ومرد كامل اولوب هر تأليفی وعلوم عاليه ده اولان تصنيفی لا ئی ناسفته در . وينه شرح ديوانده مسطور در كه محی الدين عربی قدس سره امام محمد غزالی حضرتلرينی تعظيم تمام ايله تكريم ايدوب درة الفاخره نام كتابنده بيورمشلردر كه ابن زيد اندلسی بكا روايت ايلديكه ابن حمدون قاضئ قرطبه امام محمد غزالی يی رد خصوصنده تأليف ايلديكی رساله يی بازاردن اشترا ايدوب مطالعه قيلديغمده مكر تعصبده برمرتبه افراط ايلمش كه حاشا امام محمد غزالی يه لعنت ايلمش اول محله نظر ايلديكيم حالده چشمم بينور قالوب اعمی اولدم . پس دروندلدن نادم اولوب انواع تضرع ونالش ايله استغفار ايلد يكمده الله تبارك وتعالی تكرار نور ديده اعطا ايليوب بينا اولدم . بعده رؤياده

کوردمکه امام محمد غزالی حضرتلری برخنزیرك کردننه زنجیر بند ایدوب چکر بوخوك ندر دیو سؤال ایلدم ابن حمدون در انك قتنده نه سببدن مستحق لعنت اولشمدر کوره‌یم دیو حق سبحانه وتعالی بنی اکا مسلط ایلدی دیو حکایت ایلدیکن بیان بیورمشلر

﴿ شعر ﴾

ای دل زطریق اهل صورت بکذر * آیینه شو و زهر کدورت بکذر
کر نور صفای عاشقان میخواهی * ازهرچه ترانیست ضرورت بکذر

عمر بن الفارض قدس سره بیوردرلر که

﴿ نظم ﴾

فثم وراء العقل علم یدق عن * مدارك غایات العقول السلیمة
تلقیته منی وعنی اخذته * ونفسی کانت من عطائی ممدتی

وابو یزید بسطامی قدس سره بیوررلر که
« اخذتم علمکم میتاعن میت واخذنا علمنا عن الحی الذی لایموت »
امام فخر الدین رحمة الله علیه شیخ نجم الدین کبراء شهیده « بم عرفت ربك » دیو سؤال ایتدکده « بواردات ترد علی القلوب فتعجز النفوس عن تکذیبها » دیو جواب ویرمشلر . ایمدی طریق تصوفده انوار الهی . وفیوض غیر متناهی . وازماه تاماهی . معرفت اشیا کماهی . اولدیغی محققدر

﴿ قطعه ﴾

علم التصوف علم لیس یعرفه * الا اخو فطنة بالحق معروف
ولیس یعرفه من لیس یشهده * ولیس یشهد ضوء الشمس مکفوف

طریق حق سالکلری غریق دریای یقیندر . حقدن شنونده . وحقله بیننده درلر . اهل حالك صفحهٔ ادراکی حرف غیردن پاك وسر مبارکلری هر بی سرو پانك قدمنه خاکدر انلرك مرآت قلبلری ژنك وبادهٔ عشقلری رنك طوتمز

﴿ شعر ﴾

تامن خبر ازطور تصوف دارم * برماضیٔ عمر تأسف دارم

چون ترك تكلفات رسمی كردم * صد عيش ونشاط بی تكلف دارم
عمربن الفارض بيوررلر كه ﴿ نظم ﴾

ونهج سبيلی واضح لمن اهتدی * ولكنما الاهواء عمت فاعمت

امانامستعد اولان بعض بی ادراك ديرلر كه وليدر ديو اعتقاد ايلديككز كمسنه لره بو قدر زماندر كه دل آزار وزباندرازلق ايدوب اصلا بر ضرر مشاهده ايتمدك بلكه جاه وملك و بين الناس رغبت وحرمتمز زياده اولدی ديو تفاخر ايدوب محاجه ايلرلر اما خبرلری يوقدر كه حق سبحانه انلرك قلبلرينی سياه ايدوب آنگا فآنگا صفات رديه ايله دركات ناره اصلا والصاق ايتمكده در لكن كيفيتندن بيخبردرلر ﴿ ع ﴾ رو كه آخر صد پشيمان آيدت « اتی امر الله فلا تستعجلوه » آيت كريمه سی فحواسنجه موت وقيامت ايرشدكده احوال منكشفه اولور عجله اولنمسون الله تبارك وتعالی عصاتی حين فسادلرنده مؤاخذه يه قادر ايكن تأخير ايلديكی اهمال دكلدر بلكه امهالدر يابودر كه مهل ايله تعقل ايدوب انصافه كله لر ياخود نار سعيرده عذابلری مشتد اولمغيچوندر كما قال تعالی « ولا تحسبن الله غافلا عما يعمل الظالمون انما يؤخرهم ليوم تشخص فيه الابصار مهطعين مقنعی رؤسهم لا يرتد اليهم طرفهم وافئدتهم هواء وانذر الناس يوم يأتيهم العذاب » الآيه ايمدی بو خاطرۀ فاسده يه دوشن اكا بكزر كه حضرت شعيب نبی علی نبينا وعليه السلام زماننده برشخص حضرت شعيبه خطاب ايدوب بو قدر زماندر كه بن عصيان اوزره يم حق تعالی بنی مؤاخذه ايتمدی ديدكده الله تبارك وتعالی شعيب عليه السلامه وحی ايدوب اول شخصه نه وجهله جواب و يرديكن مولانا جلال الدين رومی طيب الله روحه مثنوی شريفده تفصيل بيوررلر .

﴿ مثنوی ﴾

آن يكی ميگفت درعهد شعيب * كه خدا ازمن بسی ديدست عيب
چند ديد ازمن كناه وجرم را * وزكرم يزدان نمی كيرد مرا
حق تعالی كفت در كوش شعيب * درجواب او فصيح از راه غيب

کای بکفتی چند کردم من کناه * وز کرم نکرفت در جرمم اله
عکس میکویی ومقلوب ای سفیه * ای رها کرده ره و بکرفته تیه
چند چندت کیرم وتو بیخبر * در سلاسل ماندهٔ پا تا بسر
ژنك تو برتوت ای دیك سیاه * کرد سیمای درونت را تباه
در دلت ژنکار بازنکار ها * جمع شد تاکورزا سرارها
کر زند آن دود بردیك نوی * آن اثر بنماید اربا شد جوی
زانکه هر چیزی بضد پیدا شود * برسپیدی آن سیه رسوا شود
چون سیه شد دیك پس تاثیر دود * بعد ازین بروی که بیند زود زود
مرد آهنکر که او زنکی بود * دود را باروش همرنکی بود
مرد رومی کو کند آهنکری * رویش ابلق کردد از دود آوری
پس بداند زود تأثیر کناه * پس بنالد زود کوید ای اله
چون کند اصرار بد پیشه کند * خاك اندر چشم اندیشه کند
توبه نندیشد دیکر شیرین شود * بر دلش آن جرم تا بی دین شود
آن پشیمانی ویارب رفت ازو * شست بر آیینه ژنك پنج تو
آهنش را ژنکها خوردن کرفت * کوهرش را ژنك کم کردن کرفت
چون شعیب این نکتها با او بکفت * زان دم جان در دل او کل شکفت
جان او بشنید وحی آسمان * کفت اکر بکرفت ما را کونشان
کفت یارب دفع من میکوید او * وان کرفتن را نشان میجوید او
کفت ستارم نکویم را زهاش * جز یکی رمز از برای ابتلاش
یك نشان آنکه میکیرم ورا * آنکه طاعت دارد وصوم ودعا
از نماز واز زکوة وغیرآن * لیك یك ذره ندارد ذوق جان
میکنند طاعات وافعال سنی * لیك یك ذره ندارد چاشنی
طاعتش نغزست ومعنی نغزنی * جوزها بسیار ودروی مغزنی
ذوق باید تادهد طاعات بر * مغز باید تادهد دانه شجر
دانهٔ بی مغزکی کردد نهال * صورت بی جان نباشد جز خیال
پس ایمدی بوندن اعلا نصیحت اولنر

بيت

بو خبرلركيم ايشتدك آشكار * خوش نصيحتدر اوتمه زينهار
اهل تحقيق برطائفهٔ عليه دركه مرآت قلبلرنده نمايان اولان تجليات ذات احديتى « كما ترون القمر فى ليلة البدر » مشاهده ايدرلر • نقاشان چين و روميانى ايشتمدكمى كه ايكى ديوار متقابلى نقش ايدوب درميان پرده آو يخته وطرفيندن خيالات انگيخته اولوب نقاشان چين نقوش غريبهٔ مختلفه نگارنده واستادان روم كار تصفيه وتجليه يى بسرآرنده اولدقدنصكره رفع حجاب وكشف نقاب اولدقده نقاشان چينك عرق جبين وكدبمين ايله حاصل ايلدكلرى نقوش غريبه استادان رومك صقاله سنده دخى اجلى واسنى نمايان اولمش ايدى مثنوىٔ شريفده بوحكايهٔ لطيفه قصهٔ زيد رضى الله عنه سياقنده مذكوردر

مثنوى

عكس آن تصوير وآن كردارها * زد برآن صافى شده ديوارها
هرچه آنجا ديد اينجا به نمود * ديده را از ديده خانه مى ربود
روميان آن صوفيانند اى پدر * بى زتكرار وكتاب وبى هنر
ليك صيقل كرده اند آن سينها * پاك ازآز وبخل وحرص وكينها
آن صفاى صوفيان وصف دلست * صورت بى منتهارا قابلست
صورت بى صورت بى حد وغيب * زآينه دل تافت برموسى زجيب
كرچه آن صورت نكنجد در فلك * نى بعرش وفرش ودريا وسمك
زانكه محدودست معدودست آن * آينه دلرا نباشد حد بدان
عقل اينجا ساكت آمد يامضل * زانكه دل بااوست ياخود اوست دل
عكس هر نقشى نتابد تا ابد * جز زدل هم بى عدد هم باعدد
اهل صيقل رسته انداز بو ورنك * هردمى بينند خوبى بى درنك
رفت فكر و روشنايى يافتند * نحر بحر آشنايى يافتند
مرك كين جمله ازو در وحشتند * ميكنند ايشان بروى ريش خند
كس نيابد بردل ايشان ظفر * برصدف آيد ضرر نى بر كهر

کرچه نحو وفقه را بکذ اشتند * لیک محو وفقر را برداشتند
اما بعضلر علم ودانش انجق علوم رسمیه یه منحصر در قیاس ایدوب ظاهره اقرار وباطنی انکار ایدرلر ولکن عاقبة العاقبة ندامت چکرلر

﴿ بیت ﴾

بین المحبین سر لیس یفشیه * قول ولا قلم للخلق یحکیه

ابن عباس رضی الله عنهما روایت بیوررلر که بر کیجه امام علی کرم الله وجهه ایله صحبت ایلدك « بسم الله الرحمن الرحیم » ك باسنك معناسنی صباحه د کین تحقیق وتدقیق ایلدی بن کندیمی امام علینك حضورنده دریای بی پایان ایچنده برسبو مثابه سنده کوردم دیو بیور دیلر

﴿ نظم ﴾

مرتضی باب علوم مصطفاست * مرتضی کان کرم بحر وفاست
مرتضی بدسر آیات کلام * مرتضی بد بر محبان خود پیام

ودخی « الله الذی خلق سبع سموات ومن الارض مثلهن یتنزل الامر بینهن » آیت کریمه سنك معناسنی حقیقت اوزره سزه بیان ایلسم بنی سنکسار ایدردیکز دیو بیورمشلردر وامام علی کرم الله وجهه بنم سینه مده برعلم واردر که انی سزه اظهار ایتسم درون چاهده ریسمان نیجه لرزان اولورسه کذلك سزدخی لرزان اولوردیکز دیو بیورمشلردر • ودخی « لوشئت لاوقرت سبعین بعیرا من تفسیر فاتحة الکتاب » دیوب وسینهٔ بی کینه لرینه اشارت ایدوب « ان ههنا لعلوما جمة لووجدت لها حملة » دیو بیورمشلردر وصحیح بخاریده مذکوردر که ابوهریره رضی الله عنهما بیوررلر « حملت عن النبی وعائین من العلم اما الواحد فبثثته فیکم واما الآخر فلو بثثته قطع منی هذا البلعوم » وامام زین العابدین رضی الله عنه بیوررلر

﴿ نظم ﴾

انی لاکتم من علم جواهره * کی لا یری الحق ذو جهل فیفتننا
وقد تقدم فی هذا ابوحسن * ابوحسین ووصی قبله الحسنا
یارب جوهر علم لوابوح به * لقیل لی انت ممن یعبدا لوثنا

ولا ستحل رجال مسلمون دمی * يرون اقبح ما يأتونه حسنا
وحضرت جنيد قدس سره «لا يبلغ احد درجة الحقيقة حتى يشهد الف صديق انه زنديق» ديو بيورمشلر

﴿ نظم ﴾

پيش دانا اين معماروشنست * دردل اواين معما روشنست
اين معماييست مشكل درجهان * سر ببايد تاتر اكردد عيان

ايمدى صيقل توحيد ايله ژنك زداى آيينهٔ قلب اولان اولياءالله ورجال كملينك حقيقت حاللرينه هيچ فردك عقلى مدرك اولمز

﴿ بيت ﴾

برترند از عرش وكرسى وخلا * ساكنان مقعد صدق وصفا

پس كيمسنى امى ديو تحقير وكيمسنه كلمات نالايق اتمك لايق دكلدر

﴿ از كفتار فريد الدين عطار ﴾

هر كه در راه ولايت راه يافت * خويش را از كمرهى آكاه يافت
ورنه اين دانى بدانش مردهٔ * در ميان عارفان كى زندهٔ

على الخصوص « ما اتخذ الله وليا جاهلا ولو اتخذه لعلمه » فحواسنجه حق سبحانه وتعالى ولى اتخاذ ايلديكى قوللرينه مشكات محمديه دن علم لدن تعليم ايدر . حبيب عجمى قرآن اوقومق بيلمزدى . ابو الحسن خرقانى دخى كذلك اميلكله موصوف ايدى حاشا انلره جاهل ديمك نيجه قابلدر

﴿ از كفتار عطار ﴾

كتابى كو زراوى شرح باشد * بپيش اهل معنى جرح باشد

پس انلرك علمى قال وروايت ايله دكلدر مولانا جلال الدين رومى روح الله روحه بو بابده وارد اولان حديث شريفك مضمون منيفن شرح ايدوب بيوررلر

﴿ مثنوى ﴾

كفت پيغمبر كه هست از امتم * كز بودهم كوهر وهم همتم
مر مرا زان نور بينند جان شان * كه من ايشانرا همى بينم بدان
بى صحيحين واحاديث وروات * بلكه اندر مشرب آب حيات
سر امسينا لكرديا بدان * راز اصبحنا عرابيا بخوان

خاتمه

ای مؤمن مقبل • ومستمع قابل • معلوم اوله كه « كان ذلك فی الكتاب مسطورا » قول كريمی فحواسنجه انبيا واوليايه اقرار وصورت انكار ايله ظاهر اولانلرك اقرار وانكارلری علم الهيده مقدر اولوب هر برينك روحی عالم اشباحه تنزل ايتدكده اول حال ايله متصف واول صورت ايله منكشف اولورلر اكر حق سبحانه وتعالی عالم ارواحده استعداد ازلی عنايت ايدوب انبيا واوليا ايله اتحاد وايتلاف مقدر ايتمش ايسه عالم حس وشهادتده دخی انبيا واوليايه ميل ومحبت ايدوب فرمانلرينه رام اولورلر ونور مشكاتلرندن فتيلهٔ قلبی ايقاده اهتمام ايدرلر والا عدم استعداد وتناكر مقدر اولمش ايسه « لا تبديل لخلق الله » قول كريمی اوزره اشباحده دخی صورت انكار ايله ظاهر اولوب اختلاف ايدرلر كما قال رسول الله صلی الله عليه وسلم « الارواح جنود مجندة فما تعارف منها ائتلف وما تناكر منها اختلف » پس انبيا واوليايه اولان تسليم واقرار وعدم اعتراض وانكار عطيهٔ الهيه اولوب شكر وثنا ايليه سن ودر ونكده اثر انكار دخی وار ايسه « يمحو الله ما يشاء ويثبت » قول كريمی فحواسنجه حق تبارك وتعاليدن عفو ومغفرت وصفت رديهٔ مزبوره يی قلبكدن محو وازاله رجا ايليه سن اميددر كه حضور حقه اقرار وايمان ايله رجعت ايليه سن وحق سبحانه وتعالی سنی صورت انسانيه ده ظاهر قيلديغنك شكرينی بيله سن حديث شريف نبويده « ان الله خلق آدم على صورة الرحمن » وارد اولوب مولانا جلال الدين رومی دخی مثنوی شريفده اشارت ايدوب

مثنوی

خلق ما بر صورت خود كرد خلق * وصف ما از وصف او كيرد سبق
جسم ما روپوش ما شد در جهان * ما چو دريا زير اين كه در نهان

ديو مضمون حديثی نظم ايدوب وصورتدن مراد صورت ظاهره اولميوب صفات روحانيه اولديغنی بيان بيوررلر

مثنوی

كر بصورت ميروی انسان نهٔ * در معانی آيت رحمان نهٔ

« الحمدالله العلی الاکرم ٠ وبالشکر تدوم النعم » که بزکمترچاکرلرینی خلعت انسانی خصوصادین محمدی ایله مشرف قیلدی درکاه احدیت وبارکاه صمدیتندن انواع عجز وقصور ایله رجا وتضرع اولنورکه مرتبهٔ کمالیهٔ انسانیه یه موصله اولان اعمال صالحه اتیانیله کمال فضلندن جنت دیداره دخول ودولت پایداره وصول میسر ایلیه آمین بحرمة سید المرسلین

﴿ نظم ﴾

درمکتب حق شوچه کنی ابجد خلق * محمود خد شوچه شاوی احمد خلق
یکدم دل غایبت توحاضر کردان * تاشاهد خالق شوی ومشهد خلق

ای برادرعزیز بودخی معلوم اوله که آدمیان لهو وبازیچه ایچون وجوده کتورلمیوب بلکه « وماخلقت الجن والانس الالیعبدون » موجبنجه معرفة الله ایچون آفریده لردر

﴿ نظم ﴾

کردل که بداند نفسی زاسرارش * کوکوش که بشنود دمی کفتارش
معشوق جمال سینماید شب وروز * کودیده که تابرخورد ازدیدارش

اکرچه کالبد انسانی خاکی وسفلی ایسه حقیقت روحی علوی وربانی وانیس حب متانیدر وکوهر بشر ابتداء حالده صفات ردیهٔ بهیمیه وسبعیه ایله آویخته وتسویلات شیطانیه ایله آمیخته ایسه دخی بوتهٔ مجاهده ده قال وآلایش وآمیزشدن پاك بال اولسه اسفل سافلیندن اعلای علیینه عروج ایدوب لایق جوار حضرت ربوبیت اولور

﴿ مثنوی ﴾

جسم خاك ازعشق برافلاك شد * کوه در رقص آمد وچالاك شد

واسفل سافلین مقام بهایم وسباعده پابستهٔ آخور طبیعت وقید بند اسیرغضب وشهوت اولمقدر

﴿ نظم ﴾

تاکی نالد زغصه غمخواره دلت * دریاب که نیست کشت یکباره دلت
امروز اکر توچارهٔ دل نکنی * فرداکه کند چارهٔ بیچاره دلت

واعلای علیین دست درازیٔ جرم ومعاصیدن کریبان اطاعتی

امداد واعانت مغفرت ایله تخلیص ایدوب درجات عالیات ملائکه یه رسیده اولمقدر

﴿ غزل ﴾

* دلا تاکی درین منزل فریب این وآن بینی *
* یکی زین چاه ظلمانی برون شو تاجهان بینی *
* کر اوباش طبیعت را برون را نی زدل زان پس *
* همه رمز الهی را ز خاطر ترجمان بینی *

پس ایمدی معرفت حقه مفتاح معرفت نفسدر کما ورد « من عرف نفسه فقد عرف ربه » ایمدی عارف نفس اولدقجه عارف حق اولمزسن بن خود نفسمی بیلورم دیرسك غلط کرده سن زیرا نفسدن سر وموی ودست وپای وپوست ظاهردن غیریسن بیلیوب وباطنکدن دخی کرسنه اولدقجه اکل ونان ونعمت ونار غضب مشتعله اولدقجه زیر دستکده اولانلره اصابت آفت وشهوت غلبه ایتدکجه قصد مجامعتدن غیریسن بیلزسك بومقوله دانش مفتاح معرفة الله اولمیوب حیوانات سائره دخی سنکله بوادراکده متساویلردر

﴿ نظم ﴾

اندر همه عمر من شبی وقت نماز * آمد برخیال معشوقه فراز
بکشاد زرخ نقاب ومیکفت براز * باری بنکر که ازکه می مانی باز

پس لازم اولان کندی حقیقتکی طلب ایدوب فی الحقیقه ذاتك نه شیدر ونه کار ایچون کتم عدمدن دشت وجوده کتورلمشدر

﴿ بیت ﴾

فرستادیم آدم را به بیرون * جمال خویش بر صحرا نهادیم

وسعادت وشقاوت نه ایله حاصله درودر ونکده اجتماع ایلیان صفات بهیمیه وسبعیه وشیطانیه دن وسمات ملکیه دن قنغی صفات ایله متصف ایسك حقیقتك اول صفته راجع اوله جغن مشاهده ایدوب ماعدا یی عاریت بیله سن مادامکه بووجهله ارباب تمیزدن اولمیه سن طلب حقیقته قادر اولمزسن

﴿ نظم ﴾

روتو انسان باش از حیوان کریز * تا نیابی هول روز رستخیز

دوتو کوشه کیر با اهل دلی * تا بیابد جوهر قلبت جلی
پس حقیقتدن نسق مزبور اوزره آکاه اولمیان طریق اسلامده قشردن غیریسی معلوم ومفهومی اولمیوب لب حقیقت دینلدن محجوب اولور

﴿ کلشن راز ﴾

میان جسم وجان بنکر چه فرقست * که این را غرب کیری آن چو شرقست
از انجا باز دان احوال واعمال * بنسبت با علوم قال با حال
نه علمست آنکه دارد میل دنیا * نه صورت دارد الا نیست معنی
علوم دین زاخلاق فرشته است * نباشد در دل کوسك سرشته است
کما قال الله تبارك وتعالی « یعلمون ظاهرا من الحیوة الدنیا وهم عن الآخرة هم غافلون »

﴿ مثنوی ﴾

در نیابد حال پخته هیچ خام * پس سخن کوتاه باید والسلام
ای برادر سلیم واخ اعز وکریم انسان خود ایکی شیدن مرکبدر بریسی کالبد ظاهر که تن تعبیر اولنوب چشم ظاهر ادراکنه قادردر وبریسی باطن که نفس وجان تعبیر اولنور چشم ظاهر آنی ادراکه قادر اولمیوب دیدهٔ بصیرت ایله ادراك اولنور حقیقت انسانی خود اولدر

﴿ نظم ﴾

* دل مغز حقیقت وین پوست ببین *
* در کسوت خویش صورت دوست ببین *
* هر چیز که آن نشان هستی دارد *
* یا سایهٔ نور اوست یا اوست ببین *

انك تعریفی کاه نفس وکاه قلب وکاه روحدر وتحصیل شقاوت وسعادت اکا مخصوصدر

﴿ قطعه ﴾

از شبنم عشق خاك آدم کل شد * شوری برخاست وفتنهٔ حاصل شد
سر نشتر عشق بر رك روح رسید * یك قطره ازو چکید ونامش دل شد
اما حقیقت روحدن اخباره بر موجب شرع قویم رخصت یوقدر

شعر

اسرار حقیقت نشود حل بسؤال * نه نیز بدر باختن حشمت ومال
تادیده ودل خون نکنی پنجه سال * از قال ترا ره ننماید برحال

وحضرت محمد رسول الله علیه صلوات الله دن طائفهٔ یهود ماهیت روحدن سؤال ایلدکلرنده انلرك عقل معاد ودیدهٔ فؤادلری اولمیوب حیوان نهاد اولمغله آیت کریمه نزول ایدوب «ویسئلونك عن الروح قل الروح من امر ربی» مفهوم شریفی اوزره خبرویریلوب «وما اوتیتم من العلم الا قلیلا» دیو بیورلمشدر ٠ زیراروح عالم امردن اولوب عالم خلقله عالم امر متباینددر

مثنوی

تن زجان وجان زتن مستور نیست * لیك كس رادیدجان دستور نیست

نحواسنجه عقل معاش وچشم ظاهره روح قننده باهره اولور ٠ پس مساحت وكمیت ومقدار وقسمت قبول ایلینه عالم خلق تعبیر ایدرلر ومعنای خلق لغتده تقدیره دیرلر قلب ایسه مساحت ومقدار وكمیت ایله متصف اولمز وقابل قسمت دكلدر ٠ اكر قلب قسمت پذیر اولیدی برشیئك برجانبنده علمی وبرجانبنده جهلی اولوب حالت واحده ده هم عالم وهم جاهل اولوردی بوخود محالدر پس روح انسانی دخی قسمت پذیر دكلدر ٠ وخلقك معنای اصطلاحیسی آفریده دیمكدر بو معنی ایله روح عالم خلقدن ومعنای اول ایله عالم امردندر ٠ وبعضلر روحی قدیم اعتبار ایدوب وبعضلر دخی عرض ظن ایتمكله غلطه دوشمشلردر زیرا عرض قائم بذاته اولمیوب تبع غیر اولاندر وقدیم ازلیدر روح ایسه حادث وابدی واصل آدمی اولوب قالب روحك تبعیدر بوتقدیرجه عرض اولمز ٠ وبعضلر روحی جسم قیاسیله ظن فاسد ایتمشلردر جسم خود قابل تجزی وقسمتدر لكن قسمت پذیر اولوب جان اعتبار ایتدكلری بر روح دخی واردر كه انده جمله حیوانات مشتركلردر ٠ فلهذا روح نوعین اولوب بریسنه روح حیوانی وبریسنه روح اضافی وانسانی تعبیر اولنور

• روح حیوانینك منبعی جانب یسار بدنده اولان لحم صنوبری الشکلدر که اغذیهٔ متناوله‌نك لبی قلب صنوبری‌یه واصل اولدقده دم رقیق متکون اولوب سویدای قلب دیو تعریف اولنور واول دمك حرارت غریزیه سندن بر بخار لطیف متصعد اولوب عروق وضوارب وساطتی ایله قوای بدنیه متاثره ومتحرکه اولوب دماغه صعود ایتدکده حرارتی کمال اعتدال بولمغله قوت سمع وبصر ولمس ونطق وذائقه حاصله اولور • مثلا شب مظلمده درون خانه‌یی منور ایلیان شمعه کبی روح حیوانیدن دخی قوای بدنیه قوت پذیر اولور وضوارب وعروقدن بریسنه عارضهٔ واحده سد اولسه اول جانبده اولان قوایه دم جاری ساری اولمیوب کسسته ومفلوج اولور • وعلم طب ذکر اولنان عوارض ومسادك دفع وازاله سیچون موضوعدر • وروح حیوانی نور چراغ وقلب صنوبری فتیله وغذا روغن چراغه تمثیل اولنمشدر • پس مدت مدیدهٔ طویله ویاخود بعض بواعث سادهٔ شدیدهٔ غیرمزیله ایله قلبه برودت عارضه اولدقده قابل غدا اولمیوب مزاج اعتدالیسی مختل ومنحرف اولمغله قوای بدنیه انوار بخار لطیفدن بی بهره وبی ضیا اولدقده حس وحرکتدن محروم وفلج کلی واقع اولوب بامر الله تعالی مؤکل روح اولان ملك قبض روحه مأمور اولور وارباب شهود اختلال مزاج اعتدالینك بواعثنی اتیان ایدنه ملك الموت اعتبار ایدوب موتهٔ مزبوره‌یه موت حیوانی تعبیر ایتمشلر .

❊ از کفتار سید ❊

بوعناصر که حق امریله * بربرینه بس که القتدر
یل صو طپراق واود حق امری * درد وبش ایله خوش حرکتدر
بش قات اولدی کسوت آدم * دخی ارتقلغی فضیلتدر
برطبیعت که درد یعنی مرض * صفره‌یی کور که زهر علتدر
بلغمك اتاسی هم واناسی * یغلوب ای حکیم برودتدر
مشربك تشنه سی اوچنجیسی * یعنی سودا که اول سفاهتدر
بدنی یاندرر حرارتدن * دخی درد نجیسی حرارتدر

درت اولدی طبیعت انسان * بو بشنجیسی استماعتدر
دکله بو بشی روشنا ایدر * حق چلپدن نه خوش هدایتدر
چو بشك کلیسی کنه اولدی * ازلی قدرت وعنایتدر
حق تعالی در زجهانده محیط * کوره بیلد کسه خوش نظارتدر
الده طوتمق وجانده نطق ونفس * باشده عقل و کوزده عبرتدر
اول وآخر آدمك شرفی * معرفت آینهٔ حاجتدر
نه مرکب دوزرکور اول استاد * نه کیم ایچردی طلو حکمتدر
انس کیم اکله مدی معنادن * جنه بکرز ایشی ضلالتدر
کلمکك اصلی چونکه بیلك ایمش * بللو بیلك اولو کرامتدر

اما قلب تعبیر اولنان روحدن حیواناته بهره یوقدر محل معرفت اولان اول روحدر که نه جسمدر نه عرض بلکه جواهر ملکی وزواهر ملکیدر مستمع نامستعده تقریرایله بیان داخل حیطهٔ دائرهٔ امکان دکلدر

❊ بیت ❊

سرت بزبان روح نتوان کفتن * حرفی بدو صد صبوح نتوان کفتن

فاما « والذین جاهدوا فینا لنهدینهم سبلنا » فحوای شریفنجه مرشد کامل تربیه سیله بو تهٔ مجاهده ده قال اولدقده نصکره عین الیقین ایله حق الیقین مشاهده اولنور

❊ مثنوی ❊

یا کرامی اذبحو هذا البقر * ان اردتم حشر ارواح النظر
ازجمادی مردم نامی شدم * وزنما مردم بحیوان برزدم
مردم ازحیوانی وآدم شدم * پس چه ترسم که زمردن کم شدم
حملهٔ دیکر بمیرم ازبشر * تا برارم ازملائك بروسر
وزملك هم بایدم جستن زجو * کل شئ هالك الا وجهه
بار دیکر ازملك قربان شوم * آنکه اندر وهم ناید آن شوم

ایمدی ذکر اولنان روح انسانی معدومة بالموت اولمیوب ❊ ع ❊ برصدف آرد ضرر نی برکهر ٭ مصداقنجه روح برحقیقتدر که وساطت روح حیوانی ایله مملکت تنده جاری اولان حکمی نافذ اولمیوب

امارتدن معزول ومجرد عن البدن اولدقده احوال وافکاردن نه مقوله بار تحمیل ایدرسه اعراض اعمالی بعد الانفصال والانتقال جواهر وصورت بند اولوب عالم برزخده صفات مزبوره ایله متصف وانکله حشر اولور جلال الدین رومی بیوررلر

﴿ مثنوی ﴾

همچنین هر پنج حس چون نایزه * بر مراد امر دل شد جایزه
هر طرف که دل اشارت کردشان * میرود هر پنج حس دامن کشان
دست و پا در امر دل اندر ملا * همچو اندر دست موسی آن عصا
دل بخواهد پا درآید زو برقص * یا کریزد سوی افزونی زنقص
دل بخواهد دست آید در حساب * با اصابع تا نویسد او کتاب
دست در دست نهانی مانده است * او درون تن را بنشانده است
کر بخواهد بر عدو ماری شود * ور بخواهد بر ولی یاری شود
ور بخواهد کفچهٔ در خور دنی * ور بخواهد همچو کرز ده منی
دل چه میکوید بدیشان ای عجب * طرفه وصلت طرفه پنهانی سبب
دل مکر مهر سلیمان یافتست * که مهار پنج حس بر تافتست
پنج حسی از برون میسور او * پنج حسی از درون مأمور او
ده حس است وهفت اندام دیگر * آنکه اندر گفت ناید می شمر
چون سلیمانی دلا در مهتری * بر پری ودیو زن انگشتری
کر درین ملکت بری باشی زدیو * خاتم ازدست تو نستاند سه دیو
بعد ازان عالم بکیرد اسم تو * دو جهان محکوم تو چون جسم تو
ور ز دستت دیو را خاتم ببرد * پادشاهی فوت شد بختت بمرد
بعد ازان یا حسرتا شد للعباد * بر شما مختوم تا یوم التناد
مکر خود را کر توانکار آوری * از ترازو وآینه کی جان بری

شیخ نجم الدین دایه قدس سره نك تفسیر شریفنده « ویسئلونك عن الروح قل الروح من امر ربی » آیت کریمه سن تحقیق بیوردقلری بیان لطیف اولوب محل مز بورك برمقداری علی قدر الطاقه ترجمه اولنوب بیانه شروع اولندی

﴿ بيت ﴾

زاول آن به كه مستمع طلبى * كه ندانند هند وآن عربى

پس ايمدى بو آيت كريمه ده روحك عالم امردن اولديغنه تصريح وار در . زيرا حق سبحانه وتعالى عوالم كثيره خلق ايلديكى روايات مختلفه ايله خبرده وار داولوب . بعضلرى اون سكز بيك . وبعضلرى اوچيوز التمش بيك عوالم . وبعضلرى دخى زياده تحقيق ايدرلر « ان الله على كل شئ قدير » لكن مخبر عنهـا اولان عوالم ايكى يه منحصره اولوب . بريسى عالم امر . وبريسى عالم خلقدر كما قال تعالى « الا له الخلق والامر تبارك الله رب العالمين »

﴿ شعر ﴾

اى ذات پاك مقدس قدير بى همتا * كه از ارادت تو كشت سر كن پيدا
توخالقى كه منزه زكل مخلوقست * حقيقت محمد از تو نبـود جدا
اكرچه ذات اله از صفات منفك نيست * چه داند آنكه نداند حقيقت اشيا
خداست قادر ومختار كل شى مخلوق * خداست برهمه اشيا محيط وراهنما

پس حواس خمسه دن سمع . وبصر . وشم . وذوق . ولمس . ايله ادراك اولنان اشيايه عالم خلق . وحواس باطنه دن اولان . عقل . وقلب . وسر . وروح . وخفـا . ايله ادراك اولنانلره عالم امر تعبير اولنور . پس عوالم امر شول اوّليات عظـامدركه حق سبحانه وتعالى انلرى لاجل البقا ايجاد ايلدى انلر. روح . وعقل . وقلم . ولوح . وعرش . وكرسى . وجنت . ودوزخدر كه جمله سى عالم امردندر زيرا « خلقتك ولم تك شيئا » مصداقنجـه حق تعالى عالم امرى بلا شئ وبلا واسطة ايجاد ايلدى . ايمدى امر آمر قديم اولديسـه امر قديم ايله اولان موجود دخى كرچه حادثدر لكن باقيدر « وما خلق الله من شئ » الى آخرهـا قول كريمى اوزره حق سبحانه وتعالى عالم خلق وساطت شى ايله خلق ايتديكيچون عالم خلق ديو تسميه ولاجل الفنا تسويه اولندى

﴿ بيت ﴾

كاف ونون امرندن اولدی کائنات * کاف ونوندن واجب اولدی ممکنات

بنم اخ اعزم اکرچه عالم ملکده ملکوتدن بیان حدامکانده دکلدر لکن ارواح مهیمه واهل ملکوت اعلی وملکوت اسفل و کروبیان وروحانیان بیننده مقتدای ارباب تحقیق محیی الدین عربی وصدر الدین قنوی وبعض کمل عارفین قدس الله اسرارهم ایلدکلری تمیز وتحقیقه علی سبیل الایجاز والاجمال برمقدار ایما واشارت اولنسون « وعلی الله التوفیق ومنه الهدایة والعصمة ولاحول ولاقوة الابالله العلی العظیم » فاعلم اوصلنی الله وایاکم الی اعالی مقامات العارفین که موجودات ملکوتی ایکی قسمدر قسم اول اولدر که عالم اجسامڭ تدبیر وتصرفنه وجها من الوجوه تعلق ایتمز وبوقسمه کروبیان دیرلر بونلر دخی ایکی قسمدر . برقسمی انلردر که عالم وعالمیاندن هیچ وجهله خبر وشعورلری اولمیوب « هاموافی جلال الله وجماله منذ خلقهم » بوقسمه ملائکه مهیمه دیرلر . وحضرت فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم « ان لله ارضا بیضاء مسیرة الشمس فیها ثلثون یوما هی مثل ایام الدنیا ثلثین مرة مشحونة خلقا لایعلمون ان الله تعالی یعصی فی الارض ولایعلمون ان الله تعالی خلق آدم وابلیس » دیو بیوروب بونلردن خبر ویرمشدر « صدق حبیب الله آمنا وصدقنا » وبرقسمی انلردر که اکرچه شهود قیومیته شیفته وحیرانلردر وعالم اجسامه التفاتلری یوقدر لکن بونلر حجاب بارکاه الوهیت ووسائط فیض ربوبیت اولوب زمرهٔ مزبوره یه رئیس روح اعظمدر که ملأ اعلاده آدی روح اعظم روح یوقدر پس براعتبار ایله اکا قلم وبراعتبار ایله عقل اول دیرلر کما قال علیه السلام « اول ماخلق الله القلم . اول ماخلق الله العقل فقال له اقبل فاقبل ثم قال ادبر فادبر ثم قال وعزتی وجلالی ماخلقت خلقا اکرم علی منك بك آخذ وبك اثبت وبك اعاقب » وبوروح اعظم صلوات الله علیه بوطائفه نڭ صف اولنده اولوب روح القدس که جبریل علیه السلامدر صف اخیرنده در « ومامنا الا له مقام

معلوم » الآيه وعالم ملكوتك برقسمی دخی آنلردر كه عالم اجسامك تدبيروتصرفنه علاقه ايتمشلردر بونلره روحانيان ديرلر بونلر دخی ايكی قسمدر . برقسمی سماويانده تصرف ايدن ارواحدر كه آنلره اهل ملكوت اعلی ديرلر . وبرقسمی دخی ارضيانده تصرف ايدن ارواحدر كه بوقسمه اهل ملكوت اسفل ديرلر و بونلردن نيجه يوزبيكی نوع انسان اوزرينه مؤكللردر ونيجه بيك كره بيكی دخی معادن ونباتات وحيوانات بلكه هر اشيايه مؤكللردر وانبياء پيشين علی نبينا وعليهم السلامدن « ان لكل شیٔ ملك » وارد اولمشدر وحضرت حبيب اكرم صلی الله تعالی عليه وسلم « ينزل مع كل قطرة ملك » ديو بيورمشدر وارباب كشف وشهود دخی هربردرختك هر بر ورق واثماری ايجادنه من عندالله يديشر فرشته مؤكلدرلر ديو بيورمشلردر « هكذا جرت سنة الله ولن تجد لسنة الله تبديلا » وحديث شريفده دخی « ملك الجبال . وملك الريح . وملك الرعد . وملك البرق » ديو وارد اولمشدر . پس نقاب جمال « سبحان الذی بيده ملكوت كل شیٔ » مرتفع اولمدجه قدرة اللهك حقيقتنی كيم ادراك ايده بيلور

❊ بيت ❊

قد تحيرت خذ بيدی * يادليلا لمن تحير فيكا

اما حقيقت آدمی كه اكا لطيفهٔ مدركهٔ عالمهٔ ربانی تعبير ايدرلر زبدهٔ سر ملكوتدر ولطيفهٔ مدركهٔ مزبوره عالم روحانی وجسمانيدن مركبدر واكمل موجودات وعلت غائيهٔ مصنوعاتدر وارباب بصيرت قتنده بينه وبين الله واسطه يوقدر . پس اول شول سر محمديدر كه « لولاك لولاك لماخلقت الافلاك » اول سيد الاولين والآخرين عليه السلامك تعريفيدر وكمل اولين وآخرين اولدر حق سبحانه وتعالی داودنبی علی نبينا وعليه السلامه وحی ايدوب « ياداود خلقت محمدا لاجلی وخلقت ولدآدم لاجل محمد وخلقت ماخلقت لاجل ولدآدم فمن اشتغل بی سقت ماخلقت لاجلی اليه ومن اشتغل بما خلقت لاجله حجبته عنی » بيورمشدر

بيت

بدانستم من این دم زاه خودرا * ازان کشتم بعالم مست وشیدا

بیت

نخستین فکرت پسین شمار * تویی خویشتن را ببازی مدار

نور صبح ولایت افق ازلدن طلوع ایلدکده اشراق لمعانیله سر ایجاد کون وسر قدر اصفیایه معلوم اولور و « سبقت رحمتی علی غضبی » نه معنادر بیلورودخی « ان الله تعالی خلق جهنم من فضل رحمته سوطا یسوق به عباده الی الجنة » معناسی عیان اولور

نظم

سخنم شد بلند ومی ترسم * که مرا چیزی ازدهان بجهد

رهنورد بیان عجیب شدست * ترسم از دست من عنان بجهد

الحاصل اکر بومعنایه زیاده خوضه قیلنسه مفضیٔ افشاء سر قدر اولور فلهذا اکابر طریقت وعلماء حقیقت نهی بیورمشلردر کما قیل « القدر سر الله فلاتفشوه »

کلشن راز

تعالی الله قدیمی کو بیك دم * کند آغاز وانجام دوعالم

جهان خلق وامر اینجایکی شد * یکی بسیار وبسیار اندکی شد

همه ازوهم تست این صورت غیر * که نقطه دایرست ازصورت سیر

یکی خطست زاول تابآخر * بروخلق جهان کشته مسافر

درین راه انبیا چون ساربانند * دلیل ورهنمای کاروانند

وزیشان سید ما کشته سالار * همو اوّل همو آخر درین کار

احد درمیم احمد کشته ظاهر * درین دور آمد اول عین آخر

بروختم آمده پایان این راه * در ومنزل شده ادعوا الی الله

مقام دلکشایش جمع جمع است * جمال جانفزایش شمع جمع است

شداو درپیش و دلها جمله درپی * کرفته دست جانها دامن وی

درین راه اولیا باز ازپس وپیش * نشانی داده اند ازمنزل خویش

بحد خویش چون کشتند واقف * سخن کفتند ازمعروف وعارف

یکی دربحر وحدت کفت انا الحق * یکی ازقرب وبعد وسیر زورق

یکی کوهر براورد وهدف شد * یکی بکذاشت وان نزد صدف شد
یکی را علم ظاهر بود حاصل * نشانی داد ازخشکی وساحل
یکی درجزوکل کفت این سخن باز * یکی کرد ازقدیم ومحدث آغاز
یکی از زلف وخال وخد بیان کرد * شراب وشمع وشاهد راعیان کرد
سخنها چون بوفق منزل افتاد * در افهام خلایق مشکل افتاد
کسی را کاندرین معنیست حیران * ضروری میشود دانستن آن

پس ایمدی ﴿ ع ﴾ این ندار دآخر از آغاز کو * مضمونی اورزه کبرو نجم الدین دایه تفسیری ترجمه سنه شروع ایدهلم پس « قل الروح من امر ربی » قول کریمی « لاجل تعریف الروح » اولدیغی ظاهر ومبین اولدی وبوآیت کریمهنك معنای شریفی روح عالم امر وبقادندر عالم خلق وفنادن دكلدر دیمك فهم اولندی وعالم امردن اولدیغن بیان مجرد استبهام دكلدر تحکیم بعض جماعت ابهام روح علی الخلقدن فهم اولنان حق تعالی علم روحی کندی ذاتنه استیثار ایلمکدر دیوب حتی حبیب اکرم صلی الله تعالی علیه وسلم علم روحه عالم اولمدی دیرلر لکن منصب رسول الله علیه السلام عالم روح اولمقدن اجل واعظمدر ۰ باخصوص حبیب خدا عالم بالله ایکن روحی عالم اولمق نه ممکندر وسیما حق سبحانه وتعالی حبیب اکرمه من ایدوب « وعلمك مالم تکن تعلم » دیو خطاب مستطابیله تشریف بیوروب اشیاء غیرمعلومهنك عمومنه حضرت سیدالانبیا عالم اولیجق روحه عالم اولمق ظن نه وجهله صادق اولور اماطائفهٔ یهود روحدن سؤال ایتدکلرنده حضرت فخرعالم علیه الصلوة والسلامك سکوت وتوقفی انتظارا للوحی ایدی زیرا مسؤل عنهاده غموضت اولمغله جوابده دقت معنی مشاهده بیوروب وطائفهٔ یهودك بلادت طباع وقساوت قلوب وفساد عقیدهلرینی معاینه قیلوب روحدن فهم ایتمیجکلری معلوم شریفلری اولمش ایدی

﴿ بیت ﴾

خداوندا توبی حلال مشکل * توجاری کن زبانم رابرین دل

ایمدی « ومایعقلها الا العالمون » آیت کریمه سنك فحوای منیفی اوزره روحی عالملر تعقل ایدرلر وعالملر سائرین الی الله اولان ارباب سلوکدر که نفسدن ونفسك صفاتندن عبور ایدوب حریم قلبه واصل اولدقلرنده نورقلب ایله عارف نفس اولورلر وقلبدن وصفات قلبدن دخی سرایله عبور ایتدکلرنده مقام سره واصل اولوب علم سر ایله عارف قلب اولورلر وسردن عبور ایتدکلرنده عالم روحه واصل اولوب نور روحله عارف سر اولورلر وعالم روحدن عبور ایتدکلرنده واصل منزل خفا اولوب شواهد حقله عارف روح اولورلر ومنزل خفادن دخی عبور ایتدکلرنده واصل ساحل بحر حقیقت اولوب انوار مشاهدات صفات جمال ایله عارف خفا اولورلر وقچانکیم سطوات تجلیات صفات جلال ایله انائیت وجوددن عبور ایتسه‌لر واصل لجهٔ بحر حقیقت اولوب هویت حق کشف اولنور وقچانکیم بحر هویتده مستغرق وبقاء الوهیت ایله باقی اولسه‌لر حق حقله عارف اولوب « وحدوه حین وجدوه » بیانیله موحد اولورلر

﴿ بيت ﴾

بروازکشتی ودریا کذر کن * بحق واصل شوودرحق نظر کن

پس بو تقدیرجه « اذا طلع الصباح استغنى عن المصباح » دینلور ودخی « کنت له سمعا ولسانا وبصرا ویدا ومؤیدا فبی یسمع وبی یبصر وبی یبطش » مقامی عبد ایچون محقق اولور

﴿ شعر ﴾

نور خود زآفتاب نبریده ست * عیب درآینه ودر دیده ست
هر که اندر حجاب جاویدست * مثل او همچو بوم وخورشیدست
کوید آنکس درین مقام فضول * که تجلی نداند اوز حلول
هرچه روی دلش مصفاتر * زو تجلی ترا مهیاتر

ایمدی واصل حالات مذکوره اولانلره معرفت روح باقی قالورمی . مع هذا بو مراتب علیه ومواهب سنیهٔ ارباب فنا لواقط سواقط حبات سنبلات بیادر بوادر نبوت ونوادر رسالتدن نشأت ایدوب انلرك احوالی بو وجهله خطیر وعالی اولیجق حال سید المرسلین وخاتم النبیین وحبیب رب العالمین وافضل الاولین والآخرین صلوات الله

عليه وعلى آله وصحبه اجمعين معرفت روحده نه مرتبه ایمش اذعان پاك صاحبلرينه معلومدر حبيب خدا وسيد انبيا بر ذات عاليشاندر كه « علمت ماكان وماسيكون » ديو بيورمشدر . پس مقام قرب حبيب اللهى كندودن غيرى كيم ادراك ايدر معرفت روحده اولان مسذكور اتك كلسى خود حضرت فخر عالم صلى الله عليه وسلمك احوالندن بعض مقاله در بو تقديرجه حضرت زبدهٔ سر موجودات عالم روح دكلدر ديمك نتيجه فهم اولنور حضرت خود عين روحدر وحق سبحانه وتعالى آدمى واولادنى خلفاء ارض قيلديغى كرامات بنى آدمدن بريسدر وبالاصاله مستخلفه مختصه اولان قدم واحديت وبالكليه عيب ونقصاندن سلامت اوزره اولمقدن ماعدا مستخلف بالنيابه مستجمع اوصاف مستخلف اولمق خلافتك شرطلرندندر فلهذا روح اضافئ انسانى صفات ذاتيه اولان حيات وعلم وقدرت وسمع وبصر وكلام وارادت وبقابى مستجمعدر كذلك جسد دخى خليفهٔ روح اولوب صفات روحك اجتماعيله مجتمعدر

﴿ بيت ﴾

* كار ار چه بمن نيست ولى بى من نيست *
* فاعل جانست وفعل او بى تن نيست *

پس روح خليفة الله اولديغى محقق اولديسه جسد دخى خليفهٔ روح اولديغى مقرردر . زيرا قبل اتصال الروح بالجسد وانفصالها عن البدن جسد صفات مزبوره دن خاليدر مادامكه روح جسده تعلق ايتميه جسد صفات مذكوره ايله متصف اولمازاكر روح صفات مزبوره ايله متصف ومستخلف اولمسه جسد دخى اول صفات ايله متصف اولمزدى لكن روح ابدى وباقى وجسد متلاشى وفانى اولدى اكر بالاصاله بقاء ابدى مختص بالحق در مستخلف بقاء ابدى ايله نه وجهله متصف اولور ديو سؤال اولنورسه دون الخليفه بالاصالة ازلا وابدا بقا حق تبارك وتعالى يه مخصوصدر وروح كرچه حادثدر لكن ابدى وباقيدر كما قيل « خلقتم للابد »

﴿ رباعیه ﴾

چندان بروای ره که دویی برخیزد * ورهست دویی بره‌روی برخیزد
تواو نشوی ولیك اکرجهد کنی * جایی برسی کزتو تویی برخیزد

وحقیقتده خلیفه روح محمدیدر زیرا صدر کتابده بیان اولندیغی اوزره مجموع ارواح روح محمدیدن خلق اولنوب شان شریفی «النبی الامی» دیو وصف اولندی . پس آدم علیه السلام ابوالبشر اولدیغی کبی حضرت مبدأ موجودات دخی ابوالارواحدر وحوا ام البشر اولدیغی کبی نفس کلیهٔ مصدر کائنات دخی ام الارواح اولمشدر زیرا «کان الله ولم یکن معه شیٔ» مصداقنجه قبل از ایجاد روح محمدی شیٔ آخر موجود دکل ایدیکه حق تبارك وتعالی انك روحنی کندی ذاتنه نسبت ایدیدی پس شجرهٔ وجوددن ثمره اولان اوّل باکوره وقدرت حق متعلقه اولان اوّل شی روح محمدی اولدیسه حق جل وعلا کندی نفسنه اضافت تشریفیه ایله مضاف قیلوب «من روحی» دیو بیوردی بعده ارادتی تسویهٔ آدمه تعلق ایلدکده مضاف لنفسه اولان روح محمدیدن آدمه نفخ روح ایدوب «فاذا سویته ونفخت فیه من روحی» دیو بیوردی «آدم ومن دونه تحت لوائی یوم القیمة» حدیث شریفی بو اسراره دلیل واضح وبرهان لایح واقع اولمشدر

﴿ محمدیه ﴾

* محمد فیض حکمتدر چون اولدر آیت کبری *
* محمد محض رحمتدر چون اولدر غایت بشری *

﴿ سید ﴾

دریای محیط جوشه کلدی * کونیله مکان خروشه کلدی
سرازل اولدی اشکارا * عاشق نیجه ایلسون مدارا
هر ذره‌ده کونش اولدی ظاهر * طپراغه سجود قیلدی طاهر
نقاش بولندی نقش ایچنده * لعل اولدی عیان بدخش ایچنده
آجی صو شراب کوثر اولدی * هر زهر نبات وسکر اولدی
تریاق مزاج طوتدی آغو * لؤلؤ مدور اولدی دارو

معشوقله عاشق اولدی برذات * محو اولدی وجود نفی واثبات
شرکتی ارادن کوتوردی وحدت * وحدتدن اچلدی ابواب رحمت
جانیله تن اولدی برحقیقت * بیرکدی شریعت وطریقت
اشیا ایکی لکدن اولدی خالی * باقی احد اولدی لایزالی
ای طالب اکر دکلسك اعمی * کور وعدهٔ کل من علیها
رفع اولدی حجاب ماسوی الله * القدرة و البقاء لله
غیر اولدی هلاك وجه قالدی * محو اولدی شوکیم بو بحره طالدی
کر اچوغسه بصیرتك باق * کورسنده حق و کتمه ایراق
چون مؤمنه مؤمن اولدی مرآت * مرآتکه باق انده کورذات
کورسن سنیکم نه جسم وجانسن * مقصود وجود کن فکانسن
هر کیمکه اسردی بومیدن * حی ابد اولدی ذات حیدن
نفسی طانیدی وبولدی ربی * توحید یولنده اکدی حبی
چون محرم قل کنی دکلسن * بیکانه سن آشنا دکلسن
هر کیمسه که طانیدی بو جانی * برتره یه صایمدی جهانی

﴿ بیت ﴾

ماراجز ازان زبان زبانی دیکرست * جزدوزخ وفردوس مکانی دیکرست
معلوم اوله که روح اعظم ونفس کلیهٔ انسانیه وایکیسندن تولد ایلیان آثارك معرفتی بیاننده ارباب حقیقت بو وجهله دخی تحقیق و بیان بیورد رلر که وقتاکیم اثر مؤثره مناسب اولدیسه مؤثر حقیقیدن صادر اولان اول اثر بر موجود در که حق سبحانه وتعالی اول موجودی ذا اسما وصفات ایدوب کندی صورتی اوزره خلق ایلدی وانی وجود ایله عدم بیننده واسطه وحدوثله قدم تعلقنه رابطه قیلدی پس بو صفات وکمالات ایله متصف اولان روح اعظم وخلیفة الله اکبردر کما قال علیه السلام «ما خلق الله تعالی خلقا اعظم من الروح» کرچه اعظم خلق اولان روحده روایات مختلفه واردر لکن اصحاب شهود وارباب حقیقت روح محمدی اولدیغنی تحقیق ایتمشلردر پس اول روح جوهر نورانیدر جوهریتی عالم ظهورده ذات تجلیه نك

مظهری اولدیغی جهتندندر · پس جوهریتی اعتباریله نفس واحده تسمیه اولنور کما قال الله تعالی « خلقکم من نفس واحدة » ونورانیتی اعتباریله عقل اول تسمیه اولنور کما قال صلی الله تعالی علیه وسلم « اول ما خلق الله العقل » پس روح عقلك ذاتی اولوب وذات عقله نظر ایتمکله بعض علما روح ایله عقلك بیننی فرق ایتمدیلر لکن فرق بین واردر و بین الحدوث والقدم توسطی اعتباریله روح ایچون جنبین اعتبار اولنوب جنب ایسرندن نفس کلیه خلق اولنمغله جزؤك کلدن انفصالی کبی مجازا نفس کلیه دخی روحدن منفصل اولوب جنسك جنسه میلی مقرر اولمغین بینهماده تحنن وتجاذب واقع اولدیغنی تکیم آدم ایله حوا علیهما السلامك ازدواجنه وایکیسندن ظهور نتاجه قضاء ازلی جریان ایتدیکی کبی روحده اولان تأثیر وفعل جهتندن دخی ذکورت ونفسده اولان تأثر وانفعال جهتدن انوثت اولدیغیچون نتیجةً بعد نتیجةٍ کائنات علی الترتیب روح ایله نفس کلیه‌دن متولد اولدی حتی امر آخر مولود اولان نوع انسانه منتهی اولوب دائرهٔ وجودك نهایتی بدایتنه منطبق اولمغین بدایت وجودده واقعتین اولان روح ونفس آدمده ظاهر اولدی · وروح ایله نفس انسانده ظاهر اولمغله ذکورت وانوثت انسانیتین ذکورت وانوثت حیوانیتینه مضاف قیلندی وعقلك خاصة انسانه اختصاصی روحله نفسك انسانده ظهورنك علامتیدر ونوعدن صورت روح ظاهر اولان شخص اول آدم علیه السلام وصورت نفس ظاهره اولان اول شخص حوا علیها السلام درکه آدمدن خلق اولنوب عموما کائنات روح ونفسدن تولد ایتدیکی کبی آدم ایله حوانك ازدواجندن دخی ذریت انسان متولد اولدی · بعده هر شخص انسانیده صورت روح ونفس جزئیتین ظاهر اولوب ایکیسندن روحله نفسك سری اولان قلب تولد ایلیوب « بینهما برزخ لا یبغیان » فحواسنجه قلب روحله نفسی جامع اولدی · وقلب وروح ونفس متقاربة المعنی اولوب بعضینك الفاظی بعضنه استعاره اولندی · یعنی روح اطلاقیله نفس

وقلب و بعكسـه قلب ونفس اطـلاقيله روح مراد اولنور نتكيم
«اول ماخلق الله العقل» وارداولوب روح مراداولنمشدر ونورانيت روحه
عقل اوّل تسميه اولنديغى اوزره كذلك نفس ايچون دخى نورانيت اولوب
اكا عقل ثانى تسميه اولنور. پس عقل اول قلبى افق روحه وعالم قدسه
هدايت ايدوب وقلبك نفس وطبيعته اولان انجذابنى حقه واشى اولوب
غمز ايدر وعقل ثانى قلبى نفس وطبيعتـه جذب ايدوب روح جانبنـه
منجذب اولمه ديو لوم ايدر . نتكه عمر بن الفارض قدس سره عقل
اول وعقل ثانى يه واشى ولامى تعبير ايدوب بيوردلر كه

﴿ مثنوى ﴾

فلام وواش ذاك يهدى لعزة * ضلالا وذابى ظل يهدى لغـيرة
بعده واشى يه اشارت ايدوب ﴿ ع ﴾ وذا مضهر للروح هاد لافقه *
ولامى يه اشارت ايدوب ﴿ ع ﴾ وذامظهر للنفس حاد لرفقها *
ديو بيورردلر وعقـل اوّل قلبى حقه دعوت ايتمك ايچـون مؤكل ملك
مقربدن عبـارتدر وعقل ثانى دخى قلبى عالم صورت وتعميرنه دعوت
ايتمك ايچون مؤكل اولمشـدر حقدن بعيد اولوب انسـانى اكل شجرهٔ
طبيعته دعوت ايتديكيچون شيطان اولدى و رفقاء نفس اولان قواى
طبيعيه معاونتى ايله شيطان انسانى دنيايه ودنيانك عمارتنه دعوتدن خالى
اولمز وطبيعت ايسه بين الجسم والنفس برزخ وبينهماده اولان تعلقه
رابطه در طبيعت ايچون برى صاف و برى كدر ايكى وجه واردر صاف
اولان وجهى جانب نفسه در وطبيعتك وجه مذكورى صاف اولمغله
اسما وصفات جهتندن نفس اول صورت وجهده منعكس اولور پس اكا روح
حيوانى ديرلر ارواح حيوانات اندن مستمـددر وطبيعتك وجه كدرى
جانب جسمه در واول شول روح طبيعى در كه طبـاع اجسـام علويه
وسفليه اندن مستمد اولور. وروح طبيعى ارواح نباتات مستمد اولديغى روح
نباتى بيننده واسطه در ونفس روح حيوانى يه متصل وصورت نفس
روح حيوانيده منعكس اولديغيچـون كا، اولور كه روح حيـوانى يى
دخى نفسله تعبير ايدرلر وذم اولنوب متـابعتندن نهى اولنـان نفس

بو نفسدر کماقال علیه السلام «اعدی عدوّك نفسك التی بین جنبیك» وروحك اوصافی اعتباریله برقاچ اسمی دخی وار در بر اسمی قلمدر زیرا ذات ازلیه اولان عین جمعدن کلمات الهیه یی محل تفصیله اخراجه واسطه در زیرا صور کلماتی عین جمعدن اخراجه واسطه اولمقده قلم کبی اولمشدر وخفاکه محل ظهور وتفصیله دوات مثابه سنده اولوب اول محل ظهور وتفصیل لوحدر زیرا نفس کلیه صور معلومات مفصله یی قبولده لوح مثابه سنده اولوب لوح محفوظ اندن عبارتدر ونفس محل تفصیل حقایق معلومات اولدیغی کبی جسم دخی صور معلوماتك محل تفصیلی در وعلی قدر ماشاء الله ان یحیط به حقایق مزبوره نك بعضیسی نفوس جزئیهٔ انسانیه دن هر بر نفسده مکتوبدر لکن نفس غواشئ بشریه دن مجرد اولمینجه احاطه ایلدیکی شیدن قبل الوقوع فی الشهادة نفسه برشی منکشف اولمز نومده نوع تجرد اولدیغیچون رؤیاده بعض مغیبات منکشف اولور ومثالده عقل روح اعظمه قلمدن لسان مثابه سنده در زیرا عقل روحك لسانی وترجمانیدر وروحه نفس رحمانی دخی تسمیه اولنور زیراحق تعالی «ونفخت فیه من روحی» دیو بیورمشدر نفخ ایسه بهر تقدیر نفسدن اولور پس نفسده اولان ریح مظهر حیات اولدیغی کبی روح دخی برریح طیبه درکه مظهر حیات اولور ونفس مادهٔ صور کلمات اولدیغی کبی روحدخی اشخاص بشریه اوزرینه فائضه اولان ارواح کلماتك ماده سیدر «وکلمته القاها الی مریم وروح منه» آیت کریمه سی تناسب مزبوره اشارتدر وروح صفت کلامه مختص اولدیغیچون نطق دخی روحه مخصوص اولدی ونطق نفس فرع نطق روحدر زیرا نفس مجازا جزؤ روح اولمش ایدی . پس جزؤ کلك فرعی اولور وروحك کلامه مختص اولدیغنه علت روح امر دن اولدیغیچوندر امر ایسه وجودی طالب بر کلامدر . فلذلك عقل ظهور ایتمینجه خطاب شرع توجه ایتمدی . زیرا عقل روحك ونفس انسانیه نك ظهورینه دلیلدر اما ملائکه وجنك نطقی فرع نطق روح ونفسدر زیرا ملائکه روح اعظم ونفس کلیه دن

فائضه اولمش ارواح مجرده ونفوس قدسیه درجن ایسه فلك قمرك تحت مقعرنده ماسوره‌ٔ محفوظه وحرم‌ناره متصله وبدندن مفارقت نفوس انسیهٔ غیر انیسه‌در

﴿ بیت ﴾

و یترا ای لبعض النـاس ممثلة * باشبـاح مستوحشة لوحشتها

وتائیه‌ده دخی

﴿ بیت ﴾

و نلحظ اشباحا ترای بانفس * مجردة فی ارضها مستجنة

تباین انس الانس صورة لبسها * لوحشتها والجن غیر انیسة

دیو اشارت بیورمشدر

﴿ مثنوی ﴾

پس مثال وشرح خواهد این کلام * لیـک ترسم تانلغزد وهم عام
تانکردد نیـکوئی مابدی * این که کفتم هم نبد جز بیخودی
نکتها چون تیغ پولادست تیز * کرنداری توسپر واپس کریز
پیش این الماس بی اسپر میا * کز بریدن تیغ را نبود حیا
زین سبب من تیغ کردم درغلاف * تاکه کژ خوانی نخواند برخلاف
آمدیم اندر تمامی داستـان * در وفادارئ جمع راستـان

زبدة الحقایقده مسطوردر که مقـاتل رحمة الله علیه « قل الروح من امر ربی » تفسیرنده من نور ربی دیو تحقیق بیورمشلر وابو بکر وراق رحمة الله علیه « الروح لاتدخل تحت ذل کن » دیو بیورمشلر یعنی روح داخل تحت ذل کن دکلدر دیمکدر پس ذل کن تحتنه داخل اولمجق کون ومکاندن اولمیوب بلکه لامکاندن اولور « ومن روحی » قولنه نسبت ایله عدمدن اولمزپس امر فرماینده ومظهر اشیا ومخلوقات اولدیسه روح دخی جملهٔ امردن وخلیفة الله اولدیغی جهتدن آمر اولور مأمور اولماز وقاهر وفاعل اولور مقهور اولماز

﴿ مثنوی ﴾

چونکه جان از بحر جانست این طرف * پس زراه جان طلب کن آن شرف
تاترا انجا برد کو بوده است * جستن یم را زخاکی بیهده است
تا رهی از حبس این فانی جهـان * درجهـان جان بمانی جاودان

عبدالله بن عمر رضی الله عنه روایت بیوررلر که حضرت رسول صلی الله تعالی علیه وسلم بیوردیلر که ملائکه حق تعالی یه دیدیلر که الهی بنی آدمه دنیایی مسکن ووطن قیلدك ییرلر وایچرلر پس دنیا انلرك نصیبی اولدیسه آخرتی دخی بزه تخصیص قیل « فاوحی الله تعالی الیهم انی لاافعل ولااجعل من خلقت بیدی کمن قلت له کن فکان » یعنی ای فرشتکان ید قدرتمله خلق ایلدیکم امر کن ایله خلق ایلدیکم کبی دکلدر وقال علیه السلام « ان الله تعالی خلق الارواح قبل الاجساد بالفی الف سنة » پس ارباب تحقیق قتنده خلقیت روح صفت فطرتی اظهار وعرض وصفت قدرتی اراءتدن عبارتدر والفی الف سنه نك هر کونی دنیایلرندن بیك ییلجه در . پس الفی الف سنه نك کنهنی کیم ادراك ایدر تقدیر سنه وتعداد ایام خود فلك شمس وتحرك خلقتندن صکره حاصل اولمشدر خلقت روحده آسمان وزمین وشب وروز قنده ایدی که ماه وسال حسابی اولنه

﴿ مثنوی ﴾

خود شمار انجا بود کاخر بود * بی شمارست آن طرف کان پر بود
پس زجان کن وصل جانانرا طلب * بی لب وبی کام میکو نام رب

بو اسرارك واقفلری مشکاة نور محمدینك مظهری اولان عارفین وکامل ومکمللردر . ایمدی روحی مخلوقات سائره کبی قیاس ایتمه روحك طور عقلدن خارج عزت ولطافتی واردر روحدن بر وجهله قال ایله خبر قابل دکلدر . ابو بکر وراق قدس سره نه خوب دیمشدر

﴿ شعر ﴾

شهر و وطن جان زنشان بیرونست * وزهرچه مثل زنی ازان بیرونست
این راز نهان ازنهان بیرونست * یعنی که خدا ازدوجهان بیرونست
جانت زحقست وحق زجان بیرونست * آن بانقطست ونقطه زان بیرونست

ابو سعید ابو الخیر قدس الله سره نك کفتارین دخی کوش جان وسمع جنان ایله استماع ایله

﴿ نظم ﴾

* ای در یغاجان قدسی کز همه پوشیده است *
* پس که دیدست روی او ونام او که شنیده است *

* هر كه بيند در زمان ازحسن او كافر شود *

* اى دريغا كين شريعت كفت مابريده است *

* كون وكان برهم زن وازخود برون شوتارسى *

* كه چنين جائى خدا از دوجهان بكريده است *

بو قطعه دخى عين القضاة همدانى قدس الله روحه نكدر

قطعه

* حق بجان اندر نهان ودل بجان اندر نهان *

* اى نهان اندر نهان اندر نهان اندر نهان *

* اينچنين رمزى عيان خود بانشانست وبيان *

* اى جهان اندرجهان اندرجهان اندر جهان *

تتمه

اشبو رساله بو محلده لطائف ملكوتيه يى مشتمله برخاتمه ايله تميم اولنسونكه روح مشتاقه سموم غفلتدن نجات ويره جك ترياق اوله « ونسأل الله تعالى ان يرزقنا سمع قبول كما يحب ويرضى وبه الحول والقوة ومنه العصمة والهدايه

بيت

يقين ميدانكه اين چندين عجايب * براى يك دل بينا نهاديم

اى نور حديقهٔ عالم . ونور حدقهٔ آدم « فاعلم ايدك الله بروح القدس وايانا» كه سن بركار عظيم ايچون خلق اولنمش ودرون پاككده سر امانت خدا ونور خلافت حق جل وعلا وديعت قيلنمش بر وجود حميدت منقبتسن زنهار تصاعد ظلمات متابعت هوا ايله اول نور الهى وسر قدسى يى منطفى ومضمحل ايتميه سن « قال الله تعالى ياداود اناجعلناك خليفة فى الارض فاحكم بين الناس بالحق ولاتتبع الهوى فيضلك عن سبيل الله »

نظم

تو بقوت خليفهٔ بكهر * قوت خويش را بفعل آور

توبكوهر وراى هردوجهانى * چه كنم قدر خود نميدانى

معلوم اوله كه اولا ظهور حكم وتصرف وخلافت صورت بشر وهيكل

انسانی اولان مملکت خاصکده در اکر اول خلافتك عهده سندن کلوب قوای بدنیه یی عدل وداد ایله حفظ وحراست قیلورسك حق سبحانه وتعالی وعد کریم بیورديغی مملکت عامه ده دخی سزاوار خلافت وشایستهٔ نیابت اولورسن وعدل ودادسنك ذاتکده خلق عدالت اولمقدر وخلق عدالت مجموع عفت وشجاعت وجود وسخاوتدن وحکمتدن عبارتدر . زیرا صفات مزبوره اوساط اصول اخلاقدر وعفت قوهٔ شهوانیه نك حالت متوسطه سی اولوب طرف افراطی فجور وطرف تفریطی خمودتدر شجاعت دخی قوهٔ غضبیه نك حالت متوسطه سی اولوب افراطی تهور وتفریطی جبانتدر وسخاوتك طرفینی اسراف وبخلدر وحکمت قوهٔ نظریه نك حالت متوسطه سیدر طرفینی جربزه وبلادتدر پس کوشش ایدوب « وعدالله الذین آمنوا منکم وعملوا الصالحات لیستخلفنهم فی الارض کما استخلف الذین من قبلهم » فحواسنجه خلف آدم صفی اولمغه بذل همت قیله سین وهم « واذ قال ربك للملائکة انی جاعل فی الارض خلیفة » نداسنی کوش جان ایله استماع ایلیوب « اذا اراد الله ان یجعل فی الارض خلیفة مسح ناصیته بیمینه » سرنه دخی دیدهٔ بصیرت ایله نظر ایلیه سن وتحصیل عدالت اول زمان میسر اولور که ماء محبت دنیا ایله سقی اولنان شجرهٔ خبیثهٔ طبیعتك آب روانی قطع ایله بی فروتاب ایدوب « حب الدنیا رأس کل خطیئة » معناسنه متفطن ومتیقن اوله سن وحظوظ ظلمات تعلقات بشریه یی مقراض تقوا ورياضت ایله یك بیك بریده قیلوب شهباز لطیفهٔ ربانی یی اجنحهٔ علوم یقینی ایله پرواز ایتدیروب شکارین الدیره سن ودخی

❊ بیت ❊

من شاهباز قدسم از لامکان پریده * بهر شکار صیدی در قالب آرمیده

بیتنك معناسن اذعان ایتدیره سن واحکام وهم وخیاله منقاد اولميوب لذات بهیمی وسبعی یه پشت پا اوره سن ومهبط انوار قدس الوهیت اولان خانهٔ قلبی قاذورات طبیعت وخاشاك حدثاتدن جاروب تجدید

ایله پاك وتطهیر ایلیه سنکه سلطان ازل وابد کاشانهٔ دل پاککه تنزل ایلیه « لایسعنی ارضی ولاسمائی ولکن یسعنی قلب عبدی المؤمن اللین الوراع »

﴿ بیت ﴾

کرچه اندر جهان نمی کنجی * دردل تنك من وطن داری

وبو تجلیٔ بهشت جاودان خواصدرکه « فیها مالاعین رأت ولااذن سمعت ولاخطر علی قلب بشر » دیو وصف اولنمشدر

﴿ بیت ﴾

عاشقانرا بجنت ملکوت * نبود جز جمال یزدان قوت

« ان لله جنة لیس فیها حور ولاقصور ولالبن ولاعسل یتجلی فیها ربنا ضاحکا » حدیث شریفی عجب بیاندر

﴿ شعر ﴾

دردو زخم از زلف تو در چنك آید * ازحال بهشتیان مرانك آید
ور بی تو بصحرای بهشتم خوانند * صحرای بهشت بردلم تنك آید

عن ابی سعید « ان اهل الجنة لیتراؤن اهل الغرف من فوقهم کما تتراؤن الکوکب الدری الغابر فی الافق من المشرق اوالمغرب لتفاضل ما بینهم قالوا یارسول الله تلك منازل الانبیاء لایبلغها غیرهم قال بلی والذی نفسی بیده رجال آمنوا بالله وصدقوا المرسلین صدق رسول الله وصدق حبیب الله »

﴿ بیت ﴾

ای طالب دنیا تو یکی مزدوری * وی عاشق خلد از بن حقیقت دوری
وی شاد بهر دو کون از بیخبری * شادیٔ غمش ندیده معذوری

ای قرة العین پدر شول کیسنه که شایستهٔ همنشینیٔ پادشاه وجود اولوب مستعد خلافت ایکن کلخن طبیعتده خاربن آلودهٔ نجاسات شهوت اولمق غبن عظیم دکلیدر حقا که خسران عظیمدر

﴿ بیت ﴾

ای بلندان بعقل ورأی شریف * میکند آن بلندرا تصحیف

برایکی کون عبودیت وچاکری ایله حاصله اولان سلطنت ابدیه یی

نفس امارەیه فروخت ایدوب وفضای واسع عالم نوری دار مضیق حرص وآزه تبدیل ایلمك هیچ تجارت اولسونمی حیفا ودریغ

﴿ از کفتار سلطان ولد ﴾

تخمهای عمررا درشوره خاك * می بکاری تاشوی آخر هلاك
اینچنین عمر عزیز بی بها * می دهی اش بی عوض هردم چرا
غبن می ناید ترا ای مرد کار * تا دهی کلزار وکیری خار زار
عمر کان شد صرف در دنیا نماند * خرم آنکش حق بسوی خویش خواند
عمر معدوده شمرده چون دهی * در ره حق کرد دآن نامنتهی
بی شمار وبی حدو بی عد شود * عمرده روزه که در طاعت رود
هین تجارت کن درین بازار تو * صد هزاران کل برازیك خار تو

« اولئك الذین اشتروا الضلالة بالهدی فما ربحت تجارتهم وما كانوا مهتدین »

﴿ رباعیه ﴾

* زشت نبود روح قدس منتظر وانکاه تو *
* در غرور آباد کیتی همنشین اهرمن *

ای برادر جان برابر ونور دیدهٔ پدر ومادر حال آنکه داعیٔ لطف وکرم دمبدم سنی کندویه دعوت ایدرسن ایسه تصامم ایدرسن وجمال ازل نفس بنفس کندویی سکا عرضه قیلار عجبدر که سن تعامی ایدرسن ولذت حقیقی سنی طلب ایدرسن فرار ایدرسن ولذت مجازی سندن ابا ایدرسن اردنجه یلرسن « طلبك ایها الخاطیٔ جمیل فهربت منه وما احس نفسك الطلبك فتهرب منی فیطردك غیری فتأتیه » ایواه حیفا ودریغا زمام اختیار الکده ایکن اکر بو فرصت کونده برسر کار ودربار اولماد کسه دست جلالت « والامر یومئذلله » نقاب بند اختیاری روی کاركدن رفع ایدوب منادیٔ عزت حق بطنان کبریادن « لمن الملك الیوم لله الواحد القهار » نداسن ایدوب « یاحسرتا علی مافرطت فی جنب الله » خطابی ظهور ایتدکده یارین سکا کیم فائده ویرر قال تعالی « یاایها الذین آمنوا

انفقوا مما رزقناكم من قبل ان يأتي يوم لا بيع فيه ولا خلة ولا شفاعة والكافرون هم الظالمون »

﴿ شعر ﴾

* پيش ازانكه جان عذر آورد ماند از نطق *
* پيش ازان كين چشم عبرت بين فرو ماندر كار *

« ايدكم الله تزود من غناك ليوم فقرك ٠ ومن صحتك ليوم سقمك ومن شبابك ليوم شيبك ومن دنياك لآخرتك واياك ان تكون من المسوفين فان اكثر صياح اهل النار من التسويف »

﴿ رباعيه ﴾

افتداى دل كه ازجهان برخيزى * مردى كنى ازسودوزيان برخيزى
ترسم كه زپس باد هوس پيمودن * ناكاه چوكردى زميان برخيزى

وحظوظ عاجل وخيالات باطل دنياى بى طايلدر شيطان رجيم وساطت دنيا ايله خمر آمالى وبنك امانى يه افسوس غرور وغفلت وداروى سرور ونخوت القا ايدوب حلقوم نفوسه اشراب ايدر قال تعالى « يعدهم ويمنيهم ومايعدهم الشيطان الاغرورا » زنهار وزنهار اى زبدهٔ كون وعمدهٔ كار « ايدك الله بروح منه ولاتمدن عينيك الى مامتعنا به ازواجا منهم زهرة الحيوة الدنيا لنفتنهم فيه ورزق ربك خير وابقى » آيت كريمه سيله عمل ايليه سن

﴿ قطعه ﴾

جهدى بكن ار بپذيرى دوسه روز * تاپيش را ازمرك دوسه روز
دنيازن پيرست چه باشد كرتو * باپيره زنى اش نكيرى دوسه روز

« كن فى الدنيا كانك غريب اوعابر سبيل وعد نفسك من اصحاب القبور » اى جان عزيز مادامكه اولوالالبابدن اولميه سن مكر وخداع دنيادن احتراز قيل واولوالالبابدن اول زمان اولورسن كه حقيقت دنيا نور وحى قرآن ايله آينهٔ دلده هويدا اولوب لذات مزخرفات دنيايه فريفته اولميه سن وقرآن كريم مثل دنيايى بيان ايدوب « انما مثل الحيوة الدنيا كماء انزلناه من السماء فاختلط به نبات الارض مما يأكل الناس والانعام حتى

اذا اخذت الارض زخرفها وازينت وظن اهلها انهم قادرون عليها اتيها امرنا ليلا اونهارا فجعلناها حصيدا كأن لم تغن بالامس كذلك نفصل الايات لقوم يتفكرون » قول كريمی ايله عيان بيوردی

﴿ قطعه ﴾

باناز اكر آرميده باشی همه عمر * ازآن جهان چشيده باشی همه عمر
همه آخر كار مرك باشد وانكه * خوابی باشد كه ديده باشی همه عمر

﴿ شعر ﴾

* بچردك عمر يكی مل مل كرك اغلا كر كسه كل *
* دخی الك ايرر دكل انك فردوس باغينه *
* بو فانی دنيـه ده باقی قلام ذيو كمان اتمه *
* اجل يلی اسر بوكون ايرر عمرك چراغينه *
* وجودك ملكی ای عاقل ديلرسك يانميه اوده *
* آقت عينك بكاردن ياشی نفسك اوجاغينه *
* براق بو دنيانك وارين بومر داری يو يوب آرين *
* كه ديدار كوره سن يارين بنوب جنت براغينه *

پس هاويهٔ عميق دنيادن سرادقات ملكوته حبل الله دن غيريله يتشمك اولمز قال الله تبارك وتعالى « واعتصموا بحبل الله جميعا » وظلمات هواجسدن متابعت رسول الله عليه السلامدن غيريله نجات ممكن اولمز قال الله تعالى « لقد كان لكم فی رسول الله اسوة حسنة »

﴿ قطعه ﴾

* چنك در كفتهٔ قرآن و پيمبر زن و بس *
* كانچه قرآن خبر نيست فسانست وهوس *
* اول وآخر قرآن زچه باآمد وسنن *
* يعنی اندر ره دين رهبر تو قرآن بس *

« يا ايها الذين امنوا اتقوا الله حق تقاته ولاتموتن الا وانتم مسلمون » ابن مسعود رضی الله عنهدن حق تقواندر ديو سؤال اولندقده « هوان يطاع ولايعصی ويشكر ولايكفر ويذكر ولاينسی » ديو بيورمشلر يعنی حق تقوا اولدر كه حقه اطاعت اولنوب عصيان اولنميه ونعمتلرينك شكری

اولنوب کفران اولنمیه . وحق فکر اولنوب هرکز اونودلمیه و بعض عارفلر تقوا اولدر که طاعاتنه التفاتدن ومقابله ده توقع مجازاتدن طاعتنی تنزیه ایتمکدر دیو بیورمشلر حقا اویله در زیرا طاعته مکنت حقک قدرتی اولیجق طاعته التفات زیاده کستاخلق دکلیدر ای طالب عشق وراغب ذوق اولان نوردیدهٔ جان « العارف یکفیه الاشارة » بیورلمش ایکن بو خود مفصلا بر رساله اولدی

﴿ بیت ﴾

ایش بیلندی ایشلیه‌سی ارکرك * بو یوله کیرمکه‌کی سرور کرك

امیددرکه پس ماند وپیش رانده لردن اولمیوب مقبل ومقبوللر زمره‌سندن اوله‌سن وبورساله‌یی تماما کوش جان وزبان جنان ایله قراءت واستماع ایلیوب ﴿ بیت ﴾

* غافل اولمه کوزك اچ سن سنی انسان ایده کور *

* همدم اهل دل اولوب تنکی جان ایده کور *

مضمونجه طالب مرشد کامل اولوب مفاتیح خزائن سعادت ابدی‌یی انك دل پرنورنده لمعان ایلیان نور مصطفویده مندرج بیله‌سن واول نورك قوت وامدادیله جنود ابلیس اوزرینه منصور ومظفر اولمغله ظلمات نفسانیه وکدورات جسمانیه دن خلاص اولوب عنایت ازلیه مظهری اولان عباد منعم علیهم زمره‌سیله محشور اولمغه بذل همت ایلیه‌سن که « علو الهمة من الایمان » بیورلمشدر پس تألیفاته نهایت وتصنیفاته غایت یوقدر ومقالات ورسائل ایله کوکله یول بولوب بلا مرشد آتش عشق یاقمش فرد یوقدر لکن صدق وخلوص ایله استماع ایلیان طالبی مرشد حی وانسان کامل طلبنه دلالت ایدر پس ﴿ع﴾ عاقبت جوینده یابنده شود * مصداقنجه طالب دخی طلبنده صادق اولدقدنصکره بهرحال واصل مطلوب اولمق مقرردر ای نور دیدهٔ جان صدق طلب اولدر که مثلا برکمسنه‌یه جوع وعطش غلبه ایتدکده تسکین عطش وتحصیل شبع ایچون آب ونان اله کتورمکه پویان ودرد چشم ودندانی اولان انواع آه وزار ایله ازالهٔ وجع ایچون هرکسدن طالب درمان اولدیغی کبی

هدایت حق اولان عبد دردمند دخی آشیان قدس لامکاندن پرواز ایلیان عندلیب روحی نغمه زن کلزار قرب رحمان ایکن دانه چین معرفت یزدان اولمق ایچون زمین ناسوته تنزل ایدوب مزرعهٔ بشریته کلدکده دام طبیعته کرفتار وقفص بدنده خوار وزار اولدیغن کوروب ونفس امارهٔ مکاره روح افتاده وآواره بی آشیانه سی اولان عالم فضای لامکانی فراموش ایدوب آرزوی پر وازدن قالسون دیو بال همتن رشتهٔ امل ایله بند ایدوب وقفل غفلت ایله در بسته قیلوب و پیش تفکرینه داروی امانی دوکوب لکن جمله سی مکر وخداع نفس اولدیغنه واقف اولمغله

﴿ مثنوی ﴾

تن قفص شکلست وتن شد خارجان * درفریب داخلان وخارجان

مفهومنه مطلع اولمغین آسمان قلبندن سحاب ظلمات غفلتی بادنسیم همت کشاده ایدوب مطالع یقظه دن خورشید طلب طالع اولدقده ظلمات طبع اسفلدن خلاص ومأوای نورانیٔ علیینه پرواز ایتمکه درمان ایستیه . ومحبس طبعدن خلاص اولوب ملکوت اعلایه جولان ایلیان طوطیان انس قدسه

﴿ مثنوی ﴾

اینچنین باشد وفای دوستان * من درین حبس وشما دز کلستان

دیو انواع نالش ایلیه پس بو وجهله جوینده اولان مطلوبنه واصل اولمق محققدر والاشب تیرهٔ ظلمتده زیر سحاب متراکمدن لمعان وفی الحال پس پردهٔ ابرده نهان اولان برق خاطف کبی سنک دخی احیانا برق همتک لمعان ایدوب راه طلب رونما اولدقده فی الحال زیر سحاب غفلتده ستیر اولمغله پابند اسیر زندان مظلم طبیعت اولیجق بو وجهله اولان طلبه صدق طلب دینار بو بو مقوله طلب ایله درده درمان بولنماز کما قال الله تعالی « کلما اضاء لهم مشوا فیه واذا اظلم علیهم قاموا » الهی سیدی ومولای بو عبد عاجزه سن عنایت ایله « یهدی الله لنوره من یشاء » قول کریمک مظهری اولان عباد مکرمینک زمره سندن ایدوب «ومن لم یجعل الله له نورا فاله من نور» وعیدینه مظهر اولانلردن قیلمه

مثنوی

ای مبدل کرده خاکی رابزر * خاك دیکررا بکرده بو البشر
کارتو تبدیل اعیان وعطا * کارمن سهوست ونسیان وخطا
سهوونسیانرا مبدل کن بعلم * من همه حلمم مرا کن صبروحلم
بفکن ازمن جمله ناهموار را * تابینم روضهٔ ابرار را
همچو اصحاب کهف ازباغ جود * می چرم زایقاظ نه بل هم رقود
خفته باشم بریمین و بریسار * برنکردم جزچو کو بی اختیار
هم بتقلیب توتا ذات الیمین * یاسوی ذات الشمال ای رب دین
صد هزاران سال بودم درمطار * همچو ذرات هوا بی اختیار
کرفراموشم شده است آن وقت وحال * یادکارم هست در خواب ارتحال
می رهم زین چار میخ چار شاخ * می چهم درمسرح جان زین مناخ
شیر ازایام ماضیهای خود * می چشم ازدایهٔ خواب ای صمد
کوش ما کیرد بدان مجلس کشان * کزرحیقت میخورد ازسرخوشان

ایمدی جمیعا سلك تحریره کشیده قیلنان کتب تصوف سالك معینی مرشد حی کامل طلبنه ترغیب ایچوندر والانه آنکه مجرد کتب تصوف تتبع ایلیانلر حال حاصل ایلیه لر زیرا کیسه نك سوزی کیسه نه یه ملك اولمزودو کنمز سوزایله برفندق قابی طولماز طالبی خود ارشاد ایدن سوزدکلدر بلکه مرشد کاملده اولان سوزش وآتش عشق ورحیق ذوق وشوقدر لکن ارباب ذوق اولان اخوان بحسب البشریه احیانا قبضه وماسوایه دوشدکده کلمات عشاقدن بعض کفتار معنی دار باعث انبساط وشوق اولمق مقرردر . خوب نفس وملیح صوت وبربریله حقانی صحبت دخی بو بابده درمشکات دللرنده نورمحبة الله جلوه کر اولان عاشق صادقلردن تضرع ونیاز اولنور که اشبورساله یه درج اولنان عشاقك حالات وکلماتنه نظر فرخنده اثرلری تعلق ایلدکده بو احقر وکمتر وعاجز وافقر بی وجود ونابود عبد خاك آلودی قلب شریفلرندن دور وحسن توجهلرندن مهجور بیورمیه لر . مردان خدا قلبلرنده قرار ایتمك

حقاجنان معنوی‌یه داخل اولمقدر « اللهم ادخلنا بحرمة سید الانبیاء والاولیاء والاصفیاء

﴿ بیت ﴾

* زبان ازحرف پیمایی بکی یکچند خامش کن *
* چواز ظاهر خمش کشتی همه باطن زبان بینی *

﴿ کنز الرموز ﴾

کج بو وار لقدن بو سودالر ندر * یا بو بازار کده غو غالر ندر
بام عرش اولمق دیلرسك آشیان * کس تعلق ایپنی ای مرغ جان
قیمت ومقداری یوق بو کوهری * صرسك اولدك اهل دللر سروری
آتش انکیز اولدی هرباد ای پسر * ایله ترك محنت آباد ای پسر
دیو مردم خواره اولمه آشنا * دیودن مردملك اومق ذی خطا
غول یریدرر بودار پرنهیب * کی صقنکم قیلیه مکر وفریب
پرحیلدر بو رباه ای نوجوان * طوشان او یخوسی و پرساکه همان
چونکه یوق آهو کبی سنده فرار * قیلمه بو صحراده برلحظه قرار
ای غریب خسته قالدك تابده * کاربان کتدی یاتورسن خوابده
آدمی خوار اولدی چرخ کینه خواه * غافل اولمه قیل حذر ای مرد راه
کیمه قیلدی چرخ سر کردان وفا * ساکه قیله اشبو دانشدر خطا
برقدح بو قدر که بی رنج وخمار * هرکلك صوکنده واردر زخم خار
یاتلونك ایلو کنه ایله نظر * ان بعض الظن اثم در خبر
جام درد اولسه نصیبك نوش قیل * در حکمتدر بو پندی کوش قیل
پرعبردر کوزله روی روزکار * وارایسه کرسنده عین اعتبار
قورمغل بردانه ایچون نیجه دام * اوله کور آزاد چون سرو خرام
ای دل مسکین کژالحان اولمغل * معرفت کسب ایله نادان اولمغل
معرفتدن هرکیم اوله بی خبر * خردرر اول نیجه خرخردن بتر
قیل عبادت ربکه ای اهل دین * نفسکه حتی ایریشنجه یقین
اوله کور جهد ایله عبد کردکار * اولمغل خربنده وش عبد حمار
زینتی عبدك عبودیتدرر * اولکه یوق قوللوغی بی زینتدرر

بارخشیتدن بلك اولسون دوتا * قیله سن ابرو کبی کوز اوزره جا
قامت دلبر کبی اول مستقیم * باغ دلده اوله سن سرو قویم
بش حواس وشش جهتدن قیل کذر * بولمق ایسترسك حضور قلب اکر
کنجی وار ویرانه ده ایله طلب * عقلی کل دیوانه ده ایله طلب
راه معنیده صوردن قیل کذر * اولمغل بزم صفاده پرکدر
تختهٔ غبراده زنهار اورمه تخت * طارم اعلایه ایله نقل رخت
نقشه مائل اولمغل همچون صبی * قومیه لر آدکی تاکیم غبی
المغل کنج کیانی برجوه * دوشمکل بو جیفه ایچون عوعوه
وار اشارات وغنا شرحن اوقی * اکله قانونی شفا شرحن اوقی
هر که خوانك پیسه ایچمه قانی * کیشی خوش طوتمق کرك مهمانی
ابر کیم بستانه آب ایثار ایدر * عاقبت ریحان وکل اظهار ایدر
اهل اخلاص اول که بجیله ریا * طاعت صدساله یی ایلر هبا
کورمدیکیچون اوزین عین الیقین * مردم دیده اولوبدر دور بین
مردم ایسك اوله خودبین ای پسر * دیده وش تاکیم اوله سن معتبر
اولمغل بو کنبد ایچره بدزبان * سن نه دیرسك ساکه دیر کنبد همان
بی نیاز اوله خدادن برزمان * بی نیاز اولمق اکا یارار همان

تمه

مثنوی ازکفتار سلطان ولد

باقیٔ این کفته آید بی زبان * در دل آنکس که دارد زنده جان
روبسوی اصل خود همچون خلیل * بکذر از استاره وچرخ علیل
پای همت بر خور و بر ماه نه * سر بر آن ایوان و آن درکاه نه
این خودی را خرج کن اندر خدا * تا نمانی همچو ابلیسی جدا
آب جانرا ریز اندر بحر جان * تاشوی دریای بیحد وکران

در بیان سبب تألیف رساله

برکون بعض احباب ایله طوبخانه ده فقراء مولویه ایچون اسکندر پاشانك بنا ایلدیکی خانقاهده ناقل دقیقهٔ مثنوی . وکامل طریقهٔ مولوی . وسریرتی انواع معارف وحکمی محتوی اولوب برخوای

« تجری من تحتها الانهار » عیون قلبندن مجرای لسانندن جاری اولان علوم وحقایق اسرار بر موجب « عینا فیها تسمی سلسبیلا » اسماع مستمعینه ساری اولدقده ساقیٔ شراب طهور معنوی اولان عارف ومحقق ۰ وعالم مدقق ۰ شیخ اسمعیل انقره وی متعنا الله بطول حیاته وافاض علینا برکات انفاسه ۰ زیارتنه واریلوب روزمقابله اولمغله مثنویٔ شریف کوش جان ایله اصغا اولنـدقده جلد ثالثده قصهٔ دقوقی خلالنده

❋ مثنوی ❋

نی دل اندر صدهزاران خاص وعام * در یکی باشد کدامست آن کدام

بیت شریفنك سباق وسیاقندن تحقیق وتدقیق بیوروب وسر ینه روح مولانادن

❋ مثنوی ❋

برکشا کنجینهٔ اسرار را * این سوم دفتر بهل اعذار را

دیواشارت اولنمغله « المأمور معذور » دیوب خزاین اسرار مولانایی آچوب ۰ وشهباز نفس ناطقه سی عالم قدسه پراچوب ۰ دریای وحدتدن اول قدر درروجواهر واصناف زواهر دوکوب صاچدیلر که اصداف اسماع مستعدین علی قدر بضاعتهم پردر اولوب کیفیت رحیق عشقدن مست ومدهوش اولدیلر ۰ بعد المقابله شرف صحبتلریله بو کمترلرین تشریف بیوروب شمع جمعلرینه پروانه سان سوزان اولوب نوش جان اولان بادهٔ حب الهی کرمیتیله تحقیقات مزبوره یه متعلق تدقیقات کثیره مذاکره اولنوب اثناء مصاحبتده مناسبت ایله طریقهٔ بیرامیه دخی مذکور اولوب « در یکی باشد » قیدینك توجیهنده بسیار مکالمه اولوب ۰ لکن کیفیت عشق عقل معاشی مشوش ولسان قالی پریشان ایتمکله مرادی اداده تقصیرات اولمغله محل مزبوره بعد الصحو بر رساله تحریری خاطره اولمغین مباشرت اولندقـده سباق و سیاق اقتضاسیله « الکلام یجر الکلام » مصداقنجه تطویل یوز کوستروب ۰ روح مولانادن وسر حاجی بیرام ولیدن استمداد اولنوب اسرار علیه لرندن نیجه اشارت پر بشارت وامداد

واعانت اولنمغله اشبو رساله سلك تحريره كشيده قيلنوب بيك اوتوز اوچ سنه سى شوالنك اون سكزنجى كونى يوم الاحدده بدأ اولنوب سنهٔ مذكوره ذى الحجه سنك يوم ثانيسى اولان يوم الاثنين ده اتمامه ايرشدى • الحمد لله الودود • فياض الجود • ومبدأ الرحمة والوجود • وصلواته على سيدنا ونبينا وشفيع ذنوبنا وطبيب قلوبنا مولانا ومولى العالمين • محمد وعلى آله واولاده • واصحابه واتباعه • وعشيرته وعلى اهل بيته • اجمعين الطيبين الطاهرين • وعلى جميع الانبياء والمرسلين • وعلى جميع الاولياء والعاشقين • والاتقياء والصالحين • وعلى جميع المؤمنين والمؤمنات • والمسلمين والمسلمات • الاحياء منهم والاموات • وعلى ملائكتك المقربين • وعلى اهل طاعتك فى برك وبحرك اجمعين • آمين يارب العالمين • مالك يوم الدين • اياك نعبد واياك نستعين • وقد اتفق الفراغ من تبيضه • ثالثا بعون الله وتوفيقه • على يد مؤلفه اضعف عباد الله واحقرهم مقتبس الانوار الباهرة الطالعة من مشكوة مصباح مرشدنا الاعظم • ومكملنا الاكرم • المتحلى ظاهره بالشريعة والرشاد • وباطنه بالثبات على الطريقة والسداد • ضاعف الله ايام حياته • وادام لنا شرف صحبته • يوم السبت العاشر من شهر رمضان المبارك لسنة اربع وثلثين والف من الهجرة النبويه • عليه افضل التحيه • وانا الفقير • الى رشاش نور ربه القدير • عبد الله بن محمد غفر الله له ولوالديه غفرانا عظيما • وفتح عليه ابواب المعارف فتحا مبينا

م

مؤلف مشاراليه صاری عبدالله افندی مرحوم علوم عالیه وآلیه ده متبحر ومعارف کلیهٔ لدنیه ده فضل وکمالی ظاهر مفخر علمای روم اولوب جملهٔ آثار نفیسه سندن اولان مثنویٔ شریف شرحی درجهٔ کمالات ظاهره وباطنه سنه دلیل کافیدر • بوندن بشقه تألیفات جلیله سندن اولان مناقب اولیایی متضمن تصوفانه • نصیحة الملوک • ودره وجوهره • ودستور الانشا • ومرأة الاصفیا • ومسلک العشاق • نام کتابلر ایله بعض مسائل دقیقه یی حاوی رسائل مختصرهٔ مخصوصه لری مقبول خواص اولوب • فتوحات مکیه نک دخی تصحیح واکتتابنه موفق اولمشلر وبیک یتمش بر سنه سی صفر الخیرینک اواخرنده ترک دغدغهٔ عالم فانی وعزم گلشنسرای جاودانی بیورمشلردر ترجمهٔ حاللری طبع قیلنان مثنوی شرحینک جلد اولنده مفصلا محرر در رحمة الله علیه رحمة واسعة

بو نسخه مؤلف مشارالیهک خط دستیله یازلمش نسخه دن مقابله وتصحیح اولنمش اولمغله صحتی تأمین اولنه بیلور

مطبعهٔ عامره ده (١٢٨٨) سنه سنده طبع قیلندی

فهرست الكتاب

صحیفه	
٠٠٧	باب اولدن فصل اول آدم علیه السلامك خلافتی
٠١٠	فصل ثانی اطوار منازل خلقت آدمی
٠١٤	فصل ثالث انسان اوچ نوعی مشتمل اولدیغی
٠٢٠	باب ثانیدن فصل اول حب اصلی وجلای قلب
٠٢٦	فصل ثانی واحد الزمان وغوث اعظم وکیفیت طلب انسان
٠٣٦	فصل ثالث جذبه وعشق
٠٤٢	فصل اول ارباب سلوکك اقسامی
٠٤٣	فصل ثانی مجذوب سالك سالك مجذوبدن رجحانی
٠٤٧	فصل ثالث مجذوب غیر سالك سالك غیر مجذوبدن اولی ایدیکی
٠٤٩	فصل رابع طالب ایکی قسم اولدیغی
٠٥١	فصل خامس طریق ایکی اولدیغی
٠٥٣	فصل سادس طریق نه دیمکدر
٠٥٦	باب رابع دنیادن ترهیب وطریق حقه ترغیب ومتفرعاتی
٠٩١	باب خامس طرق علیه‌نك سلسله لری
٠٩٣	دربیان اسامئ عشرهٔ مبشره ومناقب ایشان
٠٩٩	اویس القرنی حضرتلری
١٠١	هرم بن حیان
١٠١	ذکر اهل بیت النبی واولاد السبطین وائمهٔ اثنی عشر
١٢٧	درذکر سلسلهٔ طریقهٔ نقشبندیه
١٣٣	نکته درذکر عبارت نقشبندیه وخلوتیه
١٣٨	درذکر سلسلهٔ طریقهٔ خلوتیه
١٤٨	مناقب حسن بصری رحمه الله
١٥٤	در ذکر حبیب عجمی قدس سره
١٥٧	مناقب ابراهیم ادهم قدس سره

١٦١	ذکر مناقب ذوالنون مصری قدس سره
١٦٤	ذکر مناقب داودطائی روح الله روحه
١٦٨	ذکر مناقب معروف کرخی قدس سره
١٧١	مناقب سری سقطی قدس سره
١٧٣	مناقب جنید بغدادی رحمه الله
١٧٥	مناقب حسین بن منصور الحلاج رحمه الله
١٨٢	عین القضاة همدانی قدس سره
١٨٤	شیخ مجدالدین بغدادی رحمه الله
١٨٨	شیخ متین شمس الدین تبریزی قدس سره
١٩٥	سید عماد الدین نسیمی قدس سره ومواعظ
٢٠٩	ممشاد دینوری قدس سره
٢١١	محمد دینوری
٢١٢	شیخ ضیاءالدین سهروردی
٢٢٧	شیخ ابوحامد اقسرایی
٢٣٣	الحاج بیرام انقره وی
٢٤١	امیرسکینی ایله آق شمس الدین قدس سرهما
٢٤٥	بنیامن ایاشی قدس سره
٢٤٦	پیرعلی سلطان اقسرایی قدس سره
٢٥٢	شیخ احمد ساربان
٢٥٦	حسام الدین انقره وی
٢٥٧	شیخ بالی وشیخ حسن قبادوز
٢٥٨	خواجه علی الرومی
٢٦٣	مواعظ مخصوصه
٢٧٤	خاتمة الکتاب
٢٩٠	دربیان روح اعظم ونفس کلیهٔ انسانیه
٣٠٦	دربیان سبب تألیف رساله

3 1761 07063567 7